

BI

**STUDIE
HÅNDBOK**

1 9 9 6 / 9 7

BI HØYSKOLENE

Bedriftsøkonomstudiet

Høyskolekandidatstudiet

Diplomøkonomstudiet

Diplomøkonomstudiet i reiseliv

Diplomøkonomstudiet i bankfag

Eiendomsmeglerstudiet

Studiehåndbok 1996–97

Bedriftsøkonomstudiet
Høyskolekandidatstudiet
Diplomøkonomstudiet
Diplomøkonomstudiet
i reiseliv
Diplomøkonomstudiet
i bankfag
Eiendomsmeglerstudiet

BI

Utgitt av: Handelshøyskolen BI

Design/layout: Svanhild Blakstad, Grafisk avdeling BI

Redaktør: Rigmor Christiansen, BI Høyskolene

Redaksjonen avsluttet: Juni 1996

Trykket hos: PDC, Aurskog

Innhold

BI Stiftelsen og BIs vitenskapelige personale	1
Studieadministrativ informasjon	2
Normalstudieplaner for markedsføringsstudier 1996-97	3
Bedriftsøkonomstudiet	4
Høyskolekandidatstudiet	5
Diplomøkonomstudiet	6
Diplomøkonomstudiet i reiseliv	7
Diplomøkonomstudiet i bankfag	8
Eiendomsmeglerstudiet	9
Studentforeningens sider	10
Reglementer	11
BI Høyskolene	12
Kursbeskrivelser 1996-97	13

Innhold

Kapittel 1	BI Stiftelsen og BIs vitenskapelige personale	13
	Studietilbud studieåret 1996-97	14
	BI Stiftelsens strategi for perioden 1995-2000	15
	- Visjon	15
	- Veien mot årtusenskiftet	15
	BI Stiftelsen – en vitenskapelig handelshøyskole	15
	- De vitenskapelige instituttene	15
	- Handelshøyskolen BI	16
	- BI Senter for lederutdanning	16
	- BI Høyskolene	16
	- Norges Markedshøyskole	16
	- Bankakademiet (BA)	16
	- BI Fjernundervisning	16
	BIs samarbeidspartnere	17
	- Internasjonale samarbeidspartnere	17
	Nøkkeltall pr. 1. januar 1996	17
	- Studenter	17
	- Ansatte	17
	- Økonomi	17
	BI Stiftelsens styringsorganer	18
	- Stiftelsens styre	18
	- Kontrollkomiteen	18
	- Høyskolestyret	18
	- Ledelsen	18
	BIs vitenskapelige personale	19
	BIs vitenskapelige personale pr. 30.04.1996	19
Kapittel 2	Studieadministrativ informasjon	29
	Diverse opplysninger	31
	- Oppslagstavler	31
	- Studieveiledning	31
	- Studiekort	31
	- Navneendring/Adresseendring	31
	Studieutgifter	32
	- Studieavgifter ved BI Høyskolene 1996-97	32
	- Kontinuasjonsavgift 1996-97	33
	- Semesteravgifter BI Fjernundervisning 1996-97	34
	- Eksamensavgift 1996-97	34

Statens lånekasse for utdanning	34
Samarbeidende bokhandlere	34
Bibliotek tjenester	35
Undervisning på engelsk	36
Utvexling	36
Vitnemål	36
Masterstudier ved BI	36
- Master of Science	36
- Master of Business Administration	37
- Master of Management	37
Videre studier i utlandet	37
- Opptak til Master-program	38
BIs Karriere- og rekrutteringsservice	38
- Jobbsøkerseminarer m.m.	38
- Avgangskatalog	38
- Jobbpresentasjoner	38
- Oppfølging av uteksaminerte kandidater	39
Viktige opplysninger vedrørende eksamen	39
- Hjelpemidler til eksamen	39
- Forlenget tid til eksamen og søknadsfrister	39
- Rettledning for løsning og innlevering av hjemmeeksamener, prosjekt- og fagoppgaver	39
- Rettledning for løsning og innlevering av diplomoppgaver	42
- Retningslinjer for endring av kurskoder	42
- Retningslinjer for kontinuasjonseksamener	43
Eksamenspåmelding	43
- Påmeldingsperioder	43
- Hvordan skjer påmelding til eksamen?	43
- Kan eksamen utsettes?	44
- Endring av eksamenssted	44
- Sykdom i forbindelse med eksamen	44
- Krav til utenrikseksamener og påmelding til eksamen	44
Godkjenning av tidligere avlagte eksamener eksternt eller ved BI	45
- Innpassing av eksternt utdanning	45
- Fritak for eksamen og søknadsfrister	45
- Kursoverføring	45
- Gjenopptak	45
Offentliggjøring av sensur	46
- Televoice - Sensurtelefonen	46
- Klage på sensur	46
Eksamensplan for BI Høgskolene studieåret 1996-97	47

Kapittel 3	Normalstudieplaner for markedsføringsstudier ved BI Høyskolene 1996-97	55
	Normalstudieplan for de enkelte studiene	56
	- Normalstudieplan – grunnfag i markedsøkonomi 1996-97 ...	56
	- Normalstudieplan – grunnfag i markedsføring og internasjonalisering 1996-97	57
	- Normalstudieplan – grunnfag i markedskommunikasjon 1996-97	57
	- Normalstudieplan – markedsføring, internasjonalisering og ledelse 3. år 1996-97	58
	- Normalstudieplan – markedskommunikasjon 3. år 1996-97....	58
	- Eksamen	58
	- Forbehold	58
Kapittel 4	Bedriftsøkonomstudiet	59
	Bedriftsøkonomstudiet	60
	- Fagområder, kurs og vektall	60
	- Gjennomføring	61
	- Dataverktøy på bedriftsøkonomstudiet	61
	Normalstudieplan bedriftsøkonomstudiet 1996-97	62
	- Normalstudieplan – heltid over to semestre	62
	- Normalstudieplan – deltid/fjernundervisning over fire semestre	62
	Kursbeskrivelser – Bedriftsøkonomstudiet	63
	Forkurs	63
	Forbehold	63
	Kursregister for gamle kurs på bedriftsøkonomstudiet	64
Kapittel 5	Høyskolekandidatstudiet	59
	Høyskolekandidatstudiet – 2. studieår	68
	- Fagområder, kurs og vektall	68
	- Mål	69
	- Gjennomføring	69
	- Obligatorisk bruk av dataverktøy	69
	Normalstudieplan høyskolekandidatstudiet, 2. år 1996-97 ...	70
	- Normalstudieplan – heltid over to semestre	70
	- Normalstudieplan – deltid/fjernundervisning over fire semestre	71
	Kursbeskrivelser – Høyskolekandidatstudiet	72
	Forkurs	72
	Forbehold	72
	Kursregister for gamle kurs på høyskolekandidatstudiet	73

Kapittel 6	Diplomøkonomstudiet	77
	Diplomøkonomstudiet	76
	- Fagområder, kurs og vektall	76
	- Mål	77
	- Gjennomføring	77
	Normalstudieplan diplomøkonomstudiet 3. år 1996-97	78
	- Normalstudieplan – heltid over to semestre	78
	Kursbeskrivelser – diplomøkonomstudiet 3. år	79
	- Obligatorisk del	79
	- Spesialiseringer	79
	Utenlandssemester	79
	Forbehold	79
	Oversikt over spesialiseringer ved BI Høyskolene 1996-97 ...	80
	Kursregister for gamle kurs på diplomøkonomstudiet	83
Kapittel 7	Diplomøkonomstudiet i reiseliv	85
	Diplomøkonomstudiet i reiseliv	86
	- Fagområder, kurs og vektall	86
	- Mål	87
	- Markedsstrategisk råd	87
	- BI-TRA	88
	- Gjennomføring	88
	- Utenlandssemester	88
	Diplomøkonomstudiet i reiseliv – 2. studieår	89
	- Gjennomføring	89
	- Normalstudieplan – Diplomøkonomstudiet i reiseliv 2. år 1996-97	89
	- Kursbeskrivelser – Diplomøkonomstudiet i reiseliv – 2. år ...	90
	- Forbehold	90
	- Kursregister for gamle kurs på diplomøkonomstudiet i reiseliv – 2. år	90
	Diplomøkonomstudiet i reiseliv – 3. studieår	91
	- Gjennomføring	91
	- Normalstudieplan – Diplomøkonomstudiet i reiseliv 3. år 1996-97	91
	- Kursbeskrivelser – Diplomøkonomstudiet i reiseliv – 3. år ...	92
	- Forbehold	92
	- Kursregister for gamle kurs på diplomøkonomstudiet i reiseliv – 3. år	92

Kapittel 8	Diplomøkonomstudiet i reiseliv	93
	Diplomøkonomstudiet i bankfag	94
	- Mål	94
	- Råd for bankstudier	94
	- Gjennomføring	94
	Diplomøkonomstudiet i bankfag – 2. studieår/	
	Bankkandidatstudiet	95
	- Gjennomføring	95
	- Normalstudieplan – Diplomøkonomstudiet i bankfag 2. år 1996-97	95
	- Kursbeskrivelser – Diplomøkonomstudiet i bankfag – 2. år	96
	- Forbehold	96
	Diplomøkonomstudiet i bankfag – 3. studieår	96
	- Normalstudieplan – Diplomøkonomstudiet i bankfag 3. år 1997-98	96
Kapittel 9	Eiendomsmeidlerstudiet, 2. avdeling.....	97
	Eiendomsmeidlerstudiet	98
	- Fagområder, kurs og vektall	98
	- Mål	99
	- Faglig råd	99
	- Gjennomføring	99
	- Eksamen	99
	- Sensur	100
	- Stipend	100
	- Vitnemål	100
	- Statsautorisert eiendomsmeidler	100
	- Innpassing av eiendomsmeidlerstudiet til andre studier ved BI	100
	Eiendomsmeidlerstudiet – 2. avdeling	101
	- Gjennomføring	101
	- Undervisningstid og -sted	101
	Normalstudieplan eiendomsmeidlerstudiet 2. avd. 1996-97 ...	102
	- Normalstudieplan – heltid over to semestre	102
	- Normalstudieplan – deltid over fire semestre	102
	Kursbeskrivelser – Eiendomsmeidlerstudiet 2. avdeling	103
	Forkurs	103
	Forbehold	103
	Kursregister for gamle kurs på eiendomsmeidlerstudiets 2. avdeling	103

Kapittel 10	Studentforeningens sider	105
	Din lokale studentforening	106
	- Faglige aktiviteter	106
	- Sosiale aktiviteter	106
	- Bli med!	106
	Norges Bedriftsøkonomiske Studentersamfunn (NBS)	106
	- Hva gjør NBS?	106
	- Studentpolitikk	107
	- Medlemsservice	107
	- Studentvelferd	107
	- Organiseringen av NBS	107
	- Engasjer deg!	107
	Adresser	108
Kapittel 11	Reglementer	109
	Alminnelige studievilkår ved BI Stiftelsen	110
	Studieforskrifter ved BI Høyskolene og Norges Markedshøyskole	114
	Forskrift om begrunnelse og klage ved universitets-	
	og høyskoleeksamener	120
	Forskrift om eiendomsmegling	121
Kapittel 12	BI Høyskolene	125
	BI Høyskolene	125
	Praktiske opplysninger	126
	Studietilbud ved BI Høyskolene 1996-97	129
	- Heltid	129
	- Deltid/BI Fjernundervisning	130
Kapittel 13	Kursbeskrivelser 1996-97	131

Undervisningskalender

Høstsemesteret 1996

Undervisningskalenderen er veiledende. **BI Høyskolene bestemmer selv første ordinære undervisningsuke i høst- og vårsemesteret.** Informasjon vil bli gitt ved studiestedet.

Måned	Uke	Dato	Aktivitet
Juli/August			Gjennomføring av forkurs.
August	32	06.	Sensur mai/juni-eksamen 1996.
	33	12.-16.	Første ordinære undervisningsuke.
eller	34	19.-23.	Første ordinære undervisningsuke.
	34	20.	Frist for anmodning om sensurbegrunnelse for mai/juni-eksamen 1996.
September	36	02.	Frist for søknad om fritak for eksamen i høstsemesteret.
	35/36	31.08-01.09.	Samling for fjernundervisningen.
Oktober	40	30.09.-04.10.	Påmeldingsperiode til eksamen i høstsemesteret.
November	44	02.-03.	Eksamenssamling for fjernundervisningen.
Nov./Des.	47-50	18.11-14.12	Eksamensperiode (ordinær).

Vårsemesteret 1997

Måned	Uke	Dato	Aktivitet
Januar	1 og 2	02.-10.	Gjennomføring av forkurs.
	2	06.-10.	Første ordinære undervisningsuke.
eller	3	13.-17.	Første ordinære undervisningsuke.
	3	18.01-19.01.	Samling fjernundervisningen.
Februar	7	10.	Sensur nov./des.-eksamen 1996.
	9	24.	Frist for anmodning om sensurbegrunnelse for nov./des.-eksamen 1996.
Mars	5	03.	Frist for søknad om fritak for eksamen i vårsemesteret.
	10	03.-07.	Påmeldingsperiode til eksamen i vårsemesteret.
April	13-14	24.-31.	Påskeferie.
	17	26.-27.	Eksamenssamling for fjernundervisningen.
Mai/juni	18-25	28.04-18.06.	Eksamensperiode (ordinær)

Sensur mai/juni eksamen 1997

August	33	11.	Sensur mai/juni-eksamen 1997.
	35	25.	Frist for anmodning om sensurbegrunnelse for mai/juni-eksamen 1997.

For de av BI Høyskolene som planlegger undervisningsfri uke i vårsemesteret, fastsettes dette ved den enkelte skole.

Velkommen til BI

Vi håper du vil få en utviklende, spennende og lærerik tid som student ved BI.

Med Norges største fagmiljø innen økonomi, ledelse og markedsføring i ryggen har du nå alle muligheter til å få en førsteklasses, praktisk rettet utdanning. En utdanning fra BI er et trygt valg som både kvalifiserer deg til et bredt spekter av jobber og til videre studier.

Hvor stort utbytte du vil få av studiene avhenger imidlertid av deg selv. Vi skal gjøre vårt beste for å legge forholdene til rette for deg, men til syvende og sist er det din egen motivasjon og innsats som avgjør i hvilken grad du vil lykkes. Det å være student betyr også at du må søke mye av kunnskapen selv gjennom pensum, forelesninger og ved aktiv bruk av biblioteker.

Gjennom BI Stiftelsen har du tilgang på et bredt og variert studietilbud og et fleksibelt studieforløp. En del av studiet består av kunnskapsstoff du må lære. I andre deler av studiet kan du benytte kunnskapen på praktiske problemstillinger gjennom f.eks. case, fagoppgaver og prosjektarbeid. I løpet av studiet har du også anledning til å skaffe deg internasjonal erfaring blant annet gjennom et utvekslingsopphold. Foreleserne du møter har både akademisk utdanning og lang erfaring fra arbeidslivet. De deler gjerne sine kunnskaper og erfaringer med deg.

Engasjer deg gjerne i studentorganisasjoner og studentaktiviteter, samarbeid med dine medstudenter både faglig og sosialt, bygg nettverk, hold deg orientert om samfunnet rundt deg, still spørsmål, vær aktiv og ha det gøy!

Mange ledere sier at de legger sterk vekt på at du er aktiv utenfor studiene.

Tilbudene og mulighetene ved BI er mange. Jo flinkere du er til å benytte disse muligheter og bidra til å skape nye, desto større utbytte vil du ha av studietiden ved BI, og du vil være bedre kvalifisert til å ta fatt på nye utfordringer når studietiden er over.

Her i studiehåndboken finner du størstedelen av de opplysningene du trenger med hensyn til studieadministrativ informasjon, studiet, kursene, reglementer og forskrifter. Gjør deg kjent med innholdet i boken og benytt den aktivt som oppslagsbok i studietiden. De fleste spørsmål vi får står ofte besvart i studiehåndboken.

Vi ønsker deg lykke til med studiene dine ved BI studieåret 1996-97!

Med vennlig hilsen

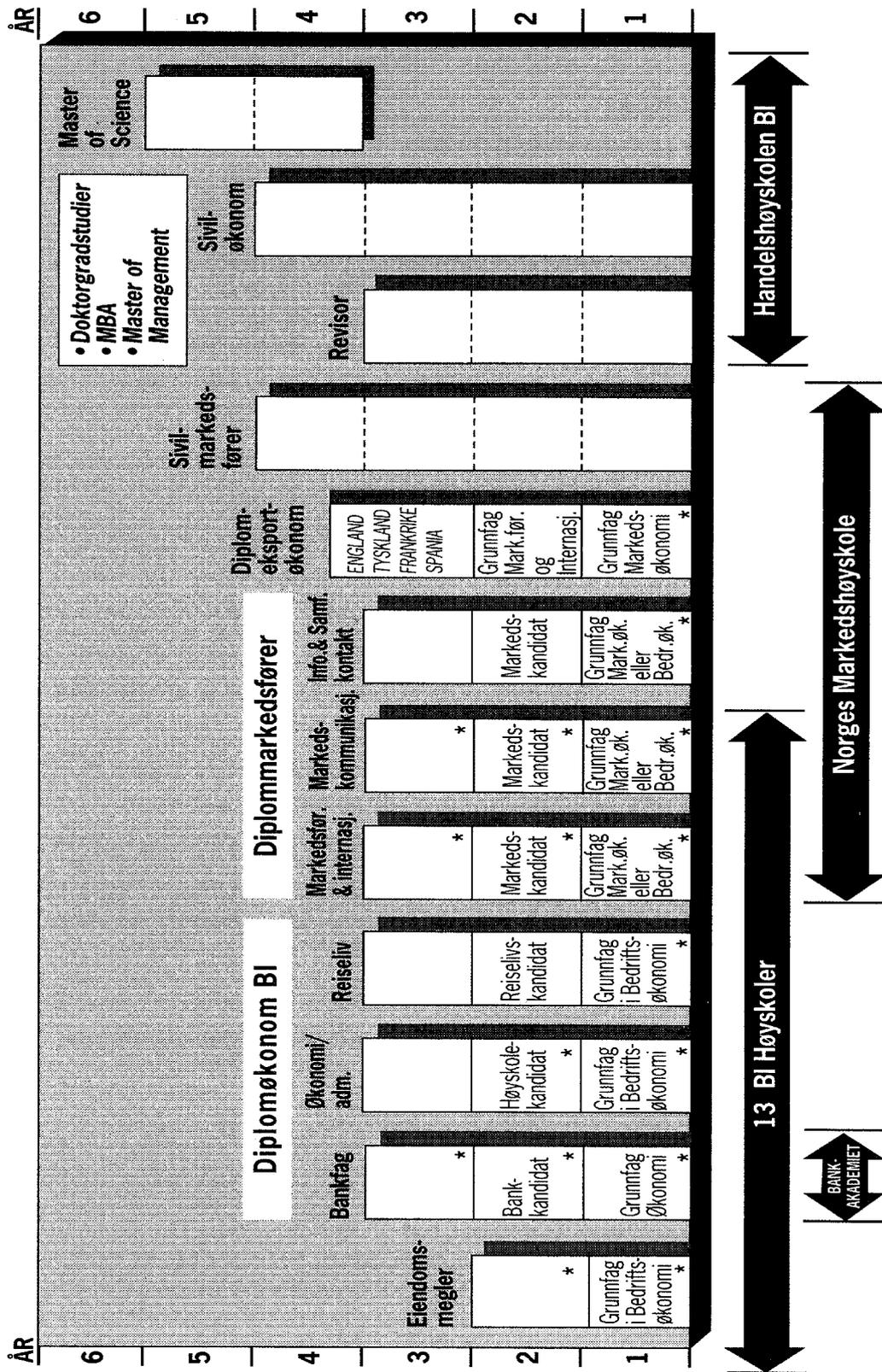
Karl-Erik Bastiansen
studiesjef lavere grads studier

1 BI Stiftelsen og BIs vitenskapelige personale

Studietilbud studieåret 1996-97	14
BI Stiftelsens strategi for perioden 1995-2000	15
- Visjon	15
- Veien mot årtusenskiftet	15
BI Stiftelsen – en vitenskapelig handelshøyskole	15
- De vitenskapelige instituttene	15
- Handelshøyskolen BI	16
- BI Senter for lederutdanning	16
- BI Høyskolene	16
- Norges Markedshøyskole	16
- Bankakademiet (BA)	16
- BI Fjernundervisning	16
BIs samarbeidspartnere	17
- Internasjonale samarbeidspartnere	17
Nøkkeltall pr. 1. januar 1996	17
- Studenter	17
- Ansatte	17
- Økonomi	17
BI Stiftelsens styringsorganer	18
- Stiftelsens styre	18
- Kontrollkomiteen	18
- Høyskolestyret	18
- Ledelsen	18
BIs vitenskapelige personale	19
- BIs vitenskapelige personale pr. 30.04.1996	19

Studietilbud studieåret 1996-97

* Studiene tilbys også på deltid, noen av dem også som fjernundervisning. Alle helsestudier er offentlig godkjente og kvalifiserer derfor til studielån i Statens lånekasse for utdanning.

BI Stiftelsen

BI Stiftelsens strategi for perioden 1995 – 2000

1

VISJON

BI skal være en av de mest anerkjente vitenskapelige handelshøyskoler i Europa. Gjennom å utvikle og formidle kompetanse i partnerskap med næringsliv og forvaltning skal BI bygge bro mellom forskning, utdanning og arbeidsliv.

Veien mot årtusenskiftet

BI Stiftelsen har i de siste 10 årene blitt en betydelig aktør innenfor utdannings- og forskningssektoren i Norge og yter idag et viktig bidrag til samfunnet gjennom utvikling og formidling av kunnskap.

Over 88.000 nordmenn har tatt hele eller deler av sin utdanning ved BI Stiftelsen. BI har utdanningstilbud innenfor flere viktige samfunnssektorer i landet som eiendomsmegling, reiseliv, bankfag, økonomi, administrasjon og markedsføring. I utviklingen av strategien for BI Stiftelsen mot år 2000, har det vært lagt spesiell vekt på å opprettholde og styrke samfunnsbidraget i årene som kommer.

BI Stiftelsen – en vitenskapelig handelshøyskole

BI har siden etableringen i 1943 vokst til å bli en av Norges største vitenskapelige utdanningsinstitusjoner, og hadde ved årsskiftet 1995/96 ca. 14.900 studenter. BI Stiftelsen har landets største vitenskapelige miljø innen fagområdene økonomi, markedsføring og administrasjon med 242 faglige medarbeidere, hvorav 172 er i vitenskapelige stillinger. I tillegg blir omlag 600 forelesere hentet inn fra næringsliv og forvaltning for faste undervisningsoppdrag. BI Stiftelsen er en privat, selveiende stiftelse som drives på not-for-profit basis.

BI Stiftelsen er organisert i fire vitenskapelige institutt og tre studieenheter i tillegg til fellesadministrasjonen:

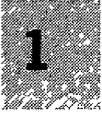
De vitenskapelige instituttene

Det vitenskapelige personale har ansvaret for både forskningsprogrammene og det faglige innholdet i studiene som gjennomføres i BI Stiftelsen. For å oppnå størst mulig nytte for både BI og samfunnet er de faglige ansatte samlet i et kompetansemiljø ved Handelshøyskolen BI i Sandvika. Kompetansen blir formidlet gjennom BIs landsdekkende nett av høyskoler. Dette innebærer at alle studiene i BI Stiftelsen har sin basis i forskningsbasert kunnskap. Det er også BIs vitenskapelige personale som utvikler alle nye studieprogrammer innenfor BI Stiftelsen.

BIs vitenskapelige personale er organisert i fire institutter:

- Institutt for økonomi
- Institutt for organisasjon og ledelse
- Institutt for strategi, historie og språk
- Institutt for markedsføring og logistikk

Handelshøyskolen BI

har ansvaret for Stiftelsens MBA, MSc og doktorgradsprogram, i tillegg til siviløkonom- og revisorstudiet. Handelshøyskolen BI er lokalisert til Sandvika utenfor Oslo, hvor også BIs vitenskapelige medarbeidere har sitt daglige virke. Her finner man også BI Hovedbiblioteket og det aktive Bedriftsøkonomisk Studentersamfund. BI Stiftelsens vitenskapelige personale, Forskningscenteret og fellesadministrasjonen benytter også Handelshøyskolen BI som enhetsnavn.

BI Senter for lederutdanning

tilbyr etter- og videreutdanning på høyt nivå gjennom bedriftsinterne kompetansehevingsprogrammer for næringsliv og offentlig forvaltning, Management programmer, samt Master of Management studiet. Lærekreftene hentes fra Stiftelsens vitenskapelige personale, som gjennom forskning, undervisning og konsulentarbeid integrerer kunnskapsutvikling og kunnskapsoverføring. BI Senter for lederutdanning har også det operative ansvaret for driften av de fleste av Stiftelsens partnernettverk med næringslivet og offentlig sektor.

BI Høyskolene

er Stiftelsens landsdekkende undervisningsnett med 14 læresteder over hele landet i tillegg til fjernundervisningstilbud. Den fleksible strukturen gjør at studentene kan ta sin utdanning over lengre eller kortere tid, og de kan innenfor BI Stiftelsen også bygge på utdanningen helt frem til Master of Science-grad eller doktorgrad. Studietilbudet strekker seg fra grunnfag i bedriftsøkonomi til det treårige diplomøkonomstudiet. I tillegg tilbys bransjerettede, flerårige studier innen reiseliv, bankfag og eiendomsmedling. Enkelte av BI Høyskolene tilbyr også ett- til treårige nisjestudier innen markedsføring og markedskommunikasjon. Videre tilbys en rekke kurs og opplæringsprogrammer innen etter- og videreutdanning. BI Høyskolene tilbyr også kompetansehevingsprogram for regnskapsførere. BI har utviklet og gjennomfører et studietilbud som tilfredsstiller myndighetenes krav til regnskapsfører-godkjenning.

Norges Markedshøyskole (NMH) tilbyr studieopplegg som henter impulser både fra de tradisjonelle økonomisk-administrative fag og fra de samfunnsvitenskapelige fagdisipliner. Sivilmarkedsførerstudiet er en fireårig utdanning innen markedsføring, diplomeksportøkonomstudiet er internasjonalt rettet hvor de tre siste semestrene av den 3 1/2 årige utdanningen gjennomføres i utlandet. Videre tilbyr NMH studier av inntil tre års varighet innenfor markedsføring, internasjonalisering og ledelse; markedskommunikasjon og informasjon- og samfunnskontakt. Faglig ansatte ved Norges Markedshøyskole er organisert under egen faglig rektor.

Bankakademiet (BA) tilbyr bransjerettede studier i bankfag på grunnfagsnivå og videre frem til titlene bankkandidat og diplomøkonom i bankfag. Utdanningen er tilrettelagt for deltidsstudier med fjernundervisning. For å sikre at Bankakademiets studietilbud stadig er like aktuelt for bankene, er det opprettet et råd for bankstudier ved BI/Bankakademiet. Rådet er rådgivende i faglige spørsmål vedrørende bankstudier og har et flertall av representanter fra banknæringen.

BI Fjernundervisning tilbyr deler av BI Høyskolenes studietilbud; bedriftsøkonomstudiet og høyskolekandidatstudiet samt ledelsesprogrammer og bedriftsinterne programmer. Undervisningen er en moderne form for selvstudium, der studentene har kontakt med hverandre og med foreleser via datakonferanser. Fra studieåret 1997-98 er det planlagt at hele konferansesystemet skal kunne nås gjennom Internett. Det blir arrangert samlinger der deltakerne får forelesninger og deltar i gruppearbeid. Både enkeltstudenter, næringsliv og offentlige etater benytter seg av denne studieformen.

BIs samarbeidspartnere

Gjennom ulike nettverk er mange av Norges viktigste industri-, handels- og tjenesteytende bedrifter knyttet opp til BI Stiftelsen i tosidige, forpliktende samarbeid. Sammen med Universitetet i Oslo har BI Stiftelsen i tillegg etablert partnerskap med åtte offentlige etater.

Nettverkene er etablert for oppnå et gjensidig berikende og langsiktig samarbeid innen livslang læring, forskning og utvikling. Samarbeidspartnerne nyter godt av den kompetanse BIs fagmiljø representerer, og BIs vitenskapelige personale får nær kontakt med de utfordringer som næringsliv og forvaltning står overfor. Dette bytte av kunnskap, erfaring og kompetanse bidrar til økt konkurransekraft for alle parter.

Det hele startet med at BI Stiftelsen i 1992 etablerte et unikt partnerskap med noen av Norges største konsern gjennom BI Partners. I dag har dette og flere andre nettverk vokst til over 80 næringslivspartnere og åtte partnerskap med offentlige etater. I tillegg har flere av BI Høyskolene etablert faglige råd hvor sentrale personer i regionalt næringsliv og forvaltning deltar.

Internasjonale samarbeidspartnere

BI Stiftelsen samarbeider med mer enn 50 anerkjente universiteter i USA, Canada, Europa, Sør-Amerika og Asia. Avtalene omfatter bl.a. forskningssamarbeid og studentutveksling. Stiftelsen er dessuten med i seks ERASMUS-nettverk som omfatter omlag 50 universiteter i Europa, herunder AMSEC, et nettverk av europeiske handelshøyskoler. MSc og MBA-studiene undervises på engelsk, med studenter fra 25 land.

Nøkkeltall pr. 1. januar 1996

Studenter

Antall studenter:	14 900
Antall studenter, heltid.....	8 400
Antall studenter, deltid.....	6 500

Antall studenter fordelt på enhet:

Handelshøyskolen BI	1 925
BI Senter for lederutdanning.....	1 491
BI Høyskolene	8 346
Bankakademiet	1 287
Norges Markedshøyskole	1 851

Ansatte

Antall ansatte totalt:	538
Antall faglige ansatte:	242
Antall vitenskapelige ansatte (prof., 1. am, am + stip.):..	172
Antall professorer	53

Økonomi

Total inntekt i 1995:	454 millioner kroner
Forskningsinntekter i 1995:.....	23 millioner kroner
Statsstøtte i 1995	62,1 millioner kroner

BI Stiftelsens styringsorganer

STIFTELSENS STYRE er BI Stiftelsens øverste besluttede organ.

Eksterne medlemmer

Tom Veierød, Kommunenes Sentralforbund (leder)
Kjell Vestberg, Dagligvareleverandørenes forening
Anne-Lise Bakken, Vision International
Ragnhild Sohlberg, Norsk Hydro

Interne medlemmer

Bjarne Ytterhus, vitenskapelig representant
Bente Løwendahl, vitenskapelig representant
Bente Andreassen, administrativ representant
Judith Somogyi, studentrepresentant

KONTROLLKOMITEEN skal følge opp styrets arbeid og påse at dette er i tråd med lover og regler, samt Stiftelsens egne vedtekter.

Åge Danielsen, Statskonsult (leder)
Erik Engebretsen, Color Line
Hans Stenberg-Nilsen, advokat

HØYSKOLESTYRET har ansvaret for BI Stiftelsens faglige utvikling, herunder godkjenning av fagplaner og ansettelse av vitenskapelig personell.

Leif Frode Onarheim, rektor (leder)
Rune Sørensen, prorektor
Pål Korsvold, Institutt I
Jan Grund, Institutt II
Torbjørn Sirevåg, Institutt III
Carl Arthur Solberg, Institutt IV
Johan Olaisen, NMH
Bjørn W. Amundsen, BI Høgskolene

Arne Jon Isachsen, vitenskapelig representant
Dag Michalsen, vitenskapelig representant
Hans Mathias Thjømøe, vitenskapelig representant
Rolv Petter Amdam, vitenskapelig representant
Rigmor Christiansen, administrativ representant
Torny Kjekstad, administrativ representant
Preben Rasch-Olsen, Studentrepresentant BS
Anders Minker, Studentrepresentant NBS
Tor Eivind Th.Austad, studentrepresentant MØSS

LEDELSEN

Rektor Leif Frode Onarheim
Prorektor Rune Sørensen
Høgskoledirektør Michael Tetzschner
Direktør Olav Digernes, Handelshøgskolen BI
Direktør Jens Petter Tøndel,
BI Høgskolene/NMH/BA
Direktør Bjørn E. Hviding,
BI Senter for lederutdanning
Info.direktør Arne Bjerke,
informasjon og markedsføring
Professor Rolf Høyer, akademisk rådgiver

Professor Pål Korsvold, Institutt for økonomi
Professor Jan Grund, Institutt for organisasjon
og ledelse
Professor Torbjørn Sirevåg, Institutt for strategi,
historie og språk
Førsteamanuensis Carl Arthur Solberg,
Institutt for markedsføring og logistikk
Professor Johan Olaisen,
Norges Markedshøgskole
Doktorgradsprogrammet:
Professor Fred Wenstøp (leder)

BIs vitenskapelige personale

pr. 30. april 1996

1

Rektor, Leif Frode Onarheim
Prorektor, Professor Rune Sørensen

INSTITUTTER

Institutt for økonomi

Instituttetsjef professor Pål E. Korsvold

Institutt for organisasjon og ledelse

Instituttetsjef professor Jan Grund

Institutt for strategi, historie og språk

Instituttetsjef professor Torbjørn Sirevåg

Institutt for markedsføring og logistikk

Instituttetsjef førsteamanuensis Carl Arthur Solberg

Norges Markedshøyskole

Rektor, professor Johan L. Olaisen

Deans – Programdirektører

Dean of Graduate Programs

Professor Øyvind Bøhren
(Charles B. Stabell fra 01.06.96)

Dean of Executive School

Førsteamanuensis Bjørn W. Hennestad

Programdirektør MBA

Studierektor Hermann Kopp

Dean of Doctoral Programs

Professor Fred Wenstøp

Dean for siviløkonomstudiet

Professor Arild Hervik

Professorer

Andersen, Erling S. (II) - Informasjonssystemer/ Prosjektledelse

Cand.oecon. 1966 - Universitetet i Oslo

Andersen, Svein S. - Organisasjonsteori/ Petroleumsøkonomi/Euromanagement

Ph.D. 1986 - Stanford University, USA
Mag.art. 1980 - Universitetet i Oslo

Asbjørnsen, Odd A. (II) - Petroleumsøkonomi

Dr. techn. 1962 - Norges tekniske høgskole
Sivilingeniør 1955 - Norges tekniske høgskole

Bailey, Andrew D. jr. (II) - Regnskap/Revisjon

CPA, CMA, CIA, CFE
Ph.D. 1971 - Ohio State University
M.S. 1966 - University of Minnesota
BSB 1964 - University of Minnesota

Bjørnland, Dag (II) - Logistikk

Cand. oecon 1961 - Universitetet i Oslo

Bøhren, Øyvind - Finans

Licentiatgrad i bedriftsøkonomi 1978 - Norges
Handelshøyskole
Høyere avdelings siviløkonomeksamen 1976 - Norges
Handelshøyskole
Miljøvernstudium 1974 - Norges tekniske høgskole
Siviløkonom 1973 - Norges Handelshøyskole

Eliassen, Kjell A. - Euromanagement

Cand.polit. 1971 - Universitetet i Bergen

Gjems-Onstad, Ole - Skatterett

Dr.juris 1984 - Universitetet i Oslo
Lic. jur. 1980 - Universitetet i Oslo
Cand.jur. 1979 - Universitetet i Oslo

Gripsrud, Geir - Markedsføring

Cand.oecon. 1971 - Universitetet i Oslo

Grund, Jan - Helseledelse

Cand.oecon. 1972 - Universitetet i Oslo

Grøholt Knut (II) - Offentlig ledelse

Ph.D. 1974 - University of Texas
Lic. oecon 1972 - St. Gallen

Heide, Jan B. (II) - Markedsføring

Ph.D. 1987 - University of Wisconsin
M.B.A. 1982 - University of Wisconsin
Siviløkonom 1981 - Handelshøyskolen BI

Helgesen, Thorolf (II) - Markedsføring

Ekonomie doktor 1977 - Universitetet i Lund
Cand.oecon. 1952 - Universitetet i Oslo

Hersoug, Tor (II) - Samfunnsøkonomi

Dr.philos. 1985 - Universitetet i Oslo
Lic.philos. 1980 - Universitetet i Oslo
Cand.oecon. 1971 - Universitetet i Oslo

Hervik, Arild - Næringsutvikling

Cand. oecon 1975 - Universitetet i Oslo

Holme, Ingar (II) - Metode

Dr. philos. 1982 - Universitetet i Oslo
Cand. act. & real 1968 - Universitetet i Oslo

Høyer, Rolf - Informasjonsledelse

Tekn. dr. 1974 - Kungliga Tekniska Högskolan, Stockholm (KTH)

Lic.techn. 1973 - Norges tekniske høgskole
Sivilingeniør 1960 - Norges tekniske høgskole

Isachsen, Arne Jon - Samfunnsøkonomi

Ph.D. 1975 - Stanford University, USA

M.A. 1973 - Stanford University, USA

Siviløkonom 1969 - Norges Handelshøyskole

Jessen, Svein Arne - Prosjektledelse

Ph.D. 1990 - Brunel University, England

Cand.real. 1970 - Universitetet i Oslo

Joynt, Patrick (II) - Ledelse

Ph.D. 1979 - Brunel University, England

M.Sc. 1963 - University of Wisconsin, USA

Kaufmann, Geir - Ledelse

Dr. philos 1975 - Universitetet i Bergen

Cand. psychol 1970 - Universitetet i Oslo

Korsvold, Pål E. - Finans

DBA 1970 - Indiana University, USA

M.BA 1966 - Indiana University, USA

BBA 1964 - Clarkson College of Technology, USA

Kraft, Pål (II) - Samfunnskontakt og informasjon

Dr. philos 1991 - Universitetet i Bergen

Cand. odont. 1985 - Universitetet i Oslo

Cand. sociol 1984 - Universitetet i Oslo

Kruger, Mark - Strategi

DBA 1983 - Graduate School of Business

Administration, Harvard University

M.A 1970 - University of California at Berkeley

M.S 1969 - Massachusetts Institute of Technology

B.A 1968 - University of Massachusetts at Amherst

Kristianslund, Ivar - Metode

Ph.D. 1972 - Michigan State University

Dr. scient. 1963 - Norges Landbrukshøgskole

Exam. oecon. 1962 - Universitetet i Oslo

Sivilagronom 1959 - Norges Landbrukshøgskole

Lange, Even - Økonomisk historie

Dr.philos. 1987 - Universitetet i Oslo

Cand.philol. 1974 - Universitetet i Oslo

Langeland, Tore (II) - Metode

Ph.D. 1980 - University of Wisconsin

Siviløkonom 1979 - Handelshøyskolen BI

Cand. real. 1973 - Universitetet i Oslo

Lereim, Jon (II) - Ledelse/Prosjektledelse

ME 1978 - McMaster University

Sivilingeniør 1974 - Norges tekniske høgskole

Mork, Knut Anton (II) - Samfunnsøkonomi

Ph.D. 1977 - Massachusetts Institute of Technology, USA

Høyere avdelings siviløkonomeksamen 1974 - Norges Handelshøyskole

Siviløkonom 1972 - Norges Handelshøyskole

Moxnes, Paul - Organisasjonspsykologi

Dr.philos. 1979 - Universitetet i Tromsø

Godkjent psykolog 1975

Cand.psychol. 1970 - Universitetet i Oslo

Ness, Reiar (II) - Strategi

Ph.D. 1984 - Stanford University, USA

M.Sc. 1977 - Stanford University, USA

Siviløkonom 1972 - Handelshøyskolen BI

Nordvik, Helge W. (II) - Strategi

M.Sc. i økonomisk historie 1969 - London School of Economics and Political Science

Siviløkonom 1966 - Norges Handelshøyskole

Nore, Petter (II) - Petroleumsøkonomi

PhD. 1979 - Thames University

M.Sc. 1973 - London School of Economics and

Political Science

Noreng, Øystein - Petroleumsøkonomi

Docteur de recherches politiques 1972 - L'Université de Paris

Mag.art. 1967 - Universitetet i Oslo

Nyström, Harry (II) - Markedsføring

Economie dr. 1970 - Handelshögskolan i Stockholm

M.A. 1965 - Handelshögskolan i Stockholm

Siviløkonom 1963 - Handelshögskolan i Stockholm

Olaisen, Johan L - Informasjonsledelse

Ph.D. 1984 - University of California, Berkeley, USA

Cand.scient. 1985 - Universitetet i Oslo

Cand.philol. 1979 - Universitetet i Trondheim

Bibliotekar 1979 - Statens bibliotek- og informasjons-
høgskole

Olsen, Øystein (II) - Samfunnsøkonomi

Cand.oecon. 1977 - Universitetet i Oslo

Ottesen Otto - Markedsføring

Dr. merc. 1973 - Handelshøjskolen i København

Lic. merc. 1968 - Handelshøjskolen i København

Cand merc. 1959 - Handelshøjskolen i København

Persson, Kurt Göran - Logistikk

Tekn.lic. 1972 - Tekniska Högskolan i Lund

Civilingeniør 1967 - Tekniska Högskolan i Lund

Randers, Jørgen (permisjon) - Samfunnsøkonomi

Ph.D. 1973 - Massachusetts Institute of Technology, USA

Cand.real 1969 - Universitetet i Oslo

Ruud, T. Flemming (permisjon) - Regnskap/Revisjon

PhD. 1988 - University of Utah
Statsautorisert revisor 1982
Høyere Revisoreksamen 1981 - Norges
Handelshøyskole

Sirevåg, Torbjørn - Språk, engelsk

Dr.philos. 1977 - Universitetet i Oslo
Cand.philol. 1963 - Universitetet i Oslo

Skånland, Hermod (II) - Samfunnsøkonomi

Cand. oecon 1951 - Universitetet i Oslo

Skaar, Arvid Aage - Skatterett

Dr.juris 1991 - Universitetet i Oslo
Cand.jur. 1976 - Universitetet i Oslo

Sohlberg, Ragnhild (II) - Strategi

Ph.D. 1980 - Rand Graduate School, California
M.A. 1974 - University of Wisconsin
B.A. 1973 - University of Wisconsin

Spilling, Olav R - Næringsutvikling

Sivilingeniør 1970 - Norges tekniske høgskole

Stabell, Charles B. - Strategi

Ph.D. 1974 - Massachusetts Institute of Technology,
USA

M.B.A. 1967 - McGill University, Canada
Sivilingeniør 1965 - Ecole Nationale Supérieure
d'Electronique et de Radioélectrique de Grenoble,
France

Sti, Arne Dag (permisjon) - Regnskap

Licentiatgrad 1975 - Norges Handelshøyskole
Siviløkonom 1969 - Norges Handelshøyskole

Sørensen, Rune - Offentlig ledelse

Dr.philos. 1986 - Universitetet i Oslo
Cand.polit. 1982 - Universitetet i Oslo

Welch, Lawrence - Markedsføring

Ph.D. 1978 - University of Queensland
M.C 1972 - University of New South Wales
BC 1966 - University of New South Wales

Welford, Richard (II) - Bærekraftig ledelse

Ph.D. 1990 - Warwick University
M.A. 1985 - Trent Polytechnic
B.A 1982 - Coventry Polytechnic

Wenstøp, Fred - Strategi / Beslutningsanalyse

Ph.D. 1975 - University of California, Berkeley, USA
Cand.real. 1969 - Universitetet i Oslo

Willums, Jan-Olaf (II) - Bærekraftig ledelse

Dr. scient 1975 - MIT
Diplomingeniør 1971 - ETH

Førsteamanuenser

Amdam, Rolv Petter (II) - Økonomisk historie

Cand.philol. 1985 - Universitetet i Oslo

Andersson, Leif Christer - Markedsføring

Fil.dr. 1982 - Universitetet i Lund

Austvik, Ole Gunnar (II) - Petroleumsøkonomi

Master of Public Administration 1989 - Harvard
Cand oecon. 1980 - Universitetet i Oslo

Bakken, Tore - Ledelse

Mag.art. sosiologi 1980 - Universitetet i Oslo

**Benito, Gabriel Robertstad Garcia (fra 1.8.96) -
Markedsføring, Internasjonal bedriftsledelse**

Dr.oecon 1995 - Norges Handelshøyskole
Høyere avdelings eksamen 1992 - Norges
Handelshøyskole
Siviløkonom 1985 - Handelshøyskolen BI

Bergesen, Helge Ole (II) - Offentlig ledelse

Mag. art. 1972 - Universitetet i Oslo

Berthling-Hansen, Pål - Finans

Ph. D. 1994 - University of Southampton
BB Economics 1989 - University of Southampton

Bjerke, Rune - Markedsføring

Ph.D. Candidate - University of Otago/
Universita Commerciale Luigi Bocconi
MBA 1988 - Erasmus University
BA 1985 - California State University

Brinkmann, Johannes - Ledelse/Etikk

Dr.phil. 1975 - Universitetet i Münster
Mag.art. 1972 - Universitetet i Münster

Brønn, Carl - Strategi

Ph.D. 1990 - Georgia State University
M.Sc. 1982 - Georgia State University
BSME 1974 - Georgia Institute of Technology

Bråthen, Tore (II) - Jus/eiendomsmedling

Cand.jur. 1982 - Universitetet i Oslo

Bygnes, Kjell - Ledelse

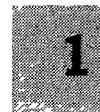
Siviløkonom 1978 - Universitetet i Lund

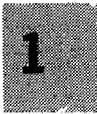
Dzever, Samuel (Permisjon) - Markedsføring

Ph.D. 1992 - University of Strathclyde
Econ.dr. 1987 - Universitetet i Linköping
M.A. 1984 - University of New South Wales
B.A. 1983 - University of Newcastle

Fjeldstad, Øystein - Strategi

Ph.D. 1987 - University of Arizona, USA
Siviløkonom 1981 - Norges Handelshøyskole

Friedman, Ken - Markedsføring

Ph.D. 1976 - United States International University
M.A. 1971 - San Francisco State University
B.A. 1971 - San Francisco State University

From, Johan - Offentlig ledelse

Cand.polit. 1980 - Universitetet i Bergen

Groth, Brian I. - Språk, engelsk

Cand.philol. 1977 - Universitetet i Oslo

Grønn, Erik - Samfunnsøkonomi

Cand.oecon. 1979 - Universitetet i Oslo

Hagen, Kåre (II) - Offentlig ledelse

Cand. polit 1987 - Universitetet i Oslo

Hennestad, Bjørn W. - Organisasjonsteori

Dr.oecon 1992 - Norges Handelshøyskole
Cand.sociol. 1977 - Universitetet i Oslo
Siviløkonom 1972 - Handelshøyskolen BI

Høvik, Heidtraut von Weltzien - Språk, tysk/Etikk

Ph.D. 1971 - University of Colorado, USA
M.A. 1968 - University of Colorado, USA

Jahre, Marianne - Logistikk

Ekonomie doktor 1995 - Chalmers Tekniska Högskola
Lic oecon 1992 - Chalmers Tekniska Högskola
Siviløkonom 1988 - Handelshøyskolen BI

Johannessen, Finn Erhard (II) - Økonomisk historie

Cand.philol. 1983 - Universitetet i Oslo

Krokan, Arne - Informasjonsledelse

Mag.art 1982 - Universitetet i Oslo

Lai, Linda M. H. - Organisasjonsteori/Ledelse

Dr.oecon 1991 - Norges Handelshøyskole
M.Sc. 1988 - Norges Handelshøyskole
Siviløkonom 1987 - Handelshøyskolen BI

Landeros, Robert - Logistikk

Ph.D. 1988 - Michigan State University
B.S. 1978 - Pepperdine University

Lane Vicki (fra 1.8.96) - Markedsføring

Ph.D. 1992 - University of Washington
MBA 1983 - University of Arkansas at Little Rock
BBA 1981 - University of Arkansas at Little Rock

Langli, John Christian - Regnskap

Dr.oecon 1993 - Norges Handelshøyskole

Larsen, Tor J. - Informasjonsledelse

Ph.D. 1988 - University of Minnesota, USA
M.A. 1975 - University of Lancaster, England
Siviløkonom 1971 - Handelshøyskolen BI

Lysø, Knut O. (II) - Metode

Cand.real 1982 - Universitetet i Oslo
Cand.mag. 1975 - Universitetet i Trondheim

Løwendahl, Bente R. - Strategi

Ph.D. 1992 - Wharton School, University of Pennsylvania, USA
Siviløkonom 1986 - Norges Handelshøyskole

Manning, Julian - Samfunnsøkonomi

Ph.D. 1993 - University of Rochester
M.A. 1992 - University of Rochester
M.A. 1987 - University of Canterbury, New Zealand
B.A. 1986 - University of Canterbury, New Zealand

Mehlum, Jan (II) - Markedsføring/Ledelse

Cand. sociol. 1977 - Universitetet i Oslo

Michalsen, Dag E. - Finans

M.B.A. 1977 - University of Wisconsin, USA
Siviløkonom 1973 - Handelshøyskolen BI
Ingeniøreksamen 1970 - GTI, Gøteborg

Midttun, Atle - Energiledelse

Fil.dr. 1987 - Universitetet i Uppsala
Mag.art. 1979 - Universitetet i Oslo

Myrtveit, Ingunn - Samfunnsøkonomi

Dr. oecon 1995 - Norges Handelshøyskole
Siviløkonom 1987 - Handelshøyskolen BI

Nes, Erik - Markedsføring

Ph.D. 1981 - University of Wisconsin
M.B.A. 1972 - University of Wisconsin
Siviløkonom 1971 - Handelshøyskolen BI

Nilssen, Tore (permisjon) - Samfunnsøkonomi

Dr.oecon. 1991 - Norges Handelshøyskole
Høyere avdelings eksamen 1987 - Norges Handelshøyskole

Nygaard Arne - Markedsføring

Dr.oecon. 1992 - Norges Handelshøyskole
Høyere avdelings eksamen 1988 - Norges Handelshøyskole
Siviløkonom 1982 - Handelshøyskolen BI

Olson, Erik - Markedsføring

Ph.D. 1992 - Case Western Reserve University, USA
MBA 1986 - Indiana University, USA
BA 1983 - Augustana College, South Dakota, USA

Olsson, Ulf Henning - Metode

Dr.scient 1996 - Norges Landbrukshøgskole
Cand.mag. 1981 - Universitetet i Oslo
Cand.scient 1981 - Universitetet i Oslo

Ongena, Steven - Samfunnsøkonomi

Ph.D. 1995 - University of Oregon
M.A. 1988 - University of Alberta
MBA 1986 - Katolieke Universiteit Leuven
Hir, 1985 - Katolieke Universiteit Leuven

Pettersen, Arve (II) - Markedsføring

Dr. ing. 1993 - Norges tekniske høgskole
Siviløkonom 1987 - Handelshøyskolen BI

Revang, Øivind - Ledelse

Ekonomie doktor 1985 - Universitetet i Linköping
Siviløkonom 1976 - Handelshøyskolen BI

Sagmo, Knut - Finans

Ph.D. 1991 - University of Wisconsin
M.B.A. 1984 - University of Wisconsin
Siviløkonom 1982 - Handelshøyskolen BI

Selmer, Terje W. L. - Språk, fransk

Cand.philol. 1974 - Universitetet i Oslo

Smith, David - Finans

Ph.D 1993 - Indiana University
B.S. 1988 - University of Delaware

Solberg, Carl Arthur - Markedsføring

Ph.D. 1994 - University of Strathclyde
Licencié ès sciences économiques 1969 - L'Université de Neuchâtel, Sveits

Stranden, Eldrid Aashaug - Finans/Bankøkonomi

Høyere grads eksamen 1972 - Norges
Handelshøyskole
Siviløkonom 1971 - Norges Handelshøyskole

Sundquist, Åsebrit - Språk, engelsk

Dr.philos. 1984 - Universitetet i Oslo
Cand.philol. 1976 - Universitetet i Oslo

Tellefsen, Brynjulf - Markedsføring

Ph.D. 1977 - Columbia University
M. Phil. 1974 - Columbia University
B.A. 1969 - Manchester University

Thjømøe, Hans Mathias - Markedsføring

Siviløkonom 1967 - Handelshøyskolen i Århus
Bedriftsøkonomisk kandidat 1964 - Handelshøyskolen BI

Thue, Lars (II) - Økonomisk historie

Cand.philol. 1977 - Universitetet i Oslo

Trapani, Teresa - Regnskap/Revisjon

Ph.D. 1990 - University of Kansas
M.S. 1981 - University of Kansas
B.S. 1978 - University of Colorado

Trondsen, Tor Jarl - Strategi

Ph.D. 1993 - University of Bradford
M.Phil. 1990 - University of Bradford
B.A. 1961 - University of California

Vale, Bent (II) - Samfunnsøkonomi

Dr. polit. 1992 - Universitetet i Oslo
Cand. oecon 1982 - Universitetet i Oslo

Virum, Helge - Logistikk

Sivilingeniør 1963 - Heriot-Watt University, Edinburgh

Welch, Denise - Personalledelse

Ph.D. 1991 - Monash University
M. Ph. 1985 - Brunel University
BB 1979 - Darling Downs Institute of Advanced Education

Wiig, Roberta - Språk, engelsk

Ph.D. 1985 - University of Washington
M.A. 1971 - University of Washington
B.A. 1965 - Grunnell College

Ødegaard, Bernt A. - Finans

Ph.D. 1992 - Carnegie Mellon University
M.Sc. 1989 - Carnegie Mellon University
Høyere avdelings eksamen 1987 - Norges
Handelshøyskole
Siviløkonom 1985 - Norges Handelshøyskole

Amanuenser

Berg, Morten Emil - Ledelse

Cand.mag. 1978 - Universitetet i Oslo
Diplomeksamen 1971 - IFM, Oslo
Siviløkonom 1969 - Handelshøyskolen BI

**Biong, Harald - Strategisk planlegging/
Markedsanalyse**

Siviløkonom 1966 - Norges Handelshøyskole

Borg, Arild (II) - Strategisk utvikling

Fil. kand. 1977 - Universitetet i Lund
Markedsøkonom DMA 1975 - Norges Markedshøyskole

Brookes, David Edward - Markedsføring

M.Sc. in Management and Business Studies 1981 -
University of Warwick
Cand. pharm. Klinisk farmakologi 1978 - Universitetet
i Oslo
Diploma in Pharmacology 1962 - Leicester School of
Pharmacy

Foss, Tron - Metode

Cand.real. 1970 - Universitetet i Oslo

Gaspard, Georges D. - Språk, fransk

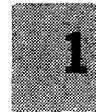
Cand.philol. 1973 - Universitetet i Oslo

Koppang, Haavard - Ledelse/Etikk

Høyere avdelings eksamen 1989 - Norges
Handelshøyskole
Sosiologi 1980 - Universitetet i Oslo
Cand. theol. 1979 - Universitetet i Oslo

Kunøe, Gorm - Markedsføring

M.Sc. 1976 - Handelshøyskolen i København

Lippe, Berit von der - Massekommunikasjon
Cand.philol. 1974 - Universitetet i Oslo

Lyngnes, Sølvi - Reiseliv
Cand.philol. 1980 - Universitetet i Trondheim

Sannes, Ragnvald - Informasjonsledelse
Siviløkonom 1986 - Handelshøyskolen BI

Schanke, Egil - Språk, tysk
Cand.philol. 1967 - Universitetet i Oslo

Synnestvedt, Terje - Samfunnsøkonomi
Cand.oecon. 1991 - Universitetet i Oslo

Syring, Ingvil - Språk, engelsk
Cand.philol. 1972 - Universitetet i Oslo

Sørensen, Tom - Bedriftsøkonomisk analyse
Siviløkonom 1975 - Handelshøyskolen BI

Tangen, Dag - Offentlig ledelse
Cand.polit. 1974 - Universitetet i Oslo

Aakre, Pål - Metode
Bedriftsøkonomisk kandidat 1965 - Handelshøyskolen BI

Aarønæs, Lasse - Markedsføring
Hovedfagseksamen 1987 - SLHK
Siviløkonom 1977 - Universität Mannheim

Studierektorer

Andersen, Niels Jørgen (II) - Strategi
Sivilingeniør 1962 - Danmarks Tekniske Høyskole

Bjercke, Gay (II) - Euroledelse
MBA 1974 - Washington State University

Bø, Eirill - Logistikk
Siviløkonom 1987 - Handelshøyskolen BI

Christensen, Bo Hjort (II) - Informasjonsledelse
Bedriftsøkonom 1977 - Handelshøyskolen BI
Sivilingeniør 1974 - Norges tekniske høgskole

Eriksen, Bjørn - Forretningsjus
Cand. jur. 1977 - Universitetet i Oslo

Evensmo, Jan - Metode
Siviløkonom 1978 - Handelshøyskolen BI
Cand.real. 1965 - Universitetet i Oslo

Framnes, Runar - Markedsføring
Siviløkonom 1971 - Norges Handelshøyskole

Faafeng jr., Sverre - Forretningsjus
Cand.jur. 1974 - Universitetet i Oslo

Gottschalk, Petter (II) - Markedsføring
M.Sc. 1980 - Dartmouth College
Siviløkonom 1975 - Technische Universität

Gravdahl, Anne Bøhmer - Regnskap/Revisjon
Statsautorisert revisor 1986
Registrert revisor 1983 - Handelshøyskolen BI
Høyskolekandidat 1980 - Telemark Distriktshøgskole

Gulden, Bror Petter (permisjon) - Regnskap/Revisjon
Statsautorisert revisor 1978
Høyere revisorstudium 1977 - Norges
Handelshøyskole
Siviløkonom 1974 - Norges Handelshøyskole

Hetland, Per Willy (II) - Ledelse
Ph.D.-student - Ålborg Universitetscenter
Cand. merc - Flere danske universiteter og høyskoler

Jepsen, Brian - Ledelse
MBA 1991 - Henley the Management College, England
Cand.scient. 1981 - Aarhus Universitet, Danmark

Johnsen, Arne Stokke - Markedsføring
Siviløkonom 1959 - Handelshøyskolen i København

Kaltenborn, Otto - Strategi
Maskiningeniør A 1959 - Norges tekniske høgskole

Kamfjord, Georg - Reiseliv
Mag. Art 1977 - Universitetet i Tromsø

Kildal, Tor S. - Revisjon
Statsautorisert revisor 1990
Registrert revisor 1986
Siviløkonom 1968 - Hochschule St. Gallen, Sveits

Kjærstad, Trond - Ledelse/Organisasjonspsykologi
Cand psychol. - Universitetet i Oslo

Kopp, Hermann - Markedsføring
Pedagogisk seminar 1968 - Universitetet i Oslo
MBA 1961 - Harvard Graduate School, USA
AB i statsvitenskap 1957 - Harvard College, USA

Løken, Svein A. - Regnskap
Siviløkonom 1970 - Norges Handelshøyskole

Naug, Trygve - Regnskap
Exam. oecon. 1965 - Universitetet i Oslo
Bedriftsøkonomisk kandidat 1961 - Handelshøyskolen BI

Omtvedt, Petter - Logistikk
Mag.art. 1961 - Universitetet i Oslo

Roos, Nils Göran (II) - Strategi
MBA 1989 - Fontainbleau
M.Sc. (Engineering Physics) 1982 - Chalmers
Tekniska Högskola

Schwencke, Hans Robert - Regnskap
Cand.jur. 1992 - Universitetet i Oslo
Statsautorisert revisor 1980
Høyere revisoreksamen 1979 - Norges
Handelshøyskole
Siviløkonom 1977 - Norges Handelshøyskole

Sending, Aage - Regnskap

Siviløkonom 1968 - Norges Handelshøyskole

Svindland, Eirik (II)

Økonomi, statsvitenskap, jus, 1968 - Saar Universitat, Tyskland

Sæther, Øivind (II) - Euromanagement

Cand. polit. 1972 - Universitetet i Bergen

Tellefsen, Jan Terje - Regnskap

Cand.jur. 1976 - Universitetet i Oslo
Siviløkonom 1972 - Norges Handelshøyskole

Thompson, Geir (II) - Ledelse

Cand.polit. 1986 - Universitetet i Oslo

Ytterhus, Bjarne E. - Samfunnsøkonomi

Cand.oecon. 1969 - Universitetet i Oslo

Forskere

Glimstedt, Henrik

Fil.dr. 1993 - Göteborgs Universitet, Historiska institutionen

Fil.kand. 1983 - Humanistiska Fakulteten, Göteborgs Universitet

Honorary Fellow, Industrial Relations Research Centre, University of Wisconsin-Madison 1996-97

Jensen Lars Christian

Cand.philol. 1993 - University of Oslo

Kili, Terje - Økonomisk historie

Cand. philol. 1993 - Universitetet i Oslo

Knutsen, Sverre - Økonomisk historie

Cand.philol. 1990 - Universitetet i Oslo
Bedriftsøkonom 1984 - BI Høyskolene

Rinde, Harald - Økonomisk historie

Cand.philol. 1992 - Universitetet i Oslo

Skeie, Jon - Økonomisk historie

Cand.philol. 1992 - Universitetet i Oslo

Sogner, Knut - Økonomisk historie

Cand.philol. 1989, Universitetet i Oslo

Stipendiater

**Andreassen, Tor Wallin - Markedsføring/
Internasjonal økonomi**

Master of Science 1994 - Handelshøyskolen BI
Siviløkonom 1981- Norges Handelshøyskole

Bjønnes, Geir Høidal - Samfunnsøkonomi

Høyere avdelings eksamen 1994 - Norges Handelshøyskole
Siviløkonom 1992 - Handelshøyskolen BI
Økonomisk-administrativ kandidat 1990 - Østfold Distriktshøgskole

Blindheim, Trond - Markedskommunikasjon

Cand.sociol. 1984 - Universitetet i Oslo
Diplom markedskommunikasjon 1989 - IFM

Djupvik, Olav A. - Markedsføring

Siviløkonom 1993 - Handelshøyskolen BI

Hansen, Svein Olav - Økonomisk historie

Cand.philol. 1990 - Universitetet i Oslo
Cand.mag. 1987 - Universitetet i Oslo

Haug, Magne - Informasjon og samfunnskontakt

Cand.philol. 1975 - Universitetet i Oslo

Hvidsten, Harald - Strategi

M.Sc. 1993 - Handelshøyskolen BI

Hærem, Thorvald - Informasjonsledelse

M. Sc. 1993 - Handelshøyskolen BI
Handelsøkonom 1992 - Handelshøyskolen BI

Haanæs, Knut - Strategi

Siviløkonom 1991 - Handelshøyskolen BI

Kristoffersen, Line - Markedsføring

Sivilmarkedsfører 1993 - Norges Markedshøyskole
Diplomeksportøkonom 1992 - Norges Markedshøyskole

Kuvaas, Bård - Ledelse/Kognitiv psykologi

Siviløkonom 1990 - Handelshøyskolen BI

Norli, Øyvind - Finans

Høyere avdelings eksamen 1994 - Norges Handelshøyskole
Siviløkonom 1992 - Handelshøyskolen BI

Olsen, Per - Energiledelse

M.Sc. 1994 - Handelshøyskolen BI
Siviløkonom 1992 - Handelshøyskolen BI

Rime, Dagfinn - Samfunnsøkonomi

Predocotrual Master of Science 1995 - Handelshøyskolen BI
Siviløkonom 1995 - Handelshøyskolen BI
Bedriftsøkonom 1988 - Handelshøyskolen BI

Rønqvist, Morten - Markedsføring

Høyere avdelings eksamen 1994 - Norges Handelshøyskole
Siviløkonom 1987 - Handelshøyskolen BI

Sjøvaag, Marit - Euromanagement

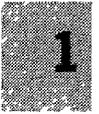
M.Sc. Euromanagement 1995 - Handelshøyskolen BI
Cand. mag. 1992 - Universitetet i Oslo

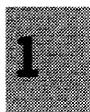
Stillerud Bård

Siviløkonom 1995 - Handelshøyskolen BI

Strønen, Fred - Strategi

M.Sc. 1993 - Handelshøyskolen BI

Wathne, Kenneth - Markedsføring

Master of Science 1994 - Handelshøyskolen BI
Diplomøkonom 1992 - BI Høyskolene

Zang LiQun

Cand. Oecon 1994 - Universitetet i Oslo
Exam. Oecon 1994 - Universitetet i Oslo
Ingeniør 1988 - Shanghai Jiao Tong University

Forsknings- og undervisningsassistenter

Botnen, Kjersti Benum - Ledelse

Cand.jur. 1992 - Universitetet i Oslo
M.Sc. 1996 - Handelshøyskolen BI

Carlsen, Arne J. - Beslutningsanalyse

Sivilingeniør 1969 - Norges tekniske høgskole

Flagstad, Anne W. (permisjon) - Offentlig ledelse

Hovedfagsstudent - Universitetet i Oslo

Flygansvær, Bente

Siviløkonom 1996 - Handelshøyskolen BI

Gundersen Eivind - Organisasjons- og ledelsesteori

M.Sc. 1995 - Handelshøyskolen BI
B.B.A. 1992 - C.L.U.

Houge Cynthia - Markedsføring (NiM)

Master in International Business 1995 - Norges Handelshøyskole
B.Sc. in Marketing 1993 - College of Business Administration, University of South Florida, Tampa

Jordfald, Bård - Næringsutvikling

Siviløkonom 1995 - Handelshøyskolen BI
Hovedfagsstudent i sosiologi - Universitetet i Oslo

Lindestad, Liv Bodil - Markedsføring

MBA 1994 - University of South Carolina
Siviløkonom 1993 - Handelshøyskolen BI

Lorentzen, Bengt G. - Markedsføring

Siviløkonom 1993 - Handelshøyskolen BI

Lostad, Lene - Markedsføring

Siviløkonom 1994 - Handelshøyskolen BI

Møll, Trude Holthe - Næringsutvikling

Siviløkonom 1995 - Handelshøyskolen BI
Ex.phil 1989 - Universitetet i Oslo

Nilsen Skjærseth Yngve - Økonomisk historie

Cand.philol. 1995 - Universitetet i Oslo
Cand.mag. (real) 1991 - Universitetet i Oslo

Ramnefjell, Per Espen

Siviløkonom 1995 - Handelshøyskolen BI

Røkaas, Felicia A. - Språk, engelsk

Cand. philol. 1993 - Universitetet i Oslo

Stoltenberg, Lars B. - Energiledelse

Master of Science 1995 - Handelshøyskolen BI
Diplomøkonom 1993 - BI Høyskolene

Tranås, Janneke (permisjon) - Markedsføring

Handelsøkonom 1992 - Oslo Handelshøyskole

Vogt-Svendsen, Annicka - Markedsføring

Siviløkonom 1994 - Handelshøyskolen BI

Høyskolelektorer

**Ander-Trønsdal, Kerstin (II) - Markedsføring/
Økonomistyring**

Siviløkonom 1969 - Handelshögskolan i Stockholm

Backer, Lars Georg (II) - Bedriftsøkonomi

Siviløkonom 1985 - Handelshøyskolen BI

Bjartveit, Steinar - Ledelse/Organisasjonspsykologi

Cand.psychol. 1988 - Universitetet i Oslo

Blattner, Emanuel - Bedriftsøkonomi

Siviløkonom 1981 - Universitetet i Fribourg

Blichfeldt Jan (II) - Markedsføring

MIM 1982 - Thunderbird, Arizona

Borge-Andersen, Carl (II) - Markedsføring

Lektor 1981 - Statens Lærerskole for Handel og Kontor
Siviløkonom 1972 - Handelshøyskolen BI

Bugge, Bjørn - Markedsføring

Siviløkonom 1967 - Norges Handelshøyskole

Cooper, Charles J. - Språk - engelsk

Cand.philol. 1979 - Universitetet i Oslo
B.A. 1969 - Occidental College

Falck, Elisabeth - Markedsføring/Samfunnsvitenskapelig metode

MBA 1980 - University of Denver
BSBA 1979 - University of Denver

Goksør, Gro - Markedskommunikasjon

Cand.polit. 1992 - Universitetet i Oslo
Diplom markedskommunikasjon 1981 - IFM
Diplomøkonom 1969 - Handelshøyskolen BI

Gran, Haakon Herman - Ledelse

Cand. merc. 1972 - Handelshøyskolen i København

Hansen, Rune J. - Bedriftsøkonomi

Faglærereksamen 1979 - Statens Lærerskole for Handel og Kontor
Siviløkonom 1976 - Handelshøyskolen BI

Hanssen, Per Gunnar (II) - Samfunnsøkonomi

Cand. oecon 1978 - Universitetet i Oslo

Høiland, Hildur (II) - Eiendomsmegling

Statsautorisert eiendomsmegler 1980
Øk.adm.-kandidat 1976 - Økonomisk College Oslo

Høyvarde, Hans Kr. (II) - Regnskap

Statsautorisert revisor 1995
 Registrert revisor 1983 - Handelshøyskolen BI

Jacobsen, Per (II) - Bedriftsøkonomi

M.B.A. 1986 - University of Wisconsin
 Siviløkonom 1985 - Handelshøyskolen BI

Jørgensen, Erik Tidemann (II) - Organisasjon og ledelse

Siviløkonom 1986 - Handelshøyskolen BI
 Cand.mag. 1983 - SLHK

Knutsen, Geir - Markedsføring

Siviløkonom 1993 - Agder Distriktshøgskole

Kolderup, Erik (II) - Informasjonsledelse

Faglærereksamen 1981 - Statens Lærerskole for Handel og Kontor
 Diplomøkonom 1973 - Handelshøyskolen BI

Lauritzen, Pål - Metode

Cand.scient. 1983 - Universitetet i Oslo

Lavik, Stein - Organisasjon og ledelse

Siviløkonom 1976 - Norges Handelshøyskole

Lepsøe, Sigvard C. (II) - Bedriftsøkonomi

Siviløkonom 1968 - Norges Handelshøyskole

Lie, Sverre (II) - Språk, engelsk

Cand.philol. 1977 - Universitetet i Bergen

Lilleberg, Olav - Samfunnsøkonomi

Cand. oecon 1979 - Universitetet i Oslo

Lund, Svein - Metode/Logistikk

Sivilingeniør 1974 - Norges tekniske høgskole

Lunnan, Erling (II) - Metode

Cand.real 1978 - Universitetet i Trondheim

Løvholt, Thore

Studier i International Marketing, Service Management and Public Relations

Messel, Bente - Språk, spansk

Cand. philol. 1984 - Universitetet i Oslo

Mo, Dag Tore - Metode

Sivilingeniør 1985 - Norges tekniske høgskole

Nikolaisen, Per - Metode

Faglærerkompetanse i matematikk
 Pedagogisk eksamen 1976 - Statens lærerkurs
 Matematikkstudier - Universitetet i Oslo

Nilsen, Svein - Språk, tysk

Cand.philol. 1973 - Universitetet i Oslo

Osmundsen, Dag (II) - Bedriftsøkonomi

Cand. jur. 1984 - Universitetet i Bergen
 Høyere revisoreksamen 1978 - Norges Handelshøyskole

Ramberg, Bengt (II) - Markedsføring/Organisasjon og ledelse

M.B.A. 1975 - University of Wisconsin
 Siviløkonom 1974 - Handelshøyskolen BI

Skaldehaug, Espen Roy - Finans

Sivilingeniør 1983 - Universitetet i Linköping
 DH-kandidat 1981 - Agder Distriktshøgskole

Stephansen, Beverly Arnold - Kommunikasjon

M. Sc. 1985 - Boston University
 BBA 1983 - Grove City College, Pennsylvania

Stiklestad, Trond - Markedsføring

Siviløkonom 1990 - Högskolan i Växjö

Strand, Rolf Gunnar - Bedriftsøkonomi

Cand.polit. 1985 - Universitetet i Oslo
 Høyere avdelings siviløkonomeksamen 1974 - Norges Handelshøyskole
 Siviløkonom 1970 - Norges Handelshøyskole

Sætrang, Gunnar - Markedsføring

Diplomstudium i markedskommunikasjon 1986 - IFM
 Cand.psychol. 1981 - Universitetet i Oslo

Tollefsen, Tor A - Bedriftsøkonomi

Siv.øk. 1972 - Norges Handelshøyskole

Tomassen Sverre - Markedsføring og strategi

M.Sc in International Marketing and Strategy 1996 - Handelshøyskolen BI
 Diplomøkonom 1991 - BI Høgskolene
 Barnevernspedagog 1982 - Norges Kommunal- og Sosialhøgskole

Tveit, Anders - Samfunnsøkonomi

Cand.oecon. 1989 - Universitetet i Oslo

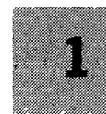
Undall, Pål - Finans

M.B.A. 1983 - University of North Carolina
 B.A. 1980 - University of Wisconsin

Vardøen, Thor (II) - Språk, engelsk

Cand.philol. 1991 - Universitetet i Oslo

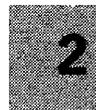
Oversikten over BIs vitenskapelige personale er godkjent og utgitt av BIs personalavdeling pr. 30.04.1996.

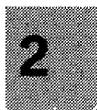

2 Studieadministrativ informasjon

Diverse opplysninger	31
- Oppslagstavler	31
- Studieveiledning	31
- Studiekort	31
- Navneendring/Adresseendring	31
Studieutgifter	32
- Studieavgifter ved BI Høyskolene 1996-97	32
- Kontinuasjonsavgift 1996-97	33
- Semesteravgifter BI Fjernundervisning 1996-97	34
- Eksamensavgift 1996-97	34
Statens lånekasse for utdanning	34
Samarbeidende bokhandlere	34
Bibliotek tjenester	35
Undervisning på engelsk	36
Utveksling	36
Vitnemål	36
Masterstudier ved BI	36
- Master of Science	36
- Master of Business Administration	37
- Master of Management	37
Videre studier i utlandet	37
- Opptak til Master-program	38
BIs Karriere- og rekrutteringsservice	38
- Jobbsøkerseminarer m.m.	38
- Avgangskatalog	38
- Jobbpresentasjoner	38
- Oppfølging av uteksaminerte kandidater	39
Viktige opplysninger vedrørende eksamen	39
- Hjelpemidler til eksamen	39
- Forlenget tid til eksamen og søknadsfrister	39
- Rettledning for løsning og innlevering av hjemmeeksamener, prosjekt- og fagoppgaver	39
- Rettledning for løsning og innlevering av diplomoppgaver	42
- Retningslinjer for endring av kurskoder	42
- Retningslinjer for kontinuasjonseksamener	43

Eksamenspåmelding	43
- Påmeldingsperioder	43
- Hvordan skjer påmelding til eksamen?	43
- Kan eksamen utsettes?	44
- Endring av eksamenssted	44
- Sykdom i forbindelse med eksamen	44
- Krav til utenrikseksamener og påmelding til eksamen	44
Godkjenning av tidligere avlagte eksamener eksternt eller ved BI	45
- Innpassing av ekstern utdanning	45
- Fritak for eksamen og søknadsfrister	45
- Kursoverføring	45
- Gjenopptak	45
Offentliggjøring av sensur	46
- Televoice - Sensurtelefonen	46
- Klage på sensur	46
Eksamensplan for BI Høyskolene studieåret 1996-97	47

Studieadministrativ informasjon

I tillegg til opplysningene i kapitlet om Studieadministrativ informasjon forutsettes det at studentene gjør seg kjent med gjeldende reglementer ved BI Stiftelsen slik disse står oppført i eget kapittel i studiehandboken.

2

Oppslagstavler

Meldinger til studentene slås opp på informasjonstavler. Meldingene inneholder som oftest informasjon om flytting av forelesninger, tidsfrister o. l. Det er studentenes eget ansvar å holde seg orientert om de oppslag som fortløpende slås opp.

Studieveiledning

Studiehandboken skal gi studentene generell informasjon i forbindelse med gjennomføring av studieopplegget. Imidlertid er studentene velkommen til å drøfte studieopplegg, etter- og videreutdanning m.m. med studieveilederne ved de enkelte BI Høyskoler.

Studiekort

Studiekort utstedes fortrinnsvis til heltidsstudenter (10 vekttall pr. semester).

Studiekort fås ved henvendelse til sekretariatet på studiestedet. Studentene må medbringe legitimasjon og bilde.

Studiekortet er kun gyldig med kvittering for betalt studieavgift.

Navneendring/Adresseendring

Ved navneendringer må navneendringsbevis vedlegges. Studentene plikter å melde fra om adresseendring, dersom studieinformasjon, melding om eksamenspåmelding o.l. skal komme frem til studenten i rett tid.

Studieutgifter

Studenter må betale studieavgifter for studiets ordinære antall semestre (se normalstudieplanen). Utgifter til bøker, annet undervisningsmaterieell og eventuelle studiereiser etc. må betales i tillegg.

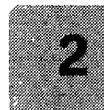
Se forøvrig Studieforskrifter ved BI Høyskolene og Norges Markedshøyskole.

2

Studieavgifter ved BI Høyskolene 1996-97

STUDIUM	VARIANT	HØST 1996	VÅR 1997
Diplomøkonomstudiet			
1. år	heltid	kr 14.600,-	kr 14.600,-
	deltid	kr 7.300,-	kr 7.300,-
2. år	heltid	kr 18.700,-	kr 18.700,-
	deltid	kr 9.350,-	kr 9.350,-
3. år	heltid	kr 18.700,-	kr 18.700,-
Høyskolekandidatstudiet			
(Se diplomøkonomstudiet, 1. og 2. år)			
Bedriftsøkonomstudiet			
(Se diplomøkonomstudiet, 1. år)			
Diplomøkonomstudiet i reiseliv			
1. år (som diplomøkonomstudiet)			
2. år	heltid	kr 18.700,-	kr 18.700,-
3. år	heltid	kr 18.700,-	kr 18.700,-
Diplomøkonomstudiet i bankfag			
1. år (som diplomøkonomstudiet)			
2. år	heltid	kr 18.700,-	kr 18.700,-
3. år (gjennomføres første gang 1997-98)			
Bankkandidatstudiet			
(Se diplomøkonomstudiet i bankfag, 1. og 2. år)			

STUDIUM	VARIANT	HØST 1996	VÅR 1997
Eiendomsmeidlerstudiet, 2. avd. med første år fra BI:	heltid	kr 27.300,-	kr 27.300,-
	deltid	kr 13.650,-	kr 13.650,-
med første år fra annen høyskole:	heltid	kr 33.800,-	kr 33.800,-
	deltid	kr 16.900,-	kr 16.900,-
Diplommarkedsførerstudiet			
1. år	heltid	kr 14.600,-	kr 14.600,-
• Bedriftsøkonomstudiet			
• Grunnfag markedsøkonomi			
2. år	heltid	kr 18.700,-	kr 18.700,-
• Grunnfag markedsføring og internasjonalisering			
• Grunnfag markedskommunikasjon			
3. år	heltid	kr 18.700,-	kr 18.700,-
• Markedsføring, internasjonalisering og ledelse			
• Markedskommunikasjon			

Markedskandidatstudiet

(Se diplommarkedsførerstudiet, 1. og 2. år)

Kontinuasjonsavgift 1996-97

Kontinuasjonsavgift pr. vekttall: kr 325,-.

Det tas forbehold om endringer i ovennevnte opplysninger.

Semesteravgifter BI Fjernundervisning 1996-97

Studenter i BI Fjernundervisning må betale semesteravgifter for studiets ordinære antall semestre (se normalstudieplanen). I tillegg betales eksamensavgift, utgifter til bøker, annet undervisningsmateriell etc.

Se forøvrig Studieforskrifter ved BI Høgskolene og Norges Markedshøgskole.

2

STUDIUM	HØST 1996	VÅR 1997
Bedriftsøkonomstudiet	kr 6.980,-	kr 6.980,-
Høgskolekandidatstudiet	kr 8.550,-	kr 8.550,-

Eksamensavgift 1996-97

Eksamensavgift pr. vekttall: kr 325,-.

Det tas forbehold om endringer i ovennevnte opplysninger.

Statens lånekasse for utdanning

Studenter ved BI Høgskolene har adgang til å søke studielån og stipend i Statens lånekasse for utdanning, Østre Aker vei 20, Postboks 195 Økern, 0510 Oslo. Telefon 22 72 68 40/22 72 68 20. Orientering fra Lånekassen og søknadsskjemaer finnes utlagt på sekretariatene ved BI Høgskolene. Søknad om lån i Statens Lånekasse for utdanning skal sendes til BI Høgskolene, som vil oversende denne til Lånekassen. Lånekassen sender utbetalingsdokumentet til BI Høgskolene når søknaden er ferdig behandlet. Får du avslag på søknaden fra Lånekassen, vil du få brev med begrunnelse for avslag.

Lånevilkår og tilbakebetalingsregler fremgår av heftet «Stipend og lån til utdanning» som fås ved henvendelse til BI-sekretariatene eller direkte til Lånekassen. Spørsmål kan også stilles til Lånekassens distriktskontorer: se heftet «Stipend og lån til utdanning». Adressen til Lånekassens nettsider er: <http://www.lanekassen.no>

Studielån hentes personlig i resepsjonen ved BI Høgskolene ved studiestart. Husk gyldig legitimasjon. Fullmakter fra andre godtas ikke.

Samarbeidende bokhandlere

Ved hver semesterstart utarbeider bokhandelen en bokliste for hvert studium og kurs. Disse listene bygger på BIs kursbeskrivelser.

Det tas forbehold om endringer i boklistene i forhold til kursbeskrivelsen. Det kan skyldes forhold som BI ikke var klar over idet studiehandboken gikk til trykking. Hensikten med boklisten er å lette litteraturoversikten for den enkelte student, samt å gjøre ekspedisjonen enklere for bokhandelen. Boklisten kan også brukes som bestillingsliste for den som måtte ønske dette (se forøvrig veiledning på boklisten). De samarbeidende bokhandlerne har ansvaret for å ha pensumlitteratur og alternativ litteratur til BIs ulike studier, kurs og forkurs.

Juul Møller A/S, Nedre Slottsgate 11, 0157 Oslo

- Bokhandel i Nedre Slottsgate, telefon 22 41 19 00
- Filial i Sandvika, telefon 67 57 08 94
- Filial ved BI Oslo, telefon 22 36 42 37
- Filial ved BI Skedsmo, telefon 63 84 44 30
- Filial på Ekeberg, telefon 22 67 09 93

Bergen

Melvær A/S, Galleriet, Torgalmenningen 8, 5014 Bergen. Telefon: 55 32 17 90

Førde

Huus Libris, Hafstavegen 46, 6800 Førde. Telefon: 57 82 18 77

Drammen

Lauritzen Bokhandel A/S, Drammen Høyskolesenter, Wergelandsgt. 10 1319 Drammen.
Tlf. 32 89 14 10

Gjøvik

Trygve Lihagen A/S Bok- og Papirhandel, Postboks 298, 2801 Gjøvik. Telefon: 61 17 25 15
Avdeling Sør v/BI Gjøvik, Telefon 61 18 03 72.

Kristiansund

Bokea Libris, Postboks 2185 Løkkemyra, 6501 Kristiansund. Telefon: 71 58 44 80

Mo i Rana

Mo Libris, Jernbanegaten 7, 8600 Mo i Rana. Telefon: 75 12 80 00

Porsgrunn

Dyring Bok- og papirhandel, Storgaten 154, 3900 Porsgrunn. Telefon: 35 54 81 80
Filial: BI Telemark. Telefon: 35 55 92 80

Sandefjord

Fortuna A/S, Postboks 2233 Aagaardsplass, 3201 Sandefjord. Telefon: 33 46 65 45.
Filial: BI Vestfold. Telefon: 33 46 12 20

Sarpsborg

Halvorsen Libris, St. Maries gt. 107, Postboks 57, 1701 Sarpsborg. Telefon: 69 15 75 33
Filial: BI Østfold. Telefon: 69 12 94 55

Stavanger

Berge Libris, Prostebakken 3, 4000 Stavanger. Telefon: 51 89 52 50.

Trondheim

Walseth Bokhandel A/S, Sverresgt. 10B, 7013 Trondheim. Telefon: 73 53 12 60
Filial: BI Trondheim. Telefon: 72 88 77 05

Ålesund

Aarflots Libris, Kirkegaten 3, 6004 Ålesund. Telefon: 70 12 48 48

Bibliotektenester

De fleste av BI Høyskolene har samarbeidsavtaler med lokale bibliotek for bibliotektenester til BI Høyskolenes studenter. Denne tenesten inkluderer også bestillinger av lån og kopi av artikler fra andre bibliotek.

Nærmere informasjon om lokal bibliotekordning fås ved den enkelte BI Høyskole.

Undervisning på engelsk

BI gjør oppmerksom på at enkelte kurs på 2.- og 3. års nivå kan bli forelest helt eller delvis på engelsk.

Utveksling

BI har inngått avtale med en rekke universiteter og høyskoler – først og fremst i Europa, USA og Canada – om studentutveksling. Utvekslingen finner sted i 6. semester (vårsemesteret 3. år) og omfatter både diplomøkonomstudiet og reiselivsstudiet. Antallet studenter som får tilbud om utveksling er begrenset, og for å komme i betraktning kreves det at søkerne har et snitt som ikke er dårligere enn 3.0 (inklusive hengefag). Det kreves også kunnskaper i utvekslingslandets språk (tilsvarende minimum BIs 5-vekttkurs i språk). Antall utvekslingsstudenter er også avhengig av hvor mange plasser som stilles til disposisjon av de institusjonene vi samarbeider med.

Utvekslingsstudentene betaler studieavgift til BI. I tillegg må en regne med enkelte mindre avgifter som betales direkte til den utenlandske skolen. Lånekassen gir lån og stipend etter gjeldende regler. For de fleste europeiske samarbeidsskolenes vedkommende, er det dessuten mulighet for en viss støtte under Sokrates-ordningen.

Utvekslingsstudentene avlegger eksamen ved den utenlandske institusjonen, og forutsatt at disse består, blir de godskrevet som tilsvarende 10 vektall fra BI.

Nærmere opplysninger om utvekslingsordningen fås ved henvendelse til Eldri Ulven eller Helge Jensen ved BI Oslo/NMH, Postboks 4636 Sofienberg, 0506 Oslo. Tlf. 22 98 50 00/22 98 50 50

Vitnemål

Det vises til Alminnelige studievilkår ved BI Stiftelsen §§ 1 og 5.8 og Studieforskrifter ved BI Høyskolene og Norges Markedshøyskole.

Kandidaten får utstedt vitnemål etter avsluttet studium i henhold til inngått kontrakt.

Det forutsettes at kandidatene tilfredsstiller kravene til ovennevnte reglementer.

Kandidater som har fullført Eiendomsmeglereksamen, får utstedt vitnemål etter gjeldende regler. Jfr. Forskrift om eiendomsmegling og ovennevnte reglementer.

Masterstudier ved BI

Masterstudiene ved BI er godkjent av Kirke-, Utdannings- og Forskningsdepartementet.

Master of Science (MSc)

Master of Science er et toårig spesialiststudium på høyere grads nivå. Opptakskravet er diplomøkonom eller tilsvarende og avlagt GMAT-test. Det tilbys fire spesialiseringer: Accounting, Energy Management, Financial Economics og International Marketing & Strategy. Studiet er internasjonalt i den forstand at all undervisning foregår på engelsk og vi har studenter fra omlag 25 nasjoner. I tillegg kan man i løpet av studiet delta på utveksling ved våre samarbeidsuniversiteter, for tiden 27 stykker i totalt 14 land. Studiet er forskningsbasert og består av en kursdel og en thesis (hovedoppgave). Dette skal til sammen gi studentene omfattende innsikt i fagområdet gjennom aktiv deltakelse i klassene.

BI tilbyr stipendier til diplomøkonomer og diplommarkedsførere fra BI/NMH. Stipendiene er på kr. 10.000,- og varierer i antall fra år til år. I tillegg er man ved dokumentasjon av fullført Msc eller MBA fra BI berettiget til å få avskrevet sitt lån i Statens Lånekasse med et høyere grads stipend, for tiden på kr. 19.900,-

Master of Business Administration (MBA)

MBA-studiet er et generelt, 11 måneders program på heltid med hovedvekt på ledelse og strategi. Studiet bygger på minimum tre års arbeidserfaring og passer som et påbyggingsår ved overgang til en lederjobb. Studiet tilbys også på deltid over to år.

Mer informasjon om Msc og MBA fås ved henvendelse til ditt studiested eller til Handelshøyskolen BI, Graduate School, Postboks 580, 1301 Sandvika. Tlf. 67 57 05 00. E-mail: graduate@bi.no. eller URL: <http://www.bi.no/>

Master of Management

Master of Managementstudiet er et fordypningsstudium i ledelse for voksne som ønsker å kombinere utdanning og arbeid. Studiet har et omfang på fire år på deltid, tilsvarende 40 vektall. Minimumskravet til forkunnskaper er tre års høyere offentlig godkjent utdanning samt fire års yrkeserfaring.

Mer informasjon om Master of Managementstudiet fås ved henvendelse til ditt studiested eller til BI Senter for lederutdanning, Karlsborgveien 4, 0193 Oslo. Tlf.: 22 67 90 00.

Videre studier i utlandet

Følgende steder vil du kunne få informasjon og hjelp om studier og studiesteder:

Utenlandskontoret ved Statens lånekasse for utdanning. Egen opplysningsavdeling med veiledere. Faglig informasjon om utenlandske læresteder, fagretninger, studiefinansiering etc. Adresse: Østre Aker vei 20, 0581 Oslo. Postadresse: Postboks 195 Økern, 0510 Oslo. Telefon 22 72 69 10.

ANSA (Samband for norske studenter i utlandet). Dette er en interesse- og velferdsorganisasjon for norske studenter i utlandet som bl.a. tilbyr veiledning, forsikring, oversikt over studiesteder i USA og Europa og et nettverk av kontaktpersoner.

Adresse: Storgaten 3, 0155 Oslo.

Telefon: 22 47 76 00.

Telefonhenvendelser kan skje mellom kl. 12.00-16.00. Kontoret er åpent for skrankehenvendelser mellom kl. 12.00 - 16.00. Kontoret er stengt lørdag.

Norge-Amerika Foreningen låner ut mange forskjellige studiekataloger fra universiteter og colleges. De har brosjyrer om hvordan man finansierer et USA-studium etc.

Adresse: Drammensveien 20c, 0255 Oslo.

Telefon: 22 44 76 83 (kl. 10.00 - 15.00).

US Educational Foundation in Norway (Fulbright Foundation). Her har de college- og universitetskataloger med en komplett samling på microfiche. Flere brosjyrer, blant annet "A Handbook for Foreign Students", deles ut gratis. De har lister over læresteder etter fagområde og studieretning med beskrivelser av colleges og universiteter, både undergraduate- og graduatestudier.

Adresse: Arbins gate 2, 0253 Oslo.

Telefon: 22 83 26 00 (veiledning kl. 10.00 - 15.00, ikke fredag).

Opptak til Master-program

Det er mulig å søke om plass til Master-programmet allerede i løpet av tredje år på diplomøkonom- og diplommarkedsførerstudiet. Vi anbefaler imidlertid at søkerne er ferdige diplomøkonom/diplommarkedsførere med ett års praksis fra næringslivet bak seg før de starter et slikt studium.

For å bli tatt opp til et Master-program er kravet til samlet hovedkarakter vanligvis 2.6 eller bedre. Videre krever universitetet/høyskolen å motta resultatet på følgende to tester:

TOEFL – Test of English as a Foreign Language

GMAT – Graduate Management Admission Test

Disse kan begge tas ved Universitetet i Oslo (Sommerskolen) samt i Bergen (Norges Handelshøyskole), Kristiansand (Høyskolen i Agder), Tromsø (Universitetet i Tromsø), Trondheim (NTNU, Norges Teknisk Naturvitenskapelige Universitet) og Stavanger (Den amerikanske skolen).

Kontakt Sommerskolen for brosjyre og oppmeldingsskjema.

Test information, University of Oslo, Pb. 3 Blindern, 0313 Oslo.

Telefon: 22 85 63 85.

Vær ute i god tid. Det tar 10–12 uker å få resultatet fra disse testene, og de avholdes kun fire ganger i året. Prøvene bør tas enten i januar eller mars for at resultatet skal kunne foreligge i tide. Ta selv kontakt for eksakte datoer.

Ved Handelshøyskolen BI i Sandvika er det opprettet et GMAT-kontor – The GMAT Consulting Center. Kontaktperson er Banafsheh Sheiban. Direkte telefon: 67 57 07 19. Her arrangeres blant annet et forberedende kurs til selve GMAT-testen. Kurset gjennomføres over tre uker, to kvelder pr. uke i forkant av selve GMAT-testen.

BIs Karriere- og rekrutteringsservice

BIs Karriere- og rekrutteringsservice er organisert som en stiftelsesfunksjon med hovedkontor ved Handelshøyskolen BI i Sandvika og en egen avdeling ved BI Oslo/Norges Markedshøyskole på Schous. Ved de øvrige BI Høyskolene er det kontaktpersoner med ansvar for denne tjenesten både i BIs administrasjon og blant studentene.

Jobbsøkerseminarer m.m.

I jobbsøkerseminarene gjennomgås jobbsøkerprosessen fra A til Å. Studentene får gode tips om forskjellige fremgangsmåter for å komme inn på arbeidsmarkedet: Kontakt med bedrifter, vurdering av ledige stillinger, søknadsoppsett og intervju. I tilknytning til jobbsøkerseminarene deler vi ut vårt eget jobbsøkerhefte, spesielt skrevet for BI-studentene. Dette heftet kan man også få om man ikke møter på seminarene, men det er forbeholdt studentene på BI.

BIs Karriere- og rekrutteringsservice har utviklet et intervjutreningsopplegg for studentene, som man kan melde seg på hos karriereserviceansvarlig på den enkelte høyskole.

Avgangskatalog

Hvert år lages det en oversikt over avgangsstudenter ved BI's nisjestudier (eiendomsmegler og reiseliv) som distribueres innenfor de respektive bransjer.

Jobbpresentasjoner

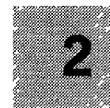
Bedrifter inviteres til å rekruttere direkte på skolen minst én gang i året. Gjennomføringen av dette varierer fra skole til skole i BI Stiftelsen

Dersom bedrifter ønsker å henvende seg direkte til enkelte avgangskull med stillingsannonse, sørger BIs Karriere- og rekrutteringsservice for å distribuere dette til dem det gjelder.

Oppfølging av uteksaminerte kandidater

Samtlige avgangsstudenter innenfor BI Stiftelsen får tilbud om å registrere seg i en CV-base hos Karriere- og rekrutteringsservice. Denne basen brukes i kontakt med bedrifter som er ute for å rekruttere kandidater fra BI systemet.

Viktige opplysninger vedrørende eksamen

Hjelpemidler til eksamen

Eventuelle tillatte hjelpemidler til eksamen fremgår av kursbeskrivelsen i det enkelte kurs.

- **Ingen hjelpemidler tillatt**

betyr at det kun er tillatt med skrivesaker, dersom annet ikke er spesifisert i kursbeskrivelsen.

- **Alle hjelpemidler tillatt**

betyr at det er lov å ha med alt av skriftlig materiell som bøker, notater o.l. Alle hjelpemidler innbefatter også lommekalkulator.

Kalkulatorens bruksanvisning er kun tillatt brukt når alle hjelpemidler er tillatt.

- **Lommekalkulator tillatt**

betyr at den kan være programmerbar, men må ikke vise mer enn 160 tegn, tekst eller tall på skjerm/display. Den må være batteridrevet og ikke ha skriveenhet. Den må ikke forstyrre andre studenter med pipelyd o.l.

Forlenget tid til eksamen og søknadsfrister

Det vises til Studieforskrifter ved BI Høgskolene og Norges Markedshøyskole, § 6.5.

Forlenget tid:

Ved seks timers eksamen gis	75 minutter i tillegg
Ved fem timers eksamen gis	60 minutter i tillegg
Ved fire timers eksamen gis	45 minutter i tillegg
Ved tre timers eksamen gis	30 minutter i tillegg

Det gis ikke forlenget tid ved hjemmeeksamen, fagoppgave eller prosjektarbeid.

Studenter med annet morsmål får ikke forlenget tid til eksamen. De har imidlertid anledning til å levere sin besvarelse på engelsk eller benytte Norsk-norsk ordbok. (Eksamenskontoret må få beskjed).

Det benyttes eget skjema for søknad om forlenget tid til eksamen.

Fristen for å søke om forlenget tid: For eksamen i høstsemesteret:	UKE 44
For eksamen i vårsemesteret:	UKE 15

Rettledning for løsning og innlevering av hjemmeeksamener, prosjekt- og fagoppgaver

- Studentene skal dokumentere evne til å anvende teori på teoretiske eller praktiske problemstillinger.
- Studentene skal dokumentere evne til å skrive et arbeide som tilfredsstillende vanlige akademiske krav til innhold og form (hensyn til eventuelle eksterne målgrupper kommer i tilfelle i annen rekke her).

Formelle krav

Besvarelsen skal innleveres fast innsatt i mappe og i to eksemplarer. Besvarelsens forside skal inneholde de opplysninger som er angitt i oppgavesettet. Egenerklæringen som følger oppgavesettet skal leveres inn sammen med besvarelsen. Besvarelsen skal kun leveres ved ett studiested. Besvarelsen må være BI/NMH i hende innen angitt tidsfrist. NB! Besvarelsen kan ikke innleveres på diskett. Telefax kan ikke benyttes. For sent innleverte besvarelser vil normalt ikke bli sensurert. Kandidaten(e) kan ikke regne med å få besvarelsen tilbake.

Innholdsmessige krav – formål

Oppgavene kan løses individuelt eller i grupper på inntil tre studenter. Studentene oppfordres til å samarbeide i grupper. Det er imidlertid ikke tillatt for flere grupper å samarbeide, da dette betraktes som fusk eller forsøk på fusk og rammes av Studieforskriftene § 6.9.6. Oppdages det noen form for fusk, for eksempel avskrift av andres oppgaver, kilder uten kildehenvisninger eller direkte «lån» av hele oppgaver skrevet tidligere, er dette å betrakte som fusk ved eksamen.

- Endelig oppgavetittel skal være kort og informativ slik at oppgavens innhold fremgår av tittelen.
- Et sammendrag på inntil én side skal komme rett etter innholdsfortegnelsen og foran selve teksten.
- Studentene oppmuntres til å bruke egne (og evt. andres) figurer for å illustrere problemstilling, oppbygging, argumentasjonsgang – f.eks. ved årsaksmodeller, flytdiagrammer o.l.

Om kildebruk

- Opplysninger, tallmateriale, konklusjoner og sitater som benyttes i oppgaven skal markeres i fortløpende tekst eller som fotnoter. Andres formuleringer skal angis med anførselstegn (sitat): tanke, "formulering.....", etternavn, årstall, side/-intervall i publikasjonen. Denne referansen skal gjøre det mulig å kontrollere mot originalkilden ved hjelp av litteratur-/kildelisten bakerst i oppgaven. Eksempel på riktig sitat er "In order to pursue market opportunities as well as anticipate marketing problems, managers need to collect comprehensive and reliable information" (Kotler, Marketing Management, 1984, s. 187).
- Det skal være en fullstendig og nøyaktig litteraturliste bakerst i oppgaven, alfabetisert etter første forfatters etternavn, med opplysninger om fornavn, nøyaktig tittel, utgivelsessted, eventuelt forlag, årstall for første og/eller det her brukte opplag. Eksempler på litteraturangivelse er: Kotler, Philip: Marketing Management, 5th ed., New Jersey: Prentice-Hall 1984.
- Muntlige kilder skal oppgis med navn, stilling, firma, dato, henvendelsesform (møte, telefon, brev, etc).
- Utdypende redegjørelser, kommentarer og henvisninger kan gis fortløpende tall og plasseres nederst på siden ("fotnoter") eller bakerst i teksten ("sluttnoter").
- Viktig råstoff som f.eks. statistikk, avisartikler, spørreskjemaer, o.l. bør tas med som vedlegg. Vedleggene nummereres fortløpende.

Generelle bedømmelseskriterier

Ved BI Høyskolene og Norges Markedshøyskole benyttes stort sett følgende kriterier ved vurdering av oppgaver:

- 1) Valg av tema og problemstilling
- 2) Formulering av problemstillingen
- 3) Logisk oppbygning/disposisjon
- 4) Metodevalg
- 5) Prioritering
- 6) Analyse og vurdering
- 7) Kildebruk
- 8) Språk

Ad. 1: Valg av tema og problemstilling

Temaet bør være faglig interessant og relevant i forhold til det aktuelle faget eller studiet som et hele.

Ad. 2: Formulering av problemstillingen

Det er viktig at utgangspunktet for arbeidet er klart formulert og at problemstillingen er avgrenset slik at arbeidsmengden er realistisk for den gjeldende tidsramme. Det er også viktig at problemstillingen er kort og klart formulert.

Noen eksempler på formuleringstyper kan tas med: «BIs profil hos tidligere og nåværende studenter» (temabeskrivelse). «Hvem velger BI etter hvilke kriterier?» (forskningsspørsmålet som arbeidet kan gi svar på). «Studenter som betaler studiene selv er mer kritiske til BIs servicenivå enn studenter som får betalt studiene av arbeidsgiver» (hypotese).

Problemstillingen er ikke fullstendig formulert uten en klargjøring av de viktigste begrepene, av hvem og hva som skal beskrives og drøftes i arbeidet (enheter og variabler). Ved formuleringen av problemstillingen kan det også utdypes hva som forutsettes og hva som skal undersøkes i oppgaven. Presisering og avgrensning av problemstillingen er vanligvis den mest avgjørende fase i prosjektarbeidet. Erfaringen viser at de studenter som har en klar problemstilling, får mer ut av oppgaven og lager ofte bedre produkt. Den viktigste grunnen til dette er nok at man gjennom en klar beskrivelse av problemet har kommet langt på vei i løsningen av det.

Ad. 3: Logisk oppbygning/disposisjon

Ved prosjektoppgave gjelder en obligatorisk disposisjon som er logisk og hensiktsmessig ved slike oppgaver. Denne eller en lignende disposisjon kan selvsagt også brukes ved de øvrige oppgavetyperne. Uansett: De enkelte deler i oppgaven bør komme naturlig etter hverandre slik at det skriftlige arbeidet blir lett å lese, slik at det blir «en rød tråd» i oppgaven. Den røde tråden bør komme frem både i sammendraget og i innholdsfortegnelsen. Sammendraget skal være oppgaven i miniatyr, med forklaring om bakgrunnen for den, problemstilling, metodevalg, kort analysereferat og konklusjon, slik at man kan danne seg et bilde av hva hele oppgaven går ut på. Således må både sammendraget og innholdsfortegnelsen komme foran i oppgaven.

Ad. 4: Metodevalg

Den metoden (eller de metodene) som velges bør være hensiktsmessig ut fra det problemet man jobber med og de rammebetingelser man arbeider under. Metodevalget skal beskrives kort og begrunnes. Foruten valg av problemstilling og valg av formuleringstype tas særlig følgende metodevalg:

- Valg av enhet(er) og variabler, inkludert eventuell utvalgsstrategi og operasjonalisering.
 - Valg mellom datakilder (om foreliggende data kan brukes eller om egen datainnsamling er nødvendig).
 - Valg av (evt.) undersøkelsesopplegg.
 - Valg av databehandlings- og analyseopplegg.
- Også tolkning og rapportering kan evt. betraktes som metodevalg.

Ad. 5: Prioritering

Den som skriver en oppgave bør ikke ta med alt, men prioritere mellom mer og mindre relevant stoff. Hva som er relevant, avhenger av problemstillingen. Man bør evt. bruke vedlegg for dokumentasjon av tabellstoff, o.l.

Ad. 6: Analyse og vurdering

Å skrive en oppgave innebærer innsamling av informasjon (data). Det er sjelden nok å fortelle og beskrive slik informasjon. Studentene bør først og fremst bruke informasjon, dvs. foreta en selvstendig analyse, vurdering og tolkning av informasjon i forhold til problemstillingen.

Ad. 7: Kildebruk

Ved oppgaveløsning samles og brukes (analyseres, vurderes og tolkes) informasjon. Det er en selvfølge at enhver leser og sensor lett kan identifisere den kilde eller de kildene som er grunnlag for studentens argumentasjon, redegjørelse eller drøfting. Kildehenvisningene skal følge BIs reglement for kildebruk. Det kan ofte være aktuelt å føre opp bøker, artikler osv. i kildelisten, men ikke i selve teksten. Leseren vil da gå ut fra at forfatteren eller forfatterne har brukt slikt stoff som generell inspirasjonskilde, dvs. som referanseramme. Dette ordet brukes nærmest ensbetydende med alle slags forutsetninger. Hvordan kilder brukes, er imidlertid ikke bare et formelt spørsmål. Minst like viktig ved vurderingen er et innholdsmessig aspekt. Det vil alltid være et vesentlig bedømmelseskriterium hvordan tilgjengelig faglitteratur blir brukt innholdsmessig, både ved valg og utforming av problemstillingen og ved gjennomføringen av selve oppgaven. Med mindre annet er avtalt skal litteraturbruken imidlertid være middel og ikke mål i seg selv. Det er m.a.o. igjen problemstillingen som avgjør hva som er relevant faglitteratur som bør brukes og hva som ikke er relevant.

Ad. 8: Språk

Ved vurderingen av hjemmeksamener, prosjekt- og fagoppgaver legges det vekt på rettskrivning og språkføring, og at språket er tilpasset lesergruppen. Dårlig språkføring og svak rettskrivning teller negativt !

Rettledning for løsning og innlevering av diplomoppgaver

Egen rettledning for løsning og innlevering av diplomoppgaven på Diplommarkedsførerstudiets 3. år utarbeides ved NMH.

Retningslinjer for endring av kurskoder

Høgskolerådet vedtok 13. mai 1991 følgende retningslinjer for endring av kurskoder.

Endring av kurskode skjer når:

- kursinnhold og/eller målformulering er vesentlig endret
- vektall er endret
- nytt kurs innføres.

Endring av kurskode skjer ikke automatisk når:

- obligatorisk litteratur endres
- hjelpemidler til eksamen endres
- kursinnhold og/eller målformuleringer justeres
- eksamensform endres.

For studentene betyr dette at de alltid må lese kursbeskrivelsen(e) som gjelder for eksamen det semesteret – studieåret – eksamen skal avlegges.

Retningslinjer for kontinuasjonseksamener

Følgende retningslinjer ble vedtatt i Høyskolerådet 13. mai 1991:

- Kontinuasjonseksamener avholdes normalt ved neste ordinære eksamen i det enkelte kurs.
- Eventuelle ekstraordinære kontinuasjonseksamener i påfølgende semester besluttet av Undervisningsutvalget BI-HS/NMH.

Jfr. Eksamenspåmelding senere i kapitlet.

Se forøvrig Studieforskrifter ved BI Høyskolene og Norges Markedshøyskole.

2

Eksamenspåmelding

Se Studieforskrifter for BI Høyskolene og Norges Markedshøyskole.

Studentene må lese kursbeskrivelsen(e) som gjelder for eksamen det semesteret – studieåret – eksamen skal avlegges.

Påmeldingsperioder

Eksamenspåmelding skjer i følgende perioder:

UKE 40 i høstsemesteret

UKE 10 i vårsemesteret

Endringer vedrørende påmelding til eksamen etter at påmeldingsperioden er utløpt hvert semester, kan ikke tas til følge. (UNNTAK: Se sykdom i forbindelse med eksamen.)

Hvordan skjer påmelding til eksamen?

1. Automatisk påmelding

Det vises til Studieforskrifter for BI Høyskolene og Norges Markedshøyskole, § 4.1.1

Kandidater som har betalt studieavgift som beskrevet i studieforskriftene, mottar skriftlig bekref- telse på de eksamener de er påmeldt i før påmeldingsperioden hvert semester, samt tid og sted for hver eksamen. Eksamenssted er alltid på den skolen du er tatt opp som student. (Jfr. Endring av eksamenssted).

2. Påmelding ved fremmøte/Innlevering av påmeldingsskjema

Det vises til Studieforskrifter for BI Høyskolene og Norges Markedshøyskole, § 4.1.2

Kandidater som har betalt semesteravgift som beskrevet i studieforskriftene, melder seg på ved fremmøte til sitt studiested i påmeldingsperioden for eksamen hvert semester. Det samme gjelder for kandidater som skal kontinuere og kandidater som av andre grunner ikke følger normalstudiepla- nen for sitt studium 1996-97.

Eget påmeldingsskjema med giroblankett for innbetaling av kontinuasjonsavgift/eksamensavgift skal benyttes. Kandidaten må påse at opplysninger om studium, eksamen(er) og eksamenssted står riktig oppført på påmeldingsskjemaet. Eksamenspåmeldingen er bindende.

Påmeldingen foregår ved alle BI Høyskolene. For å få registrert påmelding til eksamen, skal kandidaten selv (evt. stedfortreder) møte frem og vise kvittering for innbetalt kontinuasjons- avgift/eksamensavgift.

Kandidater som av ulike grunner må sende påmeldingen til sitt studiested, må sende påmel- dingsskjemaet i sin helhet samt kvittering for betalt eksamensavgift/kontinuasjonsavgift. Studen- tens kopi og kvitteringen returneres etter at påmelding til eksamen er godkjent.

Til eksamen skal studenten medbringe legitimasjon og kopi av sin påmelding.

Kan eksamen utsettes?

Det vises til Studieforskrifter for BI Høyskolene og Norges Markedshøyskole, § 6.3

Kun kandidater som er automatisk påmeldt i henhold til normalstudieplanen for studiet, kan søke om utsettelse av eksamen. *Eget søknadsskjema skal benyttes.* Søknad om utsettelse av eksamen(er) må skje i påmeldingsperioden hvert semester. Eksamen kan kun søkes utsatt til neste gang eksamen arrangeres. Informasjon om dette eksamenstidspunktet kan fås ved henvendelse til studiestedet ca. 14 dager før påmeldingsperioden hvert semester. En eksamen kan kun utsettes én - 1 - gang, utover det er eksamen å anse som kontinuasjon. (Jfr. Påmelding ved fremmøte)

Endring av eksamenssted

Kandidater som ønsker å endre eksamenssted, må henvende seg til sitt studiested i påmeldingsperioden hvert semester. *Eget søknadsskjema skal benyttes.*

Sykdom i forbindelse med eksamen

1. Kandidater som har mottatt skriftlig bekreftelse/automatisk påmeldt

En kandidat som er automatisk påmeldt til eksamen, men blir syk i eksamensperioden, kan søke om å få gå opp til eksamen neste gang eksamen arrangeres. Informasjon om dette eksamenstidspunktet kan fås ved henvendelse til studiestedet ca. 14 dager før påmeldingsperioden hvert semester.

Eget søknadsskjema skal benyttes. Legeattest/sykemelding må vedlegges. Søknaden sendes ditt studiested.

2. Kandidater som har innlevert påmeldingsskjema

En kandidat som har meldt seg opp til eksamen ved innlevering av påmeldingsskjema, men som blir syk i eksamensperioden, kan søke om refusjon av eksamensavgiften/kontinuasjonsavgiften. Legeattest/sykemelding må vedlegges skriftlig søknad til studiestedet.

For begge kategorier gjelder følgende:

Frist for søknad: For eksamen i høstsemesteret: 20. januar
 For eksamen i vårsemesteret: 01. juli

Søknader etter fristen tas ikke til følge. Kandidaten må da melde seg opp ved innlevering av påmeldingsskjema neste gang han/hun skal ta eksamen. (Jfr. Påmelding ved fremmøte)

Krav til utenrikseksamener og påmelding til eksamen

Studenter som er påmeldt til eksamen og som ønsker å avlegge eksamen i utlandet, må ta direkte kontakt med Eksamenskontoret for BI Høyskolene i Sandvika.

- a. Administrasjonsgebyret er kr 300,- pr. eksamen. (Administrasjonsgebyr gjelder ikke studenter ved BI Fjernundervisning)
- b. Eksamen skal finne sted ved en norsk ambassade/konsulat.
- c. Studenten må selv kontakte ambassaden eller konsulatet for å få en skriftlig bekreftelse av den som påtar seg ansvaret for gjennomføringen av eksamen. Denne bekreftelsen sendes Eksamenskontoret sammen med kvittering for betalt administrasjonsgebyr. Uten denne bekreftelsen vil eksamensoppgaven ikke bli sendt.
- d. Den administrativt ansvarlige må kunne snakke og lese norsk. Dette kravet er begrunnet med at den eksamensansvarlige må kunne kontrollere at det kun benyttes tillatte hjelpemidler og at eventuelle notater i disse er lovlige.
- e. Eventuelle administrasjonskostnader ved eksamensstedet dekkes av studenten selv.
- f. Selv om det er tidsforskjell mellom norsk og utenlandsk tid, skal eksamen i utlandet alltid avholdes til samme tid som i Norge. Hvis dette ikke er mulig, skal eksamen i utlandet avholdes senere enn i Norge.

Godkjenning av tidligere avlagte eksamener eksternt eller ved BI

Innpassing av ekstern utdanning

Det vises til Studieforskrifter ved BI Høyskolene og Norges Markedshøyskole, § 2.2.

BI Høyskolene godkjenner inntil 35 vektall i diplomstudier (60 vt) for kandidater med økonomisk-administrativ linje fra de statlige høyskolene.

Søknad om innpassing sendes studiestedet. Søknaden må inneholde fullstendige kursbeskrivelser og annen relevant faglig dokumentasjon om studiet. Søknaden vil ellers ikke bli behandlet.

Fritak for eksamen og søknadsfrister

Det vises til Alminnelige studievilkår ved BI Stiftelsen.

Særskilt søknadsskjema benyttes og fås ved henvendelse til BI. Søknaden sendes til din BI Høyskole, vedlagt følgende dokumentasjon:

- Attestert kopi av vitnemål
- Kursbeskrivelse som omhandler innhold, omfang og eksamensform på kurset
- Pensumoversikt

Ufullstendige søknader vil bli avvist.

Det/de kurs som danner grunnlag for fritakssøknaden må være avlagt på et godkjent studium og må minst ha samme nivå og omfang som tilsvarende kurs ved BI. Det gis ikke fritak for valgfri spesialisering på diplomøkonomstudiets 3. år.

Dersom fritak innvilges, innrømmes ingen reduksjon i studieavgiften. På vitnemålet merkes kurset med «fritak». Nærmere informasjon kan fås ved henvendelse til studiestedet.

Søknadsfrister for fritak:

Høstsemestret: 1. september. Svar gis innen 20. september.

Vårsemestret: 1. februar. Svar gis innen 20. februar.

Ved hver søknadsrunde kan det søkes om fritak for eksamener både i høst- og vårsemestret.

Kursoverføring

Studenter med eksamen fra enkeltkurs ved BI, kan etter nærmere bestemte regler, få dette/disse godkjent ved et eventuelt opptak på et studium ved BI. Kontakt studiestedet for nærmere informasjon.

Gjenopptak

Det vises til Studieforskrifter ved BI Høyskolene og Norges Markedshøyskole, § 5.

Studenter som har avlagt 10 vektall eller mer på et tidligere påbegynt studium ved BI, kan søke om gjenopptak på studiet. Særskilt søknadsskjema benyttes og fås ved henvendelse til BI.

Offentliggjøring av sensur

Televoice – Sensurtelefonen

Televoice er en talende datamaskin som man kommer i kontakt med ved å ringe telefon 67 54 00 00. Sensur vil bli offentliggjort fortløpende ved hjelp av sensurtelefonen 25 virkedager etter hver eksamen.

Ved hjelp av en tone-signaliserende telefon med «firkanttast» kan man her oppgi sitt registreringsnummer og få opplyst alle karakterer som er kommet inn uansett studium.

Det understrekes at opplysninger om sensur ikke blir gitt på telefonhenvendelser til BI.

All sensur skal foreligge på sensurtelefonen senest 6. august (for vårsemesteret) og 10. februar (for høstsemesteret). Disse datoene er å anse som offentlige sensurdatoer.

Vi gjør oppmerksom på at kandidater som trekker seg fra eksamen, får karakteren Ikke Bestått (IB).

Kandidater på eiendomsmeglerstudiets 2. avdeling bes se kapitlet om Eiendomsmeglerstudiet vedrørende sensur.

Klage på sensur

Det vises til Alminnelige studievilkår ved BI Stiftelsen, Studieforskrifter ved BI Høyskolene og Norges Markedshøyskole og Forskrift om begrunnelse og klage ved universitets- og høyskoleeksamener.

Kandidater på eiendomsmeglerstudiets 2. avdeling følger alltid de regler som er fastsatt av Finansdepartementet i Forskrift om eiendomsmegling.

1. Frist for anmodning om sensurbegrunnelse

Fristen for å anmode om sensurbegrunnelse er 2 – to – uker etter offentliggjøring av sensur.

Særskilt skjema for anmodning om sensurbegrunnelse skal benyttes. Skjemaet fås ved henvendelse til ditt studiested og leveres ved personlig fremmøte. Anmodning om sensurbegrunnelse må fylles ut nøyaktig. Det er spesielt viktig at kandidaten(e) påpeker hvilke forhold som tilsier at den oppnådde karakteren er feil. Dersom sensorveiledning foreligger, bør den benyttes som underlag for den faglige begrunnelsen for å få innvilget søknad om sensurbegrunnelse.

En generell og ikke faglig begrunnet anmodning om sensurbegrunnelse vil bli avvist. Hvis anmodning om sensurbegrunnelse blir innvilget, får kandidaten avtale om samtaleid med sensor eller eventuelt en skriftlig tilbakemelding fra sensor.

2. Sensurbegrunnelse

Nærmere informasjon om hvordan sensurbegrunnelsen foregår, fås ved henvendelse til studiestedet.

Kandidater som ikke møter til avtalt samtaleid med sensor, anses å ha trukket anmodningen om sensurbegrunnelse tilbake.

3. Omsensur

Fristen for å kreve omsensur er 1 - én - uke etter at sensurbegrunnelse har funnet sted eller skriftlig sensurbegrunnelse er mottatt.

Dersom kandidaten ønsker omsensur etter å ha mottatt sensurbegrunnelse, må kandidaten selv levere eller sende den rosa kopien av skjemaet til sitt studiested.

Ved krav om omsensur må alle berørte kandidater skrive under kravet og skjemaet fylles nøye ut med kandidatenes data.

Kandidatene bør merke seg at omsensur kan føre til en dårligere karakter enn den opprinnelige. Ny karakter er endelig.

Eksamensplan høsten 1996

Bedriftsøkonomstudiet og Grunnfag i Markedsøkonomi (GMØ)

Studium Dato	Bedriftsøkonom Heltid	Bedriftsøkonom 1. sem.deltid/FU	Bedriftsøkonom 3. sem.deltid/FU	Bedriftsøkonom kontinuasjon/FU	GMØ Heltid
15.nbv	ORG 9301 konte. UT KL 09				ORG 9301 konte. UT KL 09
21.nov	ORG 9601 KL 09-14				ORG 9601 KL 09-14
22.nov	ORG 9301 konte. INN KL 15				ORG 9301 konte. INN KL 15
27.nov	MRK 8614 KL 09-14				MRK 8614 KL 09-14
29.nov	MET 8006 CASE UT	SØK 8400 UT KL 15			MET 8006 CASE UT
30.nov	MAD 9214 KL 09-12				
02.des		SØK 8400 INN KL 15			
04.des					IDE 3010 KL 09-12
06.des					MET 5100 UT KL 15
07.des	MET 9100 KL 09-12	MET 9100 KL 09-12			
09.des					MET 5100 INN KL 15
10.des				JUR 9205 KL 15-18	
11.des				BØK 8950 KL 17-20	
12.des			BØK 9200 KL 15-20		
14.des	MET 8006 KL 09-12				MET 8006 KL 09-12

Eksamensplan høsten 1996

**Høyskolekandidatstudiet, Diplomøkonomstudiet i bankfag; 2. år,
Grunnfag i markedsføring og internasjonalisering (GMI),
Grunnfag i markedskommunikasjon (GMK)**

2

Studium Dato	Høyskolekand Heltid	Høyskolekand 1.sem.deltid/FU	Høyskolekand 3. sem.deltid/FU	Bank 2. år	GMI Heltid	GMK Heltid
06.nov	ORG 9353 UT KL 09					
18.nov					MRK 1060 UT KL 09	MRK 1060 UT KL 09
20.nov	ORG 9353 INN KL 15					
22.nov	MET 9351 KL 09-12	MET 9351 KL 09-12		BØK 9613 KL 09-15		
25.nov					MRK 1060 INN KL 15	MRK 1060 INN KL 15
28.nov					MRK 1080 KL 09-12	MRK 1080 KL 09-12
29.nov	MRK 8723 UT KL 15	MRK 8723 UT KL 15				
02.des	MRK 8723 INN KL 15	MRK 8723 INN KL 15				
04.des					BØK 9660 BØK 3060 konte. KL 09-13	BØK 9660 BØK 3060 konte. KL 09-13
05.des	JUR 9355 KL 09-12					
06.des					MRK 1070 KL 09-12	MRK 7030 KL 09-12
10.des			SPÅ 9656 SPÅ 9356 konte. KL 09-14			
11.des						MRK 7010 KL 09-12
12.des			BØK 9352 KL 09-14			
13.des	SØK 9354 KL 09-14				MRK 1101 KL 09-12	
10.jan				BØK 9601.01 KL 09-14		

Eksamensplan høsten 1996
Diplomøkonomstudiet i reiseliv; 2. og 3. år, Eiendomsmeglerstudiet, 2. avd.,
Diplomøkonomstudiet 3. år; obligatorisk del, spesialiseringene:
Samfunnsøkonomi, Økonomistyring og investeringsanalyse og Regnskap og skatt
Diplommarkedsførerstudiet 3. år; markedsføring (MFØR), markedskomm. (MKOM)

Studium dato	Reiseliv 2. år	Reiseliv 3. år	Eiendoms- megler	Obl.del spes.retning	MFØR 3. år	MKOM 3. år
SEM START			UKE 44 EMS 9520 UT KL 09	STR 9634 STR 9434 konte. UT KL 09	MRK 9030 UT KL 09	MRK 9020 konte. UT KL 09
15.nov						ORG 5080 UT KL 15
18.nov						ORG 5080 INN KL 15
21.nov					MRK 1500 KL 09-12	MRK 9690 MRK 7090 konte. KL 09-13
22.nov	RLS 9510 UT KL 15			DST 1620 KL 09-12	MRK 5060 UT KL 09	MRK 5060 UT KL 09
25.nov	RLS 9510 INN KL 15					
26.nov		RLS 9422 RLS 9424 RLS 9426 KL 09-14				
28.nov	RLS 9514 KL 09-14		EMS 9515 KL 09-14			
29.nov				BØK 9432 KL 09-12	MRK 5060 INN KL 15	MRK 5060 INN KL 15
03.des					MRK 1300 KL 09-12	
04.des		RLS 9420 KL 09-14		BØK 9431 KL 09-14		MRK 9620 UT KL 09
05.des	RLS 9313 KL 09-12					
06.des		RLS 9521 UT KL 15			MRK 1400 KL 09-12	
09.des		RLS 9521 INN KL 15		SØK 9435 KL 09-14		
11.des	RLS 9312 KL 09-14		EMS 9114 KL 09-14			MRK 9620 INN KL 15
13.des				DST 1822 DST 9522 KL 09-12		
16.des				STR 9634 STR 9434 konte. INN KL 15	MRK 9030 INN KL 15	MRK 9020 konte. INN KL 15

Eksamensplan våren 1997
Bedriftsøkonomstudiet og Grunnfag i Markedsøkonomi (GMØ)

2

Studium Dato	Bedriftsøkonom Heltid	Bedriftsøkonom 2. sem.deltid/FU	Bedriftsøkonom 4. sem.deltid/FU	Bedriftsøkonom kontinuasjon/FU	GMØ Heltid
15.mai		ORG 9601 KL 15-20			
21.mai				MET 9100 KL 15-18	ORG 5010 KL 09-12
22.mai		MAD 9214 KL 15-18			
23.mai	SØK 8400 UT KL 15				SØK 8400 UT KL 15
26.mai	SØK 8400 INN KL 15				SØK 8400 INN KL 15
28.mai			MRK 8614 KL 15-20		
29.mai					JUR 1030 KL 09-12
30.mai		MET 8006 CASE UT			
06.jun	BØK 9200 KL 09-14				BØK 9200 KL 09-14
10.jun	JUR 9205 KL 09-12		JUR 9205 KL 09-12		
12.jun		MET 8006 KL 09-12			
13.jun	BØK 8950 KL 09-12		BØK 8950 KL 09-12		

Eksamensplan våren 1997
Høyskolekandidatstudiet, Diplomøkonomstudiet i bankfag; 2. år,
Grunnfag i markedsføring og internasjonalisering (GMI),
Grunnfag i markedskommunikasjon (GMK)

Studium Dato	Høyskolekand Heltid	Høyskolekand 2.sem.deltid	Høyskolekand 4. sem.deltid	GMI Heltid	GMK Heltid	Bank 2. år
	06.jan INF 9650 UT KL 09		06.jan INF 9650 UT KL 09	28.02 MRK 9010 UT KL 09	28.02 MRK 9011 UT KL 09	28.02 BØK 9602 UT KL 09
28.apr						
08.mai		ORG 9353 UT KL 09				
16.mai	INF 9650 INN KL 15		INF 9650 INN KL 15			
20.mai	SPÅ 9358 SPÅ 9360 KL 09-14		SPÅ 9358 SPÅ 9360 KL 09-14	SPÅ 9358 SPÅ 9360 SPÅ 9465* KL 09-14		
21.mai	SPÅ 9656 SPÅ 9356 konte. KL 09-14		SPÅ 9656 SPÅ 9356 konte. KL 09-14	SPÅ 9656 SPÅ 9356 konte. KL 09-14		SØK 9612 KL 09-15
22.mai		ORG 9353 INN KL 15		MRK 1070 konte. KL 09-12	MRK 9420 KL 09-13	
23.mai					MRK 7070 UT KL 15	
26.mai	MET 9351 KL 09-12				MRK 7070 INN KL 15	
27.mai		JUR 9355 KL 15-18		MAD 1090 KL 09-13		
29.mai					MRK 7080 KL 09-12	BØK 9601.02 KL 09-14
03.jun		SØK 9354 KL 15-20		BØK 9660 KL 09-13 konte.	BØK 9660 KL 09-13 konte.	
05.jun	BØK 9352 KL 09-14					
11.jun	INF 9350 KL 09-12 konte.		INF 9350 KL 09-12 konte.			
13.jun				MRK 9010 INN KL 15	MRK 9011 INN KL 15	BØK 9602 INN KL 15

* SPÅ 9465 Spansk tilbys kun ved NMH.

Eksamensplan våren 1997

Diplomøkonomstudiet i reiseliv; 2. og 3. år, Eiendomsmeglerstudiet, 2. avd.,

Diplomøkonomstudiet 3. år; obligatorisk del,

Diplommarkedsførerstudiet 3. år; markedsføring, (MFØR), markedskomm. (MKOM)

2

Studium dato	Reiseliv 2. år	Reiseliv 3. år	Eiendoms- megler	Obligatorisk del	MFØR 3. år	MKOM 3. år
Januar/ februar		RLS 9429 UT KL 09		MRK 9433 CASE UT UKE 2		
21.mar				MRK 9433 INN KL 15		
02.apr			EMS 9520 INN KL 15			
25.apr					ORG 5080 UT KL 15	
28.apr					ORG 5080 INN KL 15	
30.apr			EMS 9419 KL 09-14			
07.mai			EMS 9517 KL 09-14		MRK 1500 konte. KL 09-12	MRK 7110 KL 09-12
09.mai					MRK 1190 UT KL 09	MRK 1190 UT KL 09
12.mai			EMS 9116 KL 09-14			
16.mai		RLS 9428 KL 09-12			MRK 1190 INN KL 15	MRK 1190 INN KL 15
23.mai		RLS 9430 KL 09-14		BØK 9431 KL 09-14		
27.mai	RLS 9316 KL 09-12					
03.jun	RLS 9317 KL 09-12					
06.jun	RLS 9550 UT KL 15					
09.jun	RLS 9550 INN KL 15					
13.jun		RLS 9429 INN KL 15			MRK 9040 INN KL 15	MRK 9040 INN KL 15
			EMS 9118 UKE 26			

Eksamensplan våren 1997

Spesialiseringer 3. år

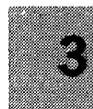
Det tas forbehold om utlevering av prosjektoppgaven høsten 1996, da det kan variere noe for de enkelte spesialiseringer. I løpet av januar 1997 skal alle prosjektoppgaver være utlevert.

Studium dato	Norge og Europa	Logistikk	Markedsføring	Prosjekt adm.	Personal ledelse	Regnskap og skatt	Samfunns-økonomi	Øk.styring -og inv. analyse
Høst 96/ Jan.1997	DST 2922 UT KL 09	DST 1720 UT KL 09	DST 1920 UT KL 09	DST 2522 UT KL 09	DST 1420 UT KL 09	DST 1820 UT KL 09	DST 1622 UT KL 09	DST 9520 UT KL 09
03.jun			DST 1921 KL 09-14		DST 1421 KL 09-14		DST 1621 KL 09-12	
04.jun		DST 1721 KL 09-14		DST 2523 KL 09-14		DST 1823 KL 09-12 DST 1821 konte. KL 09-14		
05.jun	DST 2923 KL 09-14							DST 9523 KL 09-12 DST 9521 konte. KL 09-14
13.jun	DST 2922 INN KL 15	DST 1720 INN KL 15	DST 1920 INN KL 15	DST 2522 INN KL 15	DST 1420 INN KL 15	DST 1820 INN KL 1500	DST 1622 INN KL 15	DST 9520 INN KL 15

2

3 Normalstudieplaner for markedsføringsstudier ved BI Høyskolene 1996-97

Normalstudieplan for de enkelte studiene	56
- Normalstudieplan – grunnfag i markedsøkonomi 1996-97	56
- Normalstudieplan – grunnfag i markedsføring og internasjonalisering 1996-97...	57
- Normalstudieplan – grunnfag i markedskommunikasjon 1996-97.....	57
- Normalstudieplan – markedsføring, internasjonalisering og ledelse 3. år 1996-97	58
- Normalstudieplan – markedskommunikasjon 3. år 1996-97	58
- Eksamen	58
- Forbehold	58

Normalstudieplaner for markedsføringsstudier ved BI Høyskolene 1996-97

Kursbeskrivelser og annen relevant tilleggsinformasjon vil foreligge til semesterstart i eget vedlegg til studiehandboken.

3

Normalstudieplan for de enkelte studiene

Normalstudieplanen viser den studieprogresjon studentene forventes å ha på heltid, også kalt normert studietid. For utfyllende opplysninger vedrørende eksamenspåmelding, bes studentene lese kapitlet Studieadministrativ informasjon.

Se forøvrig Studieforskrifter ved BI Høyskolene og Norges Markedshøyskole.

Normalstudieplan – grunnfag i markedsøkonomi 1996-97

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall	1. sem.	2. sem.
MRK 8614	Markedsføringsledelse I *	2	E 5 t	
ORG 9601	Arbeids-, organisasjonspsykologi og ledelse *	2	E 5 t	
IDE 3010	Markedsøkonomi, idégrunnlag og perspektiver	2	E 3 t	
MET 5100	Samfunnsvitenskapelig metode	2	H	
MET 8006	Statistikk og dataanalyse *	2	C + Fv 3 t	
ORG 5010	Marked og samfunn	2		E 3 t
JUR 1030	Markedsrett	2		E 3 t
SØK 8400	Samfunnsøkonomi *	2		H
BØK 9200	Økonomistyring *	4		C + E 5 t
		20		

E = Skriftlig eksamen, Fv = Flervalgseksamen, H = Hjemmeeksamen, C = Case som må løses, men som ikke skal innleveres.

* Er de samme kursbeskrivelsene som på bedriftsøkonomistudiet.

Normalstudieplan – grunnfag i markedsføring og internasjonalisering 1996-97

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall	1. sem.	2. sem.
MRK 1080	Forbrukeratferd	2	E 3 t	
MRK 1070	Introduksjon til internasjonal markedsføring	2	E 3 t	
MRK 1060	Markedsanalyse	2	F	
BØK 9660	Markedsførers økonomiansvar	2	E 4 t	
MRK 1101	Produktledelse	2	E 3 t	
MAD 1090	Bedriftslogistikk og distribusjon	3		E 4 t
MRK 9010	Tverrfaglig prosjektoppgave	2		P
SPÅ*	Engelsk, tysk eller fransk	5		E 5 t + M
		20		

E = Skriftlig eksamen, F = Fagoppgave (1 uke), P = Prosjektoppgave, M = Muntlig eksamen

- * SPÅ 9656 Intercultural Communication in English – written 3 vt/
 SPÅ 9657 Intercultural Communication in English – oral 2 vt.
 SPÅ 9360 Fransk skriftlig 3 vt/SPÅ 9361 Fransk muntlig 2 vt
 SPÅ 9358 Tysk skriftlig 3 vt/SPÅ 9359 Tysk muntlig 2 vt

Normalstudieplan – grunnfag i markedskommunikasjon 1996-97

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall	1. sem.	2. sem.
MRK 1080	Forbrukeratferd	2	E 3 t	
MRK 7030	Informasjon og informasjonssystemer	2	E 3 t	
MRK 1060	Markedsanalyse	2	F	
BØK 9660	Markedsførers økonomiansvar	2	E 4 t	
MRK 7010	Medier og mediesamfunnet	2	E 3 t	
MRK 9420	Reklame og Sales Promotion	4		E 4t
MRK 7080	Personlig salg og salgsplanlegging	2		E 3t
MRK 7070	Public Relations og Produkt PR	2		H
MRK 9011	Tverrfaglig prosjektoppgave	2		P
		20		

E = Skriftlig eksamen, F = Fagoppgave (over 1 uke), H = Hjemmeeksamen, P = Prosjektoppgave

Normalstudieplan – markedsføring, internasjonalisering og ledelse 3. år 1996-97

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall	1. sem.	2. sem.
MRK 1300	Internasjonale forhandlinger	2	E 3 t	
MRK 1400	Internasjonal industriell markedsføring	2	E 3 t	
MRK 1500	Interaktiv markedsføring	2	E 3 t	
MRK 9030	Markedsplanlegging	2	P	
MRK 5060	Vitenskapsteori og metode	2	F	
MRK 9040	Diplomoppgave	4		D
MRK 1190	Markedsorientering og strategi	4		F
ORG 5080	Organisasjonsutvikling og endring	2		H
		20		

E = Skriftlig eksamen, F = Fagoppgave (1 uke), P = Prosjektarbeid, D = Diplomoppgave, H = Hjemmeeksamen

Normalstudieplan – markedskommunikasjon 3. år 1996-97

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall	1. sem.	2. sem.
MRK 9690	Mellomfagskurs i Markedskommunikasjon	4	E 4 t	
ORG 5080	Organisasjonsutvikling og endring	2	H	
MRK 9620	Semiotikk, reklame og kultur	2	F	
MRK 5060	Vitenskapsteori og metode	2	F	
MRK 9040	Diplomoppgave	4		D
MRK 7110	Kommunikasjon og etikk	2		E 3t
MRK 1190	Markedsorientering og strategi	4		F
		20		

E = Skriftlig eksamen, P = Prosjektoppgave, F = Fagoppgave (1 uke), D = Diplomoppgave, H = Hjemmeeksamen

Eksamen

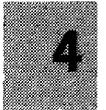
Det vises til kapitlet Studieadministrativ informasjon og til kursbeskrivelser og tilleggsinformasjon som mottas i eget vedlegg til studiehåndboken før semesterstart.

Forbehold

BI Høyskolene tar forbehold om endringer i studieplanene.

4 Bedriftsøkonomstudiet

Bedriftsøkonomstudiet	60
- Fagområder, kurs og vekttall	60
- Gjennomføring	61
- Dataverktøy på bedriftsøkonomstudiet	61
Normalstudieplan bedriftsøkonomstudiet 1996-97	62
- Normalstudieplan – heltid over to semestre	62
- Normalstudieplan – deltid/fjernundervisning over fire semestre	62
Kursbeskrivelser – Bedriftsøkonomstudiet	63
Forkurs	63
Forbehold	63
Kursregister for gamle kurs på bedriftsøkonomstudiet	64

4

Fagområder, kurs og vektall på bedriftsøkonomstudiet 1996-97

Bedriftsøkonomiske fag/ Regnskap, Skatt	Samfunnsøkonomi	Strategi og metodefag	Logistikk og markedsføring	Administrasjons- og organisasjonsfag	JUS	Språk
--	-----------------	-----------------------	----------------------------	--------------------------------------	-----	-------

1. år Bedriftsøkonomstudiet

Økonomistyring I 4 vt	Samfunnsøkonomi 2 vt	Statistikk og dataanalyse 2 vt	Logistikk 2 vt	Arbeids-, organisasjons- psykologi og ledelse 2 vt		
Investering og finansiering 2 vt		Matematikk for økonomer 2 vt	Markedsføringsledelse I 2 vt			
Skatteøkonomi 2 vt						

2. år Høgskole- kandidatstudiet

Økonomistyring II 3 vt	Mikroøkonomi 2 vt	Økonometri 2 vt	Markedsføringsledelse II 2 vt	Organisasjon og endring 2 vt	Bedriftsrett 2 vt	Språk 5 vt Engelsk/tysk/fransk (valg)
				Informasjonsledelse 2 vt		

3. år Diplom- økonomstudiet

Økonomistyring III 2 vt	Makroøkonomi/ Offentlig økonomi 3 vt	Strategisk ledelse 3 vt	Internasjonal markedsføring 2 vt
Finansiell styring 2 vt			

OBLIGATORISK

VALG

Regnskap og skatt 8 vt	Samfunnsøkonomi 8 vt	Markedsføring 8 vt	Norge og Europa 8 vt
Økonomistyring og investeringsanalyse 8 vt		Logistikk 8 vt	Personalleidelse 8 vt
			Prosjektadministrasjon 8 vt

Bedriftsøkonomstudiet

Bedriftsøkonomstudiet er første studieår i de flerårige studietilbudene på heltid og deltid ved BI Høgskolene. Bedriftsøkonomstudiet gir en generell innføring i økonomi, markedsføring, ledelse og administrasjon. Gjennom undervisningsopplegget opparbeider studentene kunnskaper og praktiske ferdigheter for å løse de vanligste problemstillinger innenfor økonomi og administrasjon.

Studiet er godkjent med 20 vektall av Nasjonalt Koordinerende Utvalg for godkjenning av eksamener (NKU).

Gjennomføring

Bedriftsøkonomstudiet kan gjennomføres som:

- Ettårig heltidsstudium
- Toårig deltidstudium
- Toårig fjernundervisningsstudium

Studiet består av en rekke enkeltkurs med avsluttende eksamener for hvert kurs. I tillegg til å følge forelesninger anbefales studentene å jobbe sammen i kollokviegrupper. Deltakerne i fjernundervisningen trenger ikke møte på forelesninger. De får et godt tilrettelagt studiemateriell, samlinger ved semesterstart og før eksamen, veiledning gjennom BIs telekonferansesystem BIT eller via telefon, post m.v.

Dataverktøy på bedriftsøkonomstudiet

I flere av kursene er EDB integrert i undervisningen.

Dataverktøy er imidlertid ikke obligatorisk i bedriftsøkonomstudiet. Dette innebærer at studentene fritt kan velge om de vil benytte dataverktøy i studiet eller ikke. Det anbefales at studentene benytter dataverktøy for å lette tilegnelsen av stoffet i enkelte fag og for å skaffe seg erfaring i bruk av programvareprodukter som tekstbehandling og regneark. Ved kjøp av ny PC anbefaler BI en IBM-kompatibel PC. Søk gjerne veiledning ved studiestedet når det gjelder krav til utstyr.

Til eksamen er det kun ved hjemmeeksamener og ved løsning av case at studentene kan løse oppgavene ved hjelp av dataverktøy.

Alle BIs høyskoler er utstyrt med terminalrom.

PC og modem til fjernundervisningen

For å få fullt utbytte av BIs fjernundervisningstilbud, bør studentene ha en PC utstyrt med modem. BI anbefaler IBM-kompatibel PC til bruk mot datakonferansesystemet BIT. Krav til modem er minimum 2400 BAUD. De fleste som selges i dag er imidlertid på 28.800 BAUD. Ved kjøp anbefales studentene først å ta kontakt med BI Fjernundervisning.

Studenter som ikke har PC, kan få veiledning over telefon, faks eller post.

Normalstudieplan bedriftsøkonomstudiet 1996-97

Normalstudieplanen viser den studieprogresjon studentene forventes å ha på heltid og deltid, også kalt normert studietid. For utfyllende opplysninger vedrørende eksamenspåmelding, bes studentene lese kapitlet Studieadministrativ informasjon.

Se forøvrig Studieforskrifter ved BI Høgskolene og Norges Markedshøgskole.

Normalstudieplan – heltid over to semestre

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall	Antall kurstimer/Eksamen	
			1. sem.	2. sem.
MAD 9214	Logistikk	2	42E 3t	
MRK 8614	Markedsføringsledelse I	2	42E 5t	
MET 9100	Matematikk for økonomer	2	42E 3t	
ORG 9601	Arbeids-, organisasjonspsykologi og ledelse	2	42E 5t	
MET 8006	Statistikk og dataanalyse	2	42C+Fv 3t	
BØK 8950	Investering og finansiering	2		42Fv 3t
JUR 9205	Juridiske fag – skatteøkonomi	2		42C+Fv
SØK 8400	Samfunnsøkonomi	2		42H
BØK 9200	Økonomistyring I	4		84C+E 5t
		20	210	210

E = Skriftlig eksamen, Fv = Flervalgseksamen, H = Hjemmeeksamen

C = Case som må løses, men som ikke skal innleveres

Studieplanen omfatter 420 kurstimer fordelt over to semestre. Selvstendig studiearbeid, oppgaveskriving og eksamener kommer i tillegg. Gjennomsnittlig arbeidsinnsats er minst 1.600 timer for å gjennomføre studiet.

Heltidsstudiet er krevende. Studenter som ønsker å strekke studiet noe utover i tid kan ta kontakt med studieveileder ved studiestedet for nærmere informasjon.

Normalstudieplan – deltid/fjernundervisning over fire semestre

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall	Antall kurstimer/Eksamen			
			1. sem.	2. sem.	3. sem.	4. sem.
MET 9100	Matematikk for økonomer	2	42E 3t			
SØK 8400	Samfunnsøkonomi	2	42H			
MAD 9214	Logistikk	2		42E 3t		
ORG 9601	Arbeids-, organisasjonspsykologi og ledelse	2		42E 5t		
MET 8006	Statistikk og dataanalyse	2		42C+Fv 3t		
BØK 9200	Økonomistyring I	4			84C+E 5t	
BØK 8950	Investering og finansiering	2				42Fv 3t
JUR 9205	Juridiske fag – skatteøkonomi	2				42C+Fv3t
MRK 8614	Markedsføringsledelse I	2				42E 5t
		20	84	126	84	126

E = Skriftlig eksamen, Fv = Flervalgseksamen, H = Hjemmeeksamen
C = Case som må løses, men som ikke skal innleveres

Studieplanen omfatter 420 kurstimer fordelt over fire semestre.

Studentene i BIs fjernundervisning følger samme normalstudieplan som øvrige deltidsstudenter. De deltar i samlinger ved semesterstart og før eksamen, studerer på egen hånd ved hjelp av studie-materiell tilrettelagt for fjernundervisning og får veiledning via BIs telekonferansesystem BIT. Det er også mulighet for telefonveiledning, og studentene får veiledning knyttet til oppgaveløsning. Fjern-undervisningsstudenter som ønsker det, kan dessuten møte til forelesninger ved BI Høyskolene. Ta eventuelt kontakt med den aktuelle høyskolen for nærmere informasjon.

Studenter som velger fjernundervisning som studieform, må i stor grad kunne styre sitt eget arbeid.

Kursbeskrivelser – Bedriftsøkonomstudiet

Kursbeskrivelsene for alle kurs på alle studier står i alfabetisk rekkefølge i eget kapittel i studie-håndboken.

Kursene på bedriftsøkonomstudiet er sortert etter følgende kursbetegnelser:

- Arbeids-, organisasjonspsykologi og ledelse
- Introduksjonskurs i personlig databehandling
- Investering og finansiering
- Juridiske fag – skatteøkonomi
- Logistikk
- Markedsføringsledelse I
- Matematikk for økonomer
- Repetisjonskurs i matematikk
- Samfunnsøkonomi
- Statistikk og dataanalyse
- Økonomistyring I

Forkurs

Se egne kursbeskrivelser for forkursene i:

- Repetisjonskurs i matematikk
- Introduksjonskurs i personlig databehandling

Nærmere opplysninger om forkursene (tilbud, kursstart og priser) kan fås ved henvendelse til ditt studiested.

Forbehold

BI tar forbehold om endringer i studieplanen og kursbeskrivelsene.

Kursregister for gamle kurs på bedriftsøkonomstudiet

En student som strekker bedriftsøkonomstudiet utover normert studietid, vil ofte ved fullføring av studiet ha en kursportefølje som avviker fra normalstudieplanen. Endringer i pensum og litteratur gjennomføres relativt ofte for å sikre et høyt faglig nivå i studiet.

Gamle og nye kurs med samme faglige mål kan ikke kombineres for å oppfylle vekttallskravet i et fagområde. Nærmere informasjon kan fås ved henvendelse til BI Høyskolene.

Kurs undervist i perioden 1976-1995 på bedriftsøkonomstudiet

1. BEDRIFTSØKONOMISK ANALYSE (BØK)

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall
BØK 2012	Internt regnskap.....	1.5
BØK 2023	Eksternt regnskap m/skatterett	2.5
BØK 2050	Eksternt og internt regnskap	4
BØK 2071	Grunnkurs i investering.....	1
BØK 2080	Investerings- og finansieringsanalyse	2
BØK 2062	Innføring i finans	2
BØK 2064	Investering/finansiering	1
BØK 8306	Økonomistyring – årsregnskap	2
BØK 8307	Økonomistyring – regnskapsanalytiske emner	1
BØK 8309	Investering og finansiering	1
BØK 8310	Økonomistyring – regnskapsanalytiske emner	1
BØK 8395	Økonomistyring – internregnskap m/dataverktøy	2
BØK 8396	Økonomistyring – årsregnskap m/dataverktøy	2
BØK 8397	Innføring i finans m/dataverktøy.....	2
BØK 8409	Investering og finansiering	1
BØK 8900	Økonomistyring	5

2. INFORMASJONS- OG DATASYSTEMER (INF)

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall
INF 0011	EDB m/Basic.....	1
INF 0081	Informasjons- og datasystemer	2.5
INF 0102	ADB 1: Administrativ databehandling.....	1
INF 0182	Informasjons- og datasystemer	2.5
INF 8303	Innføring av EDB i organisasjoner	2
INF 8304	EDB og ledelse	2
INF 8600	Informasjonssystemer	2
INF 8601	Informasjonssystemer	2
INF 8604	EDB og ledelse	2
INF 9000	Personlig databehandling	2

3. JURIDISKE FAG (JUR)

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall
JUR 4015	Bedriftslære/bank/forsikring	1
JUR 5116	Rettslære	1
JUR 5120	Juridiske emner	2
JUR 8100	Juridiske fag – skatteøkonomi	1
JUR 8403	Juridiske fag – skatteøkonomi	1
JUR 8422	Juridiske fag – anvendt jus	1
JUR 8423	Juridiske fag – anvendt jus	1
JUR 8603	Juridiske fag – skatteøkonomi	1
JUR 8604	Juridiske fag – skatteøkonomi	1
JUR 8605	Juridiske fag – skatteøkonomi	1
JUR 8693	Juridiske fag – skatteøkonomi m/dataverktøy.....	1

4. MATERIALADMINISTRASJON (MAD)

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall
MAD 4175	Administrasjonsteori.....	1.5
MAD 4181	Material- og produksjonsadministrasjon	1.5
MAD 8312	Materialstyring	1
MAD 8313	Materialstyring	1
MAD 8392	Materialstyring m/dataverktøy.....	1
MAD 8393	Materialstyring m/dataverktøy	1
MAD 8314	Materialadministrasjon	1

5. METODE (MET)

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall
MET 0207	Årsoppgave i databehandling	2.5
MET 1041	S 1 - 4.....	2
MET 1060	Statistikk 1 og 2	2
MET 1070	Statistikk del 1	1
MET 1071	Statistikk del 2	1
MET 1160	Kvantitative metoder og informasjonssystemer	3
MET 1161	Årsoppgave i metodefag	2.5
MET 1200	Årsoppgave i statistikk	2.5
MET 2200	Årsoppgave i regnskap	2.5
MET 3200	Årsoppgave i markedsføring.....	2.5
MET 4206	Årsoppgave i administrasjonsteori	2.5
MET 8000	Statistikk	0.5
MET 8001	Statistikk	1.5
MET 8002/8003	Statistikk og dataanalyse	2
MET 8004	Statistikk	0.5
MET 8005	Dataanalyse	1.5
MET 8011	Statistikk	1.5
MET 8460	Statistikk*)	2
MET 8470	Ikke-parametrisk statistikk	1
MET 8471	Parametrisk statistikk	1
MET 8670/8671	Statistikk m/regneark	2

*) MET 8460 Statistikk består av MET 8470 og 8471

6. MARKEDSFØRING (MRK)

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall
MET 0207	Årsoppgave i databehandling	2.5
MRK 3023	Markedsføring	2
MRK 3024	Markedsføring	2
MRK 3353	Markedsføring på bedriftsvaremarkedet	2
MRK 8313	Markedsføringsledelse	2
MRK 8316	Markedsføring – ledelse og økonomi på bedriftsvaremarkedet	2
MRK 8413	Markedsføringsledelse I	2
MRK 8498	Markedsføringsledelse m/dataverktøy	2
MRK 8510	Markedsføringsledelse m/dataverktøy	2
MRK 8511	Markedsføringsledelse I m/dataverktøy	2
MRK 8613	Markedsføringsledelse I	2

7. ORGANISASJON OG LEDELSE (ORG)

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall
ORG 4180	Administrasjon	2
ORG 4175	Administrasjonsteori.....	2
ORG 8410/8411	Organisasjon og arbeidsledelse.....	2
ORG 8610	Organisasjon og arbeidsledelse	2
ORG 8800	Organisasjon og arbeidsledelse	2
ORG 8801	Organisasjon og arbeidsledelse	2
ORG 9301	Organisasjon og ledelse	2

8. SAMFUNNSØKONOMI (SØK)

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall
SØK 8314	Samfunnsøkonomiske emner	2
SØK 4019	Bedrifts- og samfunnslære.....	2
SØK 5880	Samfunnsøkonomi	2
SØK 8315	Samfunnsstyring og økonomisk politikk	2
SØK 8394	Samfunnsøkonomisk teori og politikk m/dataverktøy	2
SØK 8414	Samfunnsøkonomisk teori og politikk	2
SØK 8495	Samfunnsøkonomisk teori og politikk med dataverktøy	2

5 Høyskolekandidatstudiet

Høyskolekandidatstudiet – 2. studieår	68
- Fagområder, kurs og vekttall	68
- Mål	69
- Gjennomføring	69
- Obligatorisk bruk av dataverktøy	69
Normalstudieplan høyskolekandidatstudiet, 2. år 1996-97	70
- Normalstudieplan – heltid over to semestre	70
- Normalstudieplan – deltid/fjernundervisning over fire semestre	71
Kursbeskrivelser – Høyskolekandidatstudiet	72
Forkurs	72
Forbehold	72
Kursregister for gamle kurs på høyskolekandidatstudiet	73

Fagområder, kurs og vektall på høyskolekandidatstudiet 1996-97

Bedriftsøkonomiske fag/ Regnskap, Skatt	Samfunnsøkonomi	Strategi og metodefag	Logistikk og markedsføring	Administrasjons- og organisasjonsfag	JUS	Språk
--	-----------------	-----------------------	----------------------------	--------------------------------------	-----	-------

1. år Bedrifts- økonomistudiet

Økonomistyring I 4 vt	Samfunnsøkonomi 2 vt	Statistikk og dataanalyse 2 vt	Logistikk 2 vt	Arbeids, organisasjons- psykologi og ledelse 2 vt
	Investering og finansiering 2 vt	Matematikk for økonomer 2 vt	Markedsføringsledelse I 2 vt	
Skatteøkonomi 2 vt				

2. år Høyskole- kandidatstudiet

Økonomistyring II 3 vt	Mikroøkonomi 2 vt	Økonometri 2 vt	Markedsføringsledelse II 2 vt	Organisasjon og ending 2 vt	Bedriftsrett 2 vt	Språk 5 vt Engelsk/tysk/fransk (valg)
			Informasjonsledelse 2 vt			

3. år Diplom- økonomistudiet

OBLIGATORISK

Økonomistyring III 2 vt	Makroøkonomi/ Offentlig økonomi 3 vt	Strategisk ledelse 3 vt	Internasjonal markedsføring 2 vt

VALG

Regnskap og skatt 8 vt	Samfunnsøkonomi 8 vt	Markedsføring 8 vt	Norge og Europa 8 vt
Økonomistyring og investeringsanalyse 8 vt		Logistikk 8 vt	Personalleidelse 8 vt
			Prosjektadministrasjon 8 vt

Høyskolekandidatstudiet –

2. studieår (Bedriftsøkonomstudiet utgjør første studieår)

På høyskolekandidatstudiet får studentene en fordypning i fagområdene fra bedriftsøkonomstudiet. De introduseres for nye fagområder som informasjonsledelse, språk og juridiske fag – bedriftsrett.

Etter fullført studium kvalifiserer kandidatene til oppgaver i privat og offentlig sektor innenfor økonomi og administrasjon, foruten opptak til videre studier ved BI eller andre universiteter og høyskoler.

Sammen med bedriftsøkonomstudiet er studiet godkjent med 40 vekttall av Nasjonalt Koordinerende Utvalg for godkjenning av eksamener (NKU).

Mål

BIs toårige høyskolekandidatstudium i økonomi og administrasjon er et bedriftsøkonomisk grunnstudium som skal gi kandidatene faglig innsikt, analytisk trening og problemforståelse innenfor naturlige, samfunnsmessige og etiske rammer.

BI skal gi et landsdekkende utdanningstilbud av konkurransedyktig kvalitet gjennom en kombinasjon av lokale skoler og fjernundervisning. Studiet skal være praktisk rettet, med innovative studieopplegg og en internasjonal orientering.

Gjennomføring

Høyskolekandidatstudiets 2. år kan gjennomføres som:

- Ettårig heltidsstudium
- Toårig deltidstudium
- Toårig fjernundervisningsstudium

Studiet består av en rekke enkeltkurs med avsluttende eksamener for hvert kurs. I tillegg til å følge forelesninger anbefales studentene å jobbe sammen i kollokviégrupper. Deltakerne i fjernundervisningen trenger ikke møte på forelesninger. De får et godt tilrettelagt studiemateriell, samlinger ved semesterstart og før eksamen, veiledning gjennom BIs telekonferansesystem BIT eller via telefon, post m.v.

Obligatorisk bruk av dataverktøy

Bruk av dataverktøy er obligatorisk på høyskolekandidatstudiet, se under hver kursbeskrivelse.

Programvare og maskin som brukes i studiesammenheng, vil være tilgjengelig i form av klassesett på de ulike studiestedene. Studentene på høyskolekandidatstudiet disponerer ikke terminalrommet alene, og BI kan ikke garantere mot overbelastning. BI anbefaler studentene sterkt å disponere egen PC. Ved kjøp av ny PC anbefaler BI en IBM-kompatibel PC. Søk gjerne veiledning ved studiestedet når det gjelder krav til utstyr.

Hensikten med å integrere bruk av dataverktøy i studiet er å:

- Supplere teori med praksis.
Det bedriftsøkonomiske fagområdet er rikt på kompliserte modeller og store datamengder. Med manuelle beregninger blir det ofte upraktisk å anvende teorien. Ved anvendelse av dataverktøy kan tid og krefter i større grad brukes på det faglige innholdet.
- Lære å bruke visuelle fremstillinger.
I dagens samfunn har selve formidlingen av informasjon, ikke bare innholdet av den, fått en økende betydning. Det blir derfor interessant å studere hvordan informasjonsmateriale produseres (f.eks. tekstbehandling og grafikk).

- Forberede seg på jobbsituasjon.
En stor og stadig økende andel av norske bedrifter benytter informasjonsteknologi til daglig. For-
trolighet med dataverktøy blir derfor sentralt i studentens forberedelser til jobbsituasjonen etter
studiet.

PC og modem til fjernundervisningen

For å få fullt utbytte av BIs fjernundervisningstilbud forutsettes det at studentene disponerer en IBM-kompatibel PC utstyrt med modem til bruk mot datakonferansesystemet BIT.

Krav til modem er minimum 2400 BAUD. De fleste som selges i dag er imidlertid på 28.800 BAUD. Ved kjøp anbefales studentene først å ta kontakt med BI Fjernundervisning.

Normalstudieplan høyskolekandidatstudiet, 2. år 1996-97

Normalstudieplanen viser den studieprogresjon studentene forventes å ha på heltid og deltid, også kalt normert studietid. For utfyllende opplysninger vedrørende eksamenspåmelding, bes studentene lese kapitlet Studieadministrativ informasjon.

Se forøvrig Studieforskrifter ved BI Høyskolene og Norges Markedshøyskole.

Normalstudieplan – heltid over to semestre

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall	Antall kurstimer/Eksamen	
			1. sem.	2. sem.
JUR 9355	Bedriftsrett	2	42E 3t	
MRK 8723	Markedsføringsledelse II	2	42H	
SØK 9354	Mikroøkonomi	2	42E 5t	
ORG 9353	Organisasjon og endring	2	42F	
MET 9351	Økonometri	2	42C+E 3t	
INF 9650	Informasjonsledelse	2		42 F
BØK 9352	Økonomistyring II	3		63C+E 5t
SPÅ *	Engelsk, tysk eller fransk	5		105M+E 5t
		20	210	210

E = Skriftlig eksamen, H = Hjemmeeksamen, C = Case som må løses, men som ikke skal innleveres
M = Muntlig eksamen, F = Fagoppgave (14 dgr.)

- * SPÅ 9656 Intercultural Communication in English – written 3 vt /
SPÅ 9657 Intercultural Communication in English – oral 2 vt.
SPÅ 9360 Fransk skriftlig 3 vt / SPÅ 9361 Fransk muntlig 2 vt.
SPÅ 9358 Tysk skriftlig 3 vt / SPÅ 9359 Tysk muntlig 2 vt.

Studieplanen omfatter 420 kurstimer fordelt over to semestre. Selvstendig studiearbeid, oppgave-
skrivning og eksamener kommer i tillegg, og det kreves stor arbeidsinnsats for å gjennomføre studiet.

Studenter som ønsker å strekke studiet noe utover i tid kan ta kontakt med studieveileder ved
studiestedet for nærmere informasjon.

Normalstudieplan – deltid/fjernundervisning over fire semestre

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall	Antall kurstimer/Eksamen			
			1. sem	2. sem	3. sem	4. sem
MRK 8723	Markedsføringsledelse II	2	42H			
MET 9351	Økonometri	2	42C+E 3t			
JUR 9355	Bedriftsrett	2		42E 3t		
SØK 9354	Mikroøkonomi	2		42E 5t		
ORG 9353	Organisasjon og endring	2		42F		
BØK 9352	Økonomistyring II	3			63C+E 5t	
INF 9650	Informasjonsledelse	2				42 F
SPÅ *	Engelsk, tysk eller fransk	5				105M +E 5t
		20	84	126	63	147**

E = Skriftlig eksamen, H = Hjemmeeksamen, C = Case som må løses, men som ikke skal innleveres
M = Muntlig eksamen, F = Fagoppgave (14 dgr.)

- * SPÅ 9656 Intercultural Communication in English – written 3 vt /
SPÅ 9657 Intercultural Communication in English – oral 2 vt.
SPÅ 9360 Fransk skriftlig 3 vt / SPÅ 9361 Fransk muntlig 2 vt.
SPÅ 9358 Tysk skriftlig 3 vt / SPÅ 9359 Tysk muntlig 2 vt.

** Vi gjør oppmerksom på at antall timer forelesninger i språk fordeles over to semestre. Totalt antall kurs-timer over to semestre er 105 timer. Se forøvrig kursbeskrivelsen.

BI Fjernundervisning tilbyr kun engelsk.

Studieplanen omfatter 420 kurstimer fordelt over fire semestre.

Studentene i BIs fjernundervisning følger samme normalstudieplan som øvrige deltidsstudenter. De deltar i samlinger ved semesterstart og før eksamen, studerer på egen hånd ved hjelp av studiemateriell tilrettelagt for fjernundervisning og får veiledning via BIs telekonferansesystem BIT. Det er også mulighet for telefonveiledning, og studentene får veiledning knyttet til oppgaveløsning. Fjernundervisningsstudenter som ønsker det, kan dessuten møte til forelesninger ved BI Høyskolene. Ta eventuelt kontakt med den aktuelle høyskolen for nærmere informasjon.

Studenter som velger fjernundervisning som studieform må i stor grad kunne styre sitt eget arbeid.

NB! Studenter i BIs fjernundervisning må selv melde seg opp til eksamen. Ta eventuelt kontakt med BI Fjernundervisning for ytterligere informasjon.

Kursbeskrivelser – Høyskolekandidatstudiet

Kursbeskrivelsene for alle kurs på alle studier står i alfabetisk rekkefølge i eget kapittel i studiehandboken.

Kursene på høyskolekandidatstudiet er sortert etter følgende kursbetegnelser:

- Bedriftsrett
- Forkurs i fransk
- Forkurs i tysk
- Fransk
- Informasjonsledelse
- Intercultural Communication in English
- Markedsføringsledelse II
- Mikroøkonomi
- Organisasjon og endring
- Tysk
- Økonometri
- Økonomistyring II

Forkurs

Studenter med liten eller ingen erfaring i bruk av dataverktøy må gjennomføre Introduksjonskurs i personlig databehandling.

BI Høyskolene gjennomfører forkurs i tysk og forkurs i fransk for studenter som har tysk eller fransk som språkvalg.

Forbehold

BI tar forbehold om endringer i studieplanen og kursbeskrivelsene.

Kursregister for gamle kurs på høyskolekandidatstudiet

En student som strekker høyskolekandidatstudiet utover normert studietid, vil ofte ved fullføring av studiet ha en kursportefølje som avviker fra normalstudieplanen. Endringer i pensum og litteratur gjennomføres relativt ofte for å sikre et høyt faglig nivå i studiet.

Gamle og nye kurs med samme faglige mål kan ikke kombineres for å oppfylle vektallskravet i et fagområde. Nærmere informasjon kan fås ved henvendelse til BI Høyskolene.

Kurs undervist i perioden 1985-1995 på høyskolekandidatstudiet

1. BEDRIFTSØKONOMISK ANALYSE (BØK)

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall
BØK 8506	Regnskapsorganisasjon og EDB	1
BØK 8506	Regnskapsorganisasjon og EDB	1
BØK 8509	Finansiell styring	1
BØK 8606	Regnskapsorganisasjon og EDB	1
BØK 8700	Bedriftsøkonomisk analyse	3
BØK 8701	Bedriftsøkonomisk analyse	3
BØK 8703	Bedriftsøkonomisk analyse	3
BØK 8704	Bedriftsøkonomisk analyse	3
BØK 8780	Finansiell styring	1
BØK 8781	Finansiell styring	1
BØK 8782	Finansiell styring	1

5

2. INFORMASJONSSYSTEMER (INF)

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall
IINF 8504	Informasjonsanalyse og datamodellering	2
INF 8514	Informasjonsanalyse og datamodellering.....	2
INF 8710	Informasjonssystemer – behovsanalyse og spesifikasjon	2
INF 8711	Informasjonssystemer	2
INF 9350	Informasjonsledelse	2

3. MATERIALADMINISTRASJON (MAD)

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall
MAD 8512	Materialadministrasjon	1

4. METODE (MET)

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall
MET 8500	Statistikk og dataanalyse m/dataverktøy	2
MET 8740	Dataanalyse – regresjonsanalyse	1
MET 8741	Dataanalyse – regresjonsanalyse	1
MET 8750	Modellbygging	2
MET 8761	Modellbygging.....	2
MET 8762	Modellbygging	2
MET 8750	Beslutningsanalyse med prosjektarbeid	2

5. MARKEDSFØRING (MRK)

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall
MET 8500	Statistikk og dataanalyse m/dataverktøy	2
MRK 8513	Markedsføringsledelse II.....	2
MRK 8720	Markedsføringsledelse II	2
MRK 8721	Markedsføringsledelse II	2
MRK 8722	Markedsføringsledelse II.....	2

6. ORGANISASJON OG LEDELSE (ORG)

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall
ORG 8511	Organisasjonsteoretiske emner	1
ORG 8730	Organisasjon og endring	2
ORG 8731	Organisasjon og endring	2

7. SPRÅK

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall
SPÅ 8050	Engelsk skriftlig	2
SPÅ 8051	Engelsk muntlig	3
SPÅ 8052	Engelsk skriftlig	2
SPÅ 8053	Engelsk muntlig	3
SPÅ 9356	Engelsk skriftlig	3
SPÅ 9357	Engelsk muntlig	2
SPÅ 8810	Tysk skriftlig	2
SPÅ 8811	Tysk muntlig	3
SPÅ 8812	Tysk skriftlig	2
SPÅ 8813	Tysk muntlig	3
SPÅ 8820	Fransk skriftlig	2
SPÅ 8821	Fransk muntlig	3
SPÅ 8822	Fransk skriftlig	2
SPÅ 8823	Fransk muntlig	3
SPÅ 8824	Fransk skriftlig	2
SPÅ 8825	Fransk muntlig	3

6 Diplomøkonomstudiet

Diplomøkonomstudiet	76
- Fagområder, kurs og vekttall	76
- Mål	77
- Gjennomføring	77
Normalstudieplan diplomøkonomstudiet 3. år 1996-97	78
- Normalstudieplan – heltid over to semestre	78
Kursbeskrivelser – diplomøkonomstudiet 3. år	79
- Obligatorisk del	79
- Spesialiseringer	79
Utenlandssemester	79
Forbehold	79
Oversikt over spesialiseringer ved BI Høyskolene 1996-97	80
Kursregister for gamle kurs på diplomøkonomstudiet	83

Fagområder, kurs og vektall på diplomøkonomstudiet 1996-97

Bedriftsøkonomiske fag/ Regnskap, Skatt	Samfunnsøkonomi	Strategi og metodefag	Logistikk og markedsføring	Administrasjons- og organisasjonsfag	JUS	Språk
--	-----------------	-----------------------	----------------------------	--------------------------------------	-----	-------

1. år Bedrifts- økonomistudiet

Økonomistyring I 4 vt	Samfunnsøkonomi 2 vt	Statistikk og dataanalyse 2 vt	Logistikk 2 vt	Arbeids , organisasjons- psykologi og ledelse 2 vt	Arbeids , organisasjons- psykologi og ledelse 2 vt	
	Investering og finansiering 2 vt	Matematikk for økonomer 2 vt	Markedsføringsledelse I 2 vt			
Skatteøkonomi 2 vt						

2. år Høgskole- kandidatstudiet

Økonomistyring II 3 vt	Mikroøkonomi 2 vt	Økonometri 2 vt	Markedsføringsledelse II 2 vt	Organisasjon og endring 2 vt	Bedriftsrett 2 vt	Språk 5 vt Engelsk/tysk/fransk (valg)
				Informasjonsledelse 2 vt		

3. år Diplom- økonomistudiet

Økonomistyring III 2 vt	Makroøkonomi/ Offentlig økonomi 3 vt	Strategisk ledelse 3 vt	Internasjonal markedsføring 2 vt			

OBLIGATORISK

VALG

Regnskap og skatt 8 vt	Samfunnsøkonomi 8 vt					
Økonomistyring og investeringsanalyse 8 vt						
						Prosjektadministrasjon 8 vt

Diplomøkonomstudiet – 3. år

(Høyskolekandidatstudiet (40 vt.) utgjør første og andre studieår)

I diplomøkonomstudiets 3. år videreutvikles studentenes faktiske kunnskaper og ferdigheter opparbeidet gjennom de to første årene av studiet.

Det legges særlig vekt på faglig progresjon og fordypning innenfor de bedriftsøkonomiske fag, samfunnsøkonomi og markedsføring. Strategisk ledelse kommer inn som et nytt obligatorisk kurs og skal ha en integrerende funksjon i forhold til fag som økonomistyring,

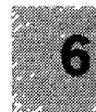
logistikk, organisasjon og markedsføring.

Innenfor hver av de valgfrie åtte-vektalls spesialiseringene vil det kreves at studentene kan omsette en sentral del av kursstoffet til praktisk anvendbar kunnskap. Dette skjer gjennom et større skriftlig arbeid som representerer en viktig del av læringsprosessen innenfor hver spesialisering.

Diplomøkonomstudiet er godkjent med 60 vektall av Nasjonalt Koordinerende Utvalg for godkjenning av eksamener (NKU).

Mål

Studentene skal, etter fullført treårig diplomøkonomstudium, være handlingsorienterte kandidater med relevante kunnskaper innenfor det økonomisk-administrative fagfeltet. Kandidatene skal ha fått en relevant og praktisk utdanning som kvalifiserer dem for ulike arbeidsoppgaver i privat og offentlig sektor, såvel som til videre studier på Masternivå ved Handelshøyskolen BI eller utenlandske utdanningsinstitusjoner.

Gjennomføring

Tredje år på diplomøkonomstudiet gjennomføres som et heltidsstudium over to semestre. Studiet kan også gjennomføres på deltid. Nærmere informasjon om gjennomføringsplan fås ved henvendelse til BI Høyskolene.

Studiets 3. år består av en rekke obligatoriske kurs med avsluttende eksamener, samt åtte mulige valgfrie spesialiseringer som evalueres med både prosjektoppgave/fagoppgave og skriftlig(e) eksamen(er).

Undervisningstid og -sted

Obligatorisk del er normalt timeplanlagt mandag, tirsdag og onsdag i høstsemesteret og mandag og tirsdag i vårsemesteret. Obligatorisk del tilbys ved alle BI Høyskolene. Utfyllende informasjon fås ved henvendelse til studiestedet.

Alle spesialiseringene gjennomføres i moduler med normalt fire til seks samlinger i semesteret. Samlingene er timeplanlagt til torsdag og fredag (lørdag) i høstsemesteret og onsdag, torsdag og fredag i vårsemesteret.

Det vises til Oversikt over spesialiseringer ved BI Høyskolene 1996-97.

Normalstudieplan diplomøkonomstudiet 3. år 1996-97

Normalstudieplanen viser den studieprogresjon studentene forventes å ha på heltid, også kalt normert studietid. For utfyllende opplysninger vedrørende eksamenspåmelding, bes studentene lese kapitlet Studieadministrativ informasjon.

Se forøvrig Studieforskrifter ved BI Høyskolene og Norges Markedshøyskole.

Normalstudieplan – heltid over to semestre

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall	Antall kurstimer/Eksamen	
			1. sem	2. sem
BØK 9432	Finansiell styring	2	36 Fv 3t	
SØK9435	Makroøkonomi/Offentlig økonomi	3	54 E 5t	
STR 9634	Strategisk ledelse	3	54 P	
MRK 9433	Internasjonal markedsføring	2		36 C
BØK 9431	Økonomistyring III	2		36 E 5t
(Spesialisering: Se kursbeskrivelser		8	54	90 E5t+P
		20	198	162

Fv = Flervalgseksamen, E = Skriftlig eksamen, P = Prosjektarbeid, C = Case

Studieplanen omfatter 360 kurstimer over to semestre. Selvstendig studiearbeid, oppgaveskriving og eksamener kommer i tillegg, og det kreves stor arbeidsinnsats for å gjennomføre studiet innenfor normert studietid.

BI gjør spesielt oppmerksom på studentenes ansvar for egen læring når det gjelder utbytte og faglig forståelse i spesialiseringsdelen. Undervisningen begynner i høstsemesteret, men avsluttes ikke med eksamener før i vårsemesteret. (Unntak: Spesialisering i samfunnsøkonomi, regnskap og skatt, økonomistyring og investeringsanalyse, hvor det er en skriftlig eksamen til jul. Se kursbeskrivelsene).

Kursbeskrivelser – Diplomøkonomstudiet 3. år

Kursbeskrivelsene for alle kurs på alle studier står i alfabetisk rekkefølge i eget kapittel i studiehandboken.

Obligatorisk del

Kursene på diplomøkonomstudiet – obligatorisk del – er sortert etter følgende kursbetegnelser:

- Finansiell styring
- Internasjonal markedsføring
- Makroøkonomi/Offentlig økonomi
- Strategisk ledelse
- Økonomistyring III

Spesialiseringer

Kursene på diplomøkonomstudiet – spesialiseringer - er sortert etter følgende kursbetegnelser:

- Logistikk
- Markedsføring
- Norge og Europa
- Personalledelse
- Prosjektadministrasjon
- Regnskap og skatt
- Samfunnsøkonomi
- Økonomistyring og investeringsanalyse

Utenlandssemester

Studentene kan søke om å få gjennomføre studiets siste semester i utlandet etter nærmere bestemte regler.

Ytterligere informasjon om utenlandssemesteret fås ved henvendelse til BI Høyskolene.

Se også Studieadministrativ informasjon; Utveksling.

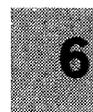
Forbehold

BI tar forbehold om endringer i studieplanen og kursbeskrivelsene.

Oversikt over spesialiseringer ved BI Høgskolene 1996-97

Spesialisering	Sted	Moduler	
Personalledelse	BI Oslo	Modul 1: 29.08-30.08.96 Modul 2: 19.09-20.09.96 Modul 3: 10.10-11.10.96 Modul 4: 31.10-01.11.96	Modul 5: 22.01-24.01.97 Modul 6: 12.02-14.02.97 Modul 7: 12.03-14.03.97 Modul 8: 16.04-18.04.97
Personalledelse	BI Vestfold	Modul 1: 19.09-20.09.96 Modul 2: 17.10-18.10.96 Modul 3: 14.11-15.11.96	Modul 4: 08.01-10.01.97 Modul 5: 05.02-07.02.97 Modul 6: 05.03-07.03.97 Modul 7: 09.04-11.04.97
Personalledelse	BI Bergen	Modul 1: 05.09-07.09.96 Modul 2: 26.09-27.09.96 Modul 3: 17.10-18.10.96 Modul 4: 07.11-08.11.96	Modul 5: 16.01-18.01.97 Modul 6: 20.02-21.02.97 Modul 7: 20.03-21.03.97 Modul 8: 23.04-25.04.97
Regnskap og skatt*	BI Bergen	Modul 1: 22.08-23.08.96 Modul 2: 19.09-20.09.96 Modul 3: 10.10-11.10.96 Modul 4: 14.11-15.11.96	Modul 5: 22.01-24.01.97 Modul 6: 12.02-14.02.97 Modul 7: 12.03-14.03.97 Modul 8: 16.04-18.04.97
Regnskap og skatt*	BI Buskerud	Modul 1: 29.08-30.08.96 Modul 2: 19.09-20.09.96 Modul 3: 17.10-18.10.96 Modul 4: 07.11-08.11.96	Modul 5: 15.01-17.01.97 Modul 6: 05.02-07.02.97 Modul 7: 05.03-07.03.97 Modul 8: 09.04-11.04.97
Regnskap og skatt*	BI Gjøvik	Modul 1: 28.08-30.08.96 Modul 2: 18.09-20.09.96 Modul 3: 16.10-18.10.96 Modul 4: 13.11-15.11.96	Modul 5: 22.01-24.01.97 Modul 6: 12.02-14.02.97 Modul 7: 12.03-14.03.97 Modul 8: 09.04-11.04.97
Regnskap og skatt*	BI Møre	Modul 1: 29.08-30.08.96 Modul 2: 12.09-13.09.96 Modul 3: 26.09-27.09.96 Modul 4: 17.10-18.10.96 Modul 5: 31.10-01.11.96 Modul 6: 14.11.96	Modul 7: 16.01-17.01.97 Modul 8: 06.02-07.02.97 Modul 9: 06.03-07.03.97 Modul 10: 03.04-04.04.97 Modul 11: 17.04.97
Regnskap og skatt*	BI Oslo	Modul 1: 29.08-30.08.96 Modul 2: 26.09-27.09.96 Modul 3: 24.10-25.10.96 Modul 4: 14.11-15.11.96	Modul 5: 22.01-24.01.97 Modul 6: 12.02-14.02.97 Modul 7: 12.03-14.03.97 Modul 8: 16.04-18.04.97
Regnskap og skatt*	BI Stavanger	Modul 1: 22.08-23.08.96 Modul 2: 12.09-13.09.96 Modul 3: 03.10-04.10.96 Modul 4: 31.10-01.11.96 Modul 5: 21.11-22.11.96	Modul 6: 15.01-17.01.97 Modul 7: 05.02-07.02.97 Modul 8: 05.03-07.03.97 Modul 9: 02.04-04.04.97 Modul 10: 23.04-25.04.97

Spesialisering	Sted	Moduler	
Regnskap og skatt*	BI Telemark	Modul 1: 22.08-23.08.96 Modul 2: 12.09-13.09.96 Modul 3: 10.10-11.10.96 Modul 4: 31.10-01.11.96	Modul 5: 08.01-10.01.97 Modul 6: 29.01-31.01.97 Modul 7: 19.02-21.02.97 Modul 8: 02.04-04.04.97
Regnskap og skatt*	BI Trondheim	Modul 1: 29.08-30.08.96 Modul 2: 12.09-13.09.96 Modul 3: 26.09-27.09.96 Modul 4: 10.10-11.10.96 Modul 5: 07.11-08.11.96	Modul 6: 08.01-10.01.97 Modul 7: 12.02-14.02.97 Modul 8: 05.03-07.03.97 Modul 9: 23.04-25.04.97
Regnskap og skatt*	BI Østfold	Modul 1: 05.09-07.09.96 Modul 2: 26.09-27.09.96 Modul 3: 17.10-18.10.96 Modul 4: 07.11-09.11.96	Modul 5: 16.01-17.01.97 Modul 6: 12.02-14.02.97 Modul 7: 12.03-14.03.97 Modul 8: 23.04-25.04.97
Markedsføring	BI Oslo	Modul 1: 15.08-16.08.96 Modul 2: 12.09-13.09.96 Modul 3: 10.10-11.10.96 Modul 4: 31.10-01.11.96	Modul 5: 29.01-31.01.97 Modul 6: 26.02-28.02.97 Modul 7: 02.04-04.04.97 Modul 8: 23.04-25.04.97
Samfunnsøkonomi**	BI Oslo	Modul 1: 29.08-30.08.96 Modul 2: 03.10-04.10.96 Modul 3: 07.11-08.11.96	Modul 4: 22.01-24.01.97 Modul 5: 26.02-28.02.97 Modul 6: 02.04-04.04.97
Norge og Europa	BI Oslo	Modul 1: 22.08-23.08.96 Modul 2: 19.09-20.09.96 Modul 3: 17.10-18.10.96 Modul 4: 14.11-15.11.96	Modul 5: 15.01-17.01.97 Modul 6: 12.02-14.02.97 Modul 7: 12.03-14.03.97 Modul 8: 16.04-18.04.97
Prosjektadministrasjon	BI Oslo	Modul 1: 22.08-23.08.96 Modul 2: 19.09-20.09.96 Modul 3: 17.10-18.10.96 Modul 4: 07.11-08.11.96	Modul 5: 15.01-17.01.97 Modul 6: 05.02-07.02.97 Modul 7: 05.03-07.03.97 Modul 8: 09.04-11.04.97
Prosjektadministrasjon	BI Kristiansund	Modul 1: 29.08-30.08.96 Modul 2: 26.09-27.09.96 Modul 3: 24.10-25.10.96 Modul 4: 14.11-15.11.96	Modul 5: 22.01-24.01.97 Modul 6: 12.02-14.02.97 Modul 7: 12.03-14.03.97 Modul 8: 16.04-18.04.97
Logistikk	BI Oslo	Modul 1: 15.08-16.08.96 Modul 2: 12.09-13.09.96 Modul 3: 17.10-18.10.96 Modul 4: 14.11-15.11.96	Modul 5: 08.01-10.01.97 Modul 6: 05.02-07.02.97 Modul 7: 05.03-07.03.97 Modul 8: 09.04-11.04.97
Logistikk	BI Stavanger	Modul 1: 29.08-30.08.96 Modul 2: 26.09-27.09.96 Modul 3: 24.10-25.10.96 Modul 4: 14.11-15.11.96	Modul 5: 08.01-10.01.97 Modul 6: 29.01-31.01.97 Modul 7: 26.02-28.02.97 Modul 8: 19.03-21.03.97

Spesialisering	Sted	Moduler	
Økonomistyring og investeringsanalyse	BI Skedsmo	Modul 1: 12.09-13.09.96	Modul 5: 16.01-17.01.97
		Modul 2: 10.10-11.10.96	Modul 6: 05.02-07.02.97
		Modul 3: 31.10-01.11.96	Modul 7: 06.03-07.03.97
		Modul 4: 21.11-22.11.96	Modul 8: 09.04-11.04.97
Økonomistyring og investeringsanalyse	BI Stavanger	Modul 1: 19.09-20.09.96	Modul 5: 22.01-24.01.97
		Modul 2: 17.10-18.10.96	Modul 6: 19.02-21.02.97
		Modul 3: 07.11-08.11.96	Modul 7: 12.03-14.03.97
		Modul 4: 28.11-29.11.96	Modul 8: 16.04-18.04.97
Ta kontakt for nærmere informasjon	BI Nordland	Tlf. 75 15 55 75	

* For spesialisering i Regnskap og skatt må det påregnes noe undervisning utover de oppsatte modulene i høst- og vårsemesteret. Nærmere informasjon fås ved den enkelte BI Høyskole.

** I spesialisering samfunnsøkonomi vil en av modulene i høstsemesteret inkludere en lørdag. Nærmere informasjon fås ved semesterstart.

Forbehold

BI tar forbehold om endringer i ovennevnte opplysninger.

Kursregister for gamle kurs på diplomøkonomstudiet 3. år

En student som strekker diplomøkonomstudiet utover normert studietid, vil ofte ved fullføring av studiet ha en kursportefølje som avviker fra normalstudieplanen. Endringer i kurs, pensum og litteratur gjennomføres relativt ofte for å sikre et høyt faglig nivå i studiet.

Gamle og nye kurs med samme faglige mål kan ikke kombineres for å oppfylle vekttallskravet i et fagområde. Nærmere informasjon kan fås ved henvendelse til BI Høyskolene.

Kurs undervist i perioden 1992-1995 på diplomøkonomstudiet

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall
OBLIGATORISK DEL		
BØK 2700	Økonomistyring med budsjettmodeller	3
SØK 2710	Makroøkonomisk analyse	2
SØK 2711	Offentlig økonomi	2
MRK 2720	Internasjonal markedsføring og ledelse	3
STR 9434	Strategisk ledelse og beslutningsanalyse.....	3
PERSONALLEDELSE		
DST 1412	Strategisk personalledelse, kompetanse og organisasjonskultur	3
DST 1413	Personalledelse i praksis	4
DST 1414	Fagoppgave i personalledelse	3
SAMFUNN, BEDRIFT OG ØKONOMISK ANALYSE		
DST 1608	Produktutvikling i finansmarkedene, Markedsmodellering	3
DST 1609	Fagoppgave i markedsmodellering	2
DST 1610	Internasjonal økonomi, Spill og forhandlinger	3
DST 1611	Fagoppgave i internasjonal økonomi	2
ØKONOMISTYRING, REGNSKAP OG SKATT		
DST 1809	Selskapsbeskatning og selskapsplanlegging	2
DST 1810	Norske og internasjonale regnskapsprinsipper	2
DST 1813	Regnskapsorganisasjon og regnskapssystemer	4
DST 1812	Finansregnskap: Foretaksintegrasjon	2
REGNSKAP OG SKATT		
DST 1821	Regnskap og skatt	4
MARKEDSFØRING		
DST 1910	Prosjektoppgave 1	2,5
DST 1911	Prosjektoppgave 2	2,5
DST 1912	Cases	3
DST 1913	Markedsføringsledelse	2
PROSJEKTADMINISTRASJON		
DST 2500	Fagoppgave i prosjektplanlegging	3
DST 2501	Prosjektarbeid	3
DST 2502	Styring og ledelse av prosjekter	4
DST 2520	Prosjektoppgave i prosjektadministrasjon	4
DST 2521	Prosjektadministrasjon	4

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall
DET EUROPEISKE FELLESSKAP		
DST 2910	Fagoppgave om EF og EØS	3
DST 2911	Fagoppgave om Det nye Europa	3
DST 2912	Det europeiske fellesskap	4
DEN EUROPEISKE UNION		
DST 2920	Prosjektoppgave:Den europeiske union	4
DST 2921	Den europeiske union	4
ØKONOMISTYRING OG INVESTERINGSANALYSE		
DST 9521	Økonomistyring og investeringsanalyse	4

7 Diplomøkonomstudiet i reiseliv

Diplomøkonomstudiet i reiseliv	86
- Fagområder, kurs og vekttall	86
- Mål	87
- Markedsstrategisk råd	87
- BI-TRA	88
- Gjennomføring	88
- Utenlandssemester	88
Diplomøkonomstudiet i reiseliv – 2. studieår	89
- Gjennomføring	89
- Normalstudieplan – Diplomøkonomstudiet i reiseliv 2. år 1996-97	89
- Kursbeskrivelser – Diplomøkonomstudiet i reiseliv – 2. år	90
- Forbehold	90
- Kursregister for gamle kurs på diplomøkonomstudiet i reiseliv – 2. år	90
Diplomøkonomstudiet i reiseliv – 3. studieår	91
- Gjennomføring	91
- Normalstudieplan – Diplomøkonomstudiet i reiseliv 3. år 1996-97	91
- Kursbeskrivelser – Diplomøkonomstudiet i reiseliv – 3. år	92
- Forbehold	92
- Kursregister for gamle kurs på diplomøkonomstudiet i reiseliv – 3. år	92

Fagområder, kurs og vektall på diplomøkonomstudiet i reisely 1996-97

ØKONOMI- OG METODEFAG	MARKEDSFØRINGS- OG REISELIVSFAG	ORGANISASJONS- OG STRATEGIFAG	SPRÅK
-----------------------	---------------------------------	-------------------------------	-------

1. år

Økonomistyring I 4 vt	Markedsføringsledelse I 2 vt	Arbeids-, organisasjonspsykologi og ledelse 2 vt	
Investering og finansiering 2 vt		Logistikk 2 vt	
Skatteøkonomi 2 vt			
Samfunnsøkonomi 2 vt			
Statistikk og dataanalyse 2 vt			
Matematikk for økonomer 2 vt			

2. år

Økonomistyring i service-/reiselybransjen 2 vt	Introduksjon til reisely som næring og samfunnssektor 4 vt	Retslære for reiselyet 2 vt	Intercultural Communication in English 2 vt
Markedsøkonomi 2 vt	Reiselymarkedsføring og serviceledelse 4 vt		International Negotiations and Business Presentations 2 vt
	Norge som reiselysland, kulturen og folket 2 vt		

3. år

Økonomistyring III 2 vt	Internasjonal markedsføring med vekt på reisely 4 vt	Strategisk ledelse i reiselynæring 3 vt	Språk 5 vt
Internasjonal økonomi 2 vt	Prosjektoppgave i reisely 4 vt		Tysk/fransk/spansk (valg)

Diplomøkonomstudiet i reiseliv

Diplomøkonomstudiet i reiseliv er et treårig diplomøkonomstudium med en næringsrettet spesialisering de to siste årene. Det første året er identisk med bedriftsøkonomstudiet og gir en generell innføring i økonomi, markedsføring, ledelse og administrasjon. I andre og tredje studieår legges det stor vekt på markedsføring, språk og reiselivsfag i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv, i tillegg til økonomiske og administrative fag.

Reiselivsledelse er basert på generelle økonomikunnskaper og spesifikke kunnskaper som er rettet mot reiselivsnæringens spesielle behov på forskjellige områder.

Det er økende behov for kompetanseoppbygging for å få vekst i reiselivsnæringen. BIs vitenskapelige stab har i samråd med sentrale personer innen reiselivsnæringen utviklet diplomøkonomstudiet i reiseliv nettopp for å møte denne utfordringen.

Mål

Målet med studiet er å gjøre studentene i stand til å være aktive pådrivere og bidragsytere til at reiselivsnæringen når sine fremtidige mål.

BIs mål er å utdanne handlingsorienterte kandidater som står rustet til å møte nye utfordringer i reiselivsnæringen.

Markedsstrategisk råd

Markedsstrategisk råd består av representanter for bedrifter/institusjoner fra reiselivsnæringen samt medlemmer fra BIs faglige og administrativt ansatte. Markedsstrategisk råd er opprettet for å sikre studiets kvalitet og relevans i forhold til næringens behov.

Rådets sammensetning 1996-97:

- Heidi Østhaug	Seksjonssjef NORTRA
- Berit Kjøll	Adm. dir. NorgesParken TusenFryd VikingLandet
- Marianne Smith Magelie	Bennett Reisebureau AS. Direktør Informasjon og samfunnskontakt
- Elisabeth Anspach	Markedsdirektør Color Line
- Paul A. Ramm	Adm. dir. AVIS Bilutleie
- Jan E. Rivelsrud	Styreformann RICA Hotell og Restaurantkjede
- Bjørn Lunde	Markedsdirektør SAS
- Anders Fougli	Kommersiell direktør Braathens SAFE
- Kjell-Erik Berntzen	Adm dir. Bennett Reisebureau AS
- Torbjørn Fjesme	Adm. dir. Midt Norsk Reiseliv AS
- Rolf Forsdal	Adm. dir. DNR (Den Norske Reisebransjeforening)
- Christian J. Aubert	Adm. dir. FOS (Forbundet for Overnatting-og Serveringsnæringen)
- Georg Kamfjord	Studierektor reiseliv BI
- Sølvi Lyngnes	Amanuensis reiseliv BI
- Runar Framnes	Amanuensis Handelshøyskolen BI
- Karl-Erik Bastiansen	Studiesjef BI Høyskolene
- Gerd Førde (sekretær)	Nasjonal koordinator BIs Diplomøkonomstudium i reiseliv

BI-TRA

BI-TRA er reiselivsstudentenes egen markedsføringsgruppe som arbeider med intern og ekstern markedsføring av studiet. Målet er: *BI-TRA skal markedsføre studiet og studentene gjennom å opprette kontakt med reiselivsnæringen slik at vi står best mulig rustet når vi skal ut på arbeidsmarkedet.*

BI-TRA profilerer seg overfor reiselivsnæringen gjennom forskjellige prosjekter som samtidig gir unike sjanser til å få bedre innsikt i reiselivet. Som eksempler kan nevnes bransjeaften, bedriftsbesøk, reiselivsseminar, messedeltakelse, informasjonsgruppe, paneldebatter, praksis-/trainee-plasser og referentgrupper.

Studentene på reiselivsstudiet oppfordres sterkt til å delta i BI-TRAs aktiviteter. Det øker forståelsen for fagene og for reiselivet generelt og gir samtidig unike kontakt- og profileringsmuligheter overfor reiselivsnæringen.

Gjennomføring

Diplomøkonomstudiet i reiseliv gjennomføres over tre år på heltid ved BI Bergen, BI Oslo og BI Trondheim. Det første året i studiet kan gjennomføres på alle BI Høyskolene eller som fjernundervisning.

BI gjør oppmerksom på at deler av fagene på 2. og 3. år vil kunne bli forelest på engelsk.

Fleksibel gjennomføring (individuell tilpasning) over lenger tid er mulig, d.v.s. å gjennomføre 2. og 3. året over tre eller fire år. Forelesningene vil følge normalstudieplanen for heltidsstudiet og foregå på dagtid. Ta kontakt med BI Oslo for ytterligere informasjon.

Utenlandssemester

Studentene kan søke om å få gjennomføre studiets siste semester (6. semester heltid) i utlandet etter nærmere bestemte regler.

Ytterligere informasjon om utenlandssemesteret fås ved henvendelse til BI Bergen, BI Oslo eller BI Trondheim.

Se også Studieadministrativ informasjon; Utnesling.

Diplomøkonomstudiet i reiseliv – 2. studieår

(Bedriftsøkonomstudiet utgjør første studieår)

I andre studieår på reiselivsstudiet får studentene det første innblikk i de områder hvor reiselivsnæringen ønsker en solid kompetanseoppbygging. Studentene får en introduksjon til reiselivsnæringen og trening i å tenke og forstå helheten og se sammenhenger. Kulturforståelse, engelsk som språkfag, markeds- og lønnsomhetsorientering er en del av dette.

Studiets 2. år er godkjent med 20 vekttall av Nasjonalt Koordinerende Utvalg for godkjenning av eksamener (NKU).

Gjennomføring

Andre år på diplomøkonomstudiet i reiseliv kan gjennomføres som heltidsstudium over to semestre. (Fleksibel gjennomføring deltid, se innledningen).

Studiet består av en rekke enkeltkurs med avsluttende eksamener for hvert kurs. I tillegg til å følge undervisningsopplegget anbefales studentene å jobbe sammen i kollokviegrupper.

Normalstudieplan – Diplomøkonomstudiet i reiseliv 2. år 1996–97

Normalstudieplanen viser den studieprogresjon studentene forventes å ha på heltid, også kalt normalt studietid. For utfyllende opplysninger vedrørende eksamenspåmelding, bes studentene lese kapitlet Studieadministrativ informasjon.

Se forøvrig Studieforskrifter ved BI Høyskolene og Norges Markedshøyskole.

Normalstudieplan – heltid over to semestre

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall	Antall kurstimer/Eksamen	
			1. sem.	2. sem.
RLS 9514	Intercultural Communication in English	2	42E	5t
RLS 9510	Introduksjon til reiseliv som næring og samfunnssektor	4	84H	
RLS 9312	Markedsøkonomi	2	42E	5t
RLS 9313	Rettslære for reiselivet	2	42E	3t
RLS 9414	International Negotiations and Business Presentations	2		42M
RLS 9316	Norge som reiselivsland, kulturen og folket	2		42E 3t
RLS 9550	Reiselivsmarkedsføring og serviceledelse	4		84H
RLS 9317	Økonomistyring i service-/reiselivsbransjen	2		42E 3t
		20	210	210

E = Skriftlig eksamen, H = Hjemmeeksamen, M = Muntlig eksamen

Studieplanen omfatter 420 kurstimer over to semestre. Selvstendig studiearbeid, oppgaveskriving og eksamener kommer i tillegg til forelesningene, og det kreves stor arbeidsinnsats for å gjennomføre studiet.

Studenter som ønsker å strekke studiet noe utover i tid kan ta kontakt med studieveileder ved studiestedet.

Kursbeskrivelser – Diplomøkonomstudiet i reiseliv – 2. år

Kursbeskrivelsene for alle kurs på alle studier står i alfabetisk rekkefølge i eget kapittel i studiehandboken.

Kursene på diplomøkonomstudiet i reiseliv - 2. år - er sortert etter følgende kursbetegnelser:

- Intercultural Communication in English
- International Negotiations and Business Presentations
- Introduksjon til reiseliv som næring og samfunnssektor
- Markedsøkonomi
- Norge som reiselivsland, kulturen og folket
- Reiselivsmarkedsføring og serviceledelse
- Rettslære for reiselivet
- Økonomistyring i service-/reiselivsbransjen

Forbehold

BI tar forbehold om endringer i studieplanen og kursbeskrivelsene.

Kursregister for gamle kurs på diplomøkonomstudiet i reiseliv – 2. år

En student som strekker studiet utover normert studietid, vil ofte ved fullføring av studiet ha en kursportefølje som avviker fra normalstudieplanen. Endringer i pensum og litteratur gjennomføres relativt ofte for å sikre et høyt faglig nivå i studiet.

Gamle og nye kurs med samme faglige mål kan ikke kombineres for å oppfylle vekttallskravet i et fagområde. Nærmere informasjon kan fås ved henvendelse til BI Høyskolene.

Kurs undervist i perioden 1993–95 på diplomøkonomstudiet i reiseliv – 2. år

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall
RLS 9314	Business English.....	2
RLS 8723	Markedsføringsledelse II	2
RLS 9310	Reiselivsbransjen – produkt, produktutvikling og markedsføring	4
RLS 9315	Serviceledelse	2

Diplomøkonomstudiet i reiseliv – 3. studieår

I det tredje studieåret på reiselivsstudiet settes fokus på et internasjonalt perspektiv. Studentene får ytterligere språkkunnskaper gjennom fagene tysk, fransk eller spansk. (Spansk gjennomføres kun ved BI Oslo). I studiets andre år var engelsk obligatorisk, i det tredje året velges ett av ovenstående språk.

Studentene utdyper sine kunnskaper i økonomistyring, får kunnskaper om internasjonal økonomi, og gjennom kurset i strategi vil studentene få lære å anvende sine ferdigheter med å se sammenhenger og avhengighetsforhold mellom ulike fagområder. Et annet viktig kurs er internasjonal markedsføring med vekt på reiseliv. I tillegg skal studentene omsette teori til praksis ved å skrive en prosjektoppgave innenfor reiseliv.

Studiets tredje år er godkjent med 20 vektall av Nasjonalt Koordinerende Utvalg for godkjenning av eksamener (NKU).

Gjennomføring

Tredje år på diplomøkonomstudiet i reiseliv kan gjennomføres som heltidsstudium over to semestre. (Fleksibel gjennomføring deltid: Se innledningen).

Studiet består av en rekke enkeltkurs med avsluttende eksamener for hvert kurs.

I tillegg til å følge undervisningsopplegget anbefales studentene å jobbe sammen i kollokviegrupper.

Normalstudieplan – Diplomøkonomstudiet i reiseliv 3. år 1996–97

Normalstudieplanen viser den studieprogresjon studentene forventes å ha på heltid, også kalt normalt studietid. For utfyllende opplysninger vedrørende eksamenspåkald, bes studentene lese kapitlet Studieadministrativ informasjon.

Se forøvrig Studieforskrifter ved BI Høyskolene og Norges Markedshøyskole.

Normalstudieplan – heltid over to semestre

Kurskode	Kursbetegnelse	Vektall	Antall kurstimer/Eksamen	
			1. sem.	2. sem.
RLS 9521	Strategisk ledelse i reiselivsnæringen	3	54H	
RLS 9420	Økonomistyring III	2	36E 5t	
RLS	* Fransk, tysk eller spansk	5	105E 5t + M	
RLS 9430	Internasjonal markedsføring med vekt på reiseliv	4		72E 5t
RLS 9428	Internasjonal økonomi	2		36E 3t
RLS 9429	Prosjektoppgave i reiseliv	4		18P
		20	195	126

H = Hjemmeeksamen, E = Skriftlig eksamen, M = Muntlig eksamen, P = Prosjektoppgave med veiledning

- * RLS 9422 Fransk skriftlig 3 vt / RLS 9423 Fransk muntlig 2 vt
 RLS 9424 Tysk skriftlig 3 vt / RLS 9425 Tysk muntlig 2 vt
 RLS 9426 Spansk skriftlig 3 vt / RLS 9427 Spansk muntlig 2vt (Kun ved BI Oslo)

Studieplanen omfatter 321 kurstimer over to semestre. Veiledning i prosjektarbeidet kommer i tillegg. Selvstendig studiearbeid, oppgaveskriving og eksamener kommer i tillegg til forelesningene og det kreves stor arbeidsinnsats for å gjennomføre studiet innenfor normert studietid.

Kursbeskrivelser – Diplomøkonomstudiet i reiseliv, 3. år

Kursbeskrivelsene for alle kurs på alle studier står i alfabetisk rekkefølge i eget kapittel i studiehandboken.

Kursene på diplomøkonomstudiet i reiseliv – 3. år er sortert etter følgende kursbetegnelser:

- Fransk
- Internasjonal markedsføring med vekt på reiseliv
- Internasjonal økonomi
- Prosjektoppgave i reiseliv
- Spansk
- Strategisk ledelse i reiselivsnæringen
- Tysk
- Økonomistyring III

Forbehold

BI tar forbehold om endringer i studieplanen og i kursbeskrivelsene.

7

Kursregister for gamle kurs på diplomøkonomstudiet i reiseliv – 3. år

En student som strekker studiet utover normert studietid, vil ofte ved fullføring av studiet ha en kursportefølje som avviker fra normalstudieplanen. Endringer i pensum og litteratur gjennomføres relativt ofte for å sikre et høyt faglig nivå i studiet.

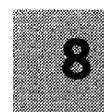
Gamle og nye kurs med samme faglige mål kan ikke kombineres for å oppfylle vekttallskravet i et fagområde. Nærmere informasjon kan fås ved henvendelse til BI Høyskolene.

Kurs undervist i perioden 1994-95 på diplomøkonomstudiet i reiseliv – 3. år

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall
RLS 9421	Strategi og kompetanseutvikling i reiselivsnæringen	3 vt

8 Diplomøkonomstudiet i bankfag

Diplomøkonomstudiet i bankfag	94
- Mål	94
- Råd for bankstudier	94
- Gjennomføring	94
Diplomøkonomstudiet i bankfag – 2. studieår/Bankkandidatstudiet	95
- Gjennomføring	95
- Normalstudieplan – Diplomøkonomstudiet i bankfag 2. år 1996-97	95
- Kursbeskrivelser – Diplomøkonomstudiet i bankfag – 2. år	96
- Forbehold	96
Diplomøkonomstudiet i bankfag – 3. studieår	96
- Normalstudieplan – Diplomøkonomstudiet i bankfag 3. år 1997-98	96

Diplomøkonomstudiet i bankfag

Diplomøkonomstudiet i bankfag er et treårig diplomøkonomstudium med en næringsrettet spesialisering de to siste årene.

Studiet er basert på generelle økonomikunnskaper i tillegg til spesifikke kunnskaper som er rettet mot banknæringens spesielle behov på forskjellige områder. BI Stiftelsens studietilbud i bankfag skal til enhver tid dekke det utdanningsbehov bank og finansnæringen har. BI skal være den foretrukne leverandør av bankutdanning i Norge.

Diplomøkonomstudiet i bankfag er utviklet i nært samarbeid med BI Stiftelsen, Bankakademiet og fagfolk i bransjen.

Mål

Målet med studiet er å gjøre studentene i stand til å være aktive pådrivere og bidragsytere til at banknæringen når sine fremtidige mål.

BIs mål er å utdanne handlingsorienterte kandidater som står rustet til å møte nye utfordringer i banknæringen.

Etter fullførte to år (Bankkandidat) skal kandidatene ha kunnskap om rammebetingelser for bankenes virksomhet, samt faglig innsikt som kan gi grunnlag for kredittvurdering og rådgivning. Etter fullførte tre år skal kandidatene i tillegg ha fått kunnskaper om bankenes produkter, samt organisering, ledelse og økonomisk styring av en bank. De skal videre ha faglig innsikt i finansiell styring og strategi og beherske ett fremmedspråk.

Råd for bankstudier

Etter fusjonen mellom BI Stiftelsen og Bankakademiet juli 1994, ble BI Stiftelsens råd for bankstudier opprettet. Rådet for bankstudier er rådgivende for Stiftelsens ledelse og Stiftelsens høyskolestyre i faglige spørsmål vedrørende bankstudiene. Den overordnede oppgaven er å sikre studiets forankring i banknæringen.

Rådets sammensetning 1996-97:

- Marit Sagen Åstvedt	Avdelingsdirektør Sparebankforeningen i Norge
- Kåre Finbakken	Organisasjonssjef Sparebanken Nord Norge
- Arnfinn Kalleberg	Personaldirektør Kredittkassen
- Tore-Wiggo Sørensen	Personaldirektør Den norske Bank
- Rolf Reikvam	Organisasjonssekretær Finansforbundet
- Jens Petter Tøndel	Direktør BI Høyskolene
- Bjørn R. Berntsen	BI
- Hermod Skånland	Professor II Handelshøyskolen BI
- Dag Michalsen	Førsteamanuensis Handelshøyskolen BI

Gjennomføring

Diplomøkonomstudiet i bankfag gjennomføres over tre år på heltid ved BI Oslo.

Det første året i studiet, bedriftsøkonomstudiet, kan gjennomføres på alle BI Høyskolene eller som fjernundervisning. Andre og tredje år på heltid gjennomføres kun ved BI Oslo.

Studiet kan også gjennomføres på deltid. For nærmere informasjon om deltidsstudier kontakter du Bankakademiet, telefon 67 54 50 30.

Diplomøkonomstudiet i bankfag – 2. studieår

Bankkandidatstudiet (Bedriftsøkonomstudiet utgjør første studieår)

Studiet er fleksibelt ved at hvert studieår er en avsluttende enhet. Etter avsluttet toårig studium kan studenten få vitnemål som Bankkandidat etter vedtatte reglementer, eller fortsette på tredje studieår frem til Diplomøkonom i bankfag. Bankkandidatstudiet har normert studietid to år på heltid. I det andre studieåret inngår de bankrelevante fagene privatøkonomi med jus, bank og samfunn og bedriftsanalyse

Bankkandidatstudiet er offentlig godkjent med 20 + 20 vekttall av Nasjonalt Koordinerende Utvalg for godkjenning av eksamener (NKU).

Gjennomføring

Andre år på diplomøkonomstudiet i bankfag gjennomføres som heltidsstudium over to semestre.

Studiet består av en rekke enkeltkurs med avsluttende eksamener for hvert kurs. I tillegg til å følge undervisningsopplegget anbefales studentene å jobbe sammen i kollokviegrupper.

Normalstudieplan – Diplomøkonomstudiet i bankfag 2. år 1996–97

Normalstudieplanen viser den studieprogresjon studentene forventes å ha på heltid, også kalt normert studietid. For utfyllende opplysninger vedrørende eksamenspåmelding, bes studentene lese kapitlet Studieadministrativ informasjon.

Se forøvrig Studieforskrifter ved BI Høyskolene og Norges Markedshøyskole.

Normalstudieplan – heltid over to semestre

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall	Antall kurstimer/Eksamen	
			1. sem.	2. sem.
BØK 9613	Bedriftsanalyse	5	105 E 6t	
BØK 9601.	Privatøkonomi med jus	7		210*
01	Privatøkonomi med jus (50%)		E 5t	
02	Privatøkonomi med jus (50%)			E 5t
BØK 9602	Prosjektoppgave i privatøkonomi med jus	3		P*
SØK 9612	Bank og samfunn	5		105 E 6t
		20	105	315*

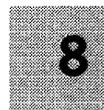
E = Skriftlig eksamen, H = Hjemmeeksamen, M = Muntlig eksamen, P = Prosjektoppgave

* Antall kurstimer i BØK 9601 Privatøkonomi med jus fordeles over to semestre. Veiledning i prosjektoppgaven (BØK 9602) er inkludert i kurstimene.

Som det fremgår av normalstudieplanen består BØK 9601 Privatøkonomi med jus av to deleksamener, BØK 9601.01 og BØK 9601.02. Begge deleksamener må være bestått for å få karakter i BØK 9601 Privatøkonomi med jus, 7 vekttall.

Studieplanen omfatter 420 kurstimer over to semestre. Selvstendig studiearbeid, oppgaveskriving og eksamener kommer i tillegg til forelesningene, og det kreves stor arbeidsinnsats for å gjennomføre studiet.

Studenter som ønsker å strekke studiet noe utover i tid kan ta kontakt med studieveileder ved studiestedet.

Kursbeskrivelser – Diplomøkonomstudiet i bankfag – 2. år

Kursbeskrivelsene for alle kurs på alle studier står i alfabetisk rekkefølge i eget kapittel i studiehandboken.

Kursene på diplomøkonomstudiet i bankfag – 2. år – er sortert etter følgende kursbetegnelser:

- Bank og samfunn
- Bedriftsanalyse
- Privatøkonomi med jus

Forbehold

BI tar forbehold om endringer i studieplanen og kursbeskrivelsene.

Diplomøkonomstudiet i bankfag – 3. studieår

Det tredje året på diplomøkonomstudiet i bankfag, heltid ved BI Oslo, gjennomføres første gang 1997-98.

Studiets tredje år er offentlig godkjent med 20 vekttall av Nasjonalt Koordinerende Utvalg for godkjenning av eksamener (NKU).

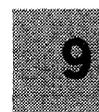
Normalstudieplan på 3. år 1997-98 er planlagt gjennomført slik:

Kursbetegnelse	Vekttall	1. sem.	2. sem.
Finansiell styring	2	X	
Strategisk ledelse	3	X	
Bankdrift	10	X	X
Språk	5		X

Nærmere informasjon kan fås ved henvendelse til BI Oslo.

9 Eiendomsmeglerstudiet, 2. avdeling

Eiendomsmeglerstudiet	98
- Fagområder, kurs og vekttall	98
- Mål	99
- Faglig råd	99
- Gjennomføring	99
- Eksamen	99
- Sensur	100
- Stipend	100
- Vitnemål	100
- Statsautorisert eiendomsmegler	100
- Innpassing av eiendomsmeglerstudiet til andre studier ved BI	100
Eiendomsmeglerstudiet – 2. avdeling	101
- Gjennomføring	101
- Undervisningstid og -sted	101
Normalstudieplan eiendomsmeglerstudiet 2. avd. 1996-97	102
- Normalstudieplan – heltid over to semestre	102
- Normalstudieplan – deltid over fire semestre	102
Kursbeskrivelser – Eiendomsmeglerstudiet 2. avdeling	103
Forkurs	103
Forbehold	103
Kursregister for gamle kurs på eiendomsmeglerstudiets 2. avdeling	103

Fagområder, kurs og vektall på Eiendomsmeglerstudiet, 2. avdeling 1996-97

(For første år, se bedriftsøkonomistudiet)

Regnskapslære, økonomi og oppgjør	Eiendomsmegling i praksis og dokumentbehandling	Lovbestemmelser og forskrifter
Markedsøkonomi 2 vt	Eiendomsmegling 4 vt	Jus for eiendomsmeglere I 4 vt
Eiendomsmeglerregnskap 2 vt		
	Markedsføring av tjenester 4 vt	Jus for eiendomsmeglere II 4 vt

2. avd.

Eiendomsmeglerstudiet

BlS eiendomsmeglerstudium er utviklet i samarbeid med Norges Eiendomsmeglerforbund, og er idag en toårig utdanning på heltid. Dette er i samsvar med det offentliges og bransjens ønske. Det er et økende krav til kompetanse og profesjonell klientbehandling for å utøve eiendomsmegleryrket, og studiet er utviklet i nåværende form nettopp for å ivareta disse hensyn.

Studiet erstatter det tidligere toårige deltidsstudiet ved Norges Eiendomsmeglerhøyskole.

Mål

Målet med studiet er å gi studentene den teoretiske kunnskap og det nødvendige innsyn i praksis som Finansdepartementet til enhver tid krever for eiendomsmeglereksamen.

Fullført og bestått studium og to års godkjent praksis skal kvalifisere studentene til tittelen Statsautorisert eiendomsmegler.

Faglig råd

Faglig råd for eiendomsmeglerstudiet er et internt styringsorgan ved BI.

Rådet består av tre medlemmer som oppnevnes av Norges Eiendomsmeglerforbund, deriblant rådets leder, samt tre medlemmer fra BI. I tillegg oppnevnes en nyutdannet kandidat som sitter i ett år etter avsluttet eiendomsmeglereksamen.

Rådet skal påse at faginnholdet og undervisningen i de eiendomsmeglerrelaterte fagene i 2. avdeling opprettholdes på en best mulig måte for eiendomsmeglerbransjen. Rådet fungerer videre som høringsinstans i alle saker som omfatter studiets 2. avdeling.

Faglig råds sammensetning studieåret 1996–97:

Tron Sæther (leder)	Statsautorisert eiendomsmegler
Hildur Høiland	Statsautorisert eiendomsmegler
Gunvor Lien Nyhus	Statsautorisert eiendomsmegler
Tore Bråthen	Førsteamanuensis juridisk fakultet, Universitetet i Oslo
Jan Frode Lien	Rektor BI Oslo
Jens Petter Tøndel	Direktør BI Høyskolene

Gjennomføring

Eiendomsmeglerstudiets 2. avd. kan gjennomføres over to semestre på heltid og fire semestre på deltid.

Første studieår, bedriftsøkonomstudiet, kan gjennomføres ved en av BlS 13 høyskoler rundt om i landet. Studiets andre år (Eiendomsmeglerstudiet 2. avdeling) må gjennomføres ved BI Oslo.

Eksamen

Det vises til henholdsvis Studieforskrifter ved BI Høyskolene og Norges Markedshøyskole og Forskrift om eiendomsmegling.

BI gjør oppmerksom på at kandidatene bare kan gå opp i samme eksamen inntil tre ganger. Kandidater som møter til eksamen, og leverer blank besvarelse, har brukt ett - 1 - av tre forsøk.

Eiendomsmeglerstudiet avsluttes med en muntlig eksamen. Se egen kursbeskrivelse.

Det er faglig råd som foran hver eksamen beslutter hvilke fagområder kandidatene skal prøves i ved muntlig prøve.

Sensur

Det oppgis ikke sensur i noen fag på eiendomsmeglerstudiets 2. avd. før eksamenskommisjonen har hatt sitt møte for å godkjenne sensuren. Møtet avholdes først etter at siste sensur har funnet sted. Det betyr at fristen for sensur på Televoice, som normalt er 25 virkedager etter avholdt eksamen, ikke gjelder eksamener på eiendomsmeglerstudiets 2. avd.

Stipend

Oslo og Akershus Eiendomsmeglerforenings Fond (OAEF) bevilger to stipend årlig, hvert på kr. 10.000,- Stipendiene utdeles på bakgrunn av de samlede resultater oppnådd på hele studiet, henholdsvis heltid over to år og deltid over fire år.

Disse stipendiene utdeles i forbindelse med en enkel tilstelning hvor representanter fra OAEF og BIs administrasjon er tilstede.

Vitnemål

Etter fullført og bestått eksamen etter gjeldende regler, kan studentene anmode om vitnemål for bestått eiendomsmeglereksamen.

Studenter som har mottatt vitnemål og som senere har forbedret eksamensresultater, må betale kr 500,- i administrasjonsgebyr for eventuelt utstedelse av nytt vitnemål.

Vitnemål for bestått eiendomsmeglereksamen blir utdelt i forbindelse med en enkel tilstelning ved BI Oslo.

Statsautorisert eiendomsmegler

Kandidater som har fått vitnemål for bestått eiendomsmeglereksamen fra BI og i tillegg har to års godkjent praksis, kan søke om eiendomsmeglerbrev og derved få tittelen Statsautorisert Eiendomsmegler.

Eiendomsmeglerbrev utstedes av Kredittilsynet. (Jfr. Forskrift om eiendomsmegling)

Innpassing av eiendomsmeglerstudiet til andre studier ved BI

Kandidater med bestått eiendomsmeglereksamen kan innpasses på diplomøkonomstudiet og siviløkonomstudiet ved BI etter nærmere bestemte regler.

Nærmere informasjon om dette kan fås ved henvendelse til BI Oslo.

Eiendomsmeglerstudiet – 2. avdeling

(Bedriftsøkonomstudiet utgjør første studieår)

I denne delen av studiet er det studentene møter de eiendomsmeglerrelaterte fagene. All eiendomsmegling er i praksis underlagt lovverket og strenge etiske regler som direkte regulerer utøvere av yrket.

Sentrale fag i 2. avdeling er derfor eiendomsmegling, eiendomsmeglerregnskap og jus for eiendomsmeglere. I tillegg møter studentene en videreføring av fagområder fra bedriftsøkonomstudiet.

Studiets 2. år er godkjent med 20 vektall av Nasjonalt Koordinerende Utvalg for godkjenning av eksamener (NKU).

Gjennomføring

Studiets 2. avdeling kan gjennomføres som:

- Heltidsstudium over to semestre
- Deltidsstudium over fire semestre

Studiet består av en rekke enkeltkurs med avsluttende eksamener for hvert kurs. I tillegg til å følge undervisningsopplegget, anbefales studentene å arbeide sammen i kollokviegrupper.

Undervisningstid og -sted

Heltidsstudiet og deltidsstudiet på 2. avdeling gjennomføres kun ved BI Oslo.

Undervisningen på heltidsstudiet skjer på dagtid, eventuelt også lørdager, over hele semesteret. Studentene må dessuten påregne at enkelte forelesninger, samt veiledning vil kunne finne sted om ettermiddagen/kvelden.

Deltidsstudiet gjennomføres som modulundervisning over fire semestre.

Studieåret 1996–97 gjennomføres modulene onsdag–fredag + eventuelt lørdager.

1. semester

Modul 1: Uke 33 1996
Modul 2: Uke 36 1996
Modul 3: Uke 39 1996
Modul 4: Uke 42 1996
Modul 5: Uke 45 1996

2. semester

Modul 6: Uke 03 1997
Modul 7: Uke 06 1997
Modul 8: Uke 10 1997
Modul 9: Uke 15 1997

3. semester

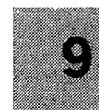
Modul 1: Uke 34 1996
Modul 2: Uke 37 1996
Modul 3: Uke 40 1996
Modul 4: Uke 43 1996
Modul 5: Uke 46 1996

4. semester

Modul 6: Uke 02 1997
Modul 7: Uke 05 1997
Modul 8: Uke 09 1997
Modul 9: Uke 14 1997
Modul 10: Uke 17 1997

Ytterligere opplysninger fås ved henvendelse til BI Oslo.

Det tas forbehold om endringer i ovennevnte opplysninger.

Normalstudieplan eiendomsmeglerstudiet

2. avdeling 1996-97

Normalstudieplanen viser den studieprogresjon studentene forventes å ha på heltid og deltid, også kalt normert studietid. For utfyllende opplysninger vedrørende eksamenspåmelding, bes studentene lese kapitlet Studieadministrativ informasjon.

Se forøvrig Studieforskrifter ved BI Høyskolene og Norges Markedshøyskole.

Normalstudieplan – heltid over to semestre

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall	Antall kurstimer/Eksamen	
			1. sem.	2. sem.
EMS 9515	Jus for eiendomsmeglere I	4	84 E 5t	
EMS 9520	Markedsføring av tjenester	4	35	49 P
EMS 9114	Markedsøkonomi	2	42 E 5t	
EMS 9419	Eiendomsmeglerregnskap	2	23	24 E 5t
EMS 9517	Eiendomsmegling	4	42	42 E 5t
EMS 9116	Jus for eiendomsmeglere II	4		89 E 5t
EMS 9118	Muntlig eksamen eiendomsmeglerstudiet			M
		20	226	204

E = Skriftlig eksamen, P= Prosjektoppgave, M = Muntlig eksamen

Studieplanen omfatter 430 kurstimer over to semestre. Selvstendig studiearbeid, oppgaveskriving og eksamener kommer i tillegg, og det kreves stor arbeidsinnsats for å fullføre studiet innenfor normert studietid. Studenter som ønsker å strekke studiet noe utover i tid kan ta kontakt med studieveileder ved studiestedet.

Normalstudieplan – deltid over fire semestre

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall	Antall kurstimer/Eksamen			
			1. sem.	2. sem.	3. sem.	4. sem.
EMS 9515	Jus for eiendomsmeglere I	4	84 E 5t			
EMS 9114	Markedsøkonomi	2	42 E 5t			
EMS 9116	Jus for eiendomsmeglere II	4		89 E 5t		
EMS 9517	Eiendomsmegling	4			42	42 E 5t
EMS 9520	Markedsføring av tjenester	4			35	49 P
EMS 9419	Eiendomsmeglerregnskap	2			23	24 E 5t
EMS 9118	Muntlig eksamen eiendomsmeglerstudiet					M
		20	126	89	100	115

E = Skriftlig eksamen, P = Prosjektoppgave, M = Muntlig eksamen

Studieplanen omfatter 430 kurstimer over fire semestre. Selvstendig studiearbeid, oppgaveskriving og eksamener kommer i tillegg, og det kreves stor arbeidsinnsats for å gjennomføre studiet innenfor normert studietid.

Kursbeskrivelser – Eiendomsmeglerstudiet 2. avdeling

Kursbeskrivelsene for alle kurs på alle studier står i alfabetisk rekkefølge i eget kapittel i studiehandboken.

Kursene på 2. avdeling er sortert etter følgende kursbetegnelser:

- Eiendomsmeglerregnskap
- Eiendomsmegling
- Forkurs i eiendomsmegling
- Jus for eiendomsmeglere I og II
- Markedsføring av tjenester
- Markedsøkonomi
- Muntlig eksamen eiendomsmeglerstudiet

Forkurs

Før oppstart av eiendomsmeglerstudiets 2. avdeling gjennomføres det et intensivt forkurs i eiendomsmegling som studentene anbefales å følge. Se egen kursbeskrivelse.

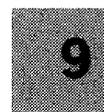
Forbehold

BI tar forbehold om endringer i studieplanen og kursbeskrivelsene.

Kursregister for gamle kurs på eiendomsmeglerstudiets 2. avdeling

Kurs undervist i perioden 1990 - 1995 på eiendomsmeglerstudiet 2. avdeling gir følgende vekttall:

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall
EMS 9110	Serviceledelse	2
EMS 9111	Personalledelse	2
EMS 9112	Markedskommunikasjon og forbrukeratferd	2
EMS 9113	Markedsanalyse	2
EMS 9115	Jus for eiendomsmeglere I	2
EMS 9117.01	Eiendomsmegling i praksis og dokumentbehandling	2
EMS 9117.02	Eiendomsmeglerregnskap	2
EMS 9417	Eiendomsmegling	2

10 Studentforeningens sider

Din lokale studentforening	106
- Faglige aktiviteter	106
- Sosiale aktiviteter	106
- Bli med!	106
Norges Bedriftsøkonomiske Studentersamfunn (NBS)	106
- Hva gjør NBS?	106
- Studentpolitikk	107
- Medlemsservice	107
- Studentvelferd	107
- Organiseringen av NBS	107
- Engasjer deg!	107
Adresser	108

Din lokale studentforening

Ved hver av de 13 BI Høyskolene er det etablert en egen studentforening. Den heter Norges Bedriftsøkonomiske Studentersamfunn (NBS) etterfulgt av stedsnavnet, f. eks. NBS Stavanger. Som betalende student ved BI er du automatisk medlem av studentforeningen på ditt studiested. Studentforeningene arbeider for å skape et aktivt miljø ved ditt studiested, både faglig og sosialt. Din lokale studentforening har også kontakt med BI Høyskolenes studentforeninger i resten av landet gjennom Norges Bedriftsøkonomiske Studentersamfunn Sentralstyret. Dette nasjonale nettverket bidrar til å styrke kapasitet og innflytelse i studentforeningen, og sikrer at du som student får fremme dine synspunkter i besluttede organer i BI Stiftelsen.

Faglige aktiviteter

Din lokale studentforening arrangerer bedriftsbesøk, seminarer og debatter, engasjerer gjesteforelesere, avholder forskjellige kurs etc. Alt dette er med på å skape et faglig miljø og belyse med eksempler den teorien du lærer gjennom dine studier på BI Høyskolene. I tillegg har den lokale studentforeningen en viktig rolle i BIs Karriere- og rekrutteringsservice som bidrar til å sikre studentenes videre karriere i arbeidslivet. Gjennom din lokale studentforenings kontaktnett kan du også påvirke din studiesituasjon gjennom konstruktivt samarbeid med Norges Bedriftsøkonomiske Studentersamfunn Sentralstyret og BI Stiftelsen.

Sosiale aktiviteter

Det sosiale miljøet ved ditt studiested er viktig, og på dette området har studentforeningen en sentral rolle. Tidlig på høsten arrangeres bli-kjent-fester, senere kommer krokvelder, konserter, nyttårsball, rebusløp, vinseminarer og mange andre sosiale arrangementer. Det er også store muligheter for å drive fysisk trening sammen med medstudenter. Det blir f. eks. arrangert skidager, swingkurs, fotball- og squashturneringer, aerobic m.m. Tilbudene varierer fra studiested til studiested. Ta kontakt med idrettsansvarlige ved din lokale studentforening for å finne ut hva som skjer på ditt studiested.

Bli med!

Alle de lokale NBS-avdelingene er etablert av og for studentene. Nye medlemmer er det alltid plass til, og det er opp til deg om du vil benytte sjansen til å ta del i studentforeningens aktiviteter. Alle som er engasjert i de lokale studentforeningene gjør dette på ideell basis, og du bestemmer selv hvor mye du vil legge ned av arbeid for din studentforening. Det aktive studentmiljøet er med på å gjøre studiene ved BI Høyskolene mer innholdsrike både i form av relevant praktisk erfaring mht. jobbsøking, og personlig utvikling.

10

Norges Bedriftsøkonomiske Studentersamfunn (NBS)

Studentforeningene ved BI Høyskolene er knyttet sammen i en felles interesseorganisasjon. Norges Bedriftsøkonomiske Studentersamfunn (NBS) hadde i studieåret 1995-96 ca. 8 000 medlemmer, noe som gjør NBS til en av Norges største studentorganisasjoner. Som betalende student ved BI Høyskolene blir du automatisk medlem i NBS.

Hva gjør NBS?

Hovedoppgaven er å ivareta studentenes interesser innenfor følgende områder:

- Fagrelaterte saker/kvalitetssikring
- Studentpolitikk og studiefinansiering

- Profilering av studenter/studier ved BI Høyskolene overfor næringsliv og andre eksterne interessenter
- Medlemsservice
- Studentvelferd

Disse oppgavene gjennomfører NBS i konstruktivt samarbeid med BI. BI Stiftelsen er en selveiende stiftelse. Dette innebærer at vår høyskole står friere i forhold til innovasjoner og utvikling av studie-tilbudene enn offentlige høyskoler. For deg som student vil dette si at du har innflytelse på endringer i studiene, f.eks. når det gjelder litteratur. NBS har egne representanter i BI Stiftelsens besluttsende organer: Stiftelsens Styre, Høyskolestyret og diverse andre organer. NBS representantene er din stemme overfor Rektor samt BIs øvrige ledelse og administrasjon.

Studentpolitikk

Det foregår et kontinuerlig arbeid for å bedre våre studenters studiefinansiering og studentvelferd. Både den generelle studiefinansieringen og finansieringen for BI studenter har spesielt høy prioritet i Sentralstyrets arbeid. NBS Sentralstyret har også et tett samarbeid med De Utdanningsøskendes Kontaktutvalg (DUK) i disse sakene. DUK består av de fleste elev- og studentorganisasjonene i landet.

Medlemsservice

Et nytt satsningsområde for oss er "Medlemsservice"-konseptet, som er under stadig utvikling. Dette vil si at NBS Sentralstyret og NBS-avdelingene sammen arbeider med å gi BI studentene et godt tilbud gjennom avtaler med det sentrale og lokale næringsliv. Avtalene gir BI studentene økonomiske fordeler ved fremvisning av gyldig studentbevis. Sentralt foreligger det, eller er under forhandling, avtaler på dataprodukter, optikk, sportsutstyr, restauranter, reiseoperatører, kleskjede osv. Lokalt foreligger det avtaler med frisørsalonger, klesbutikker, utesteder m.m.

Studentvelferd

NBS Sentralstyret har avsatt et fond som skal dekke egenandel på lege og tannlege o.l. Studenter kan ved søknad få redusert sine egenandeler gjennom en utbetaling fra NBS. Lokalt har en del av BI Høyskolene egne avtaler med lege og tannlege for billige konsultasjoner.

Organiseringen av NBS

NBS har et sentralstyre på seks studenter, og en organisasjonssekretær, som står for den daglige driften og er en koordinerende enhet for NBS. Disse er valgt inn i sine verv, og er rekruttert fra de lokale NBS-avdelingene. Studentforeningene på de 13 BI Høyskolene er de operative enhetene. NBS Landsmøtet er NBS sitt høyeste organ, og alle NBS-avdelingene ved BI Høyskolene deltar på disse med delegater og observatører. Delegationene utpekes av de lokale NBS-avdelingene og har til oppgave å fremme saker som NBS Sentralstyret skal jobbe med fremover. NBS Langtidsplan, som er Sentralstyrets arbeidsplan, revideres av Landsmøtet når dette er nødvendig. Har du behov for å nå frem med dine synspunkter over for NBS eller BI, ta kontakt med din lokale NBS-avdeling som vil fortelle deg hvor du skal henvende deg.

Engasjer deg!

Som student er det viktig at du engasjerer deg i andre aktiviteter enn bare det faglige. Et engasjement vil berike og øke ditt utbytte fra studietiden ved BI Høyskolene.

Har du synspunkter eller noe du lurer på, ta kontakt med dine medstudenter på din BI Høyskole eller oss i NBS Sentralstyret.

Adresser

Norges Bedriftsøkonomiske Studentersamfunn (NBS)

Sentralstyret

Postboks 4659 Sofienberg
0506 Oslo
Tlf.: 22 36 34 69
Fax: 22 20 60 03

NBS Bergen

Postboks 4453 Nygårdstangen
Hvamstubben 17
5024 Bergen
Tlf.: 55 90 23 85
Fax.: 55 23 33 05

NBS Buskerud

Landfalløya 24
3023 Drammen
Tlf.: 32 83 02 78
Fax.: 32 89 16 26

NBS Gjøvik

Teknologiveien 6
2800 Gjøvik
Tlf.: 61 17 06 68
Fax.: 61 18 05 28

NBS Kristiansund

Industriveien 18
6500 Kristiansund N
Tlf.: 71 58 40 77
Fax.: 71 58 40 77

NBS Møre

Postboks 4083 Aspøy
6021 Ålesund
Tlf.: 70 12 44 79
Fax.: 70 12 50 39

NBS Nordland

Postboks 294
8601 Mo i Rana
Tlf.: 75 15 72 02
Fax.: 75 15 24 50

NBS Oslo

Postboks 4609 Sofienberg
0506 OSLO
Telefoner:
22 36 39 60 (Styrekontor)
22 36 39 61 (MNU)
22 36 39 62 (RFSU)
22 36 39 63 (Info. utvalget)
22 36 39 64 (BI-virkning)
22 36 39 65 (Fagutvalget)
22 36 39 66 (Prosjektrom)
22 36 39 69 (Telefax)

NBS Skedsmo

2013 Skedsmo
Tlf.: 63 84 44 08
Fax.: 63 84 43 00

NBS Stavanger

Haakon VII's gt. 8
4005 Stavanger
Tlf.: 51 52 02 97
Fax.: 51 56 38 00

NBS Telemark

Olavsgate 26
3900 Telemark
Tlf.: 35 55 81 90
Fax.: 35 54 80 01

NBS Trondheim

Østre Rosten 4c
7075 Tiller
Tlf.: 72 89 04 60
Fax.: 72 88 74 92

NBS Vestfold

Postboks 1501 Veløy
3201 Sandefjord
Tlf.: 33 46 17 75
Fax.: 33 46 42 66

NBS Østfold

Postboks 18
1713 Grålum
Tlf.: 69 14 53 87
Fax.: 69 12 95 45

NBS Fjernundervisningen

Postboks 580
1301 Sandvika
Tlf.: 67 57 05 00
Fax.: 67 57 08 05

11 Reglementer

Alminnelige studievilkår ved BI Stiftelsen	110
Studieforskrifter ved BI Høyskolene og Norges Markedshøyskole	114
Forskrift om begrunnelse og klage ved universitets- og høgskoleeksamener	120
Forskrift om eiendomsmegling	121

Alminnelige studievilkår ved BI Stiftelsen

Vedtatt av Stiftelsens styre 25. mars 1996

Titler

§ 1. Titler

BI Stiftelsen (heretter kalt BI) kan tildele følgende titler:

- Master of Business Administration (MBA)
- Executive Master of Business Administration (Exec. MBA)
- Master of Science (M.Sc.)
- Master of Management (MM)
- Siviløkonom BI
- Sivilmarkedsfører NMH
- Diplomeksportøkonom NMH
- Revisor * 1)
- Diplomøkonom BI/BA
- Diplommarkedsfører BI/NMH
- Høyskolekandidat BI
- Markedskandidat BI/NMH
- Reiselivskandidat BI
- Bankkandidat BI/BA
- Forvaltningskandidat BI
- Eiendomsmegler * 2)
- Bedriftsøkonom BI
- Fondsmegler * 3)

Titlene oppnås ved å fullføre de studieplaner og tilfredsstillende de karakterkrav som Høyskolestyret til enhver tid bestemmer for den enkelte tittel.

- * 1) Studentene tildeles vitnemål for bestått revisoreksamen BI. Etter 2 års praksis kan Kredittilsynet tildele tittelen Registrert Revisor.
- * 2) Studentene tildeles vitnemål for bestått eiendomsmeglereksamen. Etter 2 års praksis kan Kredittilsynet tildele tittelen Statsautorisert Eiendomsmegler.
- * 3) Studentene tildeles vitnemål for bestått fondsmeglereksamen BA. Etter 3 års praksis kan Kredittilsynet tildele tittelen Fondsmegler.

Studentens undersøkelses- og opplysningsplikt

11

§ 2. Undersøkelses- og opplysningsplikt

Enhver student plikter å sette seg inn i gjeldende reglementer og forskrifter for BI og sitt respektive studium. Videre plikter studenten å sette seg inn i studieplaner, eksamensplaner, rutiner for eksamenspåmelding og nødvendige forutsetninger for å gå opp til eksamen. Studenten skal bruke de skjemaene og formularene som er utarbeidet for de ulike formål.

Når det gjelder offentlig godkjenning av de enkelte studier og offentlig studiefinansiering, vises det til forskriftene for de enkelte studietilbudene.

Opptak

§ 3.1. Søknad om opptak og registrering som student

Opptak til BIs ulike studietilbud skjer i henhold til egne opptaksforskrifter/studieforskrifter.

En søker som får tilbud om studieplass på et studium ved BI, må innen angitt frist returnere en studiekontrakt i undertegnet stand hvor det bekreftes at han/hun aksepterer den tilbudte studie-plassen. Ved slik aksept, er søkeren med bindende virkning registrert som student ved BI, med de økonomiske forpliktelser dette medfører. (Jfr. § 4.1.)

Det gis likevel anledning til å trekke seg fra studiet før studiestart dersom melding om dette gis i rekommandert brev, som må være BI ihende innen de frister som fremgår av kontrakten.

§ 3.2. Bytte av studium

Det gis anledning til bytte av studium dersom studenten har akseptert studieplass på ett av BIs studier og senere får tilbud om studieplass på et annet studium ved BI.

Opptak til annet studium skjer i henhold til gjeldende opptaksforskrifter/studieforskrifter.

§ 3.3. Klage over saksbehandling

Klage over formelle feil ved saksbehandlingen ved opptak til et studium fremsettes overfor en særskilt nemd oppnevnt av Stiftelsens styre.

Studieavgift

§ 4.1. Studieavgift

Når en søker er registrert som student, er han/hun økonomisk forpliktet til å betale studieavgift for normert studietid på det aktuelle studium. Det er anledning til å melde seg ut underveis i studiet. (Jfr. § 6.1.)

Normert studietid for det enkelte studium og frist for forlenget studietid, er oppgitt i separate forskrifter for de ulike studietilbudene.

Studenten må betale studieavgift for normert studietid selv om han/hun gjennomfører studiet på kortere tid enn normert.

Bestemmelser vedrørende innpassing av enkeltksamener mellom BIs studietilbud tas inn i forskriftene for de ulike studietilbudene.

Studenter som innvilges fritak for eksamen på et av BIs studietilbud på grunnlag av eksamener avlagt ved andre institusjoner, innrømmes ikke reduksjon i studieavgiften.

Vitnemål utstedes først når studentens økonomiske forpliktelser overfor BI Stiftelsen er innfridd i henhold til inngått kontrakt.

§ 4.2. Rett til studieplass og eksamen

Manglende betaling av studieavgift kan medføre tap av studieplass og tap av rett til å fremstille seg til eksamen. Beslutning om tap av studieplass og/eller rett til å fremstille seg til eksamen fattes av den øverste administrative myndighet for et studium. Ankeinstans er Stiftelsens høyskoleledirektør.

11

Eksamen og vitnemål

§ 5.1. Eksamen

Det arrangeres eksamen i kurs og emneområder i henhold til de til enhver tid gjeldende studieplaner fastsatt av Høyskolestyret.

§ 5.2. Karakterer

Bestemmelser om karaktersetting, karakterskala og karakterkrav til vitnemål vedtas av Høyskolestyret og inntas i separate forskrifter for de ulike studietilbud.

§ 5.3. Fritak for eksamen

Bl kan på grunnlag av søknad gi fritak for eksamen på grunnlag av eksamener avlagt ved andre høyskoler eller universiteter.

Fritak for eksamen i de ulike studietilbudene vedtas av Høyskolestyret etter fremlegg fra den aktuelle studieadministrative enhet og anbefaling fra det faglige institutt som eksamen hører under.

§ 5.4. Kontinuasjon

Kontinuasjonsordning for enkelteksamener vedtas av Høyskolestyret og tas inn i separate eksamensforskrifter/studieforskrifter for de ulike studietilbudene.

Kontinuasjoner baseres på det til enhver tid gjeldende pensum for det aktuelle kurs eller emneområde.

§ 5.5. Sensur

Sensurering av eksamensoppgaver skjer ordinært ved to uavhengige sensorbedømmelser, hvorav den ene er foretatt av en sensor som ikke har fast tilknytning til Bl.

Det er adgang til å gi ulike deler av eksamen spesielle vekt.

Høyskolestyret kan vedta andre former for sensur der dette er hensiktsmessig.

§ 5.6. Klage på eksamen

Begrunnet klage på sensur fremmes skriftlig innen to uker etter sluttdato for sensur for angjeldende eksamensperiode.

Krav om ny sensur skal fremsettes skriftlig og sendes rekommandert innen en uke etter at kandidaten har fått svar på sin opprinnelige klage. Ny sensur er endelig.

Resultatet ved muntlig eksamen er endelig og kan ikke påklages.

§ 5.7. Ordensbestemmelser

Ordensbestemmelser ved eksamen samt betalingsbetingelser knyttet til eksamen og kontinuasjon vedtas av Høyskolestyret og tas inn i separate forskrifter for det enkelte studietilbud.

§ 5.8. Vitnemål

Etter avsluttet studium innenfor de karakterkrav som er fastsatt i eksamensforskriftene for de ulike studietilbudene, utstedes et avgangsvitnemål som viser at kandidaten har oppfylt de krav som stilles for angjeldende studium, og hvilke karakterer kandidaten har oppnådd på de foreskrevne eksamener. Avgangsvitnemålet signeres av Stiftelsens rektor og øverste administrative myndighet for angjeldende studium, eller den han/hun bemyndiger. (Jfr. § 4.1., siste ledd.)

Utmelding, studieavbrudd og permisjon

§ 6.1. Utmelding og studieavbrudd

Dersom en student ønsker å melde seg ut underveis i et studium hvor kontrakt er inngått med Bl, kan utmelding skje innenfor den tidsfrist som fremgår av forskrifter for det enkelte studium. Utmelding må skje i rekommandert sending til Bl innenfor gjeldende tidsfrist. Først da vil studenten bli registrert som sluttet og være fri for videre betalingsforpliktelser.

Dersom spesielle, tungtveiende grunner tilsier det, for eksempel alvorlig sykdom, kan en student

melde seg ut av studiet i løpet av studieåret og bli fri for videre betalingsforpliktelser. Utmelding må dokumenteres med legeerklæring eller annen relevant dokumentasjon og sendes i rekommandert brev til BI, som på grunnlag av den ovennevnte dokumentasjon avgjør om det er god nok grunn for utmelding eller ikke. Studenter som har meldt seg ut av et studium, må søke om opptak på nytt dersom de ønsker å gjenoppta studiet på et senere tidspunkt.

§ 6.2. Permisjon

Det gis anledning til å søke om inntil ett års permisjon (opphold i studiet) i løpet av studietiden ved f.eks. avtjening av førstegangstjeneste eller andre tungtveiende grunner.

Ved svangerskap kan kvinnelige studenter etter søknad få innvilget permisjon (opphold i studiet) med inntil ett år pr. svangerskap.

Begrunnet søknad om permisjon og ønsket varighet må sendes i rekommandert brev til BI.

Disiplinærbestemmelser

§ 7. Disiplinærbestemmelser

En student som har gjort seg skyldig i grovt brudd på de bestemmelsene som gjelder ved BI, eller som har utvist uverdigg atferd som skader eller er egnet til å skade BIs allmenne omdømme, kan idømmes disiplinærstraff.

Stiftelsens styre kan med 2/3 flertall beslutte å utvise en student for en viss tid eller for alltid. Vedtaket kan påklages til en klagenemd oppnevnt av Stiftelsens styre.

Endringer

§ 8. Endringer

BI har til enhver tid rett til å iverksette endringer i bestemmelser som gjelder for Stiftelsen, herunder rett til å endre studieopplegg, tid og sted for undervisning, lærerkrefter, studieavgift, m.m., og å fravike opplysninger gitt i de ulike publikasjoner fra enhetene innenfor BI.

Endringer i studieavgifter skal godkjennes av Stiftelsens styre.

Endringer i reglementer og forskrifter skal godkjennes av Stiftelsens styre, eller det organ styret bemyndiger.

Endringer i studieplaner skal godkjennes av Høyskolestyret eller det organ Høyskolestyret bemyndiger.

Endringene skal gjøres kjent for studentene så raskt som mulig og på en hensiktsmessig måte.

Forbehold

§ 9. Forbehold

BI tar forbehold om eventuelle trykkfeil i studiehandbøker, kursbeskrivelser og annen dokumentasjon som gjelder for det enkelte studium.

Studieforskrifter ved BI Høyskolene og Norges Markedshøyskole

Vedtatt av Høyskolestyret 25. mars 1996

Studentens undersøkelses- og opplysningsplikt

§ 1 Undersøkelses- og opplysningsplikt

Enhver student plikter å sette seg inn i Almennelige studievilkår ved BI Stiftelsen, fastsatt av Stiftelsens styre 25. mars 1996 og eventuelle senere endringer.

Studenter som går på eiendomsmeglerstudiet plikter i tillegg å sette seg inn i Forskrift om eiendomsmegling, fastsatt av Finans- og tolldepartementet 20. mars 1990 og eventuelle senere endringer.

Informasjon om offentlig godkjenning av de enkelte studier og offentlig studiefinansiering, kan fås fra studieadministrasjonen ved BI/NMH.

Opptak

§ 2.1 Minstekrav for opptak

2.1.1 Søkere med fullført og bestått videregående skole

Fullført videregående skole skal forstås som «fullført og bestått eksamen fra treårig videregående skole med allmennfaglig linje, linje for handel-og kontorlag, examen artium eller eksamen fra økonomisk gymnas.»

2.1.2. Søkere med alternativ grunnutdanning

3-årig fullført og bestått utdanning fra videregående skole (unntatt de nevnt i pkt. 2.1.1.) eller fagbrev/svennebrev, eller fylte 23 år i løpet av opptaksåret og 5 års fulltids yrkeserfaring medregnet omsorgsarbeid og militær førstegangstjeneste/siviltjeneste. Fullført og bestått kurs i videregående skole og/eller folkehøyskole kan også telle med i kombinasjon med yrkeserfaring, slik at utdanning og arbeid samlet utgjør 5 år.

For alle kategorier søkere under pkt. 2.1.2. gjelder krav om dokumenterte kunnskaper i følgende fag på nivå med eksamen fra studieretning for allmenne fag i videregående skole, eller examen artium:

- Norsk: hovedmål, sidemål og muntlig, 4 + 5 + 5 timer
- og Engelsk: 5 timer
- og Matematikk: 5 timer
- og Samfunnsfag: samfunnslære 2 timer + nyere historie 4 timer
- og Naturfag: 5 timer

Timetallet viser uketimetall i faget for elever fra allmennfaglig studieretning etter endret struktur i videregående skole. Karakteren må være 2 (ng) eller bedre.

Det tas forbehold om endringer i opptakskravene.

2.1.3. Søkere med utenlandsk utdanningsbakgrunn

- Internasjonal Baccalaureat
- Fullført og bestått videregående skole (eller tilsvarende). BI/NMH følger reglene i oversikten: «Minimumskrav til utenlandsk utdanning for immatrikulering ved norske universiteter» som er utarbeidet ved Universitetet i Oslo.

Søkere med annet morsmål enn norsk eller et annet nordisk språk må kunne dokumentere tilfredsstillende kunnskaper i norsk gjennom en av følgende prøver:

- a) Norsk, alternativ fagplan i videregående skole, med karakteren 4 eller bedre i skriftlig og karakteren 5 eller bedre i muntlig.
- b) Eksamen fra Trinn 3 i norsk for utenlandske studenter ved universitetene med karakteren 3.0 eller bedre.
- c) Test i norsk for fremmedspråklige, høyere nivå, «Bergenstesten», med minimum 500 poeng.

2.1.4. Søkere til studier med språk som obligatorisk fag

Søkere må ha B- eller C-språk fra videregående skole, eller tilsvarende, dersom de vil søke et annet språk enn engelsk på studier hvor språkvalg er aktuelt. For opptak til diplomøkonomstudiet i reiseliv kreves det et B- eller C-språk i tillegg til engelsk.

§ 2.2 Opptak av søkere til 2. eller 3. studieår

2.2.1. Direkte opptak til 2. studieår

Grunnlag for opptak er:

- Bedriftsøkonomstudiet fra BI
- Grunnfag markedsøkonomi fra NMH
- Annen høyskoleutdanning som BI/NMH godkjenner

2.2.2. Direkte opptak til 3. studieår

Grunnlag for opptak er:

- Høyskolekandidatstudiet fra BI
- Markedskandidatstudiet fra NMH
- Høyskolekandidatstudiet fra de statlige høyskolene
- Annen høyskoleutdanning som BI/NMH godkjenner

For opptak til Diplomeksportøkonomstudiets siste 1 1/2 år i utlandet, kreves det minimum 5 vekttall i språk.

For alle kategorier søkere under i pkt.2.2.1. og 2.2.2. gjelder en individuell innpassing, avhengig av hvilket studium som søkes. BI/NMH avgjør om søkeren tilfredsstillende minimumskrav til vekttall innenfor fagområdene i de ulike studiene.

Normert studietid

11

§ 3.1 Normert studietid for heltids- og deltidsstudier

Med normert studietid menes det antall semestre studiet er beregnet gjennomført på. Normert studietid varierer avhengig av antall vekttall på studiet og om studiet gjennomføres på heltid eller deltid.

Normalstudieplanen pr. studium og studieår står oppført i de respektive studiehandbøker. Normalstudieplanen viser hvilke eksamener som arrangeres i de respektive semestre for studiet.

Studenter kan forlenge studietiden med inntil fire semestre utover normert studietid uten å betale ytterligere studieavgifter. Det betales da kontinuasjonsavgift pr. vekttall ved påmelding til eksamen.

§ 3.2 Normert studietid på enkeltkurs

Deltakere på kurs har normert studietid tilsvarende de(t) semester kurset gjennomføres. Deltakere på et høyskolekurs kan forlenge studietiden med inntil to semestre, og deltakere på et spesialkurs kan forlenge studietiden med ett semester, uten å betale ny studieavgift. Det betales da kontinuasjonsavgift pr. vekttall ved påmelding til eksamen.

Utover nevnte frister må det eventuelt søkes om opptak på nytt.

Studieavgift/Utmelding

§ 4.1.1 Studieavgift

Studieavgift betales forskuddsvis hvert semester og inkluderer ett eksamensforsøk i de kurs som ifølge normalstudieplanen for studiet skal avlegges i det enkelte semesteret. (Jfr. § 3.1)

Eventuelle øvrige eksamener er å regne som kontinuasjon og det betales kontinuasjonsavgift pr. vekttall ved påmelding til kontinuasjonseksamen (jfr. §§ 6.3 og 6.4).

§ 4.1.2 Semesteravgift

Semesteravgift betales forskuddsvis hvert semester og eksamener er ikke inkludert.

På studier hvor det betales semesteravgift, må studentene betale eksamensavgift pr. vekttall ved påmelding til eksamen.

§ 4.2. Utmelding

Studenter med kontrakt på et flerårig studium eller et deltidsstudium over fire semestre, gis anledning til å melde seg ut underveis i et påbegynt studium. Eventuell utmelding fra flerårig studium og deltidsstudier med opptak i høstsemesteret må skje i rekommandert sending til BI/NMH senest uke 25. Studier med opptak i vårsemesteret har utmeldingsfrist senest uke 2.

Utmelding etter fristen tas ikke til følge og studentene er forpliktet til å betale videre studie-/semesteravgifter. (Jfr. Almennelige studievilkår ved BI Stiftelsen § 6.1)

§ 4.3 Medlemskap i studentforeninger

Studentene blir automatisk medlem i Norges Bedriftsøkonomiske Studentersamfunn eller Markedsøkonomisk Studentsamfunn ved innbetaling av studieavgift.

Gjenopptak

§ 5 Søknad om gjenopptak på et studium

En student kan søke om å bli gjenopptatt på et studium dersom han/hun vil fullføre studiet og/eller forbedre tidligere resultater etter at forlenget studietid er utløpt. Dette gjelder kun studenter som sorterer under § 3.1.

BI/NMH avgjør hvilke eksamener studenten må bestå for å fullføre studiet.

Ved aksept av gjenopptak betaler studenten en avgift, og får fire semestre til å fullføre studiet og/eller forbedre resultater. Dersom studiet ikke er fullført innen denne fristen, må studenten eventuelt søke om nytt gjenopptak.

Ved påmelding til eksamen betales kontinuasjonsavgift pr. vekttall.

Eksamen og vitnemål

§ 6.1. Eksamensformer

Følgende eksamensformer kan benyttes ved BI/NMH:

- Skriftlig eksamen på inntil åtte timer
- Flervalgseksamen på inntil tre timer
- Hjemmeeksamen over 72 timer – Løses individuelt eller i grupper på inntil tre studenter
- Fagoppgave Løses individuelt eller i grupper på inntil tre studenter
- Prosjektarbeid Løses individuelt eller i grupper på inntil tre studenter over ett eller flere semestre
- Diplomoppgave Løses individuelt eller i grupper på inntil tre studenter
- Temaoppgave Løses individuelt
- Case
- Muntlig eksamen

Eksamensform og tillatte hjelpemidler til eksamen står beskrevet i kursbeskrivelsen for hvert enkelt kurs.

Etter søknad kan kandidaten få arrangert muntlig i stedet for skriftlig eksamen når spesielle tungtveiende grunner tilsier dette.

§ 6.2. Karakterer

Karakterskalaen 1.0, 1.1, 1.2 osv. benyttes med 1.0 som beste karakter. Dårligste karakter som ordinært godkjennes for beståtte enkeltksamener er 4.0.

Karakterskalaen ved enkeltksamener er således:

1.0 - 1.5	Særdeles godt
1.6 - 2.5	Meget godt
2.6 - 3.2	Godt
3.3 - 4.0	Nokså godt
4.1 - 6.0	Ikke bestått

Kandidaten får ikke oppgitt tallkarakteren ved ikke bestått eksamen. Nærmere regler for innskrenket bruk av karakterskala eller bruk av karakteren bestått/ikke bestått kan vedtas av Høgskolestyret.

Hovedkarakteren for avsluttet studium fastsettes med to desimalers nøyaktighet, og må ikke være dårligere enn 3.25 for å få tildelt tittel. I et flerårig studium må hovedkarakteren være 3.25 eller bedre i hvert studieår for å få tildelt tittel. På vitnemålet vil karakterintervallene for hovedkarakteren være:

1.00 - 1.75	Særdeles godt
1.76 - 2.50	Meget godt
2.51 - 3.25	Godt

Hovedkarakter vil normalt ikke bli gitt dersom mer enn 20% av det normerte antall vekttall for gjeldende studium er godkjent fra andre undervisningsinstitusjoner. => ulike ordninger

Ikke fulgt opp spesielt bra!

Best Trinn 3 samt BA

§ 6.3 Eksamen

Kandidaten blir automatisk påmeldt til eksamener i henhold til normalstudieplanen for studiet. (Jfr. § 4.1.1) Kandidaten kan innen angitte frister søke om utsettelse av eksamen(er).

Søknad om utsettelse etter fristens utløp tas ikke til følge.

Kandidater som sorterer under § 4.1.2 må selv melde seg på til eksamen på egne påmeldings-skjemaer innen angitte frister.

Det er studentens plikt å holde seg orientert om gjeldende kursbeskrivelse for hvert enkelt kurs i det semesteret eksamen skal avlegges.

§ 6.4 Kontinuasjoneksamen

Med kontinuasjonseksamen skal forstås enhver eksamen som avlegges utenfor normalstudieplanen for studiet (Jfr §§ 4.1.1, 4.1.2 og 6.3).

Kandidaten kan avlegge kontinuasjonseksamen i etterfølgende semestre hvor tilsvarende eksamen avholdes. Studenten betaler kontinuasjonsavgift pr. vekttall ved påmelding til eksamen.

Alle eksamener baserer seg på det til enhver tid gjeldende pensum. I kurs som endrer kurskode avholdes en - 1- kontinuasjonseksamen påfølgende semester.

Når et kurs innenfor et studium utgår og erstattes av et helt nytt kurs, avholdes normalt to - 2 - kontinuasjonseksamener, en i hvert av de to påfølgende semestre.

Etter sensur av kontinuasjonseksamen gjøres beste resultat gjeldende, dersom studenten har oppnådd karakter i kurset tidligere.

Eventuelle unntak og avvik fra det ovenstående besluttes av Undervisningsutvalget BI HS/NMH.

Påmelding til kontinuasjonseksamen skjer innen angitte frister.

§ 6.5 Forlenget tid til eksamen

Kandidaten kan, innen angitte frister, sende skriftlig søknad til studiestedet om forlenget tid til eksamen. Søknaden må inneholde en dokumentert begrunnelse fra sakkyndig person, datert i det semesteret kandidaten skal avlegge eksamen. Søknaden blir kun behandlet dersom kravene til dokumentert begrunnelse er innfridd.

§ 6.6 Klage på sensur

Forskrifter for begrunnelse og klage på sensur følger Forvaltningslovens regler.

Samtidig med offentliggjøring av sensur gjøres sensorveiledning for den aktuelle eksamen kjent for kandidatene. Dette, sammen med gjenpart av besvarelsene som kandidaten får ved avslutning av hver eksamen, tjener normalt som begrunnelse for sensur i henhold til gjeldende regler.

Klage må være mottatt av studiestedet senest to - 2 - uker etter at resultatet er offentliggjort. Klageren må skriftlig begrunne hvilke forhold som etter hans/hennes mening tilsier at resultatet er feil. Sensorene besvarer klagen skriftlig eller muntlig. Opprettholder studenten klagen, må han/hun gi beskjed om dette i rekommandert sending senest en - 1 - uke etter at begrunnelsen er meddelt klageren.

BI Stiftelsens rektor eller den han bemyndiger nedsetter klagenemd bestående av to personer som foretar omsensur. For at det skal fastsettes ny sensur, må klagenemda finne at den opprinnelig fastsatte karakter skal endres med minst 3/10 etter gjeldende karakterskala. For eksamener med karakteren Bestått/Ikke Bestått må klagenemda finne at misforholdet er så påtagelig at karakteren endres. Ny sensur er endelig.

Gjelder klagen formelle feil, må klageren angi hvilken feil han/hun mener å være utsatt for. Slike klager fremsettes overfor BI Stiftelsens høyskoleledelse med BI Stiftelsens Styre som ankeinstans.

§ 6.8 Særlige regler ved flervalgseksamen

Med flervalgseksamen forstås eksamensoppgaver hvor kandidatene får angitt to eller flere svaralternativ pr. spørsmål. Kandidatene får utdelt oppgaveteksten, spesielle svarark og veiledning om utfylling av svararket.

6.8.1 Eksamen

Kandidaten skal benytte det utleverte svarark, og lese veiledningen som følger dette.

6.8.2 Sensur

Sensur av flervalgseksamener består i å kontrollere kandidatens valgte svaralternativ mot fasit. Sensorveiledning utarbeides ikke ved denne typen eksamen.

6.8.3 Klage på sensur

Ved klage skal kandidatens svarark på nytt kontrolleres mot fasit. Resultatet av kontrollen skal meddeles klageren skriftlig med eventuell ny karakter.

§ 6.9 Ordensbestemmelser ved eksamen

- 6.9.1 Kandidater som har fått innvilget forlenget tid til eksamen, må ta med skriftlig bekreftelse på dette. Denne skal fremlegges på eksamen. Kandidater med forlenget tid må møte 20 minutter før eksamen begynner.
- 6.9.2 Kandidaten skal være på plass i eksamenslokalet senest 10 minutter før eksamen begynner.
- 6.9.3 Kandidaten må ha med gyldig legitimasjon (studiekort, førerkort, pass). Kandidaten kan ellers vises bort fra eksamen. Medbragte vesker, etc. settes på anvist plass. Kandidaten har ikke lov til å bringe med seg mobiltelefon inn i eksamenslokalet.
- 6.9.4 Eksamenssettets forside beskriver hva settet inneholder. Kandidaten skal kontrollere at disse opplysningene stemmer overens med det utleverte oppgavesettet.
- 6.9.5 Kandidaten kan ikke benytte andre hjelpemidler enn de som er angitt i kursbeskrivelsen for det enkelte kurs. Det er kandidatens plikt å orientere seg om hvilke hjelpemidler som er tillatt. Kandidatene kan ikke låne hverandres hjelpemidler. Bruk av ikke tillatte hjelpemidler er å anse som fusk.
- 6.9.6 Dersom en kandidat gripes i fusk eller forsøk på fusk, blir saken innberettet til BI Stiftelsens høyskoledirektør, som i hvert enkelt tilfelle tar stilling til eventuell reaksjon. Normal reaksjon er annullering av alle innleverte eksamensbesvarelser i det aktuelle semester. Høyskoledirektørens vurdering om hvorvidt fusk er begått kan ankes inn for Høyskolestyret. Høyskoledirektørens avgjørelse når det gjelder reaksjonsform (straffeutmåling) kan ankes inn for Stiftelsens styre.
- 6.9.7 Kandidaten skal kun benytte de kladdark og innføringsark som utdeles av eksamensinspektørene. Hvert innføringsark skal fylles ut komplett med kandidatens registreringsnummer, kurskode, eksamenssted og sidenummerering. Ved ordinære skriftlige eksamener kan blyant ikke benyttes til innføring. Dette gjelder ikke flervalgseksamener hvor det skal benyttes optisk leser ved sensurering. Innlevert kladd godtas ikke som besvarelse.
- 6.9.8 Kandidater som ønsker å trekke seg fra eksamen etter at oppgaven er utdelt, kan ikke forlate lokalet før en - 1 - time er gått og fremmøtelisten er signert.
- 6.9.9 Når kandidaten ønsker å forlate eksamenslokalet midlertidig, skal en av inspektørene varsles. Kandidaten blir sittende inntil inspektøren har gitt klarsignal. Ingen kan forlate eksamenslokalet før etter - 1 - time etter eksamensstart (med unntak for sykdom e.l.).
- 6.9.10 Når kandidaten har en pause utenfor eksamenslokalet, plikter han/hun å rette seg etter eksamensinspektørens anvisning. Kandidaten skal ikke snakke med andre kandidater, eller gjøre bruk av telefon, telefax e.l. mens eksamen pågår.
- 6.9.11 Kandidater som ikke møter eller trekker seg fra eksamen, må betale kontinuasjonsavgift ved neste eksamenspåmelding. Dette gjelder ikke dersom kandidaten kan dokumentere gyldig fravær.

Forbehold

§ 7 Forbehold

BI Høyskolene og Norges Markedshøyskole tar til enhver tid forbehold om endringer i studieplaner, eksamensplaner, kursbeskrivelser, reglementer og forskrifter. Jfr. også Alminnelige studievilkår ved BI Stiftelsen, §§ 8 og 9.

Forskrift om begrunnelse og klage ved universitets- og høgskoleeksamener

**Fastsatt og Kirke- og undervisningsdepartementet 19. januar 1973
med hjemmel i kongelig resolusjon 5. desember 1969 om delegasjon m.v.
i forbindelse med Forvaltningslovens ikrafttredelse.**

§ 1 Begrunnelse

Eksamenskandidat ved universitet eller høgskole har etter at sensur er falt, rett til å få en redegjørelse for sensurvedtaket av egne eksamensprestasjoner. Redegjørelsen gis av en av sensorene. Finner sensoren det hensiktsmessig, kan redegjørelse gis skriftlig.

Er det gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen (sensorveiledning), skal de være tilgjengelige for kandidatene etter at sensuren er falt.

§ 2 Klage over innholdet av sensurvedtak

Klage over innholdet av sensurvedtak fremsettes skriftlig. Finnes klagen å være berettiget, endres vedtaket. I motsatt fall gis klageren en skriftlig begrunnelse for sensuren, og en frist på tre uker til å meddele om klagen opprettholdes.

Opprettholdes klagen, skal den behandles av en særskilt klagenemnd, som oppnevnes av styret, det høyeste organ ved institusjonen.

Examen philosophicum kan bare påklages når eksamen ikke er bestått. Muntlig eksamen, propeutiske prøver og praktiske prøver kan ikke påklages. Er kretsen av sakkyndige i et fag så liten at styret ved institusjonen ikke anser det mulig å sammensette en klagenemnd med tilstrekkelig kyndighet, kan sensurvedtaket ikke påklages.

§ 3 Behandlingen i klagenemnda

Klagenemnda vurderer sensurvedtak og begrunnelse for det. Finner nemnda et påtakelig misforhold mellom eksamensprestasjonen og eksamensresultatet, fastsetter den ny karakter. Endring kan skje til gunst eller ugunst for klageren. Nemndas avgjørelse er endelig. I fag der den endelige karakteren fastsettes etter at muntlig eksamen er avholdt, skal det før den nye karakteren fastsettes, avholdes ny muntlig prøve.

§ 4 Klage over saksbehandlingen

Klage over formelle feil ved eksamen eller eksamenssensur behandles av det høyeste organ ved institusjonen, eller av det klageorgan som dette gir fullmakt. Finner klageorganet feil som kan ha hatt betydning for utfallet, opphever det sensurvedtaket og bestemmer om det skal foretas ny sensur eller holdes ny prøve. Klageorganets avgjørelse er endelig.

§ 5 Fullmakt til å gi nærmere regler

Styret ved institusjonen kan gi nærmere regler om begrunnelse, om klagens form og innhold, om frist for klagen, om klagenemndas sammensetning, hvilket organ ved institusjonen klagen skal fremsettes for og hva som skal regnes som påtakelig misforhold etter § 3.

Forøvrig gjelder reglene i Forvaltningslovens kapittel VI.

Forskrift om eiendomsmegling

Fastsatt av Finans- og tolldepartementet 20. mars 1990 med hjemmel i lov 16. juni 1989 nr. 53 om eiendomsmegling §§ 2-3, 2-4, 2-5 og 2-7. Endret 22. mars 1991 nr. 212, 16. desember 1993 nr. 1313, 2. januar 1996 nr. 1.

Kap.1 Eiendomsmeglereksamen og godkjent praksis

§ 1-1 (eiendomsmeglereksamen)

Som godkjent eiendomsmeglereksamen etter lovens § 2-3 annet ledd regnes bestått eksamen fra utdanningsinstitusjon med studieplan og eksamenskrav som Finansdepartementet har godkjent.

Finansdepartementet kan etter søknad i det enkelte tilfelle godkjenne utenlandsk eksamen.

§ 1-2 (eksamensopptak)

Opptaksreglementet ved utdanningsinstitusjonen, jfr. § 1-1, fastsettes av institusjonens styre og godkjennes av Kredittilsynet.

§ 1-3 (eksamenskrav)

Gjennom eksamen skal kandidaten i samsvar med fastsatt studieplan avlegge prøve i hvert av følgende fag:

- a) om de lovbestemmelser og forskrifter som en utøver av eiendomsmegleryrket berøres av
- b) i eiendomsmegling i praksis og dokumentbehandling,
- c) i regnskapslære, økonomi og oppgjør ved omsetning av eiendom, herunder behandling av betrodde midler.

§ 1-4 (eksamensform)

Det skal avholdes minst én skriftlig prøve i hvert fag og i tillegg en muntlig prøve. Muntlig prøve avlegges etter at de skriftlige prøver er bestått.

§ 1-5 (karaktersetting)

Ved eksamen skal det benyttes karakterer etter en tidels gradert skala fra 1.0 til 6.0 med 1.0 som beste karakter. Karakterskalaen ved vurdering av enkeltfag er:

- 1.0 - 1.5 Særdeles godt
- 1.6 - 2.5 Meget godt
- 2.6 - 3.5 Godt
- 3.6 - 6.0 Ikke bestått

Kredittilsynet kan etter søknad godkjenne bruk av avvikende karakterskala. Ved godkjennelsen skal det legges vekt på om bruk av den i første ledd angitte karakterskala vil innebære en uforholdsmessig ulempe.

For å ha bestått eksamen må kandidaten ha bestått alle fag. Kandidaten får ikke oppgitt tallkarakteren ved ikke bestått eksamen. Ved fastsettelse av hovedkarakterer benyttes samme karakterskala som for enkeltkarakterer, men hovedkarakteren fastsettes med 2 desimaler. Hovedkarakteren utregnes etter vekt tall som fastsettes av skolestyret og som er godkjent av Kredittilsynet. Hovedkarakter kan utelates dersom særlige forhold tilsier dette. Kredittilsynet godkjenner de nærmere retningslinjer for slik utelatelse.

Offentliggjøring av sensur skjer ved at den enkelte kandidat underrettes skriftlig. Dessuten utlegges sensurlisten hos utdanningsinstitusjonen.

§ 1-6 (eksamensvitnemål)

Utdanningsinstitusjonen utsteder eksamensvitnemål etter at eksamen i alle fag er avlagt og bestått.

På vitnemålet skal karakterer for de enkelte prøver og hovedkarakteren være oppgitt. Den enkelte kandidat gis anledning til å få utskrift fra eksamensprotokollen for sine besvarelser. I denne utskrift skal det være presisert at fullstendig eksamen ikke er avlagt.

§ 1-7 (ansvar for eksamen)

Utdanningsinstitusjonens styre er ansvarlig for eksamen. Det avholdes årlig en eksamen i hvert fag. Til å avvikle eksamen oppnevner styret en eksamenskommisjon med tre medlemmer og tre vara-medlemmer, hvorav lederen av kommisjonen oppnevnes særskilt. Lederen påser at eksamen og kommisjonsarbeidet gjennomføres på forsvarlig måte.

Av eksamenskommisjonens medlemmer skal ett medlem ha juridisk embedseksamen, ett skal være statsautorisert eiendomsmegler og ett skal ha regnskapskompetanse. Styret fastsetter eksamensgebyr.

§ 1-8 (eksamenskommisjonens oppgaver)

Eksamenskommisjonen skal:

- a) fastsette eksamensoppgaver
- b) foreta sensurering av besvarelsene og meddele eksamensresultat
- c) gi innberetning til utdanningsinstitusjonens styre om resultatet av eksamen.

Vedlagt den under bokstav c) nevnte innberetning skal følge:

- a) kopi av de gitte oppgaver med sensorveiledning
- b) utskrift av kommisjonens møtebok over de førte forhandlinger
- c) kandidatens besvarelser

§ 1-9 (eksamensavviklingen)

Tid og sted for eksamen skal kunngjøres i Norsk Lysningsblad og i minst én riksdekkende avis senest åtte uker før eksamen.

Styret fastsetter ordensreglement for gjennomføring av eksamen, herunder hvilke hjelpemidler som skal tillates og hvor lang tid kandidatene har til rådighet for å besvare oppgaven.

§ 1-10 (fornytt eksamen)

Ved ikke å ha bestått eksamen i ett eller flere fag kan ny eksamen avlegges senere år hvor eksamen i tilsvarende fag avholdes.

En kandidat kan gå opp i samme eksamen maksimalt tre ganger.

Kredittilsynet kan i særlige tilfelle gjøre unntak fra begrensningen i annet ledd.

§ 1-11 (begrunnelse av sensurvedtaket)

Kandidat til eiendomsmeglereksamen har etter at sensur er falt, rett til å få en redegjørelse for sensurvedtaket av egne eksamensprestasjoner. Redegjørelsen gis av en av sensorene. Sensor avgjør selv på hvilken måte redegjørelsen skal gis den enkelte kandidat. Er det gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen (sensorveiledning), skal disse være tilgjengelige for kandidaten etter at sensuren er falt.

§ 1-12 (klage over innholdet av sensurvedtaket)

Klage over innholdet av sensurvedtaket må fremsettes skriftlig, og klagen må være begrunnet. Klagen må være mottatt av utdanningsinstitusjonens styre senest 3-tre-uker etter at kandidaten har mottatt skriftlig underrettelse om sensurvedtaket.

Anses klagen for berettiget, endrer eksamenskommissjonen vedtaket. I motsatt fall gis klageren en skriftlig begrunnelse for sensuren og en frist på 3 - tre - uker til å meddele at klagen opprettholdes. Opprettholdes klagen, skal den behandles av en særskilt klagenevnd.

§ 1-13 (om oppnevning av klagenevnd)

Klagenevnd oppnevnes av utdanningsinstitusjonens styre, og skal bestå av tre medlemmer og tre varamedlemmer med de samme kvalifikasjoner som gjelder for medlemmer av eksamenskommissjonene. Leder av klagenevnden oppnevnes særskilt.

§ 1-14 (behandling i klagenevnden)

Klagenevnden vurderer sensorvedtaket. Finner nevnden et misforhold mellom eksamensprestasjonen og eksamensresultatet, fastsetter den ny karakter. Påtakelig misforhold foreligger når nevnden finner at den opprinnelige fastsatte karakter må endres med minst 5/10 etter gjeldende karakter-skala. Endringer kan skje såvel til gunst som til ugunst for kandidaten.

Til støtte for sin vurdering skal nevnden benytte seg av et representativt antall besvarelser som ikke er påklaget.

§ 1-15 (klage over saksbehandling)

Klage over formelle feil ved eksamen eller eksamenssensur behandles av styret ved utdanningsinstitusjonen eller det organ styret gir fullmakt.

Finner klageorganet feil som kan ha betydning for utfallet, opphever det sensurvedtaket, og bestemmer om det skal foretas ny sensur eller holdes ny prøve. Klageorganets avgjørelse er endelig.

§ 1-16 (fullmakt - forhold til andre bestemmelser)

Styret kan gi nærmere regler om begrunnelsen og om klagens form og innhold. For øvrig gjelder reglene i forvaltningslovens kap. VI.

§ 1-17 (krav til praksis)

Godkjent praksis, jfr. lovens § 2-3 annet ledd, er ansettelse i eiendomsmeglerforetak, herunder advokatfirma med tilstrekkelig omfattende eiendomsmegling. Arbeidsområdet må dekke alle sider av meglingsvirksomheten. Vikariater og andre tidsbegrensede ansettelser er likestilt med fast ansettelse.

Ansettelse av minst ett års varighet ved tinglysingskontor, boligbyggelags salgskontor eller offentlig stilling med eiendomsforvaltning, jordskifte eller lignende, kan Kredittilsynet etter søknad godkjenne som inntil ett års praksistid.

Kredittilsynet kan etter søknad godkjenne tilsvarende praksis fra utlandet.

Bruk av karakterskala:

Det vises til forskriftens § 1-5 annet ledd. Kredittilsynet godkjenner at den karakterskala som er fastsatt i forskriftens 1. ledd fravikes, slik at det for 1. og 2. avdeling på BI Høyskolenes eiendomsmeglerstudium benyttes høyskolens ordinære karakterskala.

Se forøvrig Studieforskrifter ved BI Høyskolene og NMH.

12 BI Høyskolene

BI Høyskolene	125
Praktiske opplysninger	126
Studietilbud ved BI Høyskolene 1996-97	129
- Heltid	129
- Deltid/BI Fjernundervisning	130

BI Høyskolene

Praktiske opplysninger

Studiested	Åpningstider	Kontaktpersoner	Stilling
BI Bergen Lars Hillesgt. 15 Pb. 4453 Nygårdstangen 5028 Bergen Telefon: 55 546760 Telefax: 55 546780	Kontor: Man-fre 0900-1600. I forelesningsperioden åpent man-fre til 2100. Lesesaler/PC-rom: Man-fre 0800-2100.	Kjell Minken Elisabeth Anfinnsen Seim Lisbeth Aulin Lasse Sæthre Erik Førland Monica Nyhagebråthen Henny Dahle Ellen Wilthil Wenche Folgerø Geir Knutsen Stein Lavik	Rektor Studieleder Studieleder Prosjektleder Studiekonsulent Studiekonsulent Studieveileder Studieveileder Resepsjonsmedarbeider Høyskolelektor Høyskolelektor
BI Buskerud Wergelandsgt. 10 Postboks 833 3007 Drammen Telefon: 32 83 73 50 Telefax: 32 89 16 26	Kontor: Man-fre 0900-1500. I forelesningsperioden åpent 2 kvelder i uken til kl 1800. Lesesal og PC-rom: man-tors 0830-2100, fre 0830-1500.	Terje Askerud Gunn Akselvoll Kjell Brurberg Atle Ilebekk Kari Aasheim Johansen Ulf Henning Olsson	Rektor Studieleder Eiendomsforvalter Studie-/EDB-konsulent Studieveileder 1. amanuensis
BI Gjøvik Teknologiveien 6 2800 Gjøvik Telefon: 61 17 85 60 Telefax: 61 18 05 28	Kontor: Man-fre 0800-1530. I forelesningsperioden i tillegg åpent en kveld i uken 16-19. Lesesal og PC-rom: Man-tors 0800-2100, fre 0800-1500.	Under tilsetting Per Kristian Bakken Hanne Cecilie Skumsrud Aud Nordeng Anne Vårnes	Rektor Studieleder Studiekonsulent Studieveileder Studieveileder
BI Kristiansund Industriveien 18 6500 Kristiansund Telefon: 71 58 36 77 Telefax: 71 58 14 62	Kontor: Man-fre 0800-1530. Lesesal: Man-fre 0800-2100. Lørdag etter avtale.	Frank Tolcsiner Bjørn Michelsen Kari Hestnes Lars Backer May Britt Berild Rønnes	Rektor Studieleder Studieveileder Høyskolelektor Prosjektleder
BI Møre Ålesund Tinghus Nedre Strandgt. 50 6005 Ålesund Telefon: 70 12 97 70 Telefax: 70 12 50 39	Kontor: Man-fre 0800-1530. Lesesal: Man-fre 0800-2100. Lørdag stengt.	Leif Riksheim Terje Voldsund Odd Misund Mette Karin Andersen Per Arne Orloff	Rektor Studieleder Studieleder Studieveileder Studieveileder
BI Nordland Strandgt. 8 Postboks 294 8601 Mo i Rana Telefon: 75 15 55 75 Telefax: 75 15 24 50	Kontor: Man-fre 0830-1500. Lesesal: Man-tors 0830-2100, fre 0830-1500.	Kåre A. Hanssen Anneke Leenheer Kristin Stålem Terje Johansen Irene Bursvik	Rektor Studieleder Studieveileder Studieveileder Studieveileder

Studiested	Åpningstider	Kontaktpersoner	Stilling
BI Oslo Trondheimsveien 2 Postboks 4636 Sofienberg 0506 Oslo Telefon: 22 985050 Telefax: 22 985111 Bedriftsøkonom, deltid og Høyskolekand. heltid og deltid Diplomøkonomstudiets 3. år, heltid og deltid Bedriftsøkonomstudiet, heltid, Diplomøkonomstudiet i Bankfag Eiendomsmeglerstudiet Eiendomsmeglerstudiet Reiselivsstudiet Reiselivsstudiet Høyskolekurs og Spesialkurs Bedriftsinterne kurs og programmer Bedriftsinterne kurs og programmer Eksamen Eksamen Eksamen Eksamen Undervisningsavdelingen Undervisningsavdelingen Undervisningsavdelingen	Informasjonen: Man-tors 0800-2000, fre 0800-1700. Lesesal og PC-rom: Man-tors 0800-2100, fre 0800-1700, lør 0900-1500.	Jan Frode Lien Torbjørn Steen Gyrid Garshol Per Espen Magnussen Helge Jensen Kristian Mathisen Karen Sofie Styrmoie Oseid Berit Fjørtoft Monica Andersen Kari Bruun Gerd Førde Eldri Ulven Evelyn Johansen Odd Pettersen Magni Verlo Jean Bergsvenkerud Marianne Hellvin Inger Ilseng Pia Christine Bergersen Under tilsetning Kjersti Gummerson Ingrid Auburn Emanuel Blattner Rolf Gunnar Strand Anders Tveit Pål Aakre Pål Lauritzen Tron Foss Pål Undall Charles Cooper Svein Nilsen Odd Pettersen Svein Lund Sverre Tomassen Georg Kamfjord Sølvi Lyngnes	Rektor Fung. Markedssjef Studiesjef Studiesjef, etter- & videreutd. Studiesjef utenlandsstudier Studieveileder Studieveileder Studieveileder Faglig koordinator Studieveileder Faglig koordinator Studieveileder Studieveileder Prosjektsjef Studieleder Eksamensleder Eksamenssekretær Eksamenssekretær Eksamenssekretær Undervisningskoordinator Undervisningskonsulent Undervisningssekretær Høyskolelektor Høyskolelektor Høyskolelektor Amanuensis Høyskolelektor Amanuensis Høyskolelektor Høyskolelektor Høyskolelektor Høyskolelektor Høyskolelektor Høyskolelektor Høyskolelektor Studierektor Amanuensis
BI Skedsmo Hvamstubben 17 2013 Skjetten Telefon: 63 84 06 20 Telefax: 63 84 43 00	Kontor: Man-fre 0830-1530. Lesesal, gruppe-/PC-rom: Man-tors 0800-2000, fredag: 0800-1700 lør/søn etter avtale.	Anne Thorkildsen Svein Erik Rødvik Kari Synøve Garnes Marie Spilling Vesla Johnsen Espen Skaldehaug Robert Hansen Svein Lund	Rektor Studiekonsulent Studieveileder Studieveileder Resepsjon Høyskolelektor Høyskolelektor Høyskolelektor
BI Stavanger Håkon Vlls gt. 8 Postboks 550 4001 Stavanger Telefon: 51 84 67 00 Telefax: 51 84 67 10	Kontor: Man-fre 0800-1530. Lesesal: Man-fre 0730-2100, Grupperom/PC-rom: Man-fre 0730-2100. Lør 0800-1800, Søn 0900-2200	Terje I. Våland Per Willy Hetland Camilla Gram Trygve Gunnarshaug Dag Egil Alme Sylvia D. Skretting Morten Høie Abrahamsen	Rektor Studierektor Studieleder Studiekonsulent Studiekonsulent Studieveileder Prosjektleder

Studiested	Åpningstider	Kontaktpersoner	Stilling
BI Stavanger (forts.)	(med nøkkelkort begge dager)	Anne Berit S. Sandberg Johnny Olesen Dag Osmundsen Pål Berthling-Hansen Thore Langeland Bjørn Bugge Irene Grastveit Silje Larsen	Prosjektkoordinator Høyskolelektor Høyskolelektor Førsteamanuensis Professor II Høyskolelektor Høyskolelektor Høyskolelektor
BI Telemark Olavsgt. 26 Postboks 1083 3901 Porsgrunn Telefon: 35 55 77 11 Telefax: 35 54 80 01	Kontor: Man-fre 0800-1530. Lesesal: Man-tors 0800-1800. Fredag 0800-1600. Lørdag og søndag etter avtale.	Nils Kristian Bogen Kjell Karlsrud Britt Fjellidal Jane Asdal Mant Rugset Rune Hansen	Rektor Studieleder Studiekonsulent Studieveileder Studieveileder Høyskolelektor
BI Trondheim Østre Rosten 4 7075 Tiller Telefon: 72 88 80 66 Telefax: 72 88 97 03	Kontor: Man-tors 0800-1600, fre 0800-1530. (Man. og tirs. i forelesnings- perioden er det åpent til 1730) Lesesal: Man-tors 0800-2100, fre 0800-1800, lørdag e. a. med studentene.	Bjørn W. Amundsen Steinar Wold Sverre Lie Trond Stiklestad Olav Lilleberg Erna Stiheim Trude Holmeide Jo Olav Trønsdal	Rektor Studieleder Koordinator, reiselivsstudiet Koordinator, markedsf.studiet Koordinator, økonomifag Studieveileder Studieveileder Edb- og markedsadministrator
BI Vestfold Framnesveien 7 Postboks 1501 Veløy 3206 Sandefjord Telefon: 33 46 23 00 Telefax: 33 46 42 66	Kontor: Man-fre 0800-1600. I forelesningsperioden også man 1600-1900. Lesesal/PC-rom: Man-tors 0800-2100, fre 0800-1800, lørdag e. a. med studentene.	Ragnhild Ustgård Bent Kristiansen Turid Sandnes Elin Kristiansen Anne Cecilie Kleiven	Rektor Studieleder Studieveileder Studieveileder Studiesekretær
BI Østfold Rådmann Siras vei 1 Postboks 18 1713 Grålum Telefon: 69 12 95 30 Telefax: 69 12 95 45	Kontor: Man-fre 0800-1500. Lesesal: Man-tors 0800-2100, fre 0800-1800.	Pelle Valebjørg Nils Øby Lisann Flatem Kjersti A. Nygaard Tor A. Tollefsen	Rektor Studieleder Studiekonsulent Studiesekretær Høyskolelektor
BI Fjernundervisning Postboks 580 1301 Sandvika Besøksadr: Eivind Lyches vei 19A Telefon: 67 54 50 30 Telefax: 67 57 08 05	Kontor: Man-fre 0830-1530	Øyvind Ramvi Tone U. Lømo Tormod Lunde Rebecca Stiefer Mari Systad Anne Berit Svanberg	Rektor Studiesjef Studiekonsulent Studieveileder Programkoordinator Prosjektleder

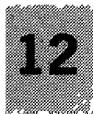
Studietilbud ved BI Høyskolene 1996-97

Heltid

HELTIDSSUTIDIER	Gjøvik	Østfold	Stedsmo	Oslo	Buskørud	Vestfold	Telenark	Stavanger	Bergen	Mjøre	Trondheim	Kristiansund	Nordland	Fjernund.
3-årige studier														
Diplomøkonom BI	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
Diplomøkonom Reiseliv				•					•		•			
Diplommarkedsfører i markedsføring, internasjonalsering og ledelse	•							•	•		•			
Diplommarkedsfører i markedskommunikasjon									•					
Diplomøkonom i bankfag				•										
2-årige studier														
Høyskolekandidat BI	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Markedskandidat i markedsføring og internasjonalsering	•	•			•		•	•	•	•	•	•		
Markedskandidat i markedskommunikasjon									•					
Eiendomsmeier				•										
Bankkandidat				•										
1-årige studier														
Grunnfag i bedriftsøkonomi	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Grunnfag i markedsøkonomi	•				•		•	•	•					
Grunnfag i markedsføring og internasjonalsering	•	•			•		•	•	•	•	•	•	•	
Grunnfag i markedskommunikasjon									•					

Studietilbud ved BI Høyskolene 1996-97

Deltid/BI Fjernundervisning (FU)

DELTIDSTUDIER	Gjøvik	Østfold	Stedsmo	Oslo	Buskerud	Vestfold	Talmark	Slavanger	Bergen	Møre	Trondheim	Kristiansund	Nordland	FU
Bedriftsøkonom - kveld	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•
Bedriftsøkonom - modul				•										
Grunnfag i markedskommunikasjon						•								
Grunnfag i markedsføring & mt.	•					•					•			
Høykolekandidat - kveld				•	•			•						•
Høykolekandidat - modul			•											
Språk - engelsk, kveld	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Språk - tysk, kveld	•		•	•		•			•					
Språk - fransk, kveld				•					•					
Eiendomsregler - modul				•										
Grunnfag i komm.søk. og forvaln.modul		•												
Diplomsøkonom														
Obhgatorisk del - kveld				•										
Obhgatorisk del - modul			•											
Spesialiseringer - moduler:														
Personaleledelse				•		•			•					
Regnskap og stat	•	•		•	•		•	•	•	•	•			
Markedsføring				•										
Sannfunksøkonomi				•										
Norge og Europa				•										
Prosjektadministrasjon				•								•	•	
Logistikk				•				•						
Økonomisyring og investeringsanalyse			•					•						

NB! I Oslo tilbys markedsføringsstudiene ved Norges Markedshøyskole (NMH), som er en del av BI Stiftelsen.

13 Kursbeskrivelser 1996-97

Kursbeskrivelser 1996-97

Kursbeskrivelsene står oppført i alfabetisk rekkefølge etter kursbetegnelsen. Se forøvrig kapitlene om de enkelte studiene lenger frem i studiehandboken.

Kursbetegnelse	Kurskode	Studium	Side
Arbeids-, organisasjonspsykologi og ledelse	ORG 9601	Bedriftsøkonom	134
Bank og samfunn	SØK 9612	Bankkandidat	136
Bedriftsanalyse	BØK 9613	Bankkandidat	139
Bedriftsrett	JUR 9355	Høyskolekandidat	140
Eiendomsmeglerregnskap	EMS 9419	Eiendomsmegler	142
Eiendomsmegling	EMS 9517	Eiendomsmegler	144
Finansiell styring	BØK 9432	Obligatorisk del, 3. år	146
Forkurs i eiendomsmegling		Forkurs	147
Forkurs i fransk		Forkurs	148
Forkurs i tysk		Forkurs	149
Fransk	SPÅ 9360/9361	Høyskolekandidat	150
Fransk	RLS 9422/9423	Reiseliv, 3. år	152
Informasjonsledelse	INF 9650	Høyskolekandidat	153
Intercultural Communication in English	SPÅ 9656/9657	Høyskolekandidat	155
Intercultural Communication in English	RLS 9514	Reiseliv, 2. år	157
Internasjonal markedsføring	MRK 9433	Obligatorisk del, 3. år	158
Internasjonal markedsføring med vekt på reiseliv	RLS 9430	Reiseliv, 3. år	160
Internasjonal økonomi	RLS 9428	Reiseliv, 3. år	161
International Negotiations and Business Presentations	RLS 9414	Reiseliv, 2. år	163
Introduksjon i personlig databehandling		Forkurs	164
Introduksjon til reiseliv som næring og samfunnssektor	RLS 9510	Reiseliv, 2. år	166
Investering og finansiering	BØK 8950	Bedriftsøkonom	167
Juridiske fag – skatteøkonomi	JUR 9205	Bedriftsøkonom	169
Jus for eiendomsmeglere I og II			171
- Jus for eiendomsmeglere, del I	EMS 9515	Eiendomsmegler	171
- Jus for eiendomsmeglere, del II	EMS 9116	Eiendomsmegler	173
Logistikk	MAD 9214	Bedriftsøkonom	176
Logistikk	DST 1720/1721	Spesialisering 3. år	178
Makroøkonomi/offentlig økonomi	SØK 9435	Obligatorisk del, 3. år	180
Markedsføring	DST 1920/1921	Spesialisering 3. år	182
Markedsføring av tjenester	EMS 9520	Eiendomsmegler	185
Markedsføringsledelse I	MRK 8614	Bedriftsøkonom	188
Markedsføringsledelse II	MRK 8723	Høyskolekandidat	189

Kursbetegnelse	Kurskode	Studium	Side
Markedsøkonomi	RLS 9312	Reiseliv, 2. år	191
Markedsøkonomi	EMS 9114	Eiendomsmegler	192
Matematikk for økonomer	MET 9100	Bedriftsøkonom	194
Mikroøkonomi	SØK 9354	Høyskolekandidat	195
Muntlig eksamen eiendomsmeglerstudiet	EMS 9118	Eiendomsmegler	196
Norge og Europa	DST 2922/2923	Spesialisering, 3. år	197
Norge som reiselivsland, kulturen og folket	RLS 9316	Reiseliv, 2. år	200
Organisasjon og endring	ORG 9353	Høyskolekandidat	202
Personalledelse	DST 1420/1421	Spesialisering, 3. år	204
Privatøkonomi med jus	BØK 9601/9602	Bankkandidat	206
Prosjektadministrasjon	DST 2522/2523	Spesialisering, 3. år	208
Prosjektoppgave i reiseliv	RLS 9429	Reiseliv, 3. år	210
Regnskap og skatt	DST 1822/1823/1820	Spesialisering, 3. år	212
Reiselivsmarkedsføring og serviceledelse	RLS 9550	Reiseliv, 2. år	215
Repetisjonskurs i matematikk		Forkurs	217
Rettslære for reiselivet	RLS 9313	Reiseliv, 2. år	218
Samfunnsøkonomi	SØK 8400	Bedriftsøkonom	220
Samfunnsøkonomi	DST 1620/1621/1622	Spesialisering, 3. år	222
Spansk	RLS 9426/9427	Reiseliv, 3. år	224
Statistikk og dataanalyse	MET 8006	Bedriftsøkonom	226
Strategisk ledelse	STR 9634	Obligatorisk del, 3. år	228
Strategisk ledelse i reiselivsneringen	RLS 9521	Reiseliv, 3. år	230
Tysk	SPÅ 9358/9359	Høyskolekandidat	232
Tysk	RLS 9424/9425	Reiseliv, 3. år	234
Økonometri	MET 9351	Høyskolekandidat	236
Økonomistyring I	BØK 9200	Bedriftsøkonom	238
Økonomistyring II	BØK 9352	Høyskolekandidat	242
Økonomistyring III	BØK 9431	Obligatorisk del, 3. år	244
Økonomistyring III	RLS 9420	Reiseliv, 3. år	245
Økonomistyring i service-/reiselivsbransjen	RLS 9317	Reiseliv, 2. år	247
Økonomistyring og investeringsanalyse	DST 9520/9522/9523	Spesialisering, 3. år	248

Arbeids-, organisasjonspsykologi og ledelse

KURS: **ORG 9601 Arbeids-, organisasjonspsykologi og ledelse**

STUDIUM: **Bedriftsøkonomstudiet**

Fagansvarlige: G. Thompson, Ø. Martinsen

Institutt: Organisasjon og ledelse

Semester: Heltid: Deltid: Fjernundervisning:

 Høst (1.sem.) Vår (2.sem.) Alle semestre

Vekttall: 2

Mål

Dette kurset tar sikte på å gi forståelse for individers atferd og holdninger i organisasjoner, hvordan beslutninger fattes, og hvordan samspillet mellom individer fungerer i organisasjoner. Siktemålet er å gi studentene et sett nyanserte og kraftfulle måter å forstå organisasjoner på, og ferdigheter i å tenke organisasjonsteoretisk i forhold til deres administrative og ledelsesmessige problemer.

I tillegg vil kurset gi en grunnleggende innføring i ledelse. Spesiell vekt legges på en referanseramme for å analysere ledelsesfunksjonen.

Obligatorisk litteratur

Kaufmann, G. og Kaufmann A.: *Psykologi i organisasjon og ledelse*. Bergen: Fagbokforlaget 1996

Utdrag fra kapitlene 1, 3, 6, 7, 8, 9, 11

Berg, M.E.: *Lederutvikling: situasjon – virkemidler – belønning*. 2. rev. utg. Oslo: Cappelen

Akademisk Forlag 1996

Emneoversikt

1. Arbeids- og organisasjonspsykologi

Utdrag fra kapitler i Kaufmann & Kaufmann:

- Psykologi på organisasjonsarenaen	Kap. 1
- Motivasjon	Kap. 3
- Læring og kognisjon	Kap. 6
- Persepsjon	Kap. 7
- Problemløsninger, beslutninger og kreativitet	Kap. 8
- Holdninger og jobbtilfredshet	Kap. 9
- Gruppepsykologi	Kap. 11

2. Ledelse

Utdrag fra kapitler i Berg.:

Referanserammer for å forstå ledelse

Kap. 1-4

- Utfordringer i lederrollen
- Ledelse på ulike nivå
- Klassifisering av ledelsesteorier

Ledelsesteorier I	Kap. 5-6
- En-dimensjonale teorier: "Oppskriften på suksess"	
- To-dimensjonale teorier: "Hensyn til medarbeidere og hensyn til oppgaven"	
Ledelsesteorier II	Kap. 7-9
- Tre-dimensjonale teorier: Den tredje faktor: Situasjonen	
- Flerdimensjonale teorier: Roller som ledelsen må ivareta	
- Nyere teorier	
Motivering. Påvirkning av atferd fra et lederssynspunkt	Kap. 12
- Innholdsteorier (Tilfredshetsteorier)	
- Prosessteorier	
- Forsterkningsteorier	
- Integrasjonsteorier	
Lederens «verktøykasse»	Kap. 10, 11, 13 - 16
- Ledelsesprosesser	
- Konflikter og konfliktsbehandling	
- Noen betingelser for å lykkes som leder	

Dataverktøy

Det benyttes ikke dataverktøy i kurset.

Gjennomføring

Kurset går i alt over 42 timer. Det anbefales å danne kollokviegrupper som arbeider med øvingsoppgaver. Kurset gjennomføres også som fjernundervisning.

Eksamen

Kurset avsluttes med en fem timers individuell skriftlig «åpen bok eksamen». Dette innebærer at studentene kan ta med de to pensumbøkene samt egne notater til eksamen. Studentene må likevel ha meget god innsikt i og forståelse for pensum, ellers vil det ikke bli tid til å besvare oppgavene på en tilfredsstillende måte.

Hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler tillatt.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Bank og samfunn

KURS: SØK 9612 Bank og samfunn

STUDIUM: Bankkandidatstudiet, 2. år

Fagansvarlig(e): T. Synnestvedt, S. Knutsen

Institutt: Økonomi/ Strategi, historie og språk

Semester: Heltid:
Vår (2.sem.)

Vekttall: 5

Mål

Kurset skal gi studenten perspektiv på næringsutvikling og kunnskap om samfunnsmessige forhold og sammenhenger som er sentrale for en medarbeider i bank. Målsettingen oppnås ved at studentene går igjennom de to delkursene Mikro- og makroøkonomi/offentlig økonomi og Bankenes rolle i samfunnet i et langtidsperspektiv.

Gjennomføring

Kurset foreleses i totalt 105 kurstimer.

Kurset gjennomføres med to delkurs:

Delkurs 1: Mikro- og makroøkonomi/offentlig økonomi 3 vekttall

Delkurs 2: Bankenes rolle i samfunnet i et langsiktig perspektiv 2 vekttall

Litteratur og emneoversikt

Se beskrivelse av de enkelte delkurs.

Eksamen

SØK 9612 Bank og samfunn avsluttes med en seks timers skriftlig eksamen.

Hjelpemidler til eksamen

Ikke-programmerbar kalkulator kan bringes med til eksamen.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

DELKURS 1: Mikro- og makroøkonomi/offentlig økonomi

Mål

Målet med kursets del I er å gi studenten innsikt i konsumenters og bedrifters tilpasning i ulike markedsmessige situasjoner, og vurdere konsumenters og bedrifters innvirkning på allokeringen av samfunnets ressurser, samt velferdsmessige konsekvenser av ulike markedsformer. Det tas sikte på å drøfte behovet for offentlige inngrep i en markedsøkonomi, redegjøre for konsekvensene av markedssvikt og gi innsikt i metoder til bruk i samfunnsplanlegging.

Kurset skal videre utdype studentens kunnskaper innen sentrale samfunnsøkonomiske problemstillinger fra bedriftsøkonomistudiet, blant annet penge- og kredittmarkedenes innvirkning på realøkonomiske forhold, ulike anbefalinger om økonomisk politikk i en åpen økonomi og dessuten valutakurspolitikk.

Forkunnskaper

Kurset bygger på kunnskaper tilegnet på bedriftsøkonomistudiet eller tilsvarende studium.

Obligatorisk litteratur

Dedekam, A. jr.: *Makroøkonomi*. Rogaland Mediesenter 1993.

Ringstad, V.: *Offentlig økonomi*. Oslo: Bedriftsøkonomens Forlag 1994.

Munthe, P.: *Markedsøkonomi*. Oslo: Universitetsforlaget 1986.

Emneoversikt

Emnene er organisert i tre deler:

1. Mikroøkonomi

- Introduksjon til mikroøkonomisk analyse
- Etterspørrere, tilbydere og markeder
- Teori om konsumenters tilpasning
- Virkning av pris- og inntektsendringer
- Teori om bedrifters tilpasning
- Optimal bruk av innsatsfaktorer
- Kostnadsteori
- Profitmotivet
- Teori om hvordan markedene fungerer
- Fri konkurranse
- Monopolistisk konkurranse
- Monopol
- Markedenes allokering av ressurser

2. Makroøkonomi

- IS-LM-modellen
- Mundell-Flemmingmodellen
- AD-AS-modellen
- Phillipskurven
- Makroøkonomisk politikk i åpne økonomier

3. Offentlig økonomi

- Den offentlige sektors rolle i en økonomi som den norske
- Frikonkurransmodellens optimalitetsegenskaper
- Markedsimperfeksjoner
- Skatteteori
- Nyttekostnadsanalyse

DELKURS 2: Bankenes rolle i samfunnet i et langtidsperspektiv**Mål**

Kursets del II har som mål å gi studentene kunnskap og innsikt om bank- og finansinstitusjonenes rolle i samfunnsøkonomien i historisk perspektiv.

Obligatorisk litteratur

Bergh, T. et. al.: *Norge fra U-land til I-land*. Oslo: Gyldendal Norsk forlag, 1983 (Side 7-70, 106-235)
 Bankakademiet: *Bank og samfunn del II: Artikkelsamling*
 Bankakademiet: *Banken i samfunnet*. Bankakademiet 1994 (Kap. 2, 6, 7, 8)

Emneoversikt

1. Langtidslinjer i norsk økonomisk historie
2. Fremveksten av moderne bank- og finansinstitusjoner 1850-1920
 - utviklingen av norske forretnings- og sparebanker 1850-1920
 - utviklingen av ulike typer banksystemer: "universal-banking" vs. "Deposito-banking"
3. Bank, bedrift og økonomisk utvikling
 - "relational"- og "industrial banking"
 - bank- og industrifinansiering
 - industrifinansiering i ulike land
 - finansielle nettverk
 - asymmetri i kredittmarkedet. Kredittvurdering og utlånspraksis i historisk perspektiv
4. Finansielle kriser
 - bankkrisen i Norge i 1920-årene og bankkrisen 1988-1992. En sammenligning
5. Regulering og tilsyn: Hovedlinjer og vendepunkter i norsk banklovgivning
 - det 19. århundres sparebanklovgivning
 - forretningsbanklovgivningen og revisjonen av sparebanklovgivningen, 1924 til idag
 - fra bankinspeksjon til kredittilsyn
6. Det regulerte marked. Bankene og norsk kredittpolitikk 1945-80
 - bankene og avtalesystemet
 - kartellisering og prisavtaler
 - styringen av kapitalmarkedene
 - styringen av finansinstitusjonene med hjemmel i Penge- og kredittloven av 1965
7. Internasjonalisering og omstilling i bank- og finansnæringen
 - globalisering av finansnæringen
 - dereguleringen av finansmarkedene
 - bankkrisen 1988-1993
 - finansielle supermarked
 - bankvesenets fremtidsmuligheter i historisk perspektiv

Bedriftsanalyse

KURS: BØK 9613 Bedriftsanalyse

STUDIUM: Bankkandidatstudiet, 2. år

Fagansvarlig(e): T. Eklund

Institutt: Økonomi

Semester: Heltid:

Høst (1.sem.)

Vekttall: 5

Mål

Kurset gir innsikt i de problemstillinger man står overfor ved behandling av næringslivsengasjementer. Låntakers økonomiske stilling og utvikling er av sentral betydning, og det blir lagt betydelig vekt på å analysere bedriftens evne til å betjene lån. Hvilke finansielle tjenester banken tilbyr, vurderes med utgangspunkt i kundens behov og de krav som bør stilles til lønnsomhet.

Forkunnskaper

Det forutsettes kunnskaper i eksternregnskap med regnskapsanalyse, tilsvarende BØK 9200 Økonomistyring I og kunnskaper i investeringsanalyse tilsvarende kurset BØK 8950 Investering og finansiering. Begge kursene gjennomføres første studieår.

Obligatorisk litteratur

Bøhren, Ø. og Gjørø, P. I.: *Prosjektanalyse: En innføring*. 2. utg. Oslo: Skarvet Forlag 1993.

Eklund, T. og Knutsen, K.: *Regnskapsanalyse*. Oslo: Universitetsforlaget 1994.

Johnson, G. & Scholes, K.: *Exploring Corporate Strategy*. 3rd. ed. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall 1993.

Moen, H.: *Kredittvurdering i bank*. Oslo: Bankakademiet 1993.

Kredittilsynet: *Norske bankers praksis på kredittområdet*, småskrift nr. 1 1994.

Kredittilsynet: *God praksis på kredittområdet*. Vedlegg til småskrift nr 1 1994.

Praktisk økonomi og ledelse. Nr. 3 Oslo: Cappelen Akademiske Forlag 1991.

Artikkelsamling i bedriftsanalyse

Emneoversikt

Følgende hovedemner vil bli behandlet:

- Praktisk regnskapsanalyse
- Budsjettarbeidelse og budsjettanalyse
- Prosjektanalyse og prosjektfinansiering
- Analyse av ikke-finansielle forhold rundt bedriften
- Porteføljestrategi og kredittvurdering
- Total vurdering av et engasjement
- Engasjementsoppfølging

Gjennomføring

Kurset foreleses i totalt 105 timer.

Eksamen

Kurset avsluttes med en seks timers skriftlig eksamen.

Hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler er tillatt til eksamen.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Bedriftsrett

KURS: JUR 9355 Bedriftsrett

STUDIUM: Høgskolekandidatstudiet, 2. år

Fagansvarlig(e): S. Faafeng

Institutt: Markedsføring og logistikk

Semester:	Heltid	Deltid	Fjernundervisning
	Høst (1. sem.)	Vår (2. sem.)	Vår (2. sem.)

Vekttall: 2

Mål

Kurset skal gi studentene en innføring i de rettsregler som gjelder i næringsvirksomhet med særlig vekt på begrensninger og pålegg som følger av lovgivningen m.v., og hvordan bedriften kan tilpasse seg disse i praksis. Det legges særlig vekt på rettsforhold av sentral betydning for bedriften i forholdet til kunder, i forholdet til de ansatte, i forholdet til offentlige myndigheter og i forhold til kreditorene.

Obligatorisk litteratur

Gundersen, Fr.Fr. og Faafeng jr., S.: *Lov og rett for næringslivet*. 3. utg. Oslo: Tano 1996
Kap. 8,9,10,11,12,13,15,16 og pkt. 6.3.

Anbefalt litteratur

Faafeng jr., S.: *Oppgavesamling i rettslære*. 2. utg. Oslo: Focus Forlag 1994

Emneoversikt

1. Arbeidsrett
 - Lov om tariffavtaler
 - Ansettelse og oppsigelse, permittering og avskjedigelse
 - Lønnsvilkår, ferie og permisjon
 - Rettstvister og interesselvister
2. Erstatningsrett
 - Det alminnelige erstatningsansvar og arbeidsgiveransvaret
 - Erstatningsvilkår og erstatningsberegning
 - Regress og forsikring

3. Pengekravsrett
 - Stiftelse og overdragelse av fordringer
 - Kredittkjøp og factoring
 - Renter ved forsinket betaling
 - Foreldelse av fordringer
4. Garanti- og panterett
 - Garantier og kausjoner
 - Panterettens formål, stiftelse og gjennomføring
 - De ulike panteobjekter
 - Rettsvern
 - Salgspant og leasing
5. Husleierett
 - Leie av næringslokaler
 - Oppsigelige og tidsbestemte leieforhold
 - Pantsettelse, overdragelse og fremleie av leierett
 - Husleie, depositum, husleiegarantier og innskudd
 - Kontraktsbrudd, oppsigelse, heving og utkastelse
6. Selskapsrett
 - Driftsformer for næringsvirksomhet
 - Enkeltmannsforetaket, det ansvarlige selskap (ANS), selskap med begrenset ansvar (BA) og store og små aksjeselskaper (ASA - AS)
 - Selskapsorganer og beslutningsprosesser
 - Styrearbeidet
 - Bedriftslederansvaret
 - Omdannelse og oppløsning
7. Gjeldsforhandling og konkurs
 - Underhåndsakkord, frivillig akkord, tvangsakkord og konkurs
 - Omstøtelse og beslagsrett
 - Prioritetsreglene
8. Forvaltningsrett
 - Reglene om saksbehandling i det offentlige
 - Opplysningsplikt, saksforberedelse, habilitetsreglene, klage og omgjøring av forvaltningsvedtak

Dataverktøy

Det benyttes ikke dataverktøy i kurset.

Gjennomføring

Kurset gjennomføres med forelesninger over 42 timer, fordelt på de ulike emner i pensum, slik det vil fremgå av en forelesningsplan. Forelesningsformen forutsetter at studentene før hver forelesning har satt seg inn i pensumstoffet og rettsreglene for det aktuelle emnet for å få fullt utbytte av undervisningen. I hovedsak vil kun de sentrale problemstillinger i pensum ble behandlet og utdypet på forelesningene. Det forutsettes at hjelpemidlene og særlig lovsamling medbringes til forelesningene, og at studentene blir fortrolige med dem gjennom studiet av de ulike emner. Deler av pensum må tilegnes på egen hånd (selvstudium).

Eksamen

Kurset avsluttes med tre timers skriftlig eksamen.

Hjelpemidler til eksamen

Alle skriftlige hjelpemidler er tillatt benyttet under eksamen. Dette innebærer at såvel pensumboken som annen støttelitteratur kan medbringes til eksamen, sammen med egne notater, arbeidshefter og annet. Det er helt påkrevet å medbringe lovsamling. Oppgaven stiller store krav til riktig disponering av tiden, siden alle skiftlige hjelpemidler er tillatt benyttet. Siden oppgaven både er tids- og arbeidskrevende, forutsettes det at man er fortrolig med pensumlitteraturen slik at bruken av hjelpemidler begrenses til ren kunnskapskontroll. Det kreves særskilt kjennskap til anvendelsen av rettsregler som er behandlet i pensum eller gjennomgått på forelesning.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Eiendomsmeglerregnskap

KURS: EMS 9419 Eiendomsmeglerregnskap

STUDIUM: Eiendomsmeglerstudiet, 2. år

Fagansvarlig(e): H. Høiland og R. G. Strand

Institutt: Økonomi

Semester:	Heltid:	Deltid:
	Vår (2.sem.)	Høst (3.sem.) + Vår(4.sem.)

Vekttall: 2

Mål

Basert på undervisningen i eiendomsmegling og jus skal studentene få sikker forståelse av behandling og regnskapsføring av betroede midler (klientmidler) og for oppgjør og omsetning av fast eiendom.

Forkunnskaper

Bedriftsøkonomistudiet eller tilsvarende.

Obligatorisk litteratur

Martinsen, E.: *Oppgjør og oppgjør rutiner*. Oslo: Norges Eiendomsmeglerforbund 1996 .

Kristiansen, J.E., Martinsen, E.: *Eiendomsmeglerregnskap*. Oslo: Norges Eiendomsmeglerforbund 1996.

Dokumentsamling. Oslo: Norges Eiendomsmeglerforbund 1996

Relevante lovtekster (Norges Lover, særtrykk m.v.)

Emneoversikt

1. Oppgjør
 - Gebyr- og provisjonsberegninger
 - Oppgjørsoppstillinger
 - Pro & Contra

- Inneståelseserklæringer/bundet mandat
 - Avsluttende oppgjør til selger
 - Innfrielse av heftelser og overføring av lån til ny eiendom
 - Overbeheftede eiendommer
 - Klientkonti- og renteavregning
2. Eiendomsmeglerregnskap
- Regnskaps- og rapporteringsregler i henhold til særskilte bestemmelser og forskrifter
 - Organisering av regnskapet i et meglerforetak
 - Bokføring av transaksjoner i et meglerforetak, med særlig vekt på oppgjør av eiendomshandler og betrodde midler (klientreskontro/klientansvar)
 - Årsavslutning, oppsett av årsoppgjør og presentasjon

Gjennomføring

Kurset foreleses over 47 timer. Studentene vil få utlevert oppgaver til løsning på egen hånd eller i grupper. Ved siden av forelesningene må studentene beregne en betydelig egeninnsats med oppgaveløsning.

Eksamen

Kurset avsluttes med en fem timers skriftlig eksamen.

Hjelpemidler til eksamen

Norges Lover, særutgaver av lover, fotokopier av lover, lovutkast (bare lovteksten) og forskrifter. Norges Eiendomsmeglerforbunds håndbok.

Det er også tillatt å bruke rentetabell, lommekalkulator (batteridrevet og lydløs) for de fire ordinære regnearter. Programmerbare kalkulatorer er ikke tillatt.

Kontinuasjon

Kontinuasjoneksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Eiendomsmegling

KURS:	EMS 9517 Eiendomsmegling	
STUDIUM:	Eiendomsmeglerstudiet, 2. år	
Fagansvarlig:	H. Høiland og D. Tangen	
Institutt:	Økonomi	
Semester:	Heltid:	Deltid:
	Høst (1.sem.)+Vår (2.sem.)	Høst (3.sem.)+Vår (4.sem.)
Vekttall:	4	

Mål

Målet med kurset Eiendomsmegling er å gi studentene kunnskap om hvilke praktiske konsekvenser de krav publikum, kunder, offentlige myndigheter, eiendomsmeglerbransjen osv. stiller til utøvelsen av eiendomsmevleryrket, herunder krav til eiendomsmevlereens faglige og personlige atferd.

Studentene skal gjennom kurset få forståelse for den praktiske anvendelse av de rettsregler eiendomsmevleryrket er underlagt.

Studentene skal få grundig kjennskap til dokumentbehandling i forbindelse med en eiendomsandel. Studentene skal lære å løse konkrete oppgaver i tilknytning til eiendomshandler, inkludert markedsføring, salg, utforming av avtaledokumenter og ulike kontrakter.

Undervisningen har nær tilknytning til undervisningen i kursene jus og eiendomsmevleregnskap.

Forkunnskaper

Bedriftsøkonomstudiet eller tilsvarende.

Obligatorisk litteratur

Brynjulfsen, C. et. al.: *Eiendomsmegling i praksis – del I*. Oslo: Norges Eiendomsmevlereforbund 1994.

Brynjulfsen, C. et. al.: *Eiendomsmegling i praksis – del II*. Oslo: Norges Eiendomsmevlereforbund 1994.

Kittilsen, N.H.: *Eiendomstaksering*. Kompendium. Rev. utg. Oslo: Norges Eiendomsmevlereforbund 1994
Dokumentsamling. Norges Eiendomsmevlereforbund 1996.

Relevante lovttekster (Norges Lov, særtrykk m.v.)

Berg, P.A.: *Kunsten å selge*. Oslo: ScanForum 1995

Norges Eiendomsmevlereforbunds Håndbok.

Etiske regler for Norges Eiendomsmevlereforbund.

Materiale som deles ut i forelesningene er også å anse som pensum.

Emneoversikt

1. Eiendomsmegling

- Eiendomsmevlereens ansvarsforhold overfor klientene, herunder forståelse for begrepet god meglerskikk og etikk i praksis
- Eiendomsmevlereens forhold til offentlige myndigheter - rammebetingelser og krav som gjelder
- Prosedyrer og rutiner i eiendomsmevlerefaget
- Gjennomføring av forskjellige typer eiendomshandler - hvorledes skaffe oppdrag, markedsføring av oppdrag, innhenting av opplysninger, budgivning, kontraktsutforming og forberedelser til oppgjør
- IT-teknologi – bruk i eiendomsmevleryrket

2. Salgsforståelse
 - Salgsforståelse og forståelse for personlig kommunikasjon som aktivt virkemiddel i en salgsprosess generelt og med praktiske eksempler fra eiendomshandler
 - Plan og systematikk i salgsarbeidet, herunder personlig effektivitet
 - «Avslutningsteknikker» i salg
 - Kontroll og styring etter norm- og nøkkeltall
 - Motivering og opplæring av medarbeidere
3. Eiendomstaksering
 - Innføring i de ulike takseringsbegreper
 - Teknisk taksering av de alminnelige takseringsobjekter (småhus, rekkehus etc.)
 - Teknisk taksering av spesielle objekter (næringseiendommer, tomtearealer osv.) og økonomiske analyser av faste anlegg som nyttes i industriøyemed
 - Tilstandsrapport
4. Bygningshistorie
 - Bygningshistorikk, stilarter og miljøtilpasning
 - Bygningslære og bygningsteknikk
 - Planlegging og utbygging
 - Byggesak
5. Eiendomsfinansiering
 - Ulike typer låneinstitusjoner (offentlige og private) og deres krav for oppnåelse av finansiering i tilknytning til fast eiendom
 - De ulike finansieringsinstitusjoners låneformer og låneprosedyrer
 - Utstedelse av lånedokumenter
6. Organisering av små bedrifter med spesiell vekt på etablering og drift av eiendomsmeglerforetak

Gjennomføring

Kurset gjennomføres over to semestre med totalt 84 kurstimer. Undervisningen skjer ved forelesninger, gruppearbeid og praktisk problemløsning. I tillegg vil det bli utdelt oppgaver og cases som forutsettes løst på individuell basis.

Dataverktøy

Det benyttes ikke dataverktøy i kurset.

Eksamen

Kurset avsluttes med en fem timers skriftlig eksamen.

Hjelpemidler til eksamen

Norges Lover, særutgaver av lover, fotokopier av lover, lovutkast (bare lovteksten) og forskrifter. Norges Eiendomsmeglerforbunds håndbok. Det er også tillatt å bruke lommekalkulator (batteridrevet og lydløs) for de fire ordinære regnearter. Programmerbar kalkulator er ikke tillatt.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Finansiell styring

KURS: BØK 9432 Finansiell styring

STUDIUM: Diplomøkonomstudiet, 3. år

Fagansvarlig(e): D. Michalsen

Institutt: Økonomi

Semester: Heltid:

Høst (1. sem.)

Vekttall: 2

Mål

Kursets overordnede mål er å gi studentene grunnleggende kunnskaper i teorier om bedriftens finansielle beslutninger som kapitalstruktur og dividendebeslutninger. Videre skal studentene få forståelse av opsjonsteori samt hvordan valutarisiko påvirker bedriftens finansielle beslutninger.

Obligatorisk litteratur

Bøhren, Ø. og Michalsen, D.: *Finansiell økonomi: Teori og praksis*. Oslo: Skarvet Forlag 1994 (kapittel 10-15).

Korsvold, P.: *Valutastyring*. Oslo: Bedriftsøkonomens Forlag 1995 (kapittel 1-7).

Rentetabeller, Sandvika: BI Forlag 1988 eller senere.

Anbefalt litteratur

Bøhren, Ø., Korsvold, P. og Michalsen, D.: *Eksamensoppgaver med løsningsforslag i finans*. Sandvika: BI Forlag, siste utgave.

Emneoversikt

1. Gjeldsgrad og risiko. BM kap. 10
2. Gjeldsgradsbeslutninger. BM kap. 11-12
3. Justert nåverdi . BM kap. 13
4. Dividendebeslutninger . BM kap. 14
5. Opsjonsprising . BM kap. 15
6. Valutarisiko. K kap. 1-7

Dataverktøy

Det anbefales at studentene bruker dataverktøy i kurset, for eksempel regneark. Dataverktøy kan imidlertid ikke benyttes til eksamen.

Gjennomføring

Kurset foreleses over 36 timer. Oppgaver integreres i forelesningene som illustrasjoner på teoriansvendelse. Det er likevel en forutsetning at studentene på egenhånd arbeider med oppgaveløsning parallelt med forelesningene.

Eksamen

Kurset avsluttes med en tre timers individuell flervalgseksamen.

Hjelpemidler til eksamen

Tillatte hjelpemidler til eksamen er rentetabell og lommekalkulator. Se nærmere definisjon av lommekalkulator under Studieadministrativ informasjon i studiehåndboken.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Forkurs i eiendomsmegling

KURS: Forkurs i eiendomsmegling

Fagansvarlig: H. Høiland

Institutt: Økonomi

Mål

Forkurset skal gi en innføring i hva eiendomsmegling er, hvilken funksjon eiendomsmegleren har og faguttrykk som benyttes i eiendomsmeglerbransjen.

Forkurset skal videre gi en oversikt over de forskjellige deler av studiet med sikte på å gi et helhetlig bilde av studiet.

Obligatorisk litteratur

For å ha utbytte av forkurset, er det nødvendig å ha anskaffet Norges Eiendomsmeglerforbunds dokumentsamling.

Denne skal også benyttes i eiendomsmeglerstudiet.

Gjennomføring

Forkurset gjennomføres som intensivundervisning før semesterstart i høstsemesteret.

Forkurset er ikke obligatorisk, men BI anbefaler studentene å følge undervisningen før oppstart på eiendomsmeglerstudiets 2. avdeling.

Eksamen

Det er ingen eksamen i kurset.

Forkurs i fransk

KURS: Forkurs i fransk
Fagansvarlig: T. Selmer
Institutt: Strategi, historie og språk

Mål

Dette er et grunnkurs i fransk. Kurset skal gi en kortfattet repetisjon i fransk grammatikk og i elementære språklige strukturer slik at deltakerne er i stand til å følge undervisningen i fransk på høyskolekandidatstudiets 2. år. Forkurset er ikke beregnet på nybegynnere, men på studenter som ikke har lest fransk på noen år og som trenger å friske opp kunnskapene fra videregående skole.

Obligatorisk litteratur

Callamand, M. og Boulares, M.: *Grammaire vivante du français: Exercices d'apprentissage 1*. Paris: Larousse 1990.

Gjennomføring

Undervisningen vil konsentreres om innlæring av språklige strukturer. Gjennom en repetisjon av de viktigste områder i fransk grammatikk, skal studentene lære de grunnleggende uttrykksformer i fransk. Det vil bli gitt både skriftlige og muntlige oppgaver. Kurset er meget intensivt og gjennomføres over 20 timer før kursstart.

Nærmere informasjon vedrørende gjennomføringen fås ved henvendelse til studiestedet.

Eksamen

Det er ingen eksamen i kurset.

Forkurs i tysk

KURS: Forkurs i tysk
Fagansvarlig: E. Schanke
Institutt: Strategi, historie og språk

Mål

Dette er et grunnkurs i tysk med repetisjon av grunnleggende ordforråd og grammatikk og trening i muntlig kommunikasjon, slik at deltakerne etter endt kurs kan følge undervisningen i tysk på høyskolekandidatstudiet.

Forkurset gjennomføres for studenter som vil friske opp kunnskapene i tysk fra videregående skole.

Obligatorisk litteratur

Themen 1. *Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache*. München: Max Hueber Verlag 1987.
Frønsdal, H.: *Tysk grammatikk*. 2. utg. Oslo: Bedriftsøkonomens Forlag 1994.

Anbefalt litteratur

Et større tysk-tysk ordboksverk.

Gjennomføring

Undervisningen konsentreres om gjennomgåelse av tekster fra ett enkelt læreverk. Det drives samtaleøvelser over aktuelle tekster fra aviser og tidsskrifter.

Aktiv deltakelse fra kursdeltakernes side er en forutsetning for et godt utbytte av kurset. Kurset gjennomføres over 20 timer. Informasjon vedrørende gjennomføring fås ved henvendelse til studiestedet.

Eksamen

Det er ingen eksamen i kurset.

Fransk

KURS: SPÅ 9360 Fransk skriftlig
SPÅ 9361 Fransk muntlig
STUDIUM: Høyskolekandidatstudiet, 2. år

Fagansvarlig(e): T. Selmer
Institutt: Strategi, historie og språk
Semester: Heltid: Deltid:
Vår (2. sem.) Høst (3. sem.) + Vår (4. sem.)
Vekttall: 5

Mål

Etter gjennomført kurs skal studentene ha fått et språklig fundament og et kulturelt perspektiv som gir dem grunnlag for å fungere i et franskspråklig miljø. Kurset skal også gi motivasjon og basis for videre læring.

Forkunnskaper

Fransk fra videregående skole eller tilsvarende eksamen. Heltidsstudenter som ikke har lest fransk på en stund bør gjennomgå et forkurs på 20 timer. Dette gjennomføres før kursstart på hovedkurset i fransk. Studentene forventes å ha språklige ferdigheter som tilsvarer gjennomgått forkurs før de starter på studiet.

Obligatorisk litteratur

På forkurset benyttes følgende litteratur:

Callamand, M. og Boulares, M.: *Grammaire vivante du français: Exercices d'apprentissage 1*. Paris: Larousse 1990

I SPÅ 9360/SPÅ 9361 benyttes:

Ronsjø, E. og Moen, G.: *Fransk grammatikk*. Rev. utg. Oslo: Gyldendal 1995.

Ronsjø, E. og Moen, G.: *Ny arbeidsbok i fransk grammatikk*. Oslo: Gyldendal siste utgave.

Le MicroRobert: *Dictionnaire du français primordial*. Paris: Le Robert siste utgave.

Danilo, M., Challe, O. og Morel, P.: *Le français commercial*. Paris: Presses Pocket 1985.

G. Gaspard/T. Selmer: *Interkulturell kommunikasjon, fransk*. Kompendium. Sandvika: BI Forlag 1996

Nouvelles françaises contemporaines. Paris. Livre de Poche 1994

Anbefalt litteratur

Michaud, G. og Kimmel, A.: *Le nouveau guide France*. Paris: Hachette siste utgave

Selmer, T.: *Le français commercial: Ordforklaringer - oversettelser - eksamensoppgaver*. Sandvika: BI Forlag 1993

Selmer, T.: *Norsk-fransk økonomisk ordbok med fransk-norsk register*. Oslo: Universitetsforlaget 1993

Et fransk uketidsskrift: f.eks.: L'express, Le Point

Emneoversikt

1. Fagspråk:
 - økonomisk-administrativt fransk
2. Realia:
 - fransk økonomi, næringsliv, statsforfatning
 - interkulturell kommunikasjon
3. Skjønnlitteratur:
 - Ca. 60 sider fra antologien *Nouvelles françaises contemporaines*

Dataverktøy

Dataverktøy benyttes ikke i kurset.

Gjennomføring

Kurset gjennomføres over 105 undervisningstimer. En detaljert fremdriftsplan vil bli forelagt studentene ved kursets begynnelse. Dette gjør det mulig for studentene å være grundig forberedt til kurs-timene. Det er en forutsetning, da det legges stor vekt på aktiv deltakelse fra hver enkelt. I samråd med foreleser skal studentene presentere et emne fra pensum til muntlig eksamen.

Eksamen

Kurset avsluttes med en fem timers skriftlig eksamen (SPÅ 9360, 3 vekttall) og en muntlig eksamen (SPÅ 9361, 2 vekttall).

Skriftlig eksamen består av to oppgaver som vektlegges likt:

1. Oversettelse av en ukjent tekst fra norsk til fransk.
2. Temaoppgaver til valg fra pensum i realia.

Muntlig eksamen består av tre likeverdige deler:

1. Presentasjon av og samtale om kandidatens særemne.
2. Emner fra det faglitterære pensum
3. Skjønnlitteratur

Den kandidatstyrte delen utgjør ca. 1/3 av prøven. De to andre delene består av en diskusjon over et emne valgt av eksaminator (2) og en skjønnlitterær tekst som kandidaten trekker (3).

Hjelpemidler til eksamen

Fransk-fransk ordbok er tillatt som hjelpemiddel ved skriftlig eksamen.

Kontinuasjon

Kontinuasjons eksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Fransk

KURS:	RLS 9422 Fransk skriftlig RLS 9423 Fransk muntlig
STUDIUM:	Diplomøkonomstudiet i reiseliv, 3. år
Fagansvarlig(e):	T. Selmer
Institutt:	Strategi, historie og språk
Semester:	Heltid: Høst
Vekttall:	5

Mål

Kurset skal gi studentene anvendelige kunnskaper i moderne skriftlig og muntlig fransk. Det legges vekt på å utvikle både allmennspråklige og fagspråklige ferdigheter hos studentene.

Forkunnskaper

Fransk fra videregående skole eller tilsvarende. For studenter med mangelfulle kunnskaper, henvises det til BIs forkurs i fransk.

Obligatorisk litteratur

Ronsjø, E. og Moen, G.: *Fransk grammatikk*. Rev. utg. Oslo: Gyldendal 1995.
Ronsjø, E. og Moen, G.: *Ny arbeidsbok i fransk grammatikk*. Oslo: Gyldendal siste utgave.
Renner, H., Renner, U. & Tempesta, G.: *Le français du tourisme*. CLE international 1993.
Nouvelles françaises contemporaines. Paris. Livre de Poche 1994.

Anbefalt litteratur

MicroRobert: Dictionnaire du français primordial. Paris: Le Robert siste utgave.
Norsk-fransk økonomisk ordbok. Oslo: Universitetsforlaget 1993.

Emneoversikt

- Praktisk fransk grammatikk
- Skriftlig reiselivskommunikasjon
- Muntlig kommunikasjon
- Fransk litteratur

Dataverktøy

Dataverktøy benyttes ikke i kurset.

Gjennomføring

Kurset gjennomføres med 105 kurstimer. Undervisningen gjennomføres som en kombinasjon av gruppeundervisning og forelesninger. Det vil bli gitt øvelser i muntlig kommunikasjon (tiltaleformer, telefonbruk o.l.), og hver student må i løpet av kurset fremføre muntlig et reiselivsrelatert emne.

Da fransk generelt er fjernere fra norsk enn tysk og engelsk, understrekes det at solid forberedelse til og egenaktivitet i kurstimene er en forutsetning for å nå målet. Den skriftlige opplæringen vil legge vekt på de kommunikasjonsformer man benytter innen næringen, herunder brev og telefaks samt kortere fremstillinger av aktuelle emner.

Eksamen

Kurset avsluttes med en fem timers skriftlig eksamen (RLS 9422 3 vt) og en muntlig eksamen (RLS 9423 2 vt) på ca. 30 minutter hvor det vil bli lagt vekt på kandidatenes kommunikasjonsevne med utgangspunkt i pensum.

Hjelpemidler til eksamen

Tillatt hjelpemiddel til skriftlig eksamen: MicroRobert.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Informasjonsledelse

KURS: INF 9650 Informasjonsledelse
STUDIUM: Høyskolekandidatstudiet, 2. år

Fagansvarlig(e): R. Sannes

Institutt: Organisasjon og ledelse

Semester:	Heltid	Deltid	Fjernundervisning
	Vår (2. sem.)	Vår (4. sem.)	Vår (4. sem.)

Vekttall: 2

Mål

Kurset skal gi studentene en grunnleggende forståelse for ledelsesmessige utfordringer og problematikk knyttet til bruk av informasjonssystemer (IS) og informasjonsteknologi (IT) i en virksomhet. Det vil særlig legges vekt på hvordan anskaffelse (eller utvikling) og bruk av IS og IT henger sammen med forretningsmessige behov.

Forkunnskaper

Studentene må selv ta ansvar for at de har kunnskaper om personlig databehandling som minimum tilsvarer kurset Introduksjon i personlig databehandling.

Obligatorisk litteratur

Laudon, K. C. og Laudon, J. P.: *Information Systems – A Problem Solving Approach*. 3rd ed. Fort Worth: The Dryden Press 1995

Sannes, R.: *Artikkelsamling i INF 9650 Informasjonsledelse*. Handelshøyskolen BI, Institutt for Organisasjon og Ledelse. Sandvika: BI Forlag, 1996

Larsen, T. J. og Sannes, R.: *Datamodellering og relasjonsdatabaser for linjeledere*. 3. utg. Sandvika: BI Forlag 1996

Anbefalt litteratur

Larsen, T. J. og Sannes, R.: *Studieveiledning for INF 9650 Informasjonsledelse*. Sandvika: BI Forlag, 1996

Emneoversikt

- Forretningsvirksomhet og bruk av IS/IT
 - Hvorfor IS og IT
 - Forretningsbehov, informasjonsbehov, IT plattform og databaser
 - Eksempler på strategisk bruk av IS/IT
 - Etikk, personvern og sikkerhet
- Typer av informasjonssystemer i organisasjoner
 - Den funksjonelle/hierarkiske organisasjonen - det tradisjonelle synet
 - Verdikjeden - et prosessbasert syn
 - IS for organisasjon, gruppe og individ
- Ledere og deres bruk av IS og IT
 - Ledelsesinformasjonssystemer (LIS)
 - Personlig databehandling
- Endrings- og utviklingsprosesser
 - Modeller og teknikker for utvikling og anskaffelse av IS/IT
 - Organisasjon, mennesker og teknologi
 - Endringsstrategier: prosjekt eller linje?
 - Lov og avtalefestede bestemmelser om brukervedvirkning

Dataverktøy

Bruk av dataverktøy er obligatorisk i kurset. I fagoppgaven brukes dataverktøy for å utvikle et enkelt utsnitt av et administrativt system. Obligatoriske verktøy vil være tilgjengelig for studentene på studiestedets terminalrom. Dersom en student ønsker å bruke andre verktøy, enten på terminalrommet eller på egen maskin, må vedkommende undersøke på sitt studiested om verktøyet er godkjent for bruk i INF 9650.

Gjennomføring

Kurset gjennomføres over 42 timer med forelesninger og egeninnsats fra studentene gjennom klassesdiskusjoner og gruppearbeid. Kurset gjennomføres også som fjernundervisning.

Eksamen

Kurset avsluttes med innlevering av fagoppgave. Fagoppgaven utleveres i begynnelsen av semesteret og skal løses i grupper på inntil tre studenter i løpet av semesteret. Løsningen inkluderer bruk av dataverktøy.

Kontinuasjon

Kontinuasjon ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Intercultural Communication in English

COURSE:	SPÅ 9656 Intercultural Communication in English – written SPÅ 9657 Intercultural Communication in English – oral
STUDY PROGRAMME:	The Bachelor's Degree Programme in Business Administration, 2. year
Responsible for course content:	C. Cooper
Department:	Strategy, History and Foreign Languages
Term:	Full-time: Spring (2nd sem.) Part-time: Autumn (3rd sem)+Spring (4th sem) Distance learning: Spring (2nd sem)/Autumn (3rd)
No. of credits:	5

Objective

The course is designed to provide students with an introduction to intercultural communication, particularly with regard to Great Britain and the United States, but also with reference to some of Norway's important trade partners. Students will also work at developing their writing and speaking skills in English with an emphasis on business communication.

Requirements

English from upper secondary school or equivalent.

Required reading

- Bennie, M.: *How to Master Business English*. 2nd ed. Plymouth: Northcote House 1994.
Fisher, R. and Ury, W.: *Getting to Yes*. 2nd ed. London: Business Books 1991.
Mole, J.: *Mind Your Manners: Managing Culture Clash in the Single European Market*. London: Nicholas Breakey Publishing 1993.
Rodgers, D.: *International Business*. Maryfield, 1995.
Sirevåg, T.: *American Patterns*. 3rd. ed. Oslo: Ad Notam Gyldendal 1994.
Oakland, J.: *British Civilization*. 3rd. ed. London: Routledge 1995.

Recommended reading

- Cooper, C.: *US Topics*. 2nd. ed. Oslo: Universitetsforlaget 1995.
Hansen, E.: *Bedre engelsk forretningsspråk*. 3 utg. Oslo: Bedriftsøkonomens forlag 1995.
Mulholland, W.: *Contemporary Britain*. 2nd ed. Oslo: Universitetsforlaget 1995.
Engelsk-engelsk ordbok, f.eks.: Collins Cobuild, Longman, Webster's or Oxford.
Engelsk-engelsk ordbok i forretningsengelsk, f.eks.: Longman Dictionary of Business English.
En større engelsk-norsk og norsk-engelsk ordbok.
Tidsskrifter: The Economist, Newsweek eller Time.

Course outline

1. Business cases
2. Intercultural understanding
3. Presentation technique
4. Negotiation technique
5. British and American society and economy

Computer-based tools

No computer-based tools are used in this course.

Course Structure

The course is 105 hours in duration. Teaching will be partly in the form of lectures and partly in the form of group work. Students are expected to attend all the lessons, participate actively in classroom instruction, and to hand in written work.

Assessment

The course is completed by a five-hour written examination (SPÅ 9656) and an oral exam (SPÅ 9657)

The written exam consists of two parts:

- a report or letter based on case work
- essay questions based on the topic of intercultural communication and the British and American societies and economies

The oral exam consists of two parts:

- presentation of a topic
- group negotiations

Aids at Examination

An English-English dictionary may be used at the written examination.

Re-sit

A re-sit is normally held at the end of the next course.

Intercultural Communication in English

COURSE: **RLS 9514 Intercultural Communication in English**

STUDY PROGRAMME: **The Bachelor's Degree Programme in Tourism Management, 2. year**

Responsible for Course Content: B. I. Groth

Department: Strategy, History and Foreign Languages

Term: Fall

No. of Credits: 2

Objective

This course seeks to provide students with intercultural understanding and writing skills necessary to function as managers in the international travel and tourism industry. These skills include the ability to understand and respect cultural differences and to write professional business letters and reports using correct grammatical structures, register, and specialist vocabulary.

Required Previous Knowledge

English from upper secondary school or equivalent.

Compulsory Literature

Bennie, M.: *How to Master Business English*. 2nd ed. Plymouth: How to Books 1994

Fisher, R. & Ertel, D.: *Getting Ready to Negotiate: The Getting to Yes Work book*. London: Penguin Books 1995

Fisher, R. and Ury, W.: *Getting to Yes*. 2nd ed. London: Business Books 1991

Faafeng jr., S.: *Kompendium i reiselivets rettsforhold*. Sandvika: BI Forlag 1996

Goodale, M.: *The Language of Meetings*. Hove: Language Teaching Publications 1987

Fridgen, J. D.: *Dimensions of Tourism*. East Lansing, Mich.: Educational Institute, AH & MA 1991

Mole, J.: *Mind Your Manners*. London: Nicholas Brealey Publishing 1995

Salacuse, J.W.: *Making Global Deals*. London: Century Business 1991

Articles and other hand-outs to be distributed in class

Recommended Literature

Hansen, E.: *Bedre engelsk forretningsspråk*, 3. utg. Oslo: Bedriftsøkonomens Forlag 1995

Course outline

1. Intercultural understanding and communication
2. Business correspondence
3. Essay writing
4. Vocabulary for the travel and tourism industry

Computer-based Tools

No computer-based tools are used in this course.

Course Structure

The course is 42 hours in duration. Teaching will be partly in the form of lectures and partly as group work. Students are expected to attend all lessons, participate actively in class, and hand in written work.

Assessment

An individual five-hour written examination completes the course.

Aids at Examination

English-English dictionary.

Re-sit

A re-sit is normally held at the end of the next course.

Internasjonal markedsføring

KURS: MRK 9433 Internasjonal markedsføring

STUDIUM: Diplomøkonomstudiet, 3. år

Fagansvarlig: E. B. Nes

Institutt: Markedsføring og logistikk

Semester: Heltid:

Vår (2. sem.)

Vekttall: 2

Mål

Kurset skal gi en innføring i sentrale arbeidsbetingelser (internasjonalt, nasjonalt og bedriftsinternt) for bedrifter som opererer på internasjonale markeder. Videre vil kurset behandle hvordan norske bedrifter kan utvikle levedyktige internasjonale markedsstrategier.

Obligatorisk litteratur

Solberg, C. A.: *Internasjonal markedsføring*. 5. utg. Oslo: Tano 1996

Dahl, Ø. og Habert, K.: *Møte mellom kulturer*. Oslo: Universitetsforlaget 1986

Framnes, R., Nes, E. og Solberg, C. A. (red.): *Artikkelsamling i internasjonal markedsføring og ledelse 1997*. Sandvika: BI Forlag, siste utg.

Emneoversikt

- Rammebetingelser for norsk eksportindustri
- Kulturdimensjonen i internasjonal kommunikasjon og ledelse
- Inngangsstrategier ved internasjonalt markedsengasjement
- Bruk av konkurransemidler i internasjonal markedsføring
- Uteetablering og ledelse av multinasjonale selskaper

Dataverktøy

Dataverktøy benyttes ikke i kurset.

Gjennomføring

Kurset blir gjennomført over 36 timer i vårsemestret med 24 forelesningstimer og ca. 12 timer casegjennomgang. NB! Det er obligatorisk fremmøte ved casegjennomgangene, da det her foregår en evaluering av studentene som utgjør en stor del av karakteren i kurset. (Se under eksamen).

Eksamen

Evalueringen foregår ved at grupper på 3 - 4 studenter skriver et case. Caset innleveres for sensur. Caset skal etterpå presenteres for klassen og presentasjonen kan føre til en regulering av case-karakteren på pluss/minus 0.2. Tilsammen utgjør dette 50% av totalkarakteren i kurset.

I tillegg skal studentene delta i diskusjonen av tre case. For det faglige bidraget i hver diskusjon får studentene en individuell karakter som teller 16.67% av totalkarakteren.

Det er kun karakteren på den skriftlige casebesvarelsen som kan påklages. Muntligkarakteren er endelig.

Hjelpemidler til eksamen

Alle skriftlige hjelpemidler er tillatt.

Kontinuasjon

Kontinuasjon ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Internasjonal markedsføring med vekt på reiseliv

KURS:	RLS 9430 Internasjonal markedsføring med vekt på reiseliv
STUDIUM:	Diplomøkonomstudiet i reiseliv, 3. år
Fagansvarlig(e):	G. Kamfjord
Institutt:	NMH
Semester:	Heltid:
	Vår
Vekttall:	4

Mål

Kurset skal gi innsikt i og dypere forståelse av de aktører, prosesser og tyngre utviklingstrekk som preger den konkurransutsatte internasjonale reiselivsnæringen. En slik innsikt vil danne basis for innføring i internasjonal markedsføring generelt og internasjonal markedsføring av norske reiselivsprodukter spesielt.

Herunder vil det også bli lagt betydelig vekt på å drøfte de forhold på produsentledd og mellomledd i produksjonslandet som vil være kritiske for å lykkes med internasjonale konkurransestrategier innen reiseliv.

Forkunnskaper

Det forutsettes at studentene har kunnskaper tilsvarende bedriftsøkonomstudiet samt 2. år og høstsemesteret 3. år på reiselivsstudiet.

Emneoversikt

Emnene innenfor Internasjonal markedsføring med vekt på reiseliv organiseres i to deler, hvorav den første delen tar for seg internasjonal markedsføring generelt mens den andre delen tar for seg internasjonal reiselivsmarkedsføring og aktuelle reiselivspolitiske problemstillinger.

Internasjonal markedsføring

- markedsanalyse
- konkurrentanalyse
- nasjonale og internasjonale rammebetingelser for norsk reiselivsmarkedsføring
- kulturdimensjonen i internasjonal markedsføring
- distribusjonskanaler og distribusjonssystemer i internasjonalt reiseliv
- nasjonale organisasjons- og samarbeidsstrategier i internasjonal reiselivsmarkedsføring
- utvikling av internasjonal markedsplan
- bedriftseksempler

Internasjonalt reiseliv

- belysning av aktuelle problemstillinger knyttet til reiseliv som internasjonal næring

Obligatorisk litteratur

Kamfjord, G. (red.): *Artikkelsamling: Internasjonal turisme og markedsføring*. Oslo: NMH 1996
 Lillebø, A.: *Veien videre for norsk reiseliv*. Oslo: Ad Notam Gyldendal 1994
 Solberg, C. A.: *Internasjonal markedsføring*. 4.utg. Oslo: Tano 1992.

Theobald, W. (ed.): *Global Tourism. The next decade*. Oxford: Butterworth - Heinemann 1994

Dahl, Ø. og Habert, K.: *Møte mellom kulturer*. Oslo: Universitetsforlaget 1986.

Utdelt materiale

Gjennomføring

Kurset gjennomføres over 72 kurstimer. Undervisningsformen er forelesninger, gruppearbeid og casedrøftinger. Det forutsettes aktiv orientering i den offentlige reiselivsdebatten for å få fullt utbytte av kurset.

Eksamen

Kurset avsluttes med en fem timers skriftlig eksamen.

Hjelpemidler til eksamen

Ingen hjelpemidler er tillatt til skriftlig eksamen

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Internasjonal økonomi

KURS:	RLS 9428 Internasjonal økonomi
STUDIUM:	Diplomøkonomstudiet i reiseliv, 3. år
Fagansvarlig(e):	I. Myrtveit
Institutt:	Økonomi
Semester:	Heltid:
	Vår
Vekttall:	2

Mål

Hensikten med kurset er å gi innsikt i internasjonale rammebetingelser for norsk økonomi. Dermed bedres grunnlaget for beslutninger i den enkelte bedrift. Blant temaene som tas opp, kan nevnes: Hva bestemmer type og omfang av det internasjonale varebytte? Handelspolitikk. Fordeler og ulemper med felles mynt i Europa. Ringvirkninger av turisme.

Forkunnskaper

Det forutsettes kunnskaper i matematikk og statistikk tilsvarende kursene MET 9100 Matematikk for økonomer og MET 8006 Statistikk og dataanalyse på bedriftsøkonomstudiet, samt RLS 9312 Markedsøkonomi fra studiets 2. år.

Obligatorisk litteratur

Krugman, P. R. & Obstfeldt, M.: *International economics: Theory and policy*. 3rd. ed. New York: Harper Collins 1994

Dwyer, L. & Forsyth, P. (1993) "Assessing the benefits and costs of inbound tourism". *Annals of Tourism Research*, 20 (No 4) 751 - 768

Clarke, H.R. & Ng Y-K. (1993) "Tourism, economic welfare and efficient pricing". *Annals of Tourism Research*, 20 (No 4) 613 - 632

Eventuelt annet stoff som det blir opplyst om på forelesningene.

Emneoversikt

- Mikroøkonomisk fundament for handelsteori
- Komparative fortrinn
- Stordriftsfordeler og imperfekt konkurranse
- Fordelingsvirkninger av internasjonal handel
- Handelspolitikk
- Valutamarkedet
- Det internasjonale monetære system, EMS og EMU
- Ringvirkninger av turisme

Gjennomføring

Kurset foreleses over 36 timer i vårsemesteret.

Studentene kan ikke regne med at alle deler av det skriftlige pensum dekkes gjennom forelesningene.

Eksamen

Kurset avsluttes med en individuell tre timers skriftlig eksamen i vårsemesteret.

Hjelpemidler til eksamen

Ingen hjelpemidler er tillatt til eksamen.

Det er allikevel lov å bruke kalkulator. Lommekalkulatoren kan være programmerbar, men må ikke vise mer enn 160 tegn, tekst eller tall på skjerm/display. Den må være batteridrevet og ikke ha skriveenhet. Den må ikke forstyrre andre studenter med pipelyd o.l.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

International Negotiations and Business Presentations

COURSE:	RLS 9414 International Negotiations and Business Presentations
STUDY PROGRAMME:	The Bachelor's Degree Programme in Tourism Management, 2. year
Responsible for Course Content:	B. I. Groth
Department:	Strategy, History and Foreign Languages
Term:	Spring
No. of Credits:	2

Objective

The course is designed to give students a better understanding of and training in international negotiations. It also includes information and advice as to how to behave in an international business environment. Furthermore, it provides students with training in how to make effective business presentations in English, and in how to lead and participate in meetings within the travel and tourism industry.

Compulsory Literature

Fisher, R & Ertel, D.: *Getting Ready to Negotiate: The Getting to Yes Workbook*. London: Penguin Books 1995.
Fisher, R. & Ury, W.: *Getting to Yes*. 2nd ed. London: Business Books 1991.
Goodale, M.: *The Language of Meetings*. Hove: Language Teaching Publications 1987.
Salacuse, J. W.: *Making Global Deals*. London: Century Business 1991.
Cases, articles and other hand-outs to be distributed in class.

Course outline

1. International negotiations
2. Business presentations
3. Meetings
4. Intercultural oral communication

Computer-based Tools

No computer-based tools are used in this course.

Course Structure

The course is 42 hours in duration. Teaching will be partly in the form of lectures and partly as group work, where simulated negotiations, meetings and practice presentations are central elements.

Assessment

An oral group examination completes the course. The examination consists of a negotiation between two parties and pair presentations. Students are expected to participate actively in classes and attend them every time.

Regular attendance on this course is a prerequisite for success in the examination.

Re-sit

A re-sit is normally held at the end of the next course.

Introduksjon i personlig databehandling

KURS: Introduksjon i personlig databehandling

Fagansvarlig: Ragnvald Sannes

Institutt: Organisasjon og ledelse

Mål

Informasjonsteknologi er etterhvert blitt et vanlig arbeidsverktøy i bedriftsøkonomiske fag og yrkesroller. Dette kurset har som mål å gi en innføring i personlig databehandling som gir et grunnlag for å utvikle større ferdigheter i bruk av informasjonsteknologi. Kunnskapene vil bidra til en effektiv gjennomføring av kursene i bedriftsøkonom-, høyskolekandidat- og diplomøkonomstudiet. Hovedvekten vil bli lagt på informasjonsteknologi for personlig bruk i en bedriftsøkonomisk sammenheng. Organisasjoners bruk av informasjonsteknologi vil bli behandlet i senere kurs i høyskolekandidatstudiet.

Litteratur

Larsen, T., Lund, S. og Sannes, R.: *Introduksjon i personlig databehandling for linjeledere*. Sandvika: BI Forlag 1996

Emneoversikt

1. Introduksjon til studiestedets fasiliteter
2. Linjelederens personlig bruk av dataverktøy
3. Oppgaveløsning ved hjelp av dataverktøy
 - Innkalle til møte
 - Hente inn og analysere bedriftsøkonomiske data
 - Sammenfatte analysen i et memo
 - Presentasjon av analysen
4. I oppgaveløsningen vil følgende momenter inngå
 - Datamaskiners oppbygning og virkemåte
 - Operativsystem, grensesnitt, filbehandling
 - Applikasjoner for tekstbehandling, regneark, og presentasjonsgrafikk
 - Bruk av Internett og elektronisk post vil inngå der forutsetningene er til stede
5. Hvordan komme videre – hjelp til selvhjelp

Dataverktøy

Studentene må gjennomføre øvinger på datamaskin. Følgende kategorier programvare er aktuelle:

- Kontorstøtteapplikasjoner for tekstbehandling, regneark og presentasjoner
- Internett-klienter for elektronisk post og World Wide Web (der forutsetningene er til stede)

Studenter kan benytte egen datamaskin, eller utstyr og programvare som er installert på studie-stedets terminalrom.

Anbefalt programvare

Studentene kan bare påregne veiledning i et begrenset utvalg applikasjoner innenfor de kategorier som er nevnt ovenfor. For tiden er dette:

- Kontorstøtte: Microsoft Office
- Elektronisk post: Eudora Light (der forutsetningene er til stede)
- World Wide Web: Netscape Navigator (der forutsetningene er til stede)

Gjennomføring

Introduksjonskurset gjennomføres med tilsammen 20 timer forelesninger og arbeid med øvingsoppgaver. Studenten vil kunne søke veiledning under gjennomføringen.

Eksamen

Det er ingen eksamen i kurset.

Introduksjon til reiseliv som næring og samfunnssektor

KURS: RLS 9510 Introduksjon til reiseliv som næring og samfunnssektor

STUDIUM: Diplomøkonomstudiet i reiseliv, 2. år

Fagansvarlig(e): S. Lyngnes

Institutt: NMH

Semester: Heltid:

Høst

Vekttall: 4

Mål

Kurset skal gi en introduksjon til reiselivets mange bransjer, produkter, aktører og rammebetingelser fra et bedriftsøkonomisk og samfunnsøkonomisk perspektiv. Det blir lagt vekt på å etablere forståelse for vesentlige sider ved reiselivets samfunnsmessige funksjon, samt forståelse for aktørenes innbyrdes avhengighet av hverandre og av den helhet de utgjør på ulike nivå. Foruten å danne basis for øvrige bransjekurs i studiet, skal kurset gi grunnlag for å sette påfølgende økonomisk-administrative kurs i studiet inn i en reiselivsmessig sammenheng.

Forkunnskaper

Bedriftsøkonomstudiet eller tilsvarende.

Obligatorisk litteratur

Fridgen, J. D.: *Dimensions of Tourism*. East Lansing, Mich.: Educational Institute, AH & MA 1991

Kamfjord, G.: *Reiselivsproduktet: En introduksjon til den regionale besøksindustrien*. Lillehammer: Reiselivskompetanse 1996

Lyngnes, S. (red.): *Artikkelsamling: RLS 9510 - Introduksjon til reiseliv som næring og samfunnssektor*. Oslo: NMH 1996

Emneoversikt

1. Reiselivets samfunnsmessige sider
 - historisk
 - samfunnsøkonomisk
 - sosialt
 - kulturelt
 - internasjonalt
 - miljømessig
2. Introduksjon til reiseliv som helhetlig næring
3. Gjennomgang av reiselivsnæringens bransjer og sektorer
 - transport
 - overnatting, servering
 - attraksjoner, aktiviteter
 - markedsføring, distribusjon

4. Reiselivets organisering
5. Reiselivspolitik, rammebetingelser

Dataverktøy

Det benyttes ikke dataverktøy i kurset.

Gjennomføring

Kurset gjennomføres over 84 kurstimer inkludert bedriftspresentasjoner og oppgavedrøfting. Studentene forutsettes å delta i forberedelse til og gjennomføring av ekskursjoner i løpet av kurset.

Eksamen

Kurset avsluttes med en hjemmeeksamen over 72 timer. Oppgaven kan løses individuelt eller i grupper på inntil tre studenter.

Hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler er tillatt til eksamen, unntatt bedriftskontakt.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Investering og finansiering

KURS: BØK 8950 Investering og finansiering

STUDIUM: Bedriftsøkonomstudiet

Fagansvarlig(e): D. Michalsen

Institutt: Økonomi

Semester: Heltid: Deltid: Fjernundervisning:

Vår (2.sem.) Vår (4.sem.) Alle semestre

Vekttall: 2

Mål

Det overordnede mål med kurset er å gi en grunnleggende innsikt i teoretiske og praktiske sider ved foretakets investeringsbeslutninger, samt viktige praktiske sider ved finansieringsbeslutningene. For investeringsbeslutningenes del betyr det at i tillegg til en gjennomgang av de mest sentrale beslutningsregler for vurdering av investeringsprosjekters lønnsomhet, vies mye oppmerksomhet mot teori og beslutningsregler for prosjektvurdering under usikkerhet. Foretakets finansieringsbeslutninger behandles langt mer pragmatisk med vekt på lønnsomhetsvurdering av ulike finansieringsformer, samt fastsettelse av foretakets kapitalkostnad.

Forkunnskaper

Kurset bygger på kunnskaper tilegnet i statistikkurset på bedriftsøkonomstudiet eller tilsvarende. For deltidsstudiet forutsettes også kunnskaper tilsvarende økonomistyringskursene. For heltidsstudenter forutsettes det at de er à jour med den faglige progresjon i økonomistyringskursene.

Obligatorisk litteratur

Bøhren, Ø. og Gjærum, P. I.: *Prosjektanalyse: En innføring*. 2. utgave, Oslo: Skarvet Forlag 1993.
Bøhren, Ø. og Michalsen, D.: *Finansiell økonomi: Teori og praksis*. Oslo: Skarvet Forlag 1994.
Rentetabeller. Bærum: BI Forlag 1988 eller senere

Anbefalt litteratur

Bøhren, Ø., Michalsen, D. og Korsvold, P.: *Eksamensoppgaver med løsningsforslag i finans*.
Bærum: BI Forlag, siste utgave.

Emneoversikt

1. Innledning og oversikt. BG kap. 1
2. Prosjektbudsjettering. BG kap. 2-5
3. Renteregning (finansmatematikk). BG kap. 6
4. Prosjektanalyse under sikkerhet. BG kap. 7,9
5. Risiko i prosjektanalyser. BM kap. 1-7, BG kap. 8
6. Langsiktig finansiering. BM kap. 8-9, BG kap. 10
7. Oppfølging og kontroll. Sammenfatning. BG kap. 11-12

Dataverktøy

Det anbefales at studentene bruker dataverktøy i kurset, for eksempel PA-programmet og/eller regneark. Dataverktøy kan imidlertid ikke benyttes til eksamen.

Gjennomføring

Kurset foreleses i totalt 42 timer. Gjennomføres også som fjernundervisning.

Eksamen

Kurset avsluttes med en tre timers skriftlig flervalgseksamen.

Hjelpemidler til eksamen

Tillatte hjelpemidler er kalkulator og rentetabell.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Juridiske fag – skatteøkonomi

KURS: JUR 9205 Juridiske fag – skatteøkonomi

STUDIUM: Bedriftsøkonomistudiet

Fagansvarlig(e): A.Aa.Skaar

Institutt: Økonomi

Semester: Heltid: Deltid: Fjernundervisning:

Vår (2.sem.) Vår (4.sem.) Alle semestre

Vekttall: 2

Mål

Målet med kurset i skatteøkonomi er å integrere skatterettslig innsikt med økonomisk tenkemåte. En gjennomgang av de mest sentrale skatte- og avgiftsreglene knyttet til beskatning av næringsdrivende står sentralt i kurset.

Obligatorisk litteratur

Skaar, A. Aa. og Kildal, T. S.: *Bedriftsskatterett*. 6. utg. Oslo: Ad Notam Gyldendal 1997.

Gjems-Onstad, O.: *Merverdiavgift:- en introduksjon*. Oslo: Dyade 1996.

Det er nødvendig at studentene kjøper siste utgave av pensumlitteraturen.

Gjems-Onstad, O. (red.): *Skattelover og sentrale forskrifter: Studenthefte*. Oslo: Ad Notam, siste utgave. (Obligatorisk oppslagsverk)

Anbefalt litteratur

Olgyai, P. og Skaar, A. Aa.: *Oppgaver i bedriftsskatterett*. 3. utg. Oslo: Ad Notam Gyldendal 1997.

Oppgaveheftet inneholder eksamensrelevante oppgaver med løsningsforslag.

NB! Studenter som skal ta eksamen, herunder kontinuere i skatteøkonomikurset høsten 1996, leser pensum som står oppført i studiehandboken 1995-96. Fra og med våren 1997 er det pensum i henhold til kursbeskrivelsen 1996-97 som er obligatorisk.

Emneoversikt

1. Oversikt over skattesystemet (alminnelig inntekt, personinntekt, klassefradrag, skattesatser, enkel skatteberegning). Rettskilder i skatteretten.
2. Alminnelig inntekt. Oversikt (skattepliktige inntekter, fradragsberettigede utgifter, minstefradrag, egen pensjonsforsikring mv.)
3. Periodisering (realisasjonsprinsippet, regnskapsprinsippet, kontantprinsippet). Skattekredittbegrepet.
4. Varelagerreglene
5. Tap på fordringer. Garantavsetninger
6. Avskrivninger (bl.a. skatteøkonomi)
7. Gevinst og tap på driftsmidler mv. (bl.a. skatteøkonomi)
8. Diverse utgifter (representasjon, sosiale utgifter, reklame, kontingenter, bilkostnader mv.)
9. Beregning av alminnelig inntekt. Underskudd
10. Delingsreglene
11. Valuta. Opsjoner

12. Selskapsrettslig innføring. Skattlegging av aksjeselskap og aksjonær (utbytte, konsern, aksjonærbidrag)
13. Salg av aksjer (og andre verdipapirer)
14. Deltakere i ansvarlig selskap og kommandittselskap (deltakerligning, nettoligning, fradragsramme, salg av andel)
15. Merverdi- og investeringsavgift

Dataverktøy

Det stilles ikke noe krav om obligatorisk bruk av dataverktøy i skatteøkonomi. Undervisningen er lagt opp slik at alle oppgaver og case kan løses manuelt.

De studenter som allikevel ønsker å bruke dataverktøy, kan ha fordeler med hensyn til tidsforbruk og oversikt i kurset. Skatteberegningsprogram må i tilfelle anskaffes på egen hånd.

Gjennomføring

Kurset foreleses i totalt 42 timer. Deler av pensum blir ikke gjennomgått i forelesningene og må leses på egen hånd. Det forutsettes at lovsamling tas med til forelesningene.

Eksamen

Kurset avsluttes med en tre timers flervalgseksamen.

Mot slutten av semestret utleveres et case som skal løses individuelt før eksamen. Casebesvarelsen skal ikke innleveres for sensur, men bringes med til eksamen.

Flervalgseksamen vil teste både studentenes forståelse av faget og den innsikt i datamaterialet som den enkelte student er kommet frem til i sin casebesvarelse. Karakteren fastsettes kun på grunnlag av flervalgseksamen.

Det gis anledning til å begrunne/utdype svaret (maks fire linjer pr.spørsmål). Galt svaralternativ gir ett minuspoeng, men ved å utdype svaret har man mulighet til å oppnå tilleggspoeng. Studenten kan ikke ta faktiske eller juridiske forutsetninger som strider imot case eller oppgavetekst. Det understrekes at tildelingen av tilleggspoeng vil være meget restriktiv.

Hjelpemidler til eksamen

Alle skriftlige hjelpemidler er tillatt.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Jus for eiendomsmeglere I og II

KURS: Jus for eiendomsmeglere
STUDIUM: Eiendomsmeglerstudiet, 2. år

Fagansvarlig(e): T. Bråthen
 Institutt: Økonomi
 Vekttall: 8

Mål

Målet med kurset Jus for eiendomsmeglere er at studentene skal få kunnskap om de rettsregler som utøvere av eiendomsmegleryrket berøres av. Dette er både rettsregler som setter rammer for utøvelse av eiendomsmegleryrket og rettsregler som kan ha betydning for omsetning og utleie av fast eiendom. Betegnelsene kjennskap, grundig kjennskap og forståelse viser hvilket faglig nivå som kreves. De mest omfattende kunnskaper kreves der betegnelsen forståelse er benyttet.

Gjennomføring

Undervisningen i kurset gjennomføres som to delkurs:

EMS 9515 Jus for eiendomsmeglere, del I, 4 vekttall

EMS 9116 Jus for eiendomsmeglere, del II, 4 vekttall

Se videre informasjon under hver kursbeskrivelse. Kurset forutsetter betydelig egeninnsats i form av lesing, kollokvier, oppgaveløsning m.v.

KURS: EMS 9515 Jus for eiendomsmeglere, del I
STUDIUM: Eiendomsmeglerstudiet, 2. år

Fagansvarlig(e): T. Bråthen
 Institutt: Økonomi
 Semester: Heltid: Deltid:
 Høst (1. sem.) Høst (1. sem.)
 Vekttall: 4

Mål

Målet med kurset Jus for eiendomsmeglere, del I er at studentene skal få forståelse for rettsregler som fastsetter rammebetingelsene for utøvere av eiendomsmegleryrket. Studentene skal ha kjennskap til kontraktsretten og forståelse for rettsregler som regulerer rettsforholdet mellom selger og kjøper av fast eiendom når kontrakter inngås gjennom eiendomsmegler, herunder rettsregler som kommer til anvendelse ved kontraktsbrudd, samt relevante regler om pengefordringer. Studentene skal ha grundig kjennskap til angitte emner innen boligretten og kjennskap til relevante regler i forsikringsforhold.

Studentene skal ha kjennskap til reglene om statens høyeste organer (Storting, Regjering og domstolsapparat), samt sentral- og lokalforvaltning. Dette innebærer at studentene skal ha kjennskap til bl.a. forvaltningsloven og offentlighetsloven.

I fagområdet sammenslutningers rett, herunder sameie, skal studentene gis grundig kjennskap til rettsregler av særlig betydning for drift og omsetning av fast eiendom. Studentene skal ha forståelse for regler av betydning for organisering av eiendomsmeglerforetak.

Studentene skal ha kjennskap til relevante regler som regulerer arbeidsforhold i eiendomsmeglerbransjen.

Forkunnskaper

Bedriftsøkonomstudiet eller tilsvarende.

Emneoversikt og obligatorisk litteratur

1. Innføring i juridiske fag
Bråthen, T. (red.): *Foretaksrett*. 2. utg. Oslo: Ad Notam 1990. Kap. I pkt. 2.
2. Eiendomsmeglerrett del 1
Rettsregler om utøvelse av eiendomsmegleryrket, herunder eiendomsmeglerloven, forskrift om eiendomsmegling, regler om markedsføring og etiske regler.
Bech, S. og Hasfjord, T.: *Eiendomsmeglingsloven*. 2. utg. Oslo: Universitetsforlaget 1995.
3. Almennelig formuerett
Grunnleggende prinsipper om kontraktsinngåelse og rettskildesituasjonen i kontraktsretten. Rettslige problemstillinger forbundet med avtaleinngåelse gjennom eiendomsmegler, samt reglene om fordringers betalingstid og -sted, overdragelse av fordringer og foreldelse av fordringer. Hovedreglene om forsikring og erstatning.
Bråthen, T.(red.): *Foretaksrett*. 2. utg. Oslo: Ad Notam 1990. Kap. IV, XI og XII.
Bergsåker, T.: *Eiendomshandel gjennom megler: Avtaleinngåelse og avtalebrudd*. 2. utg. Oslo: Juridisk forlag 1995.
Bergsåker, T.: *Pengekravsrett*. Oslo: Juridisk forlag 1994.
Bergsåker, T.: *Kjøp av fast eiendom: med kommentarer til avhendingsloven*. Oslo: Norges Eiendomsmeglerforbund 1995.
4. Boligrett
Boligsamvirket (boligbyggelag/borettslag og boligaksjeselskaper). Regler om eierseksjoner og etablering av disse. Rettsreglene om leie av fast eiendom.
Wyller Chr. Fr.: *Boligrett*. 3. rev. utg. Bergen: Christian Fr. Wyller 1992. Kap. 2, 3 og 6.
5. Stats- og forvaltningsrett
Grunnleggende regler om statens, fylkeskommunenes og kommunenes organisasjon. Forvaltningslovens regler om behandling av forvaltningssaker og offentlighetslovens regler om innsynsrett.
6. Sammenslutningers rett
Rettsreglene om ulike eierformers kapital, organisasjon, adgang til overdragelse av andel samt organisasjonsmessige endringer.
Bråthen, T. (red.): *Foretaksrett*. 2. utg.: Oslo: Ad Notam Forlag 1990. Kap. II.2, kap.III.
Bråthen, T.: *Sameie*. Oslo: Norges Eiendomsmeglerhøyskole 1991.

7. Eiendomsmeglerrett del 2
Rettsregler om organisering av eiendomsmeglerforetak.
Pensum: Se under sammenslutningers rett.
8. Arbeidsrett
Storeng, N., Beck, T. og Due Lund, A.: *Praktisk Arbeidsrett*. Oslo: Fortuna Forlag 1995 kap. 1-3 (side 11-74), kap. 5-6 (side 113-127) kap. 8 (side 145-237)
Relevante lovtekster (Norges Lover, særtrykk m.v.) er meget sentrale i studiet. Studentene forutsettes å bruke siste utgave av lovsamlingen Norges Lover, samt særtrykk som det opplyses om i undervisningen.

Dataverktøy

Det benyttes ikke dataverktøy i kurset.

Gjennomføring

Kurset foreleses over 84 timer.

Eksamen

Kurset avsluttes med en fem timers skriftlig eksamen.

Hjelpemidler til eksamen

Norges Lover, særutgaver av lover, fotokopier av lover, lovutkast (bare lovteksten) og forskrifter.
Etsiske regler for Norges Eiendomsmeglerforbund

Kontinuasjon

Kontinuasjoneksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

KURS: EMS 9116 Jus for eiendomsmeglere, del II

STUDIUM: Eiendomsmeglerstudiet, 2. år

Fagansvarlig(e): T. Bråthen

Institutt: Økonomi

Semester: Heltid: Deltid:
Vår (2. sem.) Vår (2. sem.)

Vekttall: 4

Mål

Målet med kurset Jus for eiendomsmeglere, del II er at studentene skal få kunnskap om rettsregler som regulerer adgangen til erverv av fast eiendom og rettsregler som setter skranker for hvordan fast eiendom kan nyttes, samt rettsregler om grensen mellom faste eiendommer.

Studentene skal ha forståelse for rettsregler om eierrådighet og samfunnsstyring, rettsspørsmål i forbindelse med hevd, servitutter og fast eiendoms grenser, samt hvordan ulike kreditorer kan sikre sine krav i fast eiendom. Videre skal studentene ha forståelse for regler om tinglysning av dokumenter vedrørende fast eiendom.

Studentene skal ha kjennskap til familie-, arve- og skifterett, samt odels- og åseterrett, særlig med henblikk på reglens betydning ved omsetning av fast eiendom.

Innen fagområdet skatterett, som bygger videre på skatteøkonomi fra bedriftsøkonomistudiet, skal studentene få kjennskap til rettsregler om formues- og inntektsbeskatning og grundig kjennskap om rettsreglene om beskatning av gevinst og fradrag for tap ved realisasjon av fast eiendom. Studentene skal også ha kjennskap til reglene om arveavgift.

Studentene skal ha kjennskap til rettsregler om tvangsfullbyrdelse, gjeldsforhandlinger og konkurs. Det kreves forståelse for regler om tvangssalg av boligeiendommer.

Med utgangspunkt i de juridiske fag skal studentene ha grundig kjennskap til utforming av kontrakter som inngås gjennom eiendomsmeidler.

Forkunnskaper

Bedriftsøkonomistudiet eller tilsvarende.

Emneoversikt og obligatorisk litteratur

1. Rettsregler om eierrådighet og samfunnsstyring

- Hovedpunkter i rettsregulering om vern av natur og miljø
- Plan- og bygningsloven og andre rettsregler av betydning for nybygg og endringer for bestående bygninger.
- Ekspropriasjonslovgivningen og rettsreglene om skjønn.
- Konesjonslovgivningen.

Knophs Oversikt over Norges rett. 10. utg. Oslo: Universitetsforlaget 1993

- Eiers rådighet over fast eiendom. § 47, I og II (s. 286 - 288)
- Miljørett. § 116, I, II, III og V, § 117, § 118, § 119 (s. 1072 - 1105)
- Ekspropriasjonsrett. §§ 120 - 122 (s. 1106 - 1126)
- Erverv av fast eiendom (konesjon) § 48 (s. 293 - 297).

2. Andre tingsrettslige emner

- Rettsreglene om hevd av fast eiendom.
- Rettsreglene om begrensede rettigheter i fast eiendom (servitutter, tomtefeste).
- Rettsreglene om fast eiendoms grenser.

Knophs Oversikt over Norges rett. 10. utg. Oslo: Universitetsforlaget 1993

- Hevd. § 43, III (s. 258 - 263)
- Begrensede rettigheter (servitutter). § 42, III, 1 og 2 (s. 243 - 246)
- Faste eiendommers grenser. § 46, I - IV (s. 281 - 284)
- Eiers rett og naboene. § 47, IV (s. 289 - 291)
- Tomtefeste. § 56, III (s. 525 - 529)

Wyller, C. F.: *Boligrett*. 3. rev. utg. Bergen: Christian Fr. Wyller 1992. Pkt. 1.222 (s. 37 - 41)

3. Sikkerhetsrett

- Pant og annen sikkerhetsstillelse i forbindelse med erverv av fast eiendom.
- Rettsreglene om tilbakeholdsrett og arrest.

Kjelstrup, C. B.: *Liten panterett*. Oslo: Tano 1994

Knophs Oversikt over Norges rett. 10. utg. Oslo: Universitetsforlaget 1993

- Tilbakeholdsrett og arrest. § 59, IV, 4 (s. 625 - 627), § 71, II (s. 751 - 754)
- Kausjon, garanti og sikkerhetsstillelse. § 61, VIII (s. 668 - 673)

Wyller, C. F.: *Boligrett*. 3. rev. utg. Bergen: Christian Fr. Wyller 1992.

- Pant i innskuddsboligen. Kap. 4 (s. 305 - 336)
- Pantesikkerhet for ansvaret for fellesutgifter. Pkt. 6.4422 (s. 481 - 482)

4. Tinglysningsrett

- Tinglysningslovgivningen, herunder forskrift om tinglysning.
- Gjennomgang av praktisk gjennomføring av tinglysningen, med sikte på den delen av studiets annet år som tar for seg den praktiske eiendomsmeglingen.

Almaas, K.: *Tinglysning*. Oslo: Norges Eiendomsmeidlerforbund 1996

5. Familie-, arve- og skifterett

- Økonomiske virkninger av ekteskap, herunder avtaleinngåelse på vegne av ektefellen.
- Rettsreglene om opphør av ekteskap og virkningene av dette.
- Rettsreglene om ulike gruppers arverett (slekt/ektefeller), herunder pliktdelsreglene.
- Rettsreglene om opprettelse av testament.
- Rettsreglene om skifte.
- Ugift samliv.

Knophs Oversikt over Norges rett. 10. utg. Oslo: Universitetsforlaget 1993

- Familieretten. § 23 (s. 154 - 156), § 25 (s. 161 - 170) og §§ 27 og 28 (s. 172 - 183)
- Arveretten. §§ 32 - 39 (s. 195 - 228)

6. Odels- og åsetesrett

- Rettsreglene om adgangen til å overta odelsjord og om fremgangsmåten ved slik overtakelse.

Knophs Oversikt over Norges rett. 10. utg. Oslo: Universitetsforlaget 1993

- Odelsretten. § 31 (s. 190-194).
- Åsetesretten. § 40 (s. 228-230).

7. Skatterett

- Skattelovens regler og Skattedirektoratets takseringsregler om formuesbeskatning av fast eiendom.
- Skattelovens regler om inntektsbeskatning av fast eiendom i eiertid (direkte ligning og indirekte ligning).
- Skattelovens bestemmelser om beskatning av gevinst og fradrag for tap som oppstår ved realisasjon av fast eiendom.
- Eiendomsskatt.
- Skattesatser som nyttes ved de forskjellige beskatningsformer.

Wyller, C. F.: *Boligrett*. 3. rev. utg. Bergen: Christian Fr. Wyller 1992 Kap. 5.

8. Tvangsfullbyrdelse, gjeldsforhandling og konkurs

- Rettsreglene om tvangsfullbyrdelse, gjeldsforhandling og konkurs, herunder regler om fast eiendoms stilling ved tvangsfullbyrdelse, gjeldsforhandling og konkurs.

Knophs Oversikt over Norges rett. 10. utg. Oslo: Universitetsforlaget 1993. § 64 (s. 693 - 695) og § 65 VIII (s. 705 - 707)

Bråthen, T. (red.): *Foretaksrett*. 2. utg. Oslo: Ad Notam 1990. Kap. XVI

9. Kontraktskriving

- Utforming av kontrakter som inngås gjennom eiendomsmegler.

Lovtekster m.v.

Relevante lovtekster (Norges Lover, særtrykk m.v.) er meget sentrale i studiet. Studentene forutsettes å bruke siste utgave av lovsamlingen Norges Lover, samt særtrykk som det opplyses om i undervisningen.

Dataverktøy

Det benyttes ikke dataverktøy i kurset.

Gjennomføring

Kurset foreleses over 89 timer.

Eksamen

Kurset avsluttes med en fem timers skriftlig eksamen.

Hjelpemidler til eksamen

Norges Lover, særutgaver av lover, fotokopier av lover, lovutkast (bare lovteksten) og forskrifter. Ethiske regler for Norges Eiendomsmeglerforbund.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Logistikk

KURS: MAD 9214 Logistikk

STUDIUM: Bedriftsøkonomstudiet

Fagansvarlig(e): M. Jahre

Institutt: Markedsføring og logistikk

Semester: Heltid: Deltid: Fjernundervisning:

Høst (1.sem.) Vår (2.sem.) Vår (2.sem.)

Vekttall: 2

Mål

Kurset skal gi studentene en integrert fremstilling av de begreper som er sentrale i en bedrifts logistiske problemstillinger. Studentene innføres i fagområdet fra et lederssynspunkt. Kurset skal gi forståelse av de viktigste logistiske styringsmetoder og -prinsipper. Det legges særlig vekt på hvordan leverandørmarkedet kan nyttes aktivt ved hjelp av profesjonell materialforsyning/innkjøp. Strategiske aspekter og samordningsbehov mellom materialforsyning, produksjonsstyring og fysisk distribusjon fokuseres.

Obligatorisk litteratur

Persson, G. og Virum, H. (red.): *Logistikk for konkurransekraft*. 4. utg. Oslo: Ad Notam 1995.

Persson, G. og Virum, H. (red.): *Arbeidshefte: Logistikk for konkurransekraft*. 4. utg. Oslo: Ad Notam 1995

Emneoversikt

1. Introduksjon
 - logistikkens nye forutsetninger
 - et nytt syn på MA/logistikk
2. Det teoretiske grunnlaget
 - et teoretisk utgangspunkt
 - logistisk forandringsarbeid – begrepsapparat og strategier
 - logistikksystemets prestasjon og effektivitet
3. Funksjonsområder og styringsprinsipper
 - logistikk og ulike funksjonsområder
 - distribusjon – transport og lagring
 - prognostisering og lagerstyring
 - material- og produksjonsstyring
4. Materialforsyning/innkjøpsprosess
 - leverandørutvikling/-samarbeide
 - kvalitet
 - innkjøpsteknikker
 - innkjøp og verdiskapning
5. Logistikk som strategisk virkemiddel
 - Logistikk som konkurransestrategi
 - kvalitetsledelse
6. Grønn logistikk
 - avfallshåndtering
 - miljøvennlig innkjøp
7. Avslutning

Dataverktøy

Dataverktøy er ikke obligatorisk i kurset.

Gjennomføring

Kurset vil gjennomføres ved forelesninger og øvelser, totalt 42 timer. Gjennomføres også som fjernundervisning.

Eksamen

Kurset avsluttes med en tre timers skriftlig eksamen.

Hjelpemidler til eksamen

Ingen hjelpemidler er tillatt til eksamen med unntak av kalkulator nevnt nedenfor.

Kandidatene har lov til å bringe med seg en enkel, ikke-programmerbar kalkulator. Kandidaten har selv ansvar for å sjekke at kalkulatoren er ikke-programmerbar før den bringes med til eksamen.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Logistikk

SPECIALISERING:	Logistikk
STUDIUM:	Diplomøkonomstudiet, 3. år
Fagansvarlig(e):	H. Virum
Institutt:	Markedsføring og logistikk
Semester:	Høst/Vår
Vekttall:	8

Mål

Målet med spesialiseringen er å gi studentene grundig innsikt i hvordan logistikk-kunnskaper kan forbedre virksomhetens totale ressursutnyttelse og øke virksomhetens konkurransekraft og kostnadseffektivitet. Spesialiseringen fokuserer på de fysiske og administrative prosesser som er knyttet til det å anskaffe, håndtere, lagre, transportere og levere ferdigvarer, råvarer og materiell i form av deler og komponenter.

Obligatorisk litteratur

Obligatorisk litteratur for hele spesialiseringen er:
 van Weele, A. J: *Purchasing Management*. London: Chapman & Hall 1994.
 Cooper J.: *Logistics and Distribution Planning*. Kogan Page Paperback Edition 1995.
 Christopher, M.: *Logistics and Supply Chain Management*. London: Pitman 1992.
 Artikler, forelesningsnotater

Emneoversikt

Emnene i spesialiseringen og forelesningene organiseres i tre deler. Den første delen omhandler Strategisk logistikk. Annen del omfatter Transport og distribusjonsplanlegging og siste og tredje del tar for seg Innkjøp og materialforsyning.

1 STRATEGISK LOGISTIKK

- Ledende logistikkbedrifter
- Kundeservice og logistikkstrategi
- Tidskonkurranse
- Partnerskap i distribusjonsleddet
- Leverandørsamarbeidet
- Tilvirkning og logistikk
- Organisering av logistikkaktiviteter
- Logistikk i servicebedrifter

2 TRANSPORT OG DISTRIBUTJONSPLANLEGGING

- Godstransport og samferdselspolitikk, regulering og deregulering
- Transportformene; markedsandeler, markedsutvikling og konkurranseflater, økonomiske forhold, tekniske egenskaper, tariffen og regulativer, miljøproblemer
- Distribusjonssystemer; IT-anvendelser og muligheter, leveringservice, lagersystemer, lagringsformer.
- Tredjepartslogistikk, andre samarbeidsformer i distribusjonskanalen
- Internasjonal distribusjon

3 INNKJØP OG MATERIALFORSYNING

- Innkjøpsfunksjonen
- Innkjøpets mål og strategier
- Sourcing
- Leverandørvalg
- Leverandørsamarbeid
- Forhandlinger
- Inngåelse av kontrakter

Gjennomføring

Spesialiseringen gjennomføres over 144 kurstimer.

Gjennomføringen skjer ved en blanding av forelesninger, gruppearbeid og løsning av caseoppgaver. I tillegg til dette vil studentene utføre en betydelig egeninnsats i arbeidet med prosjektoppgaven.

Eksamen

Spesialiseringen avsluttes med innlevering av en prosjektoppgave samt en fem timers individuell skriftlig eksamen.

Prosjektarbeidet skal gi studentene anledning til, gjennom eget arbeid, å sette teori inn i praktisk sammenheng.

Opgaveteksten leveres ut tidlig i januar og innlevering skjer i midten av juni. Grupper på inntil tre studenter kan gjennomføre et felles prosjektarbeid.

Til den skriftlige eksamen vil studentene kunne bli prøvet i alle emneområder som inngår i spesialiseringen.

Eksamensoversikt

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall	Eksamen
DST 1720	Prosjektoppgave i logistikk	4	V97 (P)
DST 1721	Logistikk	4	V97 (E 5t.)

P = Prosjektoppgave E = Skriftlig eksamen

Hjelpemidler til eksamen

Ingen hjelpemidler er tillatt til skriftlig eksamen med unntak av kalkulator nevnt nedenfor.

Kandidatene har lov til å bringe med seg en enkel, ikke-programmerbar kalkulator. Kandidaten har selv ansvar for å sjekke at kalkulatoren er ikke-programmerbar før den bringes med til eksamen.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Makroøkonomi / Offentlig økonomi

KURS: SØK 9435 Makroøkonomi/Offentlig økonomi

STUDIUM: Diplomøkonomstudiet, 3. år

Fagansvarlig(e): B. Ytterhus og E. Grønn

Institutt: Økonomi

Semester: Heltid:

Høst (1. sem.)

Vekttall: 3

Mål

Målet med kurset er todelt: For det første skal kurset utdype kunnskapene studentene har fra bedriftsøkonomstudiet innenfor makroøkonomi. Makromodellene baseres nå i sterkere grad på mikro teori og intertemporal tilpasning. Sentrale temaer som arbeidsledighet og inflasjon drøftes inngående. Den økonomiske politikks muligheter og begrensninger i åpne økonomier er kursets hovedtema.

Videre skal kurset gi grunnlag for en dypere forståelse av konsumenters og bedrifters innvirkning på allokeringen av samfunnets ressurser og velferdsmessige konsekvenser av ulike markedsformer og markedsimperfeksjoner. Det tas sikte på å drøfte behovet for offentlige inngrep i en markedsøkonomi, redegjøre for konsekvensene av forskjellige former for markedssvikt og gi innsikt i metoder til bruk i samfunnsplanleggingen.

Forkunnskaper

For makroøkonomidelen kreves et elementært innføringskurs som innbefatter IS-LM-modellen, f.eks. SØK 8400 Samfunnsøkonomi. I offentlig økonomi kreves et standard mikroøkonomikurs som SØK 9354 Mikroøkonomi.

Dataverktøy

Dataverktøy benyttes ikke i kurset.

Gjennomføring

Kurset foreleses i høstsemesteret over 54 timer. Herav brukes 27 timer til makroøkonomi og 27 timer til offentlig økonomi. Studentene kan ikke regne med at alle deler av det skriftlige pensum dekkes gjennom forelesningene.

Eksamen

Kurset avsluttes med en fem timers individuell skriftlig eksamen.

Hjelpemidler til eksamen

Ingen hjelpemidler er tillatt til eksamen.

Kalkulator er ikke tillatt.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Emneoversikt

Emnene i kurset og forelesningene organiseres i to deler. Den første delen omhandler makroøkonomi, den andre delen omhandler offentlig økonomi.

1 MAKROØKONOMI

- Makroøkonomiske begreper og problemstillinger
- Intertemporal tilpasning hos aktørene
- Arbeidsmarked og ledighet
- Pengeetterspørsel, -tilbud og -politikk
- IS-LM modellen i en lukket og åpen økonomi
- Inflasjon og ledighet
- AD-AS-modellen ved faste og fleksible valutakurser
- Makroøkonomisk stabiliseringspolitikk: Muligheter og begrensninger

Obligatorisk litteratur

Burda, M. and Wyplosz, C.: *Macroeconomics: A European Text*. Oxford: Oxford University Press 1994

Utvalgte deler.

2 OFFENTLIG ØKONOMI

- Den offentlige sektors rolle i en økonomi som den norske
- Frikonkurransmodellens optimalitetsegenskaper
- Markedsimperfeksjoner
- Nyttekostnadsanalyse
- Miljøøkonomi

Obligatorisk litteratur

Frank, R. H.: *Microeconomics and Behavior*. 2nd ed. N.Y.: McGraw-Hill. 1994 (kap. 17, 18, 19,)

Grønn, E.: *Nyttekostnadsanalyse*. 2. utg. Oslo: Bedriftsøkonomens forlag 1991

Førsund, F. R. og Strøm, S.: *Miljøøkonomi*. 2. utg. Oslo: Universitetsforlaget 1994. Utvalgte deler.

Anbefalt litteratur

Westskog, H.: *Artikler og utfyllende kommentarer til SØK 2711*. Oslo: Bedriftsøkonomens Forlag 1992.

Markedsføring

SPECIALISERING:	Markedsføring
STUDIUM:	Diplomøkonomstudiet, 3. år
Fagansvarlig(e):	E. Nes, H. Biong
Institutt:	Markedsføring og logistikk
Semester:	Høst/Vår
Vekttall:	8

Mål

Målet med spesialiseringen er å gi studentene kunnskaper og innsikt i markedsføring som funksjonsområde i bedrifter og organisasjoner. Markedsføringens betydning øker i takt med økende internasjonal konkurranse. Spesialiseringen dekker sentrale områder i markedsføringsfaget. Den gir et godt grunnlag for utøvelse og ledelse av markedsføringen og kompetanse i markedsorientert ledelse.

Emneoversikt

Emnene i spesialiseringen og forelesningene organiseres i fem deler: Markedsanalyse og industriell markedsstrategi i høstsemesteret, forbrukeratferd, markedskommunikasjon og distribusjonsledelse i vårsemesteret.

1. MARKEDSANALYSE

1. Forskningsprosessen ved markedsundersøkelser
2. Datainnsamling, - primær- og sekundærdata
3. Utforming av måleinstrumenter
4. Utvalgsmetode
5. Dataanalyse – univariate, bivariate og multivariate metoder.

Obligatorisk litteratur

Selnes, F.: *Markedsundersøkelser*. 3. utg. Oslo: Tano 1993

2. INDUSTRIELL MARKEDSSTRATEGI

1. Markedsinndelinger, produktkarakteristika
 - Spesielle trekk ved bedriftsmarkedet
2. Organisasjoners kjøpsatferd
3. Relasjoner og partnerskap
4. Industriell segmentering og posisjonering
5. Bruk av konkurransemidler på bedriftsmarkedet
 - Personlig salg og salgsledelse
6. Strategi og innovasjon

Obligatorisk litteratur

Webster jr., F. E.: *Industrial Marketing Strategy*. 3rd ed. New York: Wiley 1991

Ny bok som erstatter den engelske ventes å foreligge før undervisningen starter:

Biong, H. og Nes, E.: *Markedsføring på Bedriftsmarkedet*. Oslo: TANO 1996.

Begge bøker dekker pensum og kan brukes uavhengig av hverandre.

3. FORBRUKERATFERD

1. Forbrukeratferd - grunnleggende begreper
 - Historisk utvikling av området
 - Om praktisk bruk av teori
 - Markedssegmentering
2. Individuelle faktorer i forbrukeratferden
 - Motivasjon og personlighet
 - Livsstil
 - Persepsjon
 - Læring
 - Innstillinger
3. Gruppeinnflytelser på forbrukeratferden
 - Referansegrupper
 - Familien om beslutningsenhet
 - Samfunnsklasse
 - Kulturforhold
4. Forbrukernes
 - personlige innflytelse og opinionslederskap
 - innovasjonsspredning
 - stadier i beslutningsprosessen

Obligatorisk litteratur

Thjømøe, H.M.: *Forbrukeratferd*. 4. utg. Asker: Singularis Forlag 1994

4. MARKEDSKOMMUNIKASJON

1. Innledning til markedskommunikasjon
2. Markeder og aktørgrupper
3. Generell kommunikasjonsteori
4. Psykologiske, sosiologiske og økonomiske teorier om kommunikasjonsprosessen
5. Markedssegmentering og målgruppeanalyser
6. Budskapet; idegrunnlag og utforming
7. Effektmålinger og resultatkontroll
8. Medievalg og mediebruk
9. Samfunnsinformasjon og politisk reklame
10. Fremtidsperspektiver på markedskommunikasjon

Obligatorisk litteratur

Helgesen, T.: *Markedskommunikasjon: prinsipper for effektiv informasjon og påvirkning*. 3. utg. Oslo: Bedriftsøkonomens Forlag 1995

5. DISTRIBUSJONSLEDELSE

1. Distribusjonsfunksjonene
2. Detalj- og engrosleddet
 - Struktur, lokalisering og informasjonssystem
3. Vertikal organisering, kjeder og maktfordeling
4. Ledelse av vertikale relasjoner

Obligatorisk litteratur

Gripsrud, G. og Nygaard, A.: *Markedsføringskanaler*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag 1996.

Gjennomføring

Spesialiseringen gjennomføres over 144 kurstimer med forelesninger, gruppearbeid, gruppepresentasjoner og veiledning i forbindelse med prosjektoppgaven.

Eksamen

Spesialiseringen avsluttes med innlevering av en prosjektoppgave og en fem timers individuell skriftlig eksamen. Praktisk prosjektarbeid skal gi studentene anledning til, gjennom eget arbeid, å sette teori inn i praktisk sammenheng. Oppgaveteksten leveres ut i januar og innlevering skjer i midten av juni. Grupper på inntil tre studenter kan gjennomføre et felles prosjektarbeid.

Til den skriftlige eksamen vil studentene bli prøvet i alle emneområder som inngår i spesialiseringen.

Eksamensoversikt

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall	Eksamen
DST 1920	Prosjektoppgave i markedsføring	4	V97 (P)
DST 1921	Markedsføring	4	V97 (E 5t.)

P = Prosjektoppgave E = Skriftlig eksamen

Hjelpemidler til eksamen

Ingen hjelpemidler er tillatt til den skriftlige eksamen.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Markedsføring av tjenester

KURS: EMS 9520 Markedsføring av tjenester

STUDIUM: Eiendomsmeglerstudiet, 2. år

Fagansvarlig(e): A. Stokke Johnsen

Institutt: Markedsføring og logistikk

Semester: Heltid:

Deltid:

Høst (1. sem.) + Vår (2. sem.)

Høst (3. sem.) + Vår (4. sem.)

Vekttall: 4

Mål

Kursets formål er å gi studentene fordypende kunnskaper på sentrale områder innen tjenestemarkedsføring knyttet til eiendomsmegling. Kurset omfatter fagområdene forbruker- og kjøpsatferd, markedsanalyse, samt serviceledelse hvor det blir gitt generell innsikt i og operativ forståelse for hvordan man kan planlegge og utøve markedsaktiviteter på en bedre måte. Kurset skal gjennom forelesninger, veiledning og oppgaveløsning i størst mulig grad knyttes til de særtrekk som gjelder for eiendomsmeglerbransjen.

Forkunnskaper

Bedriftsøkonomstudiet eller tilsvarende utdanning.

Gjennomføring

Kurset gjennomføres over 84 kurstimer og er organisert i følgende tre delkurs:

Delkurs 1:	Forbruker- og kjøpsatferd	24 timer
Delkurs 2:	Markedsanalyse	24 timer
Delkurs 3:	Serviceledelse	36 timer

Oppgaveløsning og aktiv deltakelse fra studentenes side er en forutsetning for et godt utbytte av kurset. En del av kurstimene vil bli benyttet til veiledning i løsning av prosjektoppgaven som er en del av læringsprosessen.

Dataverktøy

Det benyttes ikke dataverktøy i kurset.

Litteratur og emneoversikt

Se under beskrivelsen av de enkelte delkurs.

Eksamen

Studentene evalueres med en prosjektoppgave knyttet til eiendomsmeglerbransjen med bakgrunn i pensumlitteraturen. Oppgaven kan løses individuelt eller i grupper på inntil tre studenter. Ved løsning av oppgaven skal det først utarbeides et to siders notat om innhold og opplegg som skal godkjennes av fagansvarlig / foreleser før videre arbeid settes igang.

Hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler er tillatt ved løsning av prosjektoppgaven. I tillegg til pensumlitteraturen forventes det bruk av annen litteratur.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

DELKURS 1: Forbruker- og kjøpsatferd

Mål

Kunnskap om kunders motiver, behov og beslutningsprosesser er en forutsetning for systematisk markedsføring og effektiv markedskommunikasjon for alle produkter – også eiendomsmegler tjenester.

Kurset tar sikte på å gi kunnskap om kjøpsatferd og faktorer som påvirker denne på ulike markeder – med tyngde på kjøp av private tjenester. Et annet mål for kurset er å gi studentene innsikt og øvelse i bruk av atferdsteori, samt innsikt i kognitiv psykologi. Studentene skal etter kurset kunne ta bedre markedsføringsbeslutninger knyttet til eiendomsmegling.

Obligatorisk litteratur

Thjømøe, H. M.: *Forbrukeratferd*. 5. utg. Oslo: Cappelen Akademiske Forlag 1996

Emneoversikt

1. Perspektiver i forbrukeratferden
 - hva er forbrukeratferd
 - forbrukeratferdens faglige forankring
 - markedskommunikasjon og posisjonering av produkter
2. Trinn i atferdsprosessen – modeller
3. Individuelle faktorer i forbrukeratferden
 - motiver og behov
 - informasjonsbehandling
 - persepsjon og læring
 - forbrukeres vurdering av kvalitet og pris
 - problemerkjenning og beslutningsatferd
 - holdninger og handlinger
4. Sosial innflytelse på atferden
 - kultur
 - gruppedynamikk og referansegrupper
 - familiens innflytelse på atferden

DELKURS 2: Markedsanalyse

Mål

Delkursets mål er å gi studentene en forståelse av hvordan man kan skaffe seg et solid informasjonsgrunnlag for utøvelse av markedsføringsfunksjonen i eiendomsmeglerbransjen. Undervisningen tar sikte på å gjøre studentene i stand til selv å gjennomføre enklere markedsundersøkelser, og til å bli kvalifiserte innkjøpere og brukere av markedsanalysetjenester.

Obligatorisk litteratur

Selnes, F.: *Markedsundersøkelser*. 3. utgave. Oslo: TANO 1993

Gripsrud, G.: *Markedsanalyse for eiendomsmeglere: Noen problemstillinger og datakilder*. Sandvika: BI Forlag 1995

Emneoversikt

1. Diagnose av problemsituasjon
2. Sekundærdata og primærdata
3. Valg av forskningsdesign
4. Ulike metoder for markedsundersøkelser
5. Utvalgsprosedyre ved markedsundersøkelser
6. Analyse og presentasjon av data
7. Profil- og holdningsmålinger
8. Konkurrentanalyser
9. Kvalitets- og tilfredshetsmålinger

DELKURS 3: Serviceledelse

Mål

Kursets mål er å gi studentene en generell innsikt i og operativ forståelse av hvilke konsepter vi i dag har for ledelse og markedsføring av tjenesteforetak. Det legges vekt på de særtrekk som gjør at en ikke uten videre kan overføre ledelses- og markedsføringsprinsipper fra produksjonsforetak til tjenesteforetak. Kurset anvender et ledelsesperspektiv i gjennomgangen av muligheter og problemer knyttet til organisering, styring og markedsføring av tjenesteforetak, med spesiell fokus på eiendomsmegling.

Obligatorisk litteratur

Andreassen, T. W.: *Serviceledelse: Prinsipper for effektiv markedsføring og ledelse av serviceforetak*. 2. utg. Oslo: Ad Notam Gyldendal 1995.

Emneoversikt

1. Introduksjon om tjenester
2. Klassifisering av tjenester
3. Kvalitet og serviceledelse
4. Utvikling av konkurransedyktige tjenester
5. Håndtering av kunderelasjoner
6. Organisatoriske aspekter og intern markedsføring
7. Strategisk ledelse og markedsplanlegging
8. Markedskommunikasjon av eiendomsmeglertjenester

Markedsføringsledelse I

KURS: MRK 8614 Markedsføringsledelse I

STUDIUM: Bedriftsøkonomstudiet

Fagansvarlig(e): A. Stokke Johnsen

Institutt: Markedsføring og logistikk

Semester: Heltid: Deltid: Fjernundervisning:

Høst (1. sem.) Vår (4. sem.) Vår (4. sem.)

Vekttall: 2

Mål

Kurset tar sikte på å gi studenten basiskunnskaper i markedsføring og en bedre forståelse av markedsføringens virkemidler og funksjon. Det legges særlig vekt på å gjøre studentene godt kjent med sentrale begreper, teorier og modeller knyttet til markedsføring. Med utgangspunkt i en markedsorientert holdning og faglige kunnskaper skal studentene bli i stand til å bidra til løsning av enklere markedsføringsproblemer i praksis.

Forkunnskaper

Som for studiet. I og med at markedsføring er nært knyttet til praksis og til andre funksjoner i arbeidslivet, vil studenter med praktisk erfaring og med innsikt i andre bedriftsøkonomiske disipliner få større utbytte av kurset.

Obligatorisk litteratur

Blom, S. E., Framnes, R. og Thjømøe, H. M.: *Markedsføringsledelse*. 4. utg. Oslo: Tano 1994.

Blom, S. E., Framnes, R. og Johnsen, A. Stokke: *Markedsføring – Oppgavesamling til Markedsføringsledelse*. Eget forlag 1995.

Anbefalt litteratur

Blom, S.E., Framnes, R. og Johnsen, A. Stokke: *Løsningshefte til oppgavesamling*. Eget forlag 1995.

Emneoversikt

1. Markedsføringsfunksjonenes plass i virksomheten
2. Markedsføringens omgivelser og arbeidsbetingelser
3. Kjøpsatferd på forbruker- og bedriftsmarkedet
4. Segmentering, markedsanalyse og prognoser
5. Markedsføringens virkemidler
6. Strategi og markedsplanlegging
7. Organisering og kontroll av markedsføringen
8. Markedsføring på ulike markeder

Dataverktøy

Det benyttes ikke dataverktøy i kurset.

Gjennomføring

Kurset foreleses totalt 42 timer. Hele begrepsapparatet rundt markedsføringsplanlegging og -planen har en sentral plass i forelesningene. Foreleser vil supplere fremstillingene med praktiske eksempler. Oppgaveløsning og drøftelser utgjør en viktig del av kurset og er nødvendige øvelser med tanke på eksamen. Det forventes derfor en aktiv egeninnsats av studentene både med hensyn til oppgavearbeid og i selve oppgavegjennomgangen i klassen. Gjennomføres også som fjernundervisning.

Eksamen

Kurset avsluttes med en fem timers skriftlig eksamen.

Hjelpemidler til eksamen

Ingen hjelpemidler tillatt til eksamen.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Markedsføringsledelse II

KURS: MRK 8723 Markedsføringsledelse II

STUDIUM: Høyskolekandidatstudiet, 2. år

Fagansvarlig(e): H. M. Thjømøe

Institutt: Markedsføring og logistikk

Semester: Heltid: Deltid: Fjernundervisning:

Høst (1. sem.) Høst (1. sem.) Høst (1.sem.)

Vekttall: 2

Mål

Kurset bygger på Markedsføringsledelse I og skal gi et helhetsperspektiv på markedsføringsfunksjonen blant annet gjennom fokusering på markedsføringsplanen. Kurset skal videre gi ny kunnskap om analyser knyttet til totalmarkedet, kunder, konkurrenter og lønnsomhet knyttet til virkemidler. Kurset bringer også tall og økonomi inn i markedsføringen. Bruk av enkle modeller og oppgaver skal bedre forståelse av økonomiske konsekvenser ved ulike beslutninger.

Forkunnskaper

Kunnskap i markedsføring tilsvarende kurset Markedsføringsledelse I på bedriftsøkonomstudiet.

Obligatorisk litteratur

Selnes, F. og Thjømøe, H. M.: *Markedsføringsledelse II*. 2. utg. Asker: Singularis Forlag 1993

Johnsen, A. S. og Thjømøe, H. M.: *Oppgavesamling til markedsføringsledelse II*. 3. utg. Asker: Singularis forlag 1995.

Johnsen, A. S. og Thjømøe, H. M.: *Artikkelsamling til Markedsføringsledelse II*. Sandvika: BI Forlag 1996

Emneoversikt

- Forutsetninger for markedsplanlegging
- Markedsføring og modeller
- Beregning og vurdering av totalmarkedet
- Markedsstrategi
- Markedsorientering og kundetilfredshet
- Markedssegmentering og posisjonering
- Lønnsomhetsanalyser av produkter og kunder
- Merkevarekjennskap og -kunnskap
- Kundeanalyse
- Konkurrentanalyse
- Interne analyser
- Prognoser
- Strategiske mål og virkemidler
- Organisering av markedsarbeidet

Dataverktøy

Kurset krever bruk av dataverktøy. Programmet MarkUp følger med læreboken. Programmet er dessuten tilgjengelig på alle BIs PC-rom. Programmet kan kjøres under DOS, Windows eller MacOS. Det kreves at studentene har tilgang til ett av regnearkene Lotus for Windows, Excel 4.0 (eller nyere) eller Lotus Classic.

Gjennomføring

Kurset foreleses i totalt 42 timer. Kurset er basert på flere cases der studentenes medvirkning er sentral, og der det bringes inn elementer av problembasert læring. Det tilstrebes å skape en dialog mellom studenter og foreleser. Forelesningene vil bestå av teorigjennomgang og gjennomgang av oppgaver som studentene forutsettes å ha arbeidet med på forhånd.

Kurset gjennomføres også som fjernundervisning.

Eksamen

Kurset avsluttes med en 72 timers hjemmeeksamen, som løses individuelt eller i grupper på inntil tre studenter. Oppgaven innleveres i to eksemplarer.

Kontinuasjon

Kontinuasjons eksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Markedsøkonomi

KURS:	RLS 9312 Markedsøkonomi
STUDIUM:	Diplomøkonomstudiet i reiseliv, 2. år
Fagansvarlig(e):	I. Myrtveit
Institutt:	Økonomi
Semester:	Heltid:
	Høst
Vekttall:	2

Mål

Kursets formål er å trene studentene i systematiske analyser av konsumenters og bedrifters atferd i ulike markedsmessige situasjoner, ved å vise hvordan samspillet mellom etterspørsels- og tilbuds-siden bestemmer pris og omsatt mengde i ulike markeder. Konkurransesituasjonen og markedsutviklingen for de tjenesteytende næringer vil bli forsøkt viet spesiell oppmerksomhet gjennom forelesningenes bruk av cases og eksempler.

Forkunnskaper

Bedriftsøkonomstudiet eller tilsvarende.

Obligatorisk litteratur

Parkin, M. and King, D.: *Microeconomics*. 2nd ed. Wokingham: Addison-Wesley 1995
Grønn, E.: *Mikroøkonomi: Formler og oppgaver*. 3. utg. Oslo: Cappelen Akademisk forlag 1996

Emneoversikt

1. Introduksjon til mikroøkonomisk analyse
2. Elementær markedsøkonomi: tilbud og etterspørsel
3. Teori om konsumentenes tilpasning
 - Budsjettbetingelsen og konsumentens preferanseordning
 - Virkning av pris- og inntektsendringer
 - Etterspørselsfunksjoner og elastisiteter
4. Teori om bedrifters tilpasning
 - Produksjonsteori
 - Optimal bruk av innsatsfaktorer
 - Kostnadsteori
 - Profittmotivet
5. Teorier om hvordan markedene fungerer
 - Fri (perfekt) konkurranse
 - Monopol
 - Oligopol
 - Spill
6. Markedenes allokering av samfunnets ressurser

Dataverktøy

Dataverktøy benyttes ikke i kurset.

Gjennomføring

Kurset foreleses over 42 timer. Studentene kan ikke regne med at alle deler av pensum dekkes gjennom forelesningene.

Eksamen

Kurset avsluttes med en fem timers skriftlig eksamen.

Hjelpemidler til eksamen

Ingen hjelpemidler er tillatt til eksamen.

Det er allikevel lov å bruke kalkulator. Lommekalkulatoren kan være programmerbar, men må ikke vise mer enn 160 tegn, tekst eller tall på skjerm/display. Den må være batteridrevet og ikke ha skriveenhet. Den må ikke forstyrre andre studenter med pipelyd o.l.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Markedsøkonomi

KURS: EMS 9114 Markedsøkonomi
STUDIUM: Eiendomsmeglerstudiet, 2. år

Fagansvarlig(e): I. Myrtveit
Institutt: Økonomi
Semester: Heltid: Deltid:
Høst (1. sem.) Høst (1. sem.)
Vekttall: 2

Mål

Kursets formål er å trene studentene i systematiske analyser av konsumenter og bedrifters atferd i ulike markedsmessige situasjoner ved å vise hvordan samspillet mellom etterspørsels- og tilbudssiden bestemmer pris og omsatt mengde i ulike markeder. Boligmarkedenes virkemåte er et viktig moment i dette kurset, og hvor det er naturlig vil de teoretiske poengene i undervisningen bli belyst med eksempler fra boligmarkedene.

Forkunnskaper

Bedriftsøkonomistudiet eller tilsvarende.

Obligatorisk litteratur

Parkin, M. and King, D.: *Microeconomics*. 2nd ed. Wokingham: Addison-Wesley 1995.

Grønn, E. (red.): *Artikler om boligmarkedet*. Bærum: BI Forlag 1993.

Grønn, E.: *Mikroøkonomi. Formler og oppgaver*. 3. utg. Oslo: Bedriftsøkonomens Forlag 1996.

Emneoversikt

1. Introduksjon til makroøkonomisk analyse
2. Elementær markedsøkonomi: tilbud og etterspørsel
3. Teori om konsumentenes tilpasning
 - Budsjettbetingelsen og konsumentens preferanseordning
 - Virkning av pris- og inntektsendringer
 - Etterspørselsfunksjoner og elastisiteter
4. Teori om bedrifters tilpasning
 - Produksjonsteori
 - Virkning av endret teknikk
 - Optimal bruk av innsatsfaktorer
 - Kostnadsteori
 - Profittmotivet
5. Teorier om hvordan markedene fungerer
 - Fri (perfekt) konkurranse
 - Monopol
 - Definisjon av oligopol og monopolistisk konkurranse
 - Spill
6. Markedenes allokering av samfunnets ressurser
7. Anvendelser

Dataverktøy

Dataverktøy benyttes ikke i kurset.

Gjennomføring

Kurset foreleses over 42 timer.

Studentene kan ikke regne med at alle deler av pensum dekkes gjennom forelesningene.

Eksamen

Kurset avsluttes med en fem timers skriftlig eksamen.

Hjelpemidler til eksamen

Ingen hjelpemidler er tillatt til eksamen.

Det er allikevel lov å bruke kalkulator. Lommekalkulatoren kan være programmerbar, men må ikke vise mer enn 160 tegn, tekst eller tall på skjerm/display. Den må være batteridrevet og ikke ha skriveenhet. Den må ikke forstyrre andre studenter med pipelyd o.l.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Matematikk for økonomer

KURS: MET 9100 Matematikk for økonomer

STUDIUM: Bedriftsøkonomstudiet

Fagansvarlig (e): T. Foss

Institutt: Økonomi

Semester: Heltid: Deltid: Fjernundervisning:

Høst (1. sem.) Høst (1. sem.) Alle semestre

Vekttall: 2

Mål

Kursets mål er å gi studentene et matematisk grunnlag som vil lette forståelsen av - og arbeidet med - bedriftsøkonomiske fag.

Forkunnskaper

Kurset bygger på kunnskaper i matematikk tilsvarende førsteårskurset fra den videregående skolen. Imidlertid vil vi anbefale studenter som kun har førsteårskurset i matematikk, å ta forkurs i matematikk.

Obligatorisk litteratur

Bjørnstad, H. (et al.): *Matematikk for økonomi og samfunnsfag for høyskolene*. 3. utg. Kristiansand: Høyskoleforlaget 1995.

Anbefalt litteratur

Foss, T., Olsson, U. H.: *Eksamensoppgavesamling i matematikk for bedriftsøkonomstudiet*. Sandvika: BI Forlag 1996.

Emneoversikt

1. Derivasjon med anvendelser.
2. Eksponensial- og logaritmefunksjoner.
3. Rekker og finansmatematikk.
4. Funksjoner av flere variable.
5. Optimeringsproblemer.
6. Enkel integrasjon.

Dataverktøy

Dataverktøy benyttes ikke i dette kurset.

Gjennomføring

Kurset er på 42 timer med ordinære fellesforelesninger der foreleser gjennomgår sentrale deler av pensum. I tillegg til lesning av pensumbøkene er det meget viktig at studentene regner oppgaver tilknyttet pensum. Det anbefales også at de slår seg sammen i arbeidsgrupper (kollokviegrupper) på 3-5 deltakere og hjelper hverandre. Gjennomføres også som fjernundervisning.

Eksamen

Kurset avsluttes med en tre timers skriftlig eksamen.

Hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler er tillatt.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Mikroøkonomi

KURS: SØK 9354 Mikroøkonomi

STUDIUM: Høyskolekandidatstudiet, 2. år

Fagansvarlig(e): I. Myrtveit

Institutt: Økonomi

Semester:	Heltid	Deltid	Fjernundervisning
	Høst (1. sem.)	Vår (2. sem.)	Vår (2. sem.)

Vekttall: 2

Mål

Kursets formål er å trene studentene i systematiske analyser av konsumenter og bedrifters atferd i ulike markedsmessige situasjoner, ved å vise hvordan samspillet mellom etterspørsel- og tilbudssiden bestemmer markedsprisen og omsatt kvantum. Det legges også vekt på å utvikle metoder til å kunne avgjøre om de forskjellige markedsmessige ordningene utnytter ressursene på en god og effektiv måte.

Forkunnskaper

Bedriftsøkonomstudiet ved BI eller tilsvarende.

Obligatorisk litteratur

Parkin, M. and King, D.: *Microeconomics*. 2nd ed. Wokingham: Addison-Wesley 1995

Grønn, E.: *Mikroøkonomi. Formler og oppgaver*. 3. utg. Oslo: Cappelen Akademiske forlag 1996.

Emneoversikt

1. Introduksjon til mikroøkonomisk analyse
2. Elementær markedsøkonomi: tilbud og etterspørsel
3. Teori om konsumentenes tilpasning
 - Budsjettbetingelsen og konsumentens preferanseordning
 - Virkning av pris- og inntektsendringer
 - Etterspørselsfunksjoner og elastisiteter

4. Teori om bedrifters tilpasning
 - Produksjonsteori
 - Optimal bruk av innsatsfaktorer
 - Kostnadsteori
 - Profittmotivet
5. Teorier om hvordan markedene fungerer
 - Fri (perfekt) konkurranse
 - Monopol
 - Oligopol
 - Spill
6. Markedenes allokering av samfunnets ressurser

Dataverktøy

Dataverktøy benyttes ikke i kurset.

Gjennomføring

Kurset foreleses over 42 timer.

Studentene kan ikke regne med at alle deler av det skriftlige pensum dekkes gjennom forelesningene.

Eksamen

Kurset avsluttes med en fem timers skriftlig eksamen.

Hjelpemidler til eksamen

Ingen hjelpemidler er tillatt til eksamen.

Det er allikevel lov å bruke kalkulator. Lommekalkulatoren kan være programmerbar, men må ikke vise mer enn 160 tegn, tekst eller tall på skjerm/display. Den må være batteridrevet og ikke ha skriveenhet. Den må ikke forstyrre andre studenter med pipelyd o.l.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Muntlig eksamen eiendomsmeglerstudiet

KURS: EMS 9118 Muntlig eksamen eiendomsmeglerstudiet

STUDIUM: Eiendomsmeglerstudiet, 2. år

Fagansvarlig(e): Eksamenskommisjonen for studiet

Studiets 2. avdeling avsluttes med en muntlig eksamen. For å kunne gå opp til muntlig eksamen forutsettes det at alle skriftlige eksamener er bestått. Eksamen finner sted ved semesterslutt. Muntlig eksamen kan omfatte spørsmål fra alle tre fagområder innen 2. avdeling. Dersom en student har fått innvilget fritak i et kurs på 2. avdeling, kan kandidaten likefullt bli prøvet i det til muntlig eksamen.

Muntlig eksamen evalueres med bestått/ikke bestått.

Norge og Europa

SPECIALISERING:	Norge og Europa
STUDIUM:	Diplomøkonomstudiet, 3. år
Fagansvarlig(e):	Ø. Sæther
Institutt:	Organisasjon og ledelse
Semester:	Høst/Vår
Vekttall:	8

Mål

Retningen har som mål å gi studentene kunnskap om og innsikt i den fremtidige utvikling i EU og EØS og Norges forhold til unionen etter vårt nei. Nå er det enda viktigere for norske bedrifter, interesseorganisasjoner og offentlige institusjoner å forholde seg til det som skjer i unionen. Retningen tar for seg utviklingen i EU med vekt på regjeringsskonferansen i 1996 og utvidelsen av EU østover, samt EUs fremtidige forhold til USA og Det fjerne Østen. En gjennomgang av sentrale EU-dokumenter og forskningsrapporter gir grunnlag for oppdatert kunnskap om Den europeiske union.

Målet er å formidle en dypere innsikt i og forståelse av medlemslandenes samfunnsforhold, politikk, økonomi, kultur og forretningsatferd. Dette er grunnleggende forutsetninger for fruktbart samarbeid med bedrifter, institusjoner og organisasjoner i EU-området og representerer nødvendig kunnskap for etablering av virksomhet i dette området.

Obligatorisk litteratur

Se under emneoversikten.

Bl tar forbehold om endringer i den obligatoriske litteraturen. Det er vanskelig å utarbeide en endelig litteraturliste før kurset starter, dette på grunn av de raske endringene som skjer i Europa.

Utdelt materiale vil også kunne inngå som del av den obligatoriske litteratur.

Emneoversikt

Emnene i spesialiseringen organiseres i fire deler:

1. EUs utvikling og Norges forhold til EU; 1996 konferansen, utvidelsen østover og Norges tilpasning etter vårt nei til medlemskap.
2. EU lobbying; Hvordan kan norske myndigheter og norsk næringsliv påvirke utviklingen når vi ikke er medlemmer?
3. Innføring i politikk og samfunnsforhold i de mest sentrale EU-landene.
4. EU og EØS politikk på viktige områder for næringsliv og offentlig forvaltning: Selskapsrett, konkurranserett, offentlig innkjøp, offentlig sektor og EUs sosiale dimensjon.

1. EUs UTVIKLING OG NORGES FORHOLD TIL EU

- Den europeiske utfordringen
Kort orientering om • Det nye Europa, • Den europeiske union, • 1996 regjeringsskonferansen, • Utvidelsen av EU • EU – Norge • Konsekvenser for norsk næringsliv.
- EØS-avtalen
• Bakgrunn • Luxembourgprosessen • Oslo-Brussel prosessen • Innholdet i avtalen, • Institusjoner • Konsekvenser • EØS-avtalen med Norge, Island og Lichtenstein i EFTA pilaren.

- Regjeringskonferansen i 1996
 - Reformen av EUs institusjoner • Spillet om EUs utforming: Nasjonale interesser og maktkamp,
 - Politikk, pass og asylsamarbeid.
- Regjeringskonferansen i 1996
 - Utenriks-, sikkerhets- og forsvarspolitik.
- Den fremtidige arkitektur i Europa
 - Regionale ordninger, nasjonalstat og regioner • Utvidelse av EU • En alleuropeisk sikkerhetsordning • Utviklingen av EU

Obligatorisk litteratur

- Andersen, S.S. og Eliassen, K.A.: *Making policies in Europe: Europeification of EC policy-making*. London: Sage 1993.
- Andersen, S.S. og Eliassen, K.A.: *Det nye Europa - Den europeiske unions institusjoner og politikk*. 2. utg. Oslo: Tano 1993.
- Andersen, S.S. og Eliassen, K.A.: *EU – how democratic*. London: Sage 1996
- Nugent, N.: *The Government and Politics of the European Community*, 2nd. ed. Houndmills: Maxmillian 1991
- Utdelt materiale.

2. EU-LOBBYING

- EUs institusjoner og beslutningsprosesser
 - EU som internasjonal organisasjon • EUs institusjonelle oppbygging • EUs beslutningsprosess
- Lobbying
 - Ulike påvirkningsstrategier • Korporatisme og lobbying • Teknisk og politisk lobbying,
 - Statlig lobbying • Lobbying på tvers av sektorer
- Europeiske bedriftsstrategier i et globalt perspektiv
 - EUs indre marked i et globalt perspektiv • Endringer i forhold mellom vertsland og flernasjonale selskaper • M. Porters konkurransestrategi • Globale og multidomisile bransjer • Allianser og samarbeidsformer med andre aktører

Obligatorisk litteratur

- Andersen, S.S. og Eliassen, K.A.: *Making policies in Europe: Europeification of EC policy-making*. London: Sage 1993.
- Andersen, S.S. og Eliassen, K.A.: *Det nye Europa - Den europeiske unions institusjoner og politikk*. 2. utg. Oslo: Tano 1993.
- Andersen, S.S. og Eliassen, K.A.: *EU – how democratic*. London: Sage 1996
- Nugent, N.: *The Government and Politics of the European Community*, 2nd. ed. Houndmills: Maxmillian 1991.
- Andersen, S.S. og Eliassen, K.A.: *EU Lobbying: Innflytelse og demokrati*. Arbeidsnotat 1995/4.
- Andersen, S.S. og Eliassen, K.A.: *EU Lobbying - The New Research Agenda*, Working Paper 1994/40.
- Utdelt materiale.

3. INNFORING I POLITIKK OG SAMFUNNSFORHOLD I DE MEST SENTRALE EU-LANDENE

- Europeisk samfunnsstruktur, konfliktlinjer og politikk
- Et samlet Tyskland
- Storbritannia og Frankrike
- Russland

Obligatorisk litteratur

Berntzen, E. og Heidar, K.: *Vesteuropeisk politikk: Partier, regjeringsmakt, styreform*. Oslo: Universitetsforlaget 1993

Utdelt materiale

4. EU OG EØS POLITIKK PÅ VIKTIGE OMRÅDER

- Selskapsrett, regnskap og skatt
 - Historikk – forskjellige regnskapskulturer innen EU • Harmoniseringsprosessen for regnskapsregler i EU • Gjennomgang av 4. og 7. direktiv – en sammenligning med norske regnskapsprinsipper • Selskapsbeskatning • Indirekte skatter
- Konkurranseretten
 - Statsstøtte • Subsidiar • Distriktpolitikk
- Personer, tjenester og sosiale forhold
 - Fri bevegelse av personer • Arbeidsrett • Arbeidsmiljø • Studenter og utdanning
- EU og offentlig sektor i norsk næringsliv
 - Hva betyr EØS og EU for offentlig sektor? • Konsekvenser for kommunene
 - Offentlig innkjøp • Oppsummering

Obligatorisk litteratur

Utdelt materiale.

Gjennomføring

Spesialiseringen gjennomføres over 144 kurstimer.

Undervisningsformen er forelesninger, gruppearbeid, oppgaveløsninger, casepresentasjoner og veiledning i forbindelse med prosjektoppgaven.

Eksamen

Spesialiseringen avsluttes med innlevering av en prosjektoppgave og en fem timers individuell skriftlig eksamen.

Oppgaveteksten til prosjektoppgaven deles ut tidlig i januar og innlevering skjer innen midten av juni. Formelle krav til prosjektoppgaven følger med oppgaveteksten. Grupper på inntil tre studenter kan gjennomføre et felles prosjektarbeid.

Til den skriftlige eksamen vil studentene prøves i alle emneområdet som inngår i spesialiseringen.

Eksamensoversikt

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall	Eksamen
DST 2922	Prosjektoppgave i Norge og Europa	4	V97 (P)
DST 2923	Norge og Europa	4	V97 (E 5 t.)

P = Prosjektoppgave E = Skriftlig eksamen

Hjelpemidler til eksamen

Ingen hjelpemidler er tillatt til den skriftlige eksamen.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Norge som reiselivsland, kulturen og folket

KURS: RLS 9316 Norge som reiselivsland, kulturen og folket

STUDIUM: Diplomøkonomstudiet i reiseliv, 2. år

Fagansvarlig(e): S. Lyngnes

Institutt: NMH

Semester: Heltid:

Vår

Vekttall: 2

Mål

Kurset omfatter komponenter av norgeskunnskap og norsk kultur med relevans for norsk reiseliv.

Etter avsluttet kurs skal studentene ha fått en innsikt i norsk kultur som gir dem motivasjon og basis for videre læring. Det vil bli lagt vekt på å utvikle studentenes evne til å formidle sin innsikt i og opplevelse av norsk kultur videre til brukere av turistnæringens tjenester.

Med norsk kultur menes her både historie, politikk, geografi og kultur i mer tradisjonell forstand: litteratur, musikk, byggeskikk og bildende kunst i nåtid og fortid.

Forkunnskaper

Bedriftsøkonomstudiet eller tilsvarende.

Obligatorisk litteratur

Hodne, B.: *Norsk nasjonalkultur: En kulturpolitisk oversikt*. Oslo: Universitetsforlaget 1994

Lyngnes, S. (red.): *Artikkelsamling: RLS 9316 – Norge som reiselivsland, kulturen og folket*. Oslo: NMH 1997

Oppslagsverk:

Storrusten, E.: *NAF veibok 1989*. Oslo: Norges Automobil-forbund 1989. (til utlån på BI)

Norsk Kulturråds Kulturmanual. (til utlån på BI)

Emneoversikt

Kurset er delt opp i følgende emner:

1. Norge og nasjonalkultur
2. Geografi
 - Land og folk
 - Kommunikasjoner
3. Norsk historie
 - Hovedlinjer i norsk historie
4. Litteratur
 - Det internasjonale perspektiv
 - Det historiske perspektiv
5. Musikk
 - Våre musikalske røtter
 - Høydepunkter i kunstmusikken

6. Arkitektur og byggeskikk
 - Byggematerialer og byggemåter
 - Form følger funksjon
 - Epoker i norsk arkitektur
7. Billedkunst
 - Norsk billedkunst fra ca. 1750:
Voyages pittoresques, nasjonalromantikken og frem til vår tid
8. Museer og besøkssenter
9. Norge som reiselivsland

Dataverktøy

Dataverktøy benyttes ikke i dette kurset.

Gjennomføring

Undervisningen gjennomføres over 42 timer. Enkelte delemner vil bli forelest av gjesteforelesere.

Undervisningen blir en kombinasjon av forelesninger, gruppearbeid og demonstrasjon av lyd- og bildemateriale.

Det forutsettes at studentene er grundig forberedt til kurstimene, da det legges stor vekt på aktiv deltakelse.

Eksamen

Kurset avsluttes med en tre timers skriftlig eksamen.

Hjelpemidler til eksamen

Ingen hjelpemidler er tillatt til eksamen

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Organisasjon og endring

KURS: **ORG 9353 Organisasjon og endring**

STUDIUM: **Høyskolekandidatstudiet, 2. år**

Fagansvarlig(e): G. Thompson

Institutt: Organisasjon og ledelse

Semester: Heltid: Deltid: Fjernundervisning:

 Høst (1. sem.) Vår (2. sem.) Vår (2. sem.)

Vekttall: 2

Mål

Siktemålet med dette kurset er å gi et grunnlag for å forstå og påvirke endringsprosesser i organisasjoner. Kurset gir en innføring i begreper som er viktige for å forstå endring i organisasjoner. Med utgangspunkt i sin kunnskap om disse begrepene skal studenten også utvikle et kritisk og selvstendig forhold til teori og praksis når det gjelder endring og påvirkning av endring i organisasjoner.

Forkunnskaper

Kurset er en videreføring av viktige deler fra pensum i ORG 9301 - Organisasjon og ledelse, med en ytterligere vektlegging av teoriens anvendelse i praktiske endringssituasjoner.

Obligatorisk litteratur

French, W.L. og Bell, C.H.: *Organization Development*. 5th ed. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall 1995. Kap. 2, 4 - 14, 16

Argyris, C.: *Bryt forsvarsrutinene*. Oslo: Universitetsforlaget 1994

Anbefalt litteratur

Karlsen, I., (et al.): *Bedrifter i utvikling: Norsk organisasjonsutvikling i praksis*. Oslo: NKS-forlaget 1991.

Bakke, N.L. og Borgen, S.O.: *VINN-VINN!* 2. utg. Oslo: FAFO 1990.

Bang, H.: *Organisasjonskultur*. 3. utg. Oslo: Tano 1995.

Emneoversikt

1. Innledning.
Organisasjonsutvikling (OU) og organisasjonslæring. To innfallsvinkler til organisasjon og endring.
2. Teoretisk og verdimessig grunnlag for OU.
3. Metoder for diagnose av interne strukturer og prosesser.
4. Inngrepsteknikker. Verktøy for endring av organisasjoner.
5. Krav til ekstern konsulent.
6. Hvorfor er det så vanskelig å forandre organisasjoner?
7. Hvordan får man igang organisasjonslæring ?
8. Oppsummering og eksamensforberedelse.

Dataverktøy

Det benyttes ikke dataverktøy i kurset.

Gjennomføring

Kurset gjennomføres med totalt 42 timer. Foruten forelesninger vil gruppearbeid bli brukt for å skape dialog og utdype enkelte emner. Gjesteforelesere vil bidra med eksempler fra praksis der dette lar seg arrangere.

Foreleserne vil ikke dekke alt pensumstoff. Hensikten med selve undervisningen er å trekke opp hovedlinjer og utdype og drøfte enkelte temaer. Studentene er selv ansvarlige for å lese og sette seg inn i hele pensum. Det anbefales å danne kollokviegrupper som arbeider med øvingsoppgaver. Gjennomføres også som fjernundervisning.

Eksamen

Kurset avsluttes med innlevering av en fagoppgave. Fagoppgaven kan utarbeides individuelt eller i grupper på inntil tre studenter. Fagoppgaven gjennomføres over 14 dager.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Personalledelse

SPECIALISERING:	Personalledelse
STUDIUM:	Diplomøkonomstudiet, 3. år
Fagansvarlig(e):	G. Kaufmann
Institutt:	Organisasjon og ledelse
Semester:	Høst/Vår
Vekttall:	8

Mål

Spesialiseringen i personalledelse har som mål å gi studentene innsikt i og oversikt over hva som kjennetegner de idemessige og praktiske sider ved personalledelse. Kurset har til hensikt å øke studentenes interesse og kunnskap for arbeid innen personalfeltet, uavhengig av bransje, offentlig eller privat sektor. Kurset tar sikte på å gi forståelse for betydningen av det mellommenneskelige grunnlag for verdiskapingen i moderne virksomheter.

Obligatorisk litteratur

Se under emneoversikten.

Emneoversikt

Emnene i spesialiseringen og forelesningene organiseres i tre deler. Den første delen omhandler strategisk personalledelse. Andre del omhandler personalledelse - metoder og virkemidler og i del tre omhandles arbeidspsykologi, kompetanse og organisasjonskultur.

1. STRATEGISK PERSONALLEDELSE

1. Strategisk personalledelse - oversikt over temaet
2. Utvikling av personalfunksjonen
3. Strategi og personalpolitikk
4. Lederens personalansvar

Obligatorisk litteratur

Milkovich, G.T. og Boudreau, J.W.: *Human Resource Management*. 7 th. ed. Burr Ridge, Ill.: Irwin 1994 (Kap.: 1, 2, 3, 4).

Nordhaug, O.: *Målrettet personalledelse*. Oslo: Tano 1993 (Kap.1, 2, 9, 10, 11)

Beaumont, P.B.: *Human Resource Management*. London: SAGE 1993

Nordhaug, O. m.fl.: *Strategisk personalledelse*. 3. utg. Oslo: Tano 1993 (Kap. 1, 2, 3, 16, 17, 18)

2. PERSONALLEDELSE - METODER OG VIRKEMIDLER

1. Personalplanlegging og kompetanseanalyse
2. Stillingsanalyse
3. Rekruttering og utvelgelse
4. Belønning og belønningssystemer
5. Arbeidslivets spilleregler
6. Forhandlinger

Obligatorisk litteratur

- Milkovich, G.T. og Boudreau, J.W.: *Human Resource Management*. 7th. ed. Burr Ridge, Ill.: Irwin 1994 (Kap.: 5, 7, 8, 9,10, 12, 13, 14).
- Beck, T.H.: *Arbeidslivets spilleregler*. 4.utg. Oslo: Tano 1995
- Nordhaug, O.: *Måltrettet personalledelse*. Oslo: Tano 1993 (Kap. 3, 4, 5, 8)
- Nordhaug, O. m. fl.: *Strategisk personalledelse*. 3. utg. Oslo: Tano 1993 (Kap. 12, 13, 14, 15)

3. ARBEIDSPSYKOLOGI, KOMPETANSE OG ORGANISASJONSKULTUR

1. Arbeidspsykologi – teorier og metoder
2. Gruppepsykologi
3. Læring
4. Kompetanse og kompetanseutvikling
5. Organisasjonskultur
6. Konsekvenser for personalledelse

Obligatorisk litteratur

- Bang, H.: *Organisasjonskultur*. 3.utg. Oslo: Tano 1995
- Kaufmann, G. og Kaufmann A.: *Psykologi i organisasjon og ledelse*. Bergen: Fagbokforlaget 1996
- Nordhaug, O.: *Måltrettet personalledelse*. Oslo: Tano 1993 (Kap. 6 og 7)
- Nordhaug, O. m. fl.: *Strategisk personalledelse*. 3. utg. Oslo: Tano: 1993 (Kap. 8, 9, 10, 11)

Gjennomføring

Spesialiseringen gjennomføres over 144 kurstimer. Gjennomføringen skjer ved en blanding av forelesninger, gruppearbeid, gruppepresentasjoner og veiledning i forbindelse med prosjektoppgaven.

Eksamen

Spesialiseringen avsluttes med innlevering av en prosjektoppgave og en fem timers individuell skriftlig eksamen.

Ved kursets begynnelse starter studentene en valgprosess. Hver enkelt skal selv velge oppgavetema innenfor pensum. Utgangspunktet kan være et problem i tilknytning til egen organisasjon eller en interesse for fordypelse i et faglig, teoretisk tema. Studentene skal presentere en problemstilling og disposisjon som en del av undervisningen.

Grupper på inntil tre studenter kan gjennomføre et felles prosjektarbeid.

Til den skriftlige eksamen vil studentene bli prøvet i alle emneområder som inngår i spesialiseringen.

Eksamensoversikt

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall	Eksamen
DST 1420	Prosjektoppgave i personalledelse	4	V97 (P)
DST 1421	Personalledelse	4	V97 (E 5t.)

P = Prosjektoppgave E = Skriftlig eksamen

Hjelpemidler til eksamen

Arbeidsmiljøloven er tillatt hjelpemiddel til skriftlig eksamen.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Privatøkonomi med jus

KURS:	BØK 9601 Privatøkonomi med jus BØK 9602 Prosjektoppgave i privatøkonomi med jus
STUDIUM:	Bankkandidatstudiet, 2. år
Fagansvarlig(e):	E. Aashaug Stranden
Institutt:	Økonomi
Semester:	Høst (1. sem.) + Vår (2. sem.)
Vekttall:	10

Mål

Kurset skal gi innsikt i sentrale emner knyttet til privatøkonomisk styring, samt de juridiske sider av dette feltet. I kurset behandles sentrale faktorer i kredittvurdering, lånebehandling og oppfølging av kundeengasjementer, samt finansielle plasseringer, investeringer og forbrukeratferd. Det skal danne grunnlag for kompetanse som sikrer solid rådgivning overfor personkunder.

Målet med kurset er at den enkelte student skal

- få innsikt i sentrale privatøkonomiske og juridiske emner
- få faglig innsikt som grunnlag for å kunne gi privatøkonomiske råd
- skaffe seg oversikt over banktjenester og -produkter
- kunne skaffe seg et bevisst forhold til en banks strategi på det privatøkonomiske området
- få innsikt i forbrukeratferd
- kunne foreta kredittvurdering, investerings- og finansieringsrådgivning
- kunne skissere totalløsninger som er til fordel både for kunden og banken
- få innsikt i aktuelle juridiske emner
- oppøve evnen til å kommunisere rettslige problemer med juridiske eksperter
- kunne delta i arbeidet med problemengasjementer og forebygge at kunder kommer i lignende situasjoner

Forkunnskaper

Det kreves forkunnskaper tilsvarende kurset BØK 8950 Investering og finansiering på første studieår.

Obligatorisk litteratur

Andreassen, T. W. og Bredal, D.: *Kundepleie i praksis*. Oslo: Ad Notam Forlag 1996

Bankakademiet: *Privatøkonomi 1994 del I*. 2. oppl. Oslo 1994

Bankakademiet: *Privatøkonomi 1994 del II*. 2. oppl. Oslo 1994

Bankakademiet: *Bankjus del I*. Oslo 1993 (kapittel 6 utgår)

Bankakademiet: *Bankjus del II*. Oslo 1993 (kapittel 13 og 14 utgår)

Sætrang, G. og Blindheim, T.: *På talefot med forbrukeren*. 3. oppl. Oslo: NKS-forlaget 1994

Artikkelsamling i privatøkonomi med jus

Obligatorisk oppslagsverk:

Statistisk sentralbyrå: Statistisk årbok 1996

Emneoversikt

Følgende emner blir behandlet:

- regler for personbeskatning, utfylling av selvangivelse
- familiebudsjett
- kjøp og finansiering av bolig og forbruksgoder
- ytelser ved inntektsbortfall; trygde- og stønadsordninger
- lønnsomhet for investeringsprosjekter
- finansielle investeringer; bankinnskudd, aksjer, obligasjoner, fonds-, livs- og pensjonsforsikring
- avkastning og risiko for finansielle investeringer
- lånebetingelser, lånekostnader, lånetyper, effektiv rente for ulike typer lån
- kredittvurdering og lånebehandling, fastsettelse av risiko og rentevilkår for lån
- oppfølging av kundeengasjementer
- relasjonsmarkedsføring
- faktorer som påvirker forbrukerens atferd
- strategiske avveininger ved valg av marked

I tilknytning til emnene over behandles følgende juridiske områder:

- personrett, herunder umyndiges evne til å binde seg ved økonomiske avtaler
- økonomiske og rettslige virkninger av inngåelse og oppløsning av ekteskap og ugift samliv
- arverett, forskudd på arv, arveavgift og skatt, herunder om aktuelle tilpasninger
- avtalerett
- boligrett, herunder om ulike eierformer og ulike typer bolig som panteobjekt,
- kausjonsrett, herunder om bankenes opplysningsplikt og forfallstidspunkt for selvskyldnerkausjon og simpel kausjon
- panterett, herunder om avtalepant i fast eiendom, borettslagsleiligheter, salgspant, rettsvern og prioritet
- tingsrett, herunder om tinglysingens betydning
- gjeldsordningslovens formål og anvendelsesområde, vilkår og virkninger
- inndrivelse av pengekrav etter inkassoloven og tvangsfullbyrdelsesloven, morarenter og foreldelse

Gjennomføring

Kurset gjennomføres over to semestre med 147 forelesningstimer. I tillegg gis 63 timer veiledning, på individuell basis og gruppebasis, i tilknytning til prosjektoppgaven.

Eksamen

Kurset Privatøkonomi med jus avsluttes med to skriftlige eksamener, hver på fem timer. En eksamen gjennomføres etter avslutningen av høstsemesteret og en eksamen etter avslutningen av vårsemesteret. Hver deleksamen teller likt og må være bestått for å få karakter i BØK 9601 Privatøkonomi med jus - 7 vekttall.

Det utarbeides en egen oversikt over de deler av pensum som blir prøvd til eksamen i høstsemesteret.

I tillegg skal studentene i løpet av studieåret utarbeide en prosjektoppgave, som innleveres i slutten av vårsemesteret - BØK 9602 Prosjektoppgave i Privatøkonomi med jus - 3 vekttall. Prosjektoppgaven skal knyttes til de faglige spørsmål som reises i kurset. Studentene skal selv definere og avgrense problemstillingen. Prosjektoppgaven skal gi studenten anledning til å anvende de kunnskaper som er ervervet i kurset på en praktisk problemstilling hentet fra banknæringen eller til en fordypning innen et bestemt privatøkonomisk tema.

Eksamensoversikt

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall	Eksamen
BØK 9601	Privatøkonomi med jus	7	
	01 Privatøkonomi med jus	50%	H96 (E 5t.)
	02 Privatøkonomi med jus	50%	V97 (E 5t.)
BØK 9602	Prosjektoppgave i privatøkonomi med jus	3	V97 (P)

P = Prosjektoppgave E = Skriftlig eksamen

Hjelpemidler til eksamen

Tillatte hjelpemidler til eksamen: Rentetabell, lommekalkulator, lovsamling og forskrifter til lovene.

Kontinuasjon

Kontinuasjon ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Prosjektadministrasjon

SPECIALISERING:	Prosjektadministrasjon
STUDIUM:	Diplomøkonomstudiet, 3. år
Fagansvarlig(e):	E. S. Andersen
Institutt:	Organisasjon og ledelse
Semester:	Høst/Vår
Vekttall:	8

Mål

Målet med spesialiseringen er å gi fremtidige prosjektledere og prosjektdeltakere en konkret innføring i hva det vil si å planlegge, organisere og følge opp prosjekter slik at de lykkes i å nå sine mål. Innføring i vanlig metodeverktøy for å planlegge, organisere og vurdere ulike typer prosjektarbeid vil utgjøre sentrale deler av undervisningen.

Emneoversikt

Emnene i spesialiseringen og forelesningene er organisert i åtte deler. De to første delene omhandler prosjektkonseptet og den overordnede strukturering og målsetting av prosjektarbeid. De to neste omfatter den detaljerte prosjektplanleggingen. De to etterfølgende tar for seg prosjektgjennomføringen og -kontrollen. De to siste omhandler prosjektorganisering og samarbeid, med særlig vekt lagt på rapportering og oppfølging av prosjektarbeid.

Et særtrekk ved opplæringen er at studentene skal følge og evaluere et igangværende prosjekt gjennom hele undervisningsperioden. Denne prosjektoppgaven skal være selvalgt og i prinsippet bringes inn i programmet av studenten selv. Inntil tre studenter kan gå sammen om en slik oppgave.

1. PROSJEKTKONSEPTET

- De viktigste kjennetegnene ved et prosjekt
- Prosjektarbeidsformens utbredelse og begrunnelse
- Prosjektets livssyklus (prosjektarbeidet inndelt i faser)

2. PROSJEKTSTRATEGI

- Prosjekter som del av strategier
- Formål og mål i prosjektarbeidet
- Overordnet prosjektplanlegging
- Eksempler på prosjekter

3. PROSJEKTPLANLEGGINGSTEKNIKK

- Enkel nettverksteknikk
- Diagrammer og kalkyler i nettverksplanleggingen
- EDB-programmer for nettverksplanlegging

4. DEN DETALJERTE PROSJEKTPLANLEGGINGEN

- Forholdet mellom rammeplanlegging, overordnet planlegging og detaljplanlegging
- Lønnsomhetskalkyler i vanlig prosjektarbeid
- Forarbeidet i et prosjekt
- Oppbygging av WBS-strukturer

5. PROSJEKTGJENNOMFØRING OG -KONTROLL

- Rapportering og kommunikasjon i prosjektarbeid
- Konsekvensanalyser og utvidete nyttekostnadsanalyser

6. RISIKOVURDERINGER

- Usikkerhet i prosjekter
- Risikoanalyser
- Illustrasjon av ulike typer oppfølgingsverktøy

7. PROSJEKTORGANISERING

- Prosjektets forhold til linjen
- Forskjellige typer av prosjektorganisasjonsformer

8. PROSJEKTLEDELSE

- Arbeids- og ledelsespsykologi i prosjektarbeid
- Kommunikasjon og motivasjon i prosjektarbeidet
- Kvalitetssikring av prosjekter

Obligatorisk litteratur

Andersen, E.S., Grude, K. V. og Haug, T.: *Målrettet prosjektstyring*. 3. utg. Bekkestua: NKI-forlaget 1993

Graham, R.J.: *Project Management as if People Mattered*. Bala Cynwyd, Pa.: Primavera Press, 1989

Jessen, S.A.: *Prosjektadministrative metoder*. 3. utg. Oslo: Universitetsforlaget 1996

Jessen, S.A.: *Konsekvensanalyser i praktisk prosjektarbeid*. Oslo: Tano 1995

Det kan komme noe tillegg til litteraturen.

Gjennomføring

Spesialiseringen har en ramme på 144 kurstimer og gjennomføres med forelesninger, gruppearbeid og veiledning i forbindelse med prosjektoppgaven.

Eksamen

Spesialiseringen avsluttes med innlevering av en prosjektoppgave og en fem timers individuell skriftlig eksamen.

Oppgaveteksten leveres ut i modul 1 og innlevering skjer i siste del av vårsemesteret. Studentene skal følge et virkelig prosjekt som de skal observere og vurdere, enten de selv er med i prosjektet eller de bare er tilskuere. Vurderingen skal skje med utgangspunkt i den læringen (de teorier og metoder) som studentene får gjennom undervisningsopplegget. Grupper på inntil tre studenter kan levere en felles oppgave.

Den skriftlige eksamen vil omfatte alle forhold som er forelest og drøftet i undervisningen og opplæringen, slik at studentene må forvente å bli prøvet i alle emneområdene som inngår i spesialiseringen.

Eksamensoversikt

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall	Eksamen
DST 2522	Prosjektoppgave i prosjektadministrasjon	4	V97 (P)
DST 2523	Prosjektadministrasjon	4	V97 (E 5t)

P = Prosjektoppgave E = Skriftlig eksamen

Hjelpemidler til eksamen

Kalkulator er tillatt hjelpemiddel til skriftlig eksamen.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Prosjektoppgave i reiseliv

KURS: RLS 9429 Prosjektoppgave i reiseliv

STUDIUM: Diplomøkonomstudiet i reiseliv, 3. år

Fagansvarlig(e): G. Kamfjord

Institutt: NMH

Semester: Heltid:

Vår

Vekttall: 4

Mål

Hensikten med prosjektoppgaven er å anvende pensum i studiet på en konkret problemstilling fra reiselivsnæringen. Oppgaven skal ha forankring i en bedrift eller organisasjon i reiselivet, og sikte mot å frembringe forslag til løsninger på nærmere definerte problem. Som grunnlag for prosjektarbeidet vil det innledningsvis i kurset bli gitt en forelesningsrekke i metode.

Emneoversikt

Prosjektoppgaven kan skrives innenfor et hvilket som helst fag- og bransjeområde relatert til studiet. Kravet er forankring til en bedrift eller organisasjon, og at det kan formuleres en konkret problemstilling som skal løses. I oppgavetittel/hovedproblemstilling bør således begrepene strategi eller plan være sentrale.

Dette indikerer behandling av et problemområde fra problemforståelse, via analyse til strategivalg og implementering. Problemområdet som skal behandles må ikke nødvendigvis relateres til en hel bedriftsstrategi, men kan ta utgangspunkt i ett eller flere funksjonelle strategiområder, f.eks. produktstrategi, markedsstrategi, utviklingsstrategi, distribusjonsstrategi etc. Anvendelse av stoff fra flere relevante fagområder vil i alle tilfeller være påkrevet. Oppgaven skal inneholde innsamling av et sett primærdata i forbindelse med situasjonsanalysen.

Obligatorisk litteratur

Selnes, F.: *Markedsundersøkelser*. Oslo: Tano 1993

Gjennomføring

Foruten forelesninger i metode vil kurset bli gjennomført med veiledning til prosjektoppgaven som undervisningsform. Nærmere retningslinjer for veiledningen vil bli gitt. Prosjektoppgaven løses individuelt eller i grupper på inntil tre studenter. Det anbefales at flere går sammen om å løse et felles prosjektarbeid.

Problemstilling for prosjektoppgaven er selvalgt, men skal godkjennes av faglærer ved begynnelsen av semesteret.

Eksamen

Prosjektoppgaven vil bli bedømt med vekt på følgende kriterier i uprioritert rekkefølge:

- Problemdefinisjon og problemforståelse
- Faglig integrasjon med særlig vekt på økonomi
- Struktur og disposisjon
- Teorivalg, metode og metodeanvendelse
- Originalitet, kreativitet og selvstendighet

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Regnskap og skatt

SPECIALISERING:	Regnskap og skatt
STUDIUM:	Diplomøkonomstudiet, 3. år
Fagansvarlig(e):	A. Bøhmer Gravdahl (Permisjon 96-97)
Fungerende:	D. Osmundsen BI Stavanger 96-97
Institutt:	Økonomi
Semester:	Høst/Vår
Vekttall:	8

Mål

Spesialiseringen har som målsetting å gi studentene den kompetanse innen finansregnskap og skatt som er nødvendig for en lederstilling i en økonomiavdeling.

Forkunnskaper

Det forutsettes at studentene har forkunnskaper i eksternregnskap og skatt tilsvarende kursene i første år på diplomøkonomstudiet. Det vil si følgende lærebøker: Tellefsen, J.T.: Årsregnskapet. 5. utg. Oslo: Universitetsforlaget 1993 del 1 og 2 og Skaar, A.Aa.: Bedriftsskatterett. 5. utg. Oslo: Ad Notam Gyldendal 1996.

Emneoversikt

Emnene i spesialiseringen og forelesningene organiseres i fire deler. Den første delen tar for seg regnskapsprinsipper, den andre delen tar for seg selskapsbeskatning, den tredje delen tar for seg regnskapsorganisasjon og den fjerde delen tar for seg konsernregnskap.

1. REGNSKAPSPRINSIPPER

1. Utvikling av god regnskapsskikk
2. Ekstraordinære poster
3. Valuta
4. Varelager og prosjekter
5. Varige driftsmidler, herunder leasing
6. Immaterielle eiendeler
7. Andeler i andre selskaper
8. Utsatt skatt
9. Andre emner

Obligatorisk litteratur

Huneide, J.-E. et al.: *Årsoppgjøret i teori og praksis 1995*. Rasta: Økad Forlag AS 1995.

Det vil bli opplyst på første forelesning hvilke deler som er pensum.

Gravdahl, A.B. et al.: *Årsoppgjøret i teori og praksis. Oppgavesamling med løsningsforslag*. Rasta: Økad Forlag 1995.

Mulig litteratur om forslag til ny regnskapslov, hvilken litteratur vil bli opplyst ved kursstart.

Obligatorisk oppslagsverk

Nye aksjelover, se delemne 2.

2. SELSKAPSBESKATNING

1. Valg av selskapsform
2. Beskatning av aksjeselskap og aksjonærer
3. Salg av aksjer - herunder aksjer kjøpt av ansatte til underkurs
4. Beskatning av ansvarlig selskap og deltakere
5. Beskatning av kommandittselskap
6. Omdannelse av en selskapsform til en annen
7. Sammenslåing og deling av selskaper

Obligatorisk litteratur

Gjems-Onstad, O.: *Valg av selskapsform*. 2. utg. Oslo: Ad Notam 1992.

Zimmer, F. (red.): *Bedrift, selskap og skatt*. Oslo: TANO 1995.

Spesifisert pensumliste vil bli utdelt ved kursstart. Mulig litteratur om forslag til nye aksjelover, hvilken litteratur vil bli opplyst ved kursstart.

Obligatorisk oppslagsverk

Gjems-Onstad, O.(red.): *Skattelovsamlingen 1995-96*. Oslo: Ad Notam Gyldendal Forlag 1996.

3. REGNSKAPSORGANISASJON

1. Formelle krav til regnskapssystemet
 - regnskapspliktige
 - regnskapsplikten (omfang, innhold, dokumentasjon m.m.)
 - opplysnings- og oppgaveplikt til skatte- og avgiftsmyndighetene
2. Regnskapssystemer og regnskapsorganisasjon
 - EDB-systemer for regnskapsføring, integrerte EDB-systemer m.m.
 - intern kontroll

Obligatorisk litteratur

Huneide, J.-E. et. al.: *Årsoppgjøret i teori og praksis 1995*. Rasta: Økad Forlag AS 1995. Del I og II

Kyllingstad, T.-G. et. al.: *Regnskapsorganisasjon*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag 1996.

(Boken er planlagt ferdig høsten 1996. Alternativt pensum er :

Andbo, K.J.: *Økonomisk kontroll*. 2. utg. Oslo: Bedriftsøkonomens Forlag 1995 (nå Cappelen Akademisk Forlag)

Gjeldende lover og forskrifter om regnskap samt forslag til ny regnskapslov med forskrifter. I tillegg vil standard materiale utdelt på forelesningene være å anse som pensum.

4. FORETAKSINTEGRASJON

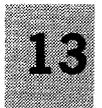
1. Almennelige konsernregnskapsprinsipper, norske og internasjonale regler og praksis
2. Oppkjøpsmetoden, med og uten minoritetsinteresser
3. Oppkjøp og skatt
4. Interne eliminerings
5. Fusjon
6. Salg av datterselskaper
7. Presentasjon av konsernoppgjør
8. Begrenset konsolidering

Obligatorisk litteratur

Bettmo, H. et al.: *Konsernregnskap*. 3. utg. Oslo: Ad Notam Gyldendal 1994.

Bettmo, H. et al.: *Konsernregnskap: Oppgavesamling med løsningsforslag*. 4. rev. utg.

Oslo: Ad Notam Gyldendal 1995.

Dataverktøy

Dataverktøy kan benyttes, men er ikke obligatorisk.

Gjennomføring

Spesialiseringen har en ramme på 144 kurstimer og gjennomføres med forelesninger, oppgavegjennomgang og veiledning i forbindelse med fagoppgaven. Nærmere forelesningsdisposisjon vil foreligge ved semesterstart. Studentene kan ikke regne med at alle emner som er pensum vil bli dekket i forelesningene. Kurset gjennomføres med følgende undervisning i høstsemesteret: Regnskapsprinsipper 36 timer og Selskapsbeskatning 36 timer. Undervisning i vårsemesteret: Foretaksintegrasjon 28 timer og Regnskapsorganisasjon 28 timer. Veiledning av fagoppgave i vårsemesteret: 6 timer felles veiledning og individuell veiledning i tillegg.

Spesialiseringsretningen må regnes som krevende arbeidsmessig. Jevn arbeidsinnsats er viktig.

Eksamen

Det avholdes tre timers individuell skriftlig eksamen til jul i de to delemnene regnskapsprinsipper og selskapsbeskatning.

Ved avslutning av vårsemesteret avholdes en tre timers individuell skriftlig eksamen i foretaksintegrasjon og regnskapsorganisasjon. I spesialiseringen skal det også innleveres en fagoppgave. Oppgaveteksten til fagoppgaven deles ut i januar og innlevering skjer i midten av juni. Formelle krav til fagoppgaven følger med oppgaveteksten. Grupper på inntil tre studenter kan gjennomføre en felles fagoppgave.

Fagoppgaven kan gis innenfor hvilket som helst emneområde i spesialiseringen og dekker vanligvis flere emneområder.

Eksamensoversikt

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall	Eksamen
DST 1822	Regnskapsprinsipper og selskapsbeskatning	2	H96 (E 3t.)
DST 1823	Regnskapsorganisasjon og foretaksintegrasjon	2	V97 (E 3t.)
DST 1820	Fagoppgave i regnskap og skatt	4	V97 (F)

F = Fagoppgave E = Skriftlig eksamen

Hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler er tillatt til skriftlig eksamen.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Reiselivsmarkedsføring og serviceledelse

KURS: RLS 9550 Reiselivsmarkedsføring og serviceledelse

STUDIUM: Diplomøkonomstudiet i reiseliv, 2. år

Fagansvarlig(e): G. Kamfjord

Institutt: NMH

Semester: Heltid:

Vår

Vekttall: 4

Mål

Kurset skal gi studentene en bred innsikt i tjenestemarkedsføring generelt og reiselivsmarkedsføring spesielt. Kurset skal gjøre studentene kjent med reiselivsmarkedsføringens mange særtrekk basert på en gjennomgang av de vanligste kjøpsprosesser i reiselivet. Kurset vil legge vekt på personalelementet i markedsføring av tjenester, drøfte aspekter ved servicekvalitet samt introdusere studentene til reiselivsmarkedsføringens avhengighet av informasjonsteknologi.

Forkunnskaper

Kurset forutsetter at studentene har kunnskaper i markedsføring tilsvarende kurset MRK 8614 Markedsføringsledelse, samt har gjennomgått kurset RLS 9510 Introduksjon til reiseliv som næring og samfunnssektor. (tidligere RLS 9310 Reiselivsbransjen – produkt, produktutvikling og markedsføring).

Obligatorisk litteratur

Troye, S. V.: *Markedsorientering av servicebedrifter - med fokus på reiselivet*. Oslo: TANO 1996

Kamfjord, G. (red.): *Artikkelsamling reiselivsmarkedsføring*. Oslo: NMH 1996

Linn, C. E.: *Metaproduktet: ideen bak det fremgangsrike produktet*. Oslo: Bedriftsøkonomens forlag 1993

Middleton, V.T.C.: *Marketing in travel and Tourism*. 2nd ed. Oxford: Butterworth Heinemann 1994

Payne, A.: *The essence of services marketing*. New York: Prentice Hall 1993

Utdelt materiale

Emneoversikt

1. Markedsinformasjon i reiselivsnæringen
2. Forbrukeratferd i reiselivsmarkedet
 - Nærmere om etterspørselsgrunnlaget
 - Informasjonsbruk i reiselivsetterspørsel
3. Reiselivsproduktet som tjeneste
 - Serviceproduktet/konsept
 - Serviceledelse
 - Servicekvalitet
 - Intern markedsføring/ personalledelse
4. Metaproduktet

5. Virkemiddelapparatet i reiselivet
 - Pakking av reiselivsprodukter
 - Distribusjonsmønsteret i reiselivsnæringen
 - Teknologi i reiselivsdistribusjon
 - Prissetting i reiselivet
 - Kommunikasjon i reiselivsmarkedsføring
 - Samarbeid/allianser i reiselivsproduksjon
6. Relasjonsmarkedsføring
7. Markedsplanlegging i reiselivet
8. Markedsføringens resultatansvar

Dataverktøy

Dataverktøy vil bli benyttet i forbindelse med innføring i moderne kommunikasjons- og distribusjonsmåter i reiselivet.

Gjennomføring

Kurset gjennomføres over 84 kurstimer med ulike undervisningsformer.

Det forutsettes at studentene er grundig forberedt til kurstimene, da det legges stor vekt på aktiv deltakelse.

Eksamen

Kurset avsluttes med en hjemmeeksamen over 72 timer. Oppgaven til hjemmeeksamen kan løses individuelt eller i grupper på inntil tre studenter.

Hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler er tillatt til eksamen, unntatt bedriftskontakt.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Repetisjonskurs i matematikk

KURS: **Repetisjonskurs i matematikk**

Fagansvarlig: T. Foss

Institutt: Økonomi

Mål

Kurset tar sikte på å gi de studenter som kun har førsteårskurset i matematikk et bedre grunnlag for å følge undervisningen på bedriftsøkonomistudiet.

Obligatorisk litteratur

Bjørnestad, H. (et al.): *Matematikk for økonomi og samfunnsfag for høyskolene*. 3. utg. Kristiansand: Høyskoleforlaget 1995.

Emneoversikt

1. Repetisjon av noen enkle emner.
2. Funksjoner.

Dataverktøy

Dataverktøy benyttes ikke i kurset.

Gjennomføring

Kurset foreleses i totalt 18 timer. I tillegg til lesning av pensumbøkene, er det meget viktig at studentene regner oppgaver tilknyttet pensum.

Eksamen

Det er ingen eksamen i kurset.

Rettslære for reiselivet

KURS:	RLS 9313 Rettslære for reiselivet
STUDIUM:	Diplomøkonomstudiet i reiseliv, 2. år
Fagansvarlig(e):	S. Faafeng
Institutt:	Markedsføring og logistikk
Semester:	Heltid:
	Høst
Vekttall:	2

Mål

Kurset skal gi studentene den nødvendige oversikten over de juridiske rammebetingelsene som gjelder servicenæringen generelt og innsikt i de særskilte reglene som gjelder i reiselivet, såvel mellom de ulike operatørene som i forholdet til kundene og forbrukerne.

Forkunnskaper

Bedriftsøkonomstudiet eller tilsvarende.

Obligatorisk litteratur

Gundersen, Fr. Fr. og Faafeng jr., S.: *Lov & Rett for Næringslivet*. 3. utg. Oslo: TANO 1996. (Kap. 1, 2, 3, 4, 5, 9, 10, 12, 13 og 16. Dessuten forutsettes hovedprinsippene i kjøpsretten å være kjent, kap.6).

Forsdahl, Rolf: *Lov om pakkereiser – en innføring for reisebransjen*. Siste utg. Oslo: Den Norske Reisebransjeforening.

Faafeng jr., S.: *Kompendium i reiselivets rettsforhold*. Sandvika: BI Forlag 1996.

Emneoversikt

- Avtalerett (kontraktinngåelse, fullmakt og ugyldighet)
- Husleierett (hoteller, næringslokaler)
- Arbeidsrett (tariffavtaler, arbeidstidsbestemmelser, ferieloven, permisjoner, permittering, oppsigelse og avskjedigelse)
- Markedsrett (markedsføringsloven, konkurranseretten)
- Forbrukerrett (forbrukervernet i lovgivning og i avtaler)
- Penge- og kredittrett
- Forvaltningsrett (offentlig myndighetsutøvelse, enkeltvedtak og forskrifter, habilitetsregler og saksbehandlingsregler, offentlighetsloven)
- Spesiell kontraktsrett: Standardkontraktene i reiseliv og turistnæring (operatørkontrakter, transportkontrakter, driftskontrakter, franchisingkontrakter m.fl.). Pakkereiseloven av 1995.
- Trygd- og forsikringsrett
- Erstatningsrett (ansvarsgrunnlag, ansvarsbegrensninger i kontraktsforhold). Utvalgte emner med særlig interesse for reiselivet. Her behandles de ulike former for reise-, ferie- og fritidsforsikringer, ulike operatørforsikringer, ansvarsforsikringer, m.v.
- Hotelloven
- Alkoholoven, Røykeloven

Alle ovennevnte emner har også et internasjonalt aspekt som alltid er aktuelt ved passering av landegrensener og i forhold mellom partnere i ulike land. Det legges særskilt vekt på forskjellene mellom virksomhet i Norge, innen EØS-området og områder utenfor disse, særlig forholdet til arbeidskraft, etableringsrett og salg av tjenester over landegrensener.

Dataverktøy

Det benyttes ikke dataverktøy i dette kurset.

Gjennomføring

Kurset gjennomføres med forelesninger over 42 timer, fordelt på de ulike emner i pensum, slik det vil fremgå av en forelesningsplan. Forelesningsformen forutsetter at studentene før hver forelesning har satt seg inn i pensumstoffet og rettsreglene for det aktuelle emnet for å få fullt utbytte av undervisningen. I hovedsak vil kun de sentrale problemstillinger i pensum ble behandlet og utdypet på forelesningene. Det forutsettes at hjelpemidlene og særlig lovsamling medbringes til forelesningene, og at studentene blir fortrolige med dem gjennom studiet av de ulike emner. Deler av pensum må tilegnes på egen hånd (selvstudium).

Eksamen

Kurset avsluttes med en tre timers skriftlig eksamen.

Hjelpemidler til eksamen

Alle skriftlige hjelpemidler er tillatt benyttet under eksamen. Dette innebærer at såvel pensumboken som annen støttelitteratur kan medbringes til eksamen, sammen med egne notater, arbeidshefter og annet. Det er helt påkrevet å medbringe lovsamling. Oppgaven stiller store krav til riktig disponering av tiden, siden alle skiftlige hjelpemidler er tillatt benyttet. Siden oppgaven både er tids- og arbeidskrevende, forutsettes det at man er fortrolig med pensumlitteraturen slik at bruken av hjelpemidler begrenses til ren kunnskapskontroll. Det kreves særskilt kjennskap til anvendelsen av rettsregler som er behandlet i pensum eller gjennomgått på forelesning.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Samfunnsøkonomi

KURS: SØK 8400 Samfunnsøkonomi (Makro)

STUDIUM: Bedriftsøkonomistudiet

Fagansvarlig(e): E. Grønn, B. Ytterhus

Institutt: Økonomi

Semester:	Heltid:	Deltid:	Fjernundervisning:
	Vår (2. sem.)	Høst (1. sem.)	Alle semestre

Vekttall: 2

Mål

Kurset er et innføringskurs i makroøkonomi og skal med basis i sosialøkonomisk tankegang, begrepsapparat og teori gi:

- grunnlag for lesning og tolkning av samfunnsøkonomiske problemstillinger i fagpresse og media,
- skape forståelse for hvordan samspillet mellom den offentlige og den private sektor i økonomien frembringer det resultatet vi daglig observerer,
- redegjøre for markedsmekanismene (etterspørsel, tilbud), nasjonalregnskap, inntektsteori og sammenhenger mellom real- og pengemarkedene samt valutamarkedene.

Obligatorisk litteratur

Ytterhus, B. E.: *Samfunnsstyring og økonomisk politikk*. 5. utg. Oslo: Bedriftsøkonomens Forlag 1993.

Grønn, E.: *Samfunnsøkonomiske emner*. 2. utg. Oslo: Bedriftsøkonomens Forlag 1993.

Anbefalt litteratur

Stortingsmelding nr. 1: *Nasjonalbudsjettet 1997*. (kommer i oktober '96)

Synnestvedt, T. og Ytterhus, B. E.: *Oppgavesamling i Samfunnsøkonomi (makro)*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag, 1996.

Emneoversikt

1. Oversikt over økonomifaget
 - mikro- og makroøkonomi
 - marked, tilbud, etterspørsel, likevekt
2. Elementær makroøkonomi
 - nasjonalregnskapsbegreper
 - Keynes' enkle multiplikatormodell
 - eksport og import
3. Penge- og finanspolitiske begreper
 - om pengemarkedet
 - IS-LM-modellen i en lukket økonomi
 - det offentliges budsjettbalanse
 - finans- og pengepolitikk i praksis

4. Stabiliseringspolitikk i en åpen økonomi
 - valutamarkedet
 - finans- og pengepolitikk under frie kapitalbevegelser
5. Utdyping av den enkle makromodellen
 - inflasjon, Phillips-kurven
 - AD/AS-modellen

Dataverktøy

Bruk av dataverktøy er ikke obligatorisk i kurset. Dataverktøy kan imidlertid brukes til å eksemplifisere og visualisere en rekke av kursets sentrale problemstillinger. For de studenter som ønsker det, vil det ved eksamen bli anledning til å bruke dataverktøy. Det anbefales at man da disponerer egen PC.

Anbefalt programvare

Vidvei, T. og Ytterhus, B. E.: *MAKRO versjon 2.00. Dataverktøy i makroøkonomi*. Oslo: Bedriftsøkonomens Forlag 1992 eller senere utg.

Gjennomføring

Gjennomføringen baserer seg på forelesninger over 42 timer. Gjennomføres også som fjernundervisning.

Eksamen

Kurset avsluttes med en hjemmeeksamen på 72 timer som løses individuelt eller i grupper på inntil tre studenter. Det er tillatt å bruke dataverktøy til å løse eksamensoppgavene der det er hensiktsmessig.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Samfunnsøkonomi

SPECIALISERING:	Samfunnsøkonomi
STUDIUM:	Diplomøkonomstudiet, 3. år
Fagansvarlig(e):	A. J. Isachsen
Institutt:	Økonomi
Semester:	Høst/Vår
Vekttall:	8

Mål

Spesialiseringen er todelt. I del I gjennomgås spillteori og næringsøkonomi. Hensikten med kurset er å gi studentene en oversikt over spillteori. Det bedrer forståelsen av samspillet mellom aktørene i privat og offentlig sektor. Videre kan teorien anvendes til analyse av bransjestruktur og konkurranse reformer, med vekt på markeder med få aktører som påvirker hverandre gjensidig.

Del II er viet emner i internasjonal økonomi. Blant temaene som tas opp kan nevnes: Hva bestemmer type og omfang av det internasjonale varebytte? Hvilke faktorer virker inn på valutakursen? Fordeler og ulemper med felles mynt i Europa. utfordringer ved overgang fra plan til marked i Øst-Europa. Bedre forståelse av de rammebetingelser internasjonal økonomi setter, vil bedre studentenes evne til å lede norske bedrifter.

Emneoversikt

1 SPILLTEORI OG NÆRINGSØKONOMI

- Teori for ulike typer spill
- Anvendelse av spillteori
- Oligopolteori
- Priskonkurranse og kvantumskonkurranse
- Produktdifferensiering
- Dynamisk konkurranse og prissamarbeid
- Konkurransopolitikk

Obligatorisk litteratur

Dixit, A. & Nalebuff, B.: *Thinking strategically*. New York: Norton 1991 (utvalgte deler).

Carlton, D.W. and Perloff, J.M.: *Modern Industrial Organization*. 2nd ed. N.Y.: HarperCollins 1994.

Eventuelt annet stoff som det blir opplyst om på forelesningene.

2 INTERNASJONAL ØKONOMI

- Mikroøkonomisk fundament for handelsteori
- Komparative fortrinn
- Fordelingsvirkninger av internasjonal handel
- Handelspolitikk
- Internasjonal handel og industripolitikk
- Handel og økonomisk vekst
- Valutamarkedet
- Det internasjonale monetære system, EMS og EMU
- Overgang fra plan til marked

Obligatorisk litteratur

Krugman, P.R. & Obstfeldt, M.: *International economics. Theory and policy*. 3rd. ed. New York: Harper Collins 1994.

Isachsen, A. J. (red.): *Ni artikler om penger, kreditt og valuta*. 3rev. utg. Oslo: Universitetsforlaget 1991.

Isachsen, A. J.: *Felles mynt i Europa? Økonomiske og politiske vurderinger*. Oslo: Bedriftsøkonomens forlag 1994.

Eventuelt annet stoff som det blir opplyst om på forelesningene.

Fagoppgave

I januar/februar vil to - fire emner for fagoppgave bli gitt, hvorav ett emne velges.

Inntil tre studenter kan gå sammen om en besvarelse. Hver oppgave skal være på mellom 25 og 30 sider.

Hensikten med oppgaven er å gi studentene trening i å sette seg inn i en problemstilling, gi til beste en skikkelig analyse og presentere denne på en god måte. Arbeidet vil rimeligvis kreve en del litteraturstudier, og henvisninger hertil i slutten av oppgaven hører med. Det gjør også en innledende sammenfatning på én side.

Gjennomføring

Spesialiseringen gjennomføres over 144 kurstimer.

I høstsemestret er temaet spillteori og næringsøkonomi. Det blir tre samlinger, hvorav to samlinger over torsdag og fredag og en samling over torsdag, fredag og lørdag. Hver dag gjennomføres med ni undervisningstimer. Undervisningsdagen vil deles opp i to økter, hvor hver økt består av eksempelvis: To timers forelesning, halvannen timers arbeid med konkrete oppgaver, tidvis i grupper, en times gjennomgang av oppgavene. Det gjennomføres altså 63 undervisningstimer i høstsemestret, med forelesninger, oppgavearbeid og oppgaveløsning.

I vårsemestret er temaet internasjonal økonomi. Det blir fortsatt tre samlinger, men nå vil alle samlingene gå over tre dager - onsdag, torsdag og fredag.

I tillegg til arbeidsmåten skissert over, legges det inn tid til gjennomgang av hvordan man best skal arbeide med fagoppgaven.

Det gjennomføres altså 81 undervisningstimer i vårsemestret, med forelesninger, oppgavearbeid, oppgaveløsning og veiledning i skriving av fagoppgave.

Eksamen

Høstsemestret avsluttes med en tre timers individuell skriftlig eksamen i temaet spillteori og næringsøkonomi.

Vårsemesteret avsluttes med en tre timers individuell skriftlig eksamen i temaet internasjonal økonomi samt innlevering av en fagoppgave. (Se eget avsnitt om fagoppgave)

Eksamensoversikt

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall	Eksamen
DST 1620	Spillteori og næringsøkonomi	2.5	H96 (E 3t.)
DST 1621	Internasjonal økonomi	2.5	V97 (E 3t.)
DST 1622	Fagoppgave i samfunnsøkonomi	3	V97 (F)

F = Fagoppgave E = Skriftlig eksamen

Hjelpemidler til eksamen

Ingen hjelpemidler er i utgangspunktet tillatt til eksamen med unntak av kalkulator nevnt nedenfor.

Kandidaten har lov til å bringe med seg en enkel, ikke-programmerbar kalkulator. Kandidaten har selv ansvar for å sjekke at kalkulatoren er ikke-programmerbar før den bringes med til eksamen. Det vil være mulig å gjennomføre eksamen uten bruk av kalkulator.

Kontinuasjon

Kontinuasjon ved neste ordinære eksamen.

Spansk

KURS:	RLS 9426 Spansk skriftlig RLS 9427 Spansk muntlig
STUDIUM:	Diplomøkonomstudiet i reiseliv, 3. år
Fagansvarlig(e):	B. Messel
Institutt:	NMH
Semester:	Heltid: Høst
Vekttall:	5

Mål

Studentene skal etter gjennomført kurs ha fått solid innsikt i det spanske språks formverk, samt grunnleggende kunnskaper om det spanske språkområdets historiske, kulturelle og sosioøkonomiske forutsetninger, herunder også arbeids- og næringsliv med spesiell vekt på reiselivsnæringen. Dette grunnlaget skal gjøre studentene i stand til å fungere i et spanskspråklig miljø og gi god motivasjon for videre læring.

Forkunnskaper

Spansk (C-språk) fra videregående skole eller tilsvarende.

Obligatorisk litteratur

Fernández, J., Fente, R. y Siles, J.: *Curso intensivo de español: Ejercicios practicos: Niveles intermedio y superior*. Ed. renovada. Madrid: SGEL 1990, Clave.

Falk, J., Sjølin, K., och Lerate, D.: *Modern Spansk Grammatik*. 3. uppl. Stockholm: Almqvist & Wiksell 1994.

Falk, J. och Sjølin, K.: *Modern Spansk Grammatik: Øvningsbok 1*. Solna: Almqvist & Wiksell Læromedel 1973.

Falk, J. och Sjølin, K.: *Modern Spansk Grammatik: Øvningsbok 2*. Solna: Almqvist & Wiksell Læromedel 1974.

Kempin, C. C. de: *Verbos Españoles*. 13th. ed. Lausanne: Payot 1991 (eller tilsvarende oversikt over verballbøyningen).

The Cuthbertson Verb Wheels: *Spanish Verbs*.

Sánchez, A., Martín, E., Matilla, J.A.: (Gram.práctica etc.): *Ejercicios complementarios*. SGEL 1993

5 korte noveller, eller evt. en kort roman – valgt av foreleser

Masoliver, J. y Vall, B.: *Encuentros*. Oslo: Gyldendal 1988

Uriz, F. y Harling, B.: *En España*. London: Chancereel 1993

Kompendium: Correspondencia comercial + Servicios turísticos

Anbefalt litteratur

Loenneken, S.: *Spansk-norsk ordbok*. 2. utg. Oslo: Kunnskapsforlaget 1980

Nilsson, K. og Paasche, R.: *Norsk-spansk ordbok*. Oslo: Universitetsforlaget 1988

Larousse Junior: *Diccionario de la E.G.B.* 2nd ed. rev. Barcelona: Larousse 1989

Sopena: *Nuevo Diccionario de la lengua española*

Bratli, C.: *Spansk-dansk ordbok*. København: Munksgaard 1982.

En spansk dags- eller ukeavis, f.eks.: "El País"

Et spansk uketidsskrift, f.eks.: "Cambio 16"

Emneoversikt

- Almennspråk:
Teoretisk fremstilling av sentral grammatikk og skriftlig og muntlig trening av strukturer
- Oversettelse:
Mest fra norsk til spansk
- Fagspråk:
Handelsspansk med spesiell vekt på språkbruken innen reiseliv
- Realia:
Bakgrunnskunnskap; historie, kultur, næringsliv, turisme.
- Litteratur:
Enkle tekster, ment som grunnlag for språkforståelse og samtale.

Gjennomføring

Kurset gjennomføres over 105 undervisningstimer, delvis i forelesningsform, delvis som gruppeøvelser. En detaljert fremdriftsplan vil bli utarbeidet til kursets begynnelse, slik at studentene kan møte godt forberedt til hver kurstime. Det legges stor vekt på aktiv deltakelse fra studentenes side i timene, og hver student skal i samråd med foreleser presentere et tema fra realia-pensum, fortrinnsvis innen reiseliv, ved muntlig eksamen.

Da studenter som velger spansk generelt sett har hatt dårligere anledning til å skaffe seg nødvendige forkunnskaper enn studenter som velger andre vest-europeiske hovedspråk, understrekes viktigheten av grundig forberedelse til timene. Studentene anbefales å benytte seg av det forkurset som tilbys i spansk, før man begynner på studiet.

Spansk gjennomføres kun ved BI Oslo.

Eksamen

Kurset avsluttes med en fem timers skriftlig eksamen (RLS 9426 3vt.) og en ca. 20 minutters muntlig eksamen (RLS 9427 2vt).

Skriftlig eksamen består av to deler som vektlegges likt:

1. Ulike grammatiske og/eller andre språklige oppgaver, samt oversettelse av en ukjent tekst fra norsk til spansk. (50%)
2. Tema-oppgaver fra pensum i realia/fagspråk og reiseliv. (50%)

Muntlig eksamen består av tre likeverdige deler:

1. Lesning av og samtale med utgangspunkt i en ukjent tekst.
2. Presentasjon av kandidatens særémne.
3. Eksaminatorstyrt samtale om ett eller flere emner fra realiapensum.

Hjelpemidler til eksamen

En spansk-spansk ordbok er tillatt som hjelpemiddel ved skriftlig eksamen.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Statistikk og dataanalyse

KURS: MET 8006 Statistikk og dataanalyse

STUDIUM: Bedriftsøkonomstudiet

Fagansvarlig(e): Fred Wenstøp

Institutt: Økonomi

Semester: Heltid: Deltid: Fjernundervisning:

Høst (1. sem.) Vår (2. sem.) Alle semestre

Vekttall: 2

Mål

Kursets mål er å lære studentene:

- å innhente og behandle kvantitativ informasjon på en hensiktsmessig måte, blant annet ved hjelp av dataverktøy,
- å forholde seg kognitivt til usikkerhet, slik at de bedre kan skille mellom tilfeldighet og systematikk ved hjelp av intuisjon,
- prinsippene for statistisk inferens slik at de kan forstå og verdsette forsknings- og utredningsarbeid og kommunisere med eksperter,
- erfaring i selvstendig problemløsende arbeid,
- øvelse i praktisk og hensiktsmessig analyse og tilrettelegging av data,
- selvstendig kunnskapserving ved hjelp av standard statistisk analyse.

I tillegg gir statistikk-kurset nødvendige forutsetninger for andre fag i bedriftsøkonomstudiet og diplomøkonomstudiet.

Obligatorisk litteratur

Wenstøp, F.: *Statistikk og dataanalyse*. 3. utg. Oslo: Tano 1991. (Kap. 9 er ikke pensum.)

Kort notat om Testers styrke, utdeles.

Anbefalt litteratur

Wenstøp, F.: *Statistikk og dataanalyse*. Arbeidshefte med bruk av programvare. 4. utg. Oslo: Tano 1993.

Aakre, P. og Wenstøp, F.: *Eksamensoppgavesamling med løsningsforslag i statistikk for bedriftsøkonomstudiet*. Bærum: BI Forlag. Oppdateres foran hvert høstsemester.

Emneoversikt

1. Statistiske mål, konfidensintervall og metode - Kap. 1-5
2. Sannsynlighetsregning - Kap. 6.1-5
3. Kombinatorikk, binomialfordelingen - Kap. 6.6-8
4. Hypoteseprøving - Kap. 7
5. Mann-Whitney testen - Kap. 8
6. Gjennomsnitt og standardavvik - Kap. 10-11
7. Ett gjennomsnitt: Tester og konfidensintervall - Kap. 12.1-2
8. En andel: Tester og konfidensintervall - Kap. 12.3-5
9. To gjennomsnitt: Tester og konfidensintervall - Kap. 13.1-2
10. Flere andeler: Tester og konfidensintervall - Kap. 13.3-6
11. Lineær regresjonsanalyse og korrelasjon - Kap. 14
12. Tidsrekkeanalyse og prognostisering - Kap. 15

Dataverktøy

BI Høyskolene vil gi nærmere orientering. Bruk av programvare i kurset vil lette tilegnelsen av stoffet, være tidsbesparende ved oppgaveløsninger, og muliggjøre profesjonell fremstilling av grafikk. I tillegg er det av stor verdi i seg selv at en bedriftsøkonom har erfaring i bruk av regneark. Vi anbefaler derfor at studentene benytter programvare, både under kurset og ved eksamen, men det er ingen betingelse.

Anbefalt programvare

Statark. Er inkludert i Wenstøp, F.: *Statistikk og dataanalyse*. Arbeidshefte med bruk av programvare. Oslo: Tano 1993. Arbeidsheftet inneholder bokens datafiler, samt instruksjon i hvordan MINITAB benyttes i oppgaveløsning. Det generelle statistikk-programmet STATVIEW kan også anbefales. Generelle regneark er også nyttige (f.eks. Excel, Lotus 1-2-3).

Gjennomføring

Kurset er basert på 42 timer med ordinære fellesforelesninger der foreleser gjennomgår utvalgte, sentrale deler av pensum, og belyser teorien med praktiske eksempler. Foreleser vil supplere fremstillingen ved hjelp av programvaren Statark ved å simulere tilfeldig variasjon, presentere data grafisk, løse oppgaver, samt oppsummere de enkelte kapitler. Det sentrale pedagogiske mål er å lære å belyse den virkelighet som omgir oss ved hjelp av statistiske metoder. Forelesningene vil derfor ha en klart praktisk orientering, der diskusjon av, statistikk som hjelpemiddel til å gi kunnskap er sideordnet rent tekniske ferdigheter.

Studentene forventes å arbeide på egen hånd med de deler av boken som ikke berøres i forelesningene, og derved danne seg en helhetlig totalforståelse av statistikk slik begrepet defineres gjennom pensum.

Gjennomføres også som fjernundervisning.

Eksamen

Kurset avsluttes med en tre timers individuell flervalgseksamen som delvis bygger på et case som utleveres på forhånd. Hele boken unntatt kapittel 9, er pensum til den individuelle flervalgseksamen. Caset kan løses med eller uten dataverktøy. Bruk av dataverktøy vil kunne være arbeidsbesparende og gi mindre rom for feil.

Caset skal ikke innleveres, men oppgave og løsning medbringes som underlag for flervalgseksamen.

Hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler er tillatt til flervalgseksamen. Lærebok og lommekalkulator er nødvendig.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved slutten av hvert semester.

Strategisk ledelse

KURS: STR 9634 Strategisk ledelse

STUDIUM: Diplomøkonomstudiet, 3. år

Fagansvarlig(e): G. Roos, F. Wenstøp

Institutt: Strategi, historie og språk

Semester: Heltid:
Høst (1. sem.)

Vekttall: 3

Mål

Kurset skal gi studentene god innsikt i strategisk ledelse, inkludert ledelse og utvikling av organisasjonens ressurser. I kurset vektlegges problemer og metoder knyttet til utvikling innenfor ulike typer bedrifter, både små og store, og innenfor ulike sektorer og bransjer. Kurset har således en integrerende funksjon i forhold til andre fag som økonomistyring, logistikk, organisasjon og markedsføring. Kurset vil også behandle beslutninger og beslutningsprosesser. Målet er å gi studentene grunnleggende innsikt i praktiske fremgangsmåter i situasjoner med målkonflikter.

Obligatorisk litteratur

Roos, G., von Krogh, G., Roos, J.: *Innføring i Strategi*, Oslo: Fagbokforlaget 1996.

Roos, G. (ed.): *Casebok i strategi*. Oslo: Fagbokforlaget 1996.

Anbefalt litteratur

Gottschalk, P. og Wenstøp, F.: *Kvantitativ beslutningsanalyse for ledere og planleggere*. Del 2: Preferanseanalyse. 3. utg. Oslo: Universitetsforlaget 1988.

Emneoversikt

- Oversikt over den strategiske ledelsesprosess. Strategibegrepet
- Strategi i et historisk og regionalt perspektiv
- Analyse av ressurser
- Mål
- Strategialternativer
- Strategievaluering og valg
- Beslutningstaking
- Planlegging og allokering av ressurser

- Organisasjonsdesign
- Kulturutvikling, deltakelse og engasjement
- Utforming av styrings- og kontrollsystemer
- Gjennomføring av kontroll
- Strategiske allianser, oppkjøp og samarbeid

Dataverktøy

Det anbefales å bruke dataverktøy.

Anbefalt programvare

Excel, Pro&ConW for Excel 5.0. Programvaren med bruksanvisning vil bli gjort tilgjengelig for Bls studenter.

Gjennomføring

Kurset gjennomføres over 54 kurstimer. Gjennomføringen skjer med forelesning, diskusjon, prosjektarbeid, studentpresentasjoner og veiledning i forbindelse med prosjektoppgaven.

Studentene skal arbeide i grupper med en selvvalgt organisasjon der de skal utvikle et strategisk rammeverk og foreta en konkret beslutningsanalyse gjerne med støtte av programvare. Retningslinjer og krav til prosjektarbeidet vil deles ut ved kursets begynnelse. Hver gruppe skal på et tidlig tidspunkt presentere sitt forslag til prosjektarbeid for klassen i form av organisasjon, visjon, forretningside, målhierarki og handlingsalternativ. Hensikten er å skape et aktivt læringsmiljø rundt konkrete problemstillinger, og at studentene som presenterer får konstruktiv kritikk både fra klassen og fra lærer.

Eksamen

Kurset avsluttes med innlevering av prosjektoppgaven. Inntil tre studenter kan gå sammen om et felles prosjektarbeid. Prosjektarbeidet skal gi studentene anledning til, gjennom eget arbeid, å sette teori inn i en praktisk sammenheng.

Kontinuasjon

Kontinuasjon skjer ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Strategisk ledelse i reiselivsnæringen

KURS: RLS 9521 Strategisk ledelse i reiselivsnæringen

STUDIUM: Diplomøkonomstudiet i reiseliv, 3. år

Fagansvarlig(e): G. Roos (inst. 3), G. Kamfjord (NMH)

Institutt: Strategi, historie og språk

Semester: Heltid:

Høst

Vekttall: 3

Mål

Kurset skal gi studentene god innsikt i strategisk tenkemåte og trening i drøfting av strategiske problemstillinger. Kurset vil vektlegge problemer og metoder knyttet til utvikling innen ulike typer bedrifter og organisasjoner. Kurset har en integrerende funksjon i forhold til andre fag som økonomistyring, organisasjon, markedsføring og bransjekunnskap. En vesentlig del av kunnskapstilegnelsen vil skje gjennom utstrakt bruk av casebaserte drøftinger.

Forkunnskaper

Toårig økonomisk-administrativ utdanning på høyskolenivå samt bransjekursene RLS 9510 Introduksjon til reiseliv som næring og samfunnssektor (tidligere kursbetegnelse: RLS 9310 Reiselivsbransjen – produkt, produktutvikling og markedsføring), RLS 9550 Reiselivsmarkedsføring og serviceledelse og RLS 9316 Norge som reiselivsland, kulturen og folket.

Obligatorisk litteratur

Roos, G., von Krogh, G., Roos, J.: *Innføring i Strategi*. Oslo: Fagbokforlaget 1996.

Kamfjord, G.: *Strategisk ledelse i reiselivsnæringen*. Lillehammer: Reiselivskompetanse AS 1995.

Utdelt materiale

Roos, G.: *Casebok i Strategi*. Oslo: Fagbokforlaget 1996.

Emneoversikt

Strategi

- Oversikt over den strategiske ledelsesprosess. Strategibegrepet
- Strategi i et historisk og regionalt perspektiv
- Analyse av ressurser
- Mål
- Strategialternativer
- Strategievaluering og valg
- Planlegging og allokering av ressurser
- Organisasjonsdesign
- Kulturutvikling, deltakelse og engasjement
- Utforming av styrings- og kontrollsystemer
- Gjennomføring av kontroll
- Strategiske allianser, oppkjøp og samarbeid

Case-drøftinger

Casdrøftingene vil ha forankring i reiselivsnæringens kjerneområder:

- transport
- overnatting, servering
- attraksjoner, aktiviteter
- markedsføring, distribusjon
- destinasjonsutvikling

Dataverktøy

Dataverktøy benyttes ikke i dette kurset.

Gjennomføring

Kurset går over 54 kurstimer som innbefatter konsentrerte forelesninger over grunnleggende teori samt studentpresentasjoner og drøfting av bedriftscase med vekt på integrasjon av relevant pensum fra hele studiet.

Casene som skal drøftes vil ha forankring i reiselivsnæringens kjerneområder nevnt under emneoversikten.

Studentene vil bli inndelt i grupper som alle skal ha ansvar for forberedelse av minst ett case. Det forutsettes forøvrig aktiv deltakelse i casedrøftingene.

Eksamen

Kurset avsluttes med 72 timers hjemmeksamen som kan løses individuelt eller i grupper på inntil tre studenter.

Studentene kan bruke alle hjelpemidler ved hjemmeksamen, men ikke bedriftskontakt.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Tysk

KURS:	SPÅ 9358 Tysk skriftlig		
	SPÅ 9359 Tysk muntlig		
STUDIUM:	Høyskolekandidatstudiet, 2. år		
Fagansvarlig(e):	E. Schanke		
Institutt:	Strategi, historie og språk		
Semester:	Heltid:	Deltid:	
	Vår (2. sem.)	Høst (3. sem.) + Vår (4. sem.)	
Vekttall:	5		

Mål

Etter gjennomført kurs skal studentene ha fått et språklig fundament og et kulturelt perspektiv som gir dem grunnlag for å fungere i et tyskspråklig miljø. Kurset skal også gi motivasjon og basis for videre læring.

Forkunnskaper

Tysk fra videregående skole eller tilsvarende. Dersom tyskkunnskapene er fra en tid tilbake, anbefales Forkurs i tysk.

Obligatorisk litteratur

Frønsdal, H.: *Tysk grammatikk*. Oslo: Bedriftsøkonomens Forlag 1994.
 Schmitz, W. und Scheiner, D.: *Ihr Schreiben vom* München: Verlag für Deutsch 1983.
 von Weltzien-Høivik, H. og Schanke, E.: *Ausgewählte Themen zur Wirtschafts- und Landeskunde der BRD*. Bærum: BI Forlag 1994.
 von der Grün, M.: *Die Lawine*. Darmstadt: Luchterhand 1988.
 Transparente Landeskunde (skaffes på BI).

Anbefalt litteratur

Wahrig, G.: *Wörterbuch der deutschen Sprache*. München: dtv. 1991
 Schanke, E.: *Norsk-tysk økonomisk - administrativ ordbok*. Oslo: Bedriftsøkonomens Forlag 1994
 Schanke, E.: *Tysk-norsk økonomisk - administrativ ordbok*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag 1995

Emneoversikt

1. Kortfattet oversikt over tysk historie etter 1918
2. Styringsformer, politiske strukturer
3. Massemedia
4. Miljø
5. Kulturkunnskap
6. Arbeids- og næringsliv
7. Økonomiske strukturer, utenrikshandel
8. To verk fra nyere tyskspråklig skjønnlitteratur, hvorav ett velges etter avtale mellom kursdeltakere og faglærere

Gjennomføring

Kurset gjennomføres over 105 kurstimer som en kombinasjon av forelesninger og gruppeundervisning. Det forutsettes at studentene er grundig forberedt til kurstimene, da det legges stor vekt på aktiv deltakelse fra hver enkelt. I samråd med foreleser skal studentene presentere et emne fra pensum.

Eksamen

Kurset avsluttes i vårsemesteret med en fem timers skriftlig eksamen (SPÅ 9358, 3 vekttall) og en muntlig eksamen (SPÅ 9359, 2 vekttall). Muntlig eksamen består av tre likeverdige deler. Det forutsettes at den kandidatstyrte delen utgjør ca. 1/3 av prøven. De to andre delene består av diskusjon over et trukket emne og et emne som eksaminator velger. De skjønnlitterære verkene blir tema for muntlig eksamen.

Hjelpemidler til eksamen

Tysk-tysk ordbok er tillatt hjelpemiddel under skriftlig eksamen.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Tysk

KURS:	RLS 9424 Tysk skriftlig RLS 9425 Tysk muntlig
STUDIUM:	Diplomøkonomstudiet i reiseliv, 3. år
Fagansvarlig(e):	E. Schanke
Institutt:	Strategi, historie og språk
Semester:	Heltid: Høst
Vekttall:	5

Mål

Etter gjennomført kurs skal studentene ha fått et språklig fundament og et kulturelt perspektiv som setter dem i stand til å fungere i et profesjonelt miljø i det tyskspråklige området. Det legges vekt på å videreutvikle både de allmennspråklige og de fagspråklige ferdighetene.

Dette forutsetter god innsikt i grunnleggende sider ved tysk språk, slik at studentene med fullt utbytte kan studere tysk historie, kultur og næringsliv, med særlig vekt på turisme.

Forkunnskaper

Tysk fra videregående skole eller tilsvarende.

Obligatorisk litteratur

- Frønsdal, H.: *Tysk grammatikk*. Oslo: Bedriftsøkonomens Forlag 1994
 Schmitz, W. und Scheiner, D.: *Ihr Schreiben vom...* München: Verlag für Deutsch 1983
 von Weltzien-Høivik, H. og Schanke, E.: *Ausgewählte Themen zur Wirtschafts- und Landeskunde der BRD*. Bærum: BI Forlag 1994
 Hasle, I.: *Wenn jemand eine Reise tut*. Oslo: Universitetsforlaget 1985
 von der Grün, M.: *Die Lawine*. Darmstadt: Luchterhand 1988
 Transparente Landeskunde (skaffes på BI)
 Norwegen, Hamburg: NORTRA. Siste utg. (Skaffes på BI)

Anbefalt litteratur

- Wahrig, G.: *Deutsches Wörterbuch*, Taschenbuchausgabe. München: dtv 1986
 Schanke, E.: *Norsk-tysk økonomisk-administrativ ordbok*. Oslo: Bedriftsøkonomens Forlag 1994
 Schanke, E.: *Tysk-norsk økonomisk-administrativ ordbok*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag 1995
 Materiale til øvingsoppgaver deles ut på kurset.

Emneoversikt

- Styrking av allmennspråklige ferdigheter, inklusive handelskorrespondanse
- Næringsgeografi
- Tysk historie, med hovedvekt på tiden etter 1918
- Politiske strukturer i Tyskland og Norge
- Litteratur, musikk, arkitektur
- Tyskland som industri- og handelsnasjon

- Befolkningsstruktur
- Arbeidsmarkedet
- Det offentliges rolle i økonomien
- Bedriftsstrukturer
- Organisasjoner i arbeids- og næringsliv

Dataverktøy

Dataverktøy benyttes ikke i kurset.

Gjennomføring

Kurset foreleses over 105 kurstimer og gjennomføres som en kombinasjon av gruppeøvelser og forelesninger. Undervisningsspråket vil normalt være tysk. Det forutsettes at studentene er grundig forberedt til kurstimene. da det legges stor vekt på aktiv deltakelse.

Studietur til Tyskland

Det arrangeres et kurs i praktisk tysk og interkulturell kommunikasjon i Rendsburg i Tyskland i samarbeid med Nordkollegg Rendsburg. Deltakelse er frivillig, men anbefales sterkt. Kurset varer en uke og er ikke dekket av kursavgiften på BI.

Eksamen

Kurset avsluttes med en fem timers skriftlig eksamen (RLS 9424, 3 vekttall) og en ca. 30 min. muntlig eksamen(RLS, 9425 2 vekttall), der alle kurskomponenter kan gjøres til gjenstand for prøving.

Hjelpemidler til eksamen

Tysk-tysk ordbok er tillatt hjelpemiddel under skriftlig eksamen .

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Økonometri

KURS:	MET 9351 Økonometri		
STUDIUM:	Høyskolekandidatstudiet, 2. år		
Fagansvarlig(e):	U. H. Olsson		
Institutt:	Økonomi		
Semester:	Heltid:	Deltid:	Fjernundervisning:
	Høst (1. sem.)	Høst (1. sem.)	Høst (1. sem.)
Vekttall:	2		

Mål

Kursets mål er å lære studentene praktisk bruk av kraftfulle og mye brukte statistiske metoder og teknikker for analyse av data i økonomisk-administrative problemstillinger.

Ved de fleste undersøkelser foretas i dag dataanalysen ved hjelp av datamaskiner og ferdiglagede programpakker. For brukeren er det imidlertid viktig å ha innsikt i den teori og de forutsetninger metodene bygger på, for å kunne utnytte dem fullt ut og unngå fallgruver. Kurset tar sikte på å gi studentene slik innsikt kombinert med øvelse i bruk av statistisk programvare (MINITAB).

Forkunnskaper

Grunnkurs i statistikk fra bedriftsøkonomstudiet eller tilsvarende. Kjennskap til konfidensintervall og hypoteseprøving er nødvendig, samt fortrolighetskurs i bruk av personlig dataverktøy e.l.

Obligatorisk litteratur

Studenmund, A.H.: *Using Econometrics: A Practical guide*. 2nd ed. New York: Harper Collins 1992

Anbefalt litteratur

Aakre, P.: *Eksamensoppgavesamling med løsningsforslag. MET 9351 Økonometri*. Sandvika: BI Forlag 1995.

Aakre, P.: *MINITAB for nybegynnere*. Bærum: BI Forlag 1995.

Aakre, P.: *Studieguiden Økonometri*. Sandvika: BI Fjernundervisning 1996.

Emneoversikt

1. Oversikt, kap. 1
2. Generell minste kvadraters metode, kap. 2
3. Innføring i regresjonsanalyse, kap. 3
4. Den klassiske modellen, kap. 4
5. Grunnleggende statistikk og hypoteseprøving, kap. 5
6. Spesifikasjon: valg av uavhengige variabler, kap. 6
7. Spesifikasjon: valg av funksjonsform, kap. 7
8. Multikolinearitet, kap. 8
9. Seriell korrelasjon, kap. 9
10. Heteroskedastisitet, kap. 10
11. Regresjonsanalytikerens håndbok, kap. 11
12. Dummyvariabel som avhengig variabel, kap. 13

Dataverktøy

Kurset krever bruk av dataverktøy. Anbefalt programvare i kurset er programpakken MINITAB.

Gjennomføring

Kurset foreleses med totalt 42 timer. I tillegg må studentene regne med å bruke en god del tid på øvelser og oppgaver, hovedsakelig med MINITAB. Gjennomføres også som fjernundervisning.

Eksamen

Det avholdes en tre timers skriftlig eksamen, som delvis bygger på et case som utleveres på forhånd. Eksamen vil kunne inneholde spørsmål fra hele pensum. Caset skal ikke innleveres, men medbringes sammen med foretatte beregninger som underlag for eksamen.

Hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler er tillatt til eksamen. Arbeidet med caset forutsetter adgang til datamaskin og bruk av programpakken MINITAB eller lignende.

Kontinuasjon

Kontinuasjoneksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Økonomistyring I

KURS: BØK 9200 Økonomistyring I

STUDIUM: Bedriftsøkonomistudiet

Fagansvarlig(e): Aage Sending

Institutt: Økonomi

Semester: Heltid: Deltid: Fjernundervisning:

Vår (2. sem.) Høst (3. sem.) Alle semestre

Vekttall: 4

Mål

Studentene skal beherske de sentrale temaer knyttet til økonomisk rapportering rettet mot bedriftsinterne såvel som bedriftseksterne informasjonsmottakere. Studentene skal settes i stand til å spesifisere systemoppbygging og gjennomføre rapportering av økonomidata som grunnlag for god økonomistyring.

Gjennomføring

Undervisningen i dette kurset gjennomføres som en serie delkurs:

Delkurs 1 - Innføring i regnskap

Delkurs 2 - Årsregnskap

Delkurs 3 - Internregnskap

Delkurs 4 - Regnskapsanalyse

BØK 9200 Økonomistyring I foreleses i tilsammen 84 timer.

Gjennomføres også som fjernundervisning.

Litteratur og emneoversikt

Se beskrivelsen av de enkelte delkurs.

Arbeidshefter o.l.

Det foreligger et utvalg arbeidshefter, casesamling m.m. som kan brukes i kurset for å effektivisere arbeidet. Studentene bør ikke gå til anskaffelse av noe arbeidshefte e.l. før man gjennom sitt studie-
sted via faglærer eller gjennom oppslag får beskjed om eventuelle arbeidshefter som vil bli benyttet.

Følgende relevante arbeidshefter foreligger:

For alle delkurs (inklusive casesamling og eksamensoppgaver med løsningsforslag):

Sending, Aa.: *Arbeidshefte og casesamling i økonomistyring/regnskap*. Bergen: Fagbokforlaget 1995.

For delkursene 1, 2 og 4:

Tellefsen/Høyvarde : *Arbeidshefte til årsregnskapet*. 3. utg. Oslo: Universitetsforlaget 1995.

For delkurs 3:

Naug/Sti/Misund: *Arbeidshefte til Internregnskap. Økonomistyring I*. 2. utg. Oslo: Universitetsforlaget 1993.

Naug/Sti/Misund: *Arbeidshefte til Kostnads- og inntektsanalyse. Økonomistyring 2.* 2. utg. Oslo: Universitetsforlaget 1993

I tillegg foreligger to hefter med løsningsforslag til et utvalg av oppgavene i lærebøkene i internregnskap.

Eksamen

BØK 9200 Økonomistyring I avsluttes med en fem timers skriftlig eksamen basert på pensumlitteraturen og en caseløsning.

Primo april/primo november utleveres et case som skal løses individuelt i løpet av semestret. Caset kan omfatte materiale fra alle de fire delkursene, og studentene kan med fordel benytte dataverktøy i caseløsningen.

Casebesvarelsen skal ikke innleveres for sensur, men bringes med til eksamen sammen med selve caset.

Eksamen kan bestå av praktiske og teoretiske spørsmål fra pensum og særlig spørsmål relatert til case/caseløsning, men består i liten grad av ren gjengivelse av caseløsningen.

Karakteren fastsettes kun på grunnlag av den skriftlige eksamen.

Hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler er tillatt.

Dataverktøy

Det er ingen krav om bruk av dataverktøy i kurset. Imidlertid vil erfaring med bruken av dataverktøy være verdifullt, og det vil lette arbeidet med å holde styr på dataene i caset. Likeledes vil det virke stimulerende på interessen for oppgaveløsning – særlig litt større oppgaver.

I Årsregnskap kan man kan benytte ulike regnskapsprogram. Eventuell tilleggsundervisning med bruk av regnskapsprogram bestemmes av den enkelte høyskole. Studentene bør eventuelt ikke gå til anskaffelse av egen programvare før det semesteret BØK 9200 skal gjennomføres, da det kan skje endringer underveis. I Internregnskap kan regneark benyttes.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset. I høstsemesteret er det caseutlevering primo november – i vårsemesteret primo april.

DELKURS 1: Innføring i regnskap

Mål

Målet er først og fremst å lære grunnleggende bokføring og gi studentene et helhetlig begrepsfundament og en forståelse av forutsetningene for norsk regnskapsavleggelse og innsikt i grunnleggende regnskapsteori som grunnlag for videre studier i regnskap.

Obligatorisk litteratur

Tellefsen, J.T.: *Årsregnskapet*. 5. utg. Oslo: Universitetsforlaget 1993. Del 1.

Emneoversikt

Regnskapets formål og innhold, perioderegnskapets grunnstruktur, grunnleggende registreringsprinsipper, registreringsrutiner og kontoplaner, spesialregistre og særskilte registreringsrutiner, periodiseringer og regnskapsavslutning.

DELKURS 2: Årsregnskap

Mål

Kurset har som hovedmål å gi en grundig innføring i praktisk norsk regnskapsvesen og de krav lovverket stiller til årsoppgjøret.

Obligatorisk litteratur

Tellefsen, J.T.: *Årsregnskapet*. 5. utg. Oslo: Universitetsforlaget 1993. Del 2 (unntatt kap. 14) + kap. 20 i del 3).

Lover av særskilt betydning

1. Aksjeloven av 4. juni 1976 nr. 59
2. Regnskapsloven av 13. mai 1977 nr. 35

Emneoversikt

1. Årsregnskapets målgrupper
2. Verdivurderingsprinsipper og regnskapsmodeller
3. Norsk årsoppgjør og forholdet til regelverket
4. Omløpsmidler og tilhørende periodiseringer
5. Verdivurdering og periodisering av anleggsmidler
6. Gjeldspostene og tilhørende periodiseringer
7. Egenkapital og disponering av årsoverskudd
8. Nærmere om informasjonsoppgaven (aksjelovens spesifikasjonskrav)
9. Kort om skatteregnskapet

DELKURS 3: Internregnskap

Mål

Målet er å sette studentene i stand til å utvikle økonomiske styringssystemer for en bedrift med hovedvekt på styring av driftsinntekter, driftskostnader, herunder få innsikt i de viktigste teorier og praktiske former for kalkulasjon og driftsregnskap m.v.

Obligatorisk litteratur

Naug, T. og Sti, A. D.: *Internregnskap – økonomistyring 1*. 2. utg. Oslo: Universitetsforlaget 1993 (Kap. 1, 5 - 5.3, 6 - 6.4, 7, 8, 9 - 9.6, 12.1-12.4 og 13).

Naug, T. og Sti, A.D.: *Kostnads- og inntektsanalyse – økonomistyring 2*. Oslo: Universitetsforlaget 1993. Kap. 2, 4, 5 og 7.

Emneoversikt

1. Kostnads- og inntektsteori. Markedsformer og markedstilpasning. Prissetting.
2. Driftsregnskapets formål og oppgaver.
3. Kalkulasjon og driftsregnskap etter selvkostmetoden og bidragsmetoden. Resultatene sammenlignet.
4. Normalkalkulasjon og driftsregnskap basert på normalsatser. Analyse av dekningsdifferanser: Forbruksavvik og beskjefligelsesavvik.
5. Kostnads-, resultat- og volumanalyse.

DELKURS 4: Regnskapsanalyse

Mål

Målet er at man skal kunne belyse økonomiske forhold i et avsluttet regnskap, hvor bruk av forholdstall (nøkkeltall) står sentralt. Likeledes skal man kunne vise tilgang og disponering av finansielle ressurser (finansieringsanalyse) og kunne presentere likviditetsutviklingen (kontantstrømsanalyse).

Obligatorisk litteratur

Tellefsen, J.T.: *Årsregnskapet*. 5. utg. Oslo: Universitetsforlaget 1993. Del 4.

Emneoversikt

- Regnskapsanalysens formål og innhold
- Korreksjon av regnskapsdata for analyseformål
- Nøkkeltall
- Finansierings- og kontantstrømsanalyse

Økonomistyring II

KURS:	BØK 9352 Økonomistyring II		
STUDIUM:	Høyskolekandidatstudiet, 2. år		
Fagansvarlig(e):	Trygve Naug		
Institutt:	Økonomi		
Semester:	Heltid:	Deltid:	Fjernundervisning:
	Vår (2. sem.)	Høst (3. sem.)	Høst (3. sem.)
Vekttall:	3		

Mål

Kursets mål er å gi innsikt i hvordan bedriftsledelsen kan bruke regnskapsdata og annen informasjon til å gjennomføre kostnads- og inntektsanalyser, samt lage budsjetter som kan brukes i den økonomiske styringen av bedrifter.

Obligatorisk litteratur

- Naug, T. og Sti, A.D.: *Internregnskap – økonomistyring 1*. 2. utg., Oslo: Universitetsforlaget 1993. Kap. 10-13.
- Naug, T. og Sti, A.D.: *Kostnads- og inntektsanalyse – økonomistyring 2*. Oslo: Universitetsforlaget 1993.
- Naug, T. og Sti, A.D.: *Økonomistyring: Budsjettering*. Oslo: Universitetsforlaget 1991.

Anbefalt litteratur

Løsningsforslag og arbeidshefte til bøkene under obligatorisk litteratur.

Emneoversikt

1. Ulike typer av kostnadsregnskap og budsjetteringssystemer.
 - tradisjonelle systemer: standardregnskapet.
 - nyere systemer: aktivitetsbasert kostnadsregnskap (ABC).
 - standardkostsystemer og fleksible budsjetter.
 - kalkulasjon og internregnskap i servicevirksomhet og varehandel.
 - inntekts- og kostnadskontroll.
2. Kostnads- og inntektsanalyser.
 - Ulike former for kostnad-resultat-volum analyse.
 - Produktvalg og nedleggelses kalkyler.
 - Prisfastsetting. Analyse av prisdiskriminering.
 - Kapitalkostnads- og resultatberegninger.
 - Bruk av internpriser i den økonomiske styringen.
 - Alternativ kost og alternative beregninger.
3. Budsjettering.
 - Planlegging og budsjetteringsprosessen.
 - Budsjetteringsmetoder.
 - Resultatbudsjettering.
 - Likviditetsbudsjettering.
 - Budsjett simulering.
 - Kapitalbehovsberegninger og finansiell styring.

Dataverktøy

Kurset krever ikke bruk av dataverktøy, men regneark vil være et hensiktsmessig verktøy for å gjennomføre beregninger. I pensumlitteraturen vil man få veiledning i hvordan regneark kan brukes for å lage hensiktsmessige beregningsmodeller.

Gjennomføring

Kurset foreleses over 63 timer i vårsemestret (heltid) og 63 timer i høstsemesteret (deltid).

Gjennomføres også som fjernundervisning. Det er utarbeidet eget øvelsesprogram for studentene basert på oppgaver i lærebøkene. Løsninger til øvelsesoppgavene finnes i: Naug, T. og Sti, A.D.: Løsningsforslag til Økonomistyring.

Eksamen

Kurset avsluttes med en fem timers skriftlig eksamen basert på pensumlitteraturen og en case-løsning. Caset utleveres ca. to måneder før eksamen avholdes.

Caset skal løses i grupper på inntil tre studenter i løpet av semestret. Studentene kan med fordel benytte dataverktøy i arbeidet med caset. Caseløsningen skal ikke innleveres for sensur, men medbringes til eksamen sammen med selve caset.

Karakteren vil kun bli fastsatt på grunnlag av den skriftlige eksamen.

Hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler er tillatt.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Økonomistyring III

KURS: **BØK 9431 Økonomistyring III
bedriftsøkonomisk beslutningsanalyse**

STUDIUM: **Diplomøkonomstudiet, 3. år**

Fagansvarlig(e): E. Skaldehaug, D. Michalsen

Institutt: Økonomi

Semester: Heltid: Modul utvekslingsstudenter

Vår (2.sem.) Høst (1. sem.)

Vekttall: 2

Mål

Kurset skal videreutvikle studentenes kunnskaper og ferdigheter innen fagområdet fra 1.- og 2. studieår. Studentene skal få trening i å analysere bedriftsøkonomiske problemstillinger og fatte beslutninger. De bedriftsøkonomiske problemene blir presentert i et utvalg case fra emneområdene budsjettering, finans og lønnsomhetsstyring.

Obligatorisk litteratur

McGuigan, J.R. & Moyer, C.R., Harris, F. H.: *Managerial Economics*. 7th ed. Minneapolis, Minn.: West Publishing 1995

Bøhren, Ø. og Gjærum, P.I.: *Prosjektanalyse: En innføring*. 2. utg. Oslo: Skarvet Forlag 1993.

Bøhren, Ø. og Michalsen, D.: *Finansiell økonomi: Teori og praksis*. Oslo: Skarvet Forlag 1994.
Artikler.

Emneoversikt

1. Empiriske analyser av etterspørsel. Metoder for tallfesting av pris og inntektselastisiteter med praktiske eksempler.
2. Empiriske kostnadsanalyser.
3. Markedsanalyser i teori og praksis. Konstruksjon av markedsprognoser.
4. Kapasitetsplanlegging i utvalgte case.
5. Driftsplanlegging og resultatbudsjettering med dataverktøy.
6. Likviditetsplanlegging og likviditetsstyring med dataverktøy i utvalgte case.
7. Finansieringsstrategi.
8. Kapitalbehovsberegninger.
9. Case fra investerings- og finansieringsfeltet.
10. Spillteori.
11. Bedriftspill.

Dataverktøy

Dataverktøy i form av regneark vil være et obligatorisk hjelpemiddel i analysene. Det forutsettes fortlighet med statistikkprogram som for eksempel MINITAB.

Gjennomføring

Kurset gjennomføres med 36 timer undervisning, hvorav 6 timer er organisert gruppearbeid i forbindelse med bedriftsspillet.

Beslutningstreningen blir gjennomført ved casedrøftinger og i bedriftsspillet, der studentene i grupper på 4 - 6 personer skal styre en bedrift i en simulert konkurransesituasjon.

Eksamen

Kurset avsluttes med en fem timers individuell skriftlig eksamen.

Hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler er tillatt til eksamen.

Kontinuasjon

Kontinuasjoneksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Økonomistyring III

KURS: RLS 9420 Økonomistyring III
Bedriftsøkonomisk beslutningsanalyse

STUDIUM: Diplomøkonomstudiet i reiseliv, 3. år

Fagansvarlig(e): E. Skaldehaug, D. Michalsen

Institutt: Økonomi

Semester: Heltid:

Høst

Vekttall: 2

Mål

Kurset skal videreutvikle studentenes kunnskaper og ferdigheter innen fagområdet fra 1. og 2. studieår og oppøve deres ferdigheter i å analysere bedriftsøkonomiske problemstillinger og fatte beslutninger. De bedriftsøkonomiske problemene blir presentert i et utvalg av case fra emneområdene budsjettering, finansiering og lønnsomhetsstyring.

Obligatorisk litteratur

McGuigan, J. R., Moyer, C.R., & Harris, F.H.: *Managerial Economics*. 7th ed. Minneapolis, Minn.: West Publishing 1995.

Bøhren, Ø. og Gjørnum, P.I.: *Prosjektanalyse: En innføring*. 2. utg. Oslo: Skarvet Forlag 1993.

Bøhren, Ø. og Michalsen, D.: *Finansiell økonomi: Teori og praksis*. Oslo: Skarvet Forlag 1994.

Artikler.

Anbefalt litteratur

Brukermanual til bedriftsspillet.

Emneoversikt

1. Empiriske analyser av etterspørsel.
Metoder for tallfesting av pris- og inntektselastisiteter med praktiske eksempler.
2. Empiriske kostnadsanalyser.
3. Markedsanalyser i teori og praksis. Konstruksjon av markedsprognoser.
4. Kapasitetsplanlegging i utvalgte case.
5. Driftsplanlegging og resultatbudsjettering med dataverktøy.
6. Likviditetsplanlegging og likviditetsstyring med dataverktøy i utvalgte case.
7. Finansieringsstrategi.
8. Kapitalbehovsberegninger.
9. Case fra investerings- og finansieringsfeltet.
10. Spillteori.
11. Bedriftspill.

Dataverktøy

Dataverktøy i form av regneark vil være et obligatorisk hjelpemiddel i analysene. Det forutsettes fortlighet med statistikkprogram som for eksempel MINITAB.

Gjennomføring

Kurset gjennomføres med 36 timer lærerledet undervisning, hvorav 6 timer er organisert gruppearbeid i forbindelse med bedriftsspillet.

Beslutningstreningen blir gjennomført ved casedrøftinger og i bedriftsspillet, der studentene i grupper på 4 - 6 personer skal styre en bedrift i en simulert konkurransesituasjon.

Eksamen

Kurset avsluttes med en fem timers skriftlig eksamen.

Hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler er tillatt til eksamen.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Økonomistyring i service-/reiselivsbransjen

KURS: RLS 9317 Økonomistyring i service-/reiselivsbransjen

STUDIUM: Diplomøkonomstudiet i reiseliv, 2. år

Fagansvarlig(e): E. Blattner

Institutt: Økonomi

Semester: Heltid:

Vår

Vekttall: 2

Mål

Kursets formål er å trene studentene i de økonomiske styringsproblemer reiselivsbedrifter står overfor.

Kurset vil legge vekt på budsjetterings- og driftsregnskapsmodeller, og på hvordan presentere økonomisk informasjon.

Forkunnskaper

Bedriftsøkonomstudiet eller tilsvarende. Kurset bygger på BØK 9200 Økonomistyring I.

Obligatorisk litteratur

Naug, T. og Sti, A. D.: *Økonomistyring: Budsjettering*. Oslo: Universitetsforlaget 1991

Holmengen, H. og Reiersen, D.: *Økonomistyring i reiselivsbedrifter*. Bergen: Fagbokforlaget 1996.

Cases og annet utdelt materiale er også pensum.

Anbefalt litteratur

Det er en fordel å ha tilgang på obligatorisk litteratur fra kurset BØK 9200 Økonomistyring I:

Tellefsen, J.T.: *Årsregnskapet*. 5. utg. Oslo: Universitetsforlaget 1993

Naug, T. og Sti, A.D.: *Internregnskap. Økonomistyring 1*. 2.utg. Oslo: Universitetsforlaget 1993

Naug, T. og Sti, A.D.: *Kostnads- og inntektsanalyse. Økonomistyring 2*. 3. utg.

Oslo: Universitetsforlaget 1993.

Emneoversikt

- Driftsregnskapet i reiselivsbedrifter
- Kostnads- og inntektsanalyse for reiselivsbedrifter
- Budsjettering
- Finansiering

Dataverktøy

Kurset krever ikke bruk av dataverktøy, men regnearkmodeller vil bli brukt under kurset.

Gjennomføring

Kurset gjennomføres over 42 timer med forelesninger, gruppearbeid og casegjennomgang. Eksempler og oppgaver fra reiselivsbedrifter vil knytte teoretiske emner opp til bransjens spesielle behov.

Eksamen

Kurset avsluttes med en tre timers skriftlig eksamen.

Hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler er tillatt til eksamen.

Kontinuasjon

Kontinuasjoneksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Økonomistyring og investeringsanalyse

SPESIALISERING: Økonomistyring og investeringsanalyse

STUDIUM: Diplomøkonomstudiet, 3. år

Fagansvarlig: E. Skaldehaug

Institutt: Økonomi

Semester: Høst/Vår

Vekttall: 8

Mål

Spesialiseringsretningen er todelt. Hensikten med del 1 er å gi studentene innsikt i:

- Beslutningsteori.
- Aktivitetsbasert kalkulasjon og ledelse. Hvordan kan Activity Based Cost (ABC) og Activity Based Management (ABM) benyttes i praksis?
- Incentivkontrakter. Hvilke krav stilles til en optimal kontrakt?

Målsettingen med del 2 er å oppøve studentenes evne til og løse ulike økonomiske problemstillinger. Problemstillingene vil først og fremst bli hentet fra temaene

- realinvesteringer
- statistiske optimeringsmetoder

Forkunnskaper

Studentene forutsettes å ha forkunnskaper i MET 9100 Matematikk for økonomer, BØK 8950 Investering og finansiering og BØK 9200 Økonomistyring I fra bedriftsøkonomstudiet samt BØK 9352 Økonomistyring II, MET 9351 Økonometri og SØK 9354 Mikroøkonomi fra høyskolekandidatstudiet.

Videre forutsettes det at kursene BØK 9432 Finansiell styring og BØK 9431 Økonomistyring III på obligatorisk del i 3.år er gjennomført eller gjennomføres parallelt med spesialiseringen.

Studenter med annen bakgrunn vurderes spesielt.

Emneoversikt

DEL 1 KOSTNADSANALYSE OG BESLUTNINGSTEORI

- Lineær programmering
- Beslutninger og informasjon
- Simulering
- Analyse av felleskostnader
- Analyse av investeringer i ny teknologi
- Investeringer og avkastningsmål
- Ledelseskontrakter og bonusavtaler
- Modellering og incentivkontrakter
- Aktivitetsbasert kostnadsforståelse og ledelse (ABC/ABM)

Obligatorisk litteratur

Kaplan, R. og Atkinson, A.: *Advanced Management Accounting*. 2nd ed. Englewood Cliffs, N. J.: Prentice-Hall 1989.

Bjørnenak, T.: *Aktivitetsbasert kalkulasjon. Teknikk, retorikk, innovasjon og diffusjon*. Bergen: Fagbokforlaget 1994.

Lapin, L.: *Quantitative Methods for Business Decisions*. The Dryden Press 1994.

I tillegg vil materiale utdelt på forelesningene være å anse som pensum.

DEL 2 INVESTERINGSANALYSE OG STATISKE OPTIMERINGSMETODER

- Årlig ekvivalent kostnad og erstatningsbeslutninger
- Investeringsbeslutninger med tilleggsinformasjon
- Verdsetting av fleksibilitet ved hjelp av opsjonsteori
- Kjedeinvesteringer/optimal levetid
- Optimering med og uten bibetingelser
- Behandling av likningssystemer

Obligatorisk litteratur

Bierman, H. og Smidt, S.: *The Capital Budgeting Decision*. 8th. ed. New York: Macmillan 1993.

Sydsæter, K.: *Matematisk analyse*. 6. utg. Oslo: Universitetsforlaget 1994

I tillegg vil materiale utdelt på forelesningene være å anse som pensum.

Dataverktøy

Dataverktøy vil bli benyttet.

Gjennomføring

Spesialiseringen har en ramme på 144 kurstimer og gjennomføres med forelesninger, gruppearbeid og veiledning i forbindelse med prosjektoppgaven.

Eksamen

Spesialiseringen avsluttes med en tre timers skriftlig eksamen i høstsemesteret innenfor emnene i emneoversiktens del I samt en tre timers skriftlig eksamen i vårsemesteret innenfor emnene i emneoversiktens del II. I vårsemesteret skal studentene i tillegg ha innlevering av en prosjektoppgave. Oppgaven kan besvares individuelt eller i grupper på inntil tre studenter.

Studentene skal løse en reell problemstilling innenfor ett av de emneområder som vil fremgå av oppgaveteksten. Studentene har selv ansvar for å finne en aktuell virksomhet for å få løst oppgaven.

Eksamensoversikt

Kurskode	Kursbetegnelse	Vekttall	Eksamen
DST 9520	Prosjektoppgave i økonomistyring og investeringsanalyse	4	V97 (P)
DST 9522	Kostnadsanalyse og beslutningsteori	2	H 96 (E 3 t.)
DST 9523	Investeringsanalyse og statistiske optimeringsmetoder	2	V 97 (E 3t.)

P = Prosjektoppgave E = Skriftlig eksamen

Hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler er tillatt til eksamen.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

BI

B

Returadresse:

Handelshøyskolen BI
Elias Smiths vei 15
Postboks 580
N-1301 Sandvika
Telefon 67 57 05 00